
Glasilo Hrvatske komore
arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Glasilo Hrvatske komore
arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Broj 11
Srpanj 2002.

Urednica
Sunčana Rupiĉ, v. d.

Povjerenstvo za službeno glasilo i odnose s javnošću
Veselin Simović, koordinator
Damir Kvoĉić, Ivan Husar, Jadranko Stilinović i Nevio Rožić

Nakladnik
Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Za Nakladnika
Bernard Franković

Likovno oblikovanje
Studio Dogan

Grafiĉka usluga
Naklada Zadro, Zagreb

Copyright © Hrvatska komora arhitekata i inženjera u
graditeljstvu, 2002.

Uredništvo
Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu
Trg bana J. Jelaĉića 4/I, Zagreb

Tel.: 01/4854-411
s produženim biranjem
113 za Razred inženjera graĊevinarstva
108 za Razred inženjera strojarstva
106 za Razred arhitekata
103 za Razred inženjera geodezije
101 za Razred inženjera elektrotehnike
103 za Tajništvo Komore
Telefaks: 01/4855-668, 4819-126
Web stranica: www.hkaig.hr
E-mail adresa Komore: hkaig@zg.hinet.hr
E-mail adrese razreda
arhitekti@hkaig.hr
elektrotehnicari@hkaig.hr
geodeti@hkaig.hr
gradevinari@hkaig.hr
strojari@hkaig.hr
Žiro-raĉun: 2360000-1101366566
Matiĉni broj: 1420917

Za ĉlanke, crteže i oblikovanja objavljena u ovom glasilu
sva su prava pridržana. Nedopuštena je objava, prerada,
reproduciranje, umnožavanje, imitiranje i drugi naĉin
prenošenja bez suglasnosti Nakladnika.

Naklada
8500 primjeraka

ISSN: 1332-7232

**Glasilo Hrvatske komore
arhitekata i inženjera u graditeljstvu**

*Broj 11
Srpanj 2002.*

Sadržaj

4

- 7. I. Treći europski inženjerski forum**
- 8. Treći europski inženjerski forum pred vratima
- 13. Sada je nužna krovna udruga inženjerskih komora Europske unije – Europske inženjerske komore trebale bi se povezati i na europskoj razini (prof. Karl Kling, dipl. ing.)
- 15. Bolonjski proces
- 19. II. Iz rada Komore**
- 20. MEĐUNARODNA AKTIVNOST KOMORE**
- 20. Sporazum o suradnji između Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu i Slovačke komore geodeta i kartografa
- 27. PREDSTAVNICI KOMORE U POSJETU PREDsjedNIKU REPUBLIKE HRVATSKE**
- 27. Predsjednik Mesić primio izaslanstvo Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu
- 28. AKTIVNOST KOMORE I MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA I PROSTORNOG UREĐENJA**
- 28. Sastanak predstavnika Komore s ministrom Kovačevićem
- 30. ZAPISNICI SA SJEDNICA UPRAVNOG ODBORA KOMORE**
- 30. Zapisnik sa 27. sjednice Upravnog odbora Komore
- 33. Zapisnik sa 28. sjednice Upravnog odbora Komore
- 40. OBVEZNO OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI**
- 40. Obvezno osiguranje od odgovornosti ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu
- 43. III. Iz rada strukovnih razreda Komore**
- 44. RAZRED ARHITEKATA**
- 44. XXI. svjetski kongres arhitekture UIA Berlin 2002
- 45. RAZRED INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA**
- 45. Prijedlog nacрта teza za izradu Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu
- 50. RAZRED INŽENJERA GEODEZIJE**
- 50. Etažiranje
- 52. RAZRED INŽENJERA ELEKTROTEHNIKE**
- 52. Popis važećih propisa za izradu projekata elektrotehničke struke u graditeljstvu
- 58. Okrugli stolovi u Đakovu i Virovitici
- 59. IV. Izdvojene teme**
- 60. Psihologija vlasništva nad nekretninama u Republici Hrvatskoj (Damir Delač, dipl. ing. geod.)
- 63. Živjeti sa Zakonom o javnoj nabavi (mr. sc. Mirko Orešković, dipl. ing. građ.)
- 65. V. Ovlašteni inženjeri u javnom životu**
- 66. Ovlašteni inženjeri u javnom životu
- 71. VI. Mišljenja ministarstava**
- 72. MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PROSTORNOG UREĐENJA**
- 72. Ovlaštenje za izradu elaborata o etažiranju
- 74. Potreba prevodenja projekata
- 75. Pojašnjenje odredbi članka 22. Zakona o gradnji – imenovanje glavnog inženjera gradilišta
- 77. Nezakonita dodjela ovlaštenja prema Zakonu o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu
- 79. Uvjeti angažiranja strukovnih tvrtki u izradi projektne dokumentacije sukladno odredbi članka 124. Zakona o gradnji

- 80. MINISTARSTVO FINANCIJA**
80. Doprinosi na zarade izvan radnog odnosa: da ili ne?
89. Mišljenja vezana uz porez na dodanu vrijednost
91. Mišljenja vezana uz porez na dobit
- 93. VII. Prostorno uređenje, urbanističko planiranje i uređenje građevnog zemljišta u Bavarskoj**
94. Prostorno uređenje, urbanističko planiranje i uređenje građevnog zemljišta u Bavarskoj – sažeti prikaz propisa
- 117. VIII. Stranice stegovnih tijela Komore**
118. Izvješće o radu stegovnih tijela Komore
- 121. IX. Stranice članova Komore**
122. Može li se arhitektura studirati na građevinskom fakultetu? (prof. dr. sc. Boris Morsan, dipl. ing. arh.)

3. Europski
inženjerski
forum

3. Europäische
Forum der
Ingenieure

3rd European
Engineering
Forum

*Inženjerska struka za
budućnost ujedinjene
Europe 21. stoljeća*

*Ingenieurfach für die
Zukunft des vereinten
Europas des
21. Jahrhunderts*

*The Engineering
Profession for the Future
of United Twenty -First
Century Europe*

Dubrovnik
11.-13. 10. 2002.

Treći europski inženjerski forum pred vratima

U okviru priprema za Treći europski inženjerski forum u hotelu »Croatia« u Cavtatu održan je 26. i 27. travnja 2002. godine sastanak Međunarodnog odbora za organizaciju. Uz predsjednika Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu prof. dr. sc. Bernarda Frankovića, dipl. ing. stroj., predsjednika Međunarodnog odbora mr. sc. Mirka Oreškovića, dipl. ing. građ., predsjednika Organizacijskog odbora dr. sc. Petra Đukana, dipl. ing. građ., prof. dr. sc. Branka Jerena, dipl. ing. el. i prof. dr. sc. Dražena Aničića sastanku su prisustvovali članovi odbora iz europskih komora (Njemačka, Austrija, Slovenija, Češka, Slovačka, Mađarska). Radni dio sastanka održan je u lijepom ambijentu hotela »Croatia«, a potom je organiziran obilazak svih dvorana gdje će se održavati okrugli stolovi.

Dnevni red je bio:

1. utvrđivanje definitivnog programa Trećeg europskog inženjerskog foruma
2. okrugli stolovi: nacrti tema za raspravu
3. završni sadržaj Deklaracije Trećeg europskog inženjerskog foruma
4. prijedlozi za sponzorstva europskih inženjerskih komora ili institucija
5. razno

S programom 3. EIF-a nazočne je upoznao Petar Đukan. U odnosu na preliminarni program, sadašnji nije znatno promijenjen, osim što će jedan od prostora za održavanje okruglog stola umjesto kina »Sloboda« možda biti tvrđava Revelin koja se rekonstruira.

Na ceremoniji otvaranja govor bi trebao održati predsjednik Republike Hrvatske Stipe Mesić ili njegov izaslanik. Nažalost, povjerenik Europske unije Günter Verheugen spriječen je prisustvovati 3. EIF-u. Stoga je Karl Kling zamoljen da umjesto gospodina Verheugena pozove nekog drugog iz Europske unije.

Predsjedatelj prve plenarne sjednice bit će Mirko Orešković, a svi voditelji okruglih stolova na toj će sjednici izložiti sažetke tema i pozvati nazočne da sudjeluju u radu okruglih stolova.

Prvom dijelu sastanka prisustvovali su Ante Stojan, dipl. ing. arh., koji će za vrijeme održavanja 3. EIF-a u suradnji s Ministarstvom javnih radova, obnove i graditeljstva postaviti izložbu o događanjima u ratu i obnovi dubrovačkog područja, te Ante Paviša, dipl. ing. građ., koji će organizirati obilazak i postaviti izložbu o hidroelektrani Ombla.

Moderator okruglog stola pod nazivom *Inženjerska profesija u Europi*, prof. dr. sc. Branko Jeren, koristeći svoje dugogodišnje iskustvo sveučilišnog profesora i rektora Sveučilišta u Zagrebu, smatra da se na ovom okruglom stolu treba raspravljati o mnogo tema u vezi inženjerskog obrazovanja. Naglasio je važnost Bolonjskog procesa i Bolonjske deklaracije (koju objavljujemo u nastavku) te stvaranja europskog visokoškolskog prostora. Jedna od tema o kojoj se na Okruglom stolu mora donijeti zaključak koji bi ušao u završnu Deklaraciju je i dvostupanjsko visokoškolsko obrazovanje.

Komoderator ovog okruglog stola, Dražen Aničić, ustanovio je da sadašnja situacija u visokoškolskom obrazovanju na području tehničkih znanosti nije tako dobra kao što bismo željeli, a to ima i povijesni *background*. Tehničko obrazovanje započelo je tek u XVIII. stoljeću i treba ga nastojati izjednačiti sa socijalnim i medicinskim znanostima. Upravo zato bi trebalo dati više publiciteta tehničkim znanostima – kroz medije, nacionalne akademije, komore i udruženja inženjera. Problem društva je kako povećati broj studenata tehničkih znanosti koji je evidentno u opadanju.

Moderator okruglog stola pod nazivom *Europske integracije – Europska komora*, Karl Kling, predložio je temu u pet precizno i kratko obrađenih teza. Peta od njih odnosi se na europsku krovnu organizaciju inženjera. Na Forumu bi trebalo odlučiti da li će takva organizacija obuhvatiti samo komore ili komore i udruženja/institucije inženjera koje su važne u svim zemljama ali nisu osnovane posebnim zakonima kao komore. U pismu koje je Karl Kling dobio iz Bruxellesa stoji da će, ako krovna organizacija bude udruženje europskih komora, imati status savjetnika pri Europskom savjetu. Pitanje je da li u takvoj krovnoj organizaciji trebaju biti i komore zemalja

Dogovor prije početka sastanka

Za vrijeme rada

Sudionici sastanka prate izlaganje

Neformalni razgovori u stanci

koje nisu u Europskoj uniji, a prevladava mišljenje da bi trebale biti zastupljene sve europske komore. To bi trebalo biti udruženje već postojećih komora osnovanih u europskim zemljama.

U članku objavljenom u novinama koji je sadržavao prijedlog njemačke delegacije na sastanku u Bruxellesu, gospodin Kling smatra da ima nekoliko teza koje bi mogle ući u završnu deklaraciju. Članak smatramo vrlo zanimljivim i prenosimo ga u cijelosti. Sve ideje i argumenti koje je zastupao gospodin Kling ocijenjeni su kao vrlo prihvatljivi i razboriti. Ako se sada osnuje krovna organizacija inženjera, treba potaknuti i osnivanje komora u europskim zemljama u kojima one još ne postoje. U svakom slučaju, komore su one koje imaju javnu odgovornost i snagu, a pod svaku cijenu treba izbjeći sukob s ostalim europskim inženjerskim organizacijama.

Prema mišljenju komoderatora Mirka Oreškovića, osnivanje formalne organizacije u kojoj bi komore cijele Europe našle zajedničko mjesto uopće nije upitno. Za razliku od EFCA-e, FIDIC-a, ECCE-a i sl., s komorama je specifična situacija. Krajnji je cilj da se europska komora osnuje i regulira zakonom na razini ujedinjene Europe. S obzirom da se komore osnivaju pretežito u istočnoj i srednjoj Europi, krovnu organizaciju treba organizirati u nekoliko koraka. Prvi bi korak bio transformiranje Foruma u neformalnu krovnu organizaciju, gdje bi posljednja zemlja-domaćin i organizator do sljedećeg foruma brinula o tehničkim aspektima funkcioniranja krovne organizacije. Nakon toga tu bi ulogu preuzela nova zemlja-organizator. Cilj djelovanja takve organizacije je stvoriti uvjete za osnivanje europske komore u skladu s ukupnom integracijskom politikom Europske unije. Za sada je suvišno očekivati da bi se u dogledno vrijeme sve postojeće inženjerske organizacije udružile u jednu krovnu organizaciju jer postoje vrlo velike razlike u organiziranosti i svrsi udruživanja. U svakom slučaju, inženjerske organizacije treba upoznati s idejom o krovnoj organizaciji. Ako se osnuje krovna organizacija komorâ, tada će ona biti ravnopravan sudionik u razgovorima s inženjerskim organizacijama i udruženjima.

U sljedećem razdoblju treba se koncentrirati na taj problem te ga prodiskutirati u Pragu i prije početka Foruma u Cavtatu. Tada će se Forumu moći sugerirati udruživanje u krovnu organizaciju.

Vladimir Skenderović, moderator okruglog stola pod nazivom *Inženjerske usluge u Europi* nije bio prisutan na sastanku, ali je na njegovu molbu izabran komoderator za taj okrugli stol, dr. Janoš Korda iz Mađarske.

U vezi završnog teksta Deklaracije 3. EIF-a, Mirko Orešković smatra da treba promijeniti stavove u odnosu na Deklaraciju Drugog europskog inženjerskog foruma u Budimpešti, te da Deklaracija 3. EIF-a treba odražavati međusobno priznavanje u Europi i poslati političku poruku svim europskim zemljama.

Kako su uoči ovog sastanka voditelji svih okruglih stolova dali prijedloge za Deklaraciju, takvi bi prijedlozi u konciznom obliku i u skladu sa zaključcima okruglih stolova na Forumu trebali ući u Deklaraciju. Dogovoreno je da manja skupina Međunarodnog odbora za organizaciju 3. EIF-a u sastavu Karl Kling, Mirko Orešković, J. Robl i J. Plička na neformalnoj sjednici uoči proslave Inženjerskog dana u Pragu, 11. rujna 2002., pripremi nacrt konačne deklaracije, uz pomoć pravnika kojeg će dovesti prof. Kling kako bi se izbjeglo da Deklaracija kolidira sa zakonom.

Prof. dr. sc. Branko Jeren istaknuo je da se o Deklaraciji u svakom slučaju treba raspravljati na okruglim stolovima, a za vrijeme druge plenarne sjednice treba prihvatiti eventualne modifikacije te moraju biti prihvaćena eventualna druga mišljenja u skladu s karakterom Deklaracije.

Na kraju sastanka članovi Međunarodnog odbora predvidjeli su broj sudionika svojih zemalja na Forumu te izrazili namjere vezane za sponzorstva. Sve europske komore sponzorirat će manjim ili većim iznosima Forum. Po broju sudionika koji će prisustvovati Forumu i po iznosu obećanog sponzorstva na prvome je mjestu Njemačka.

Na sastanku u Pragu treba ponovno raspraviti o proračunu Foruma jer će se tada znati točniji broj sudionika i visina sponzorstava.

Gospodin Remec predložio je da se osnuje privremeni odbor za pripremu aktivnosti i da se uvede tarifa za komore koje će biti članice krovne organizacije. Tarife mogu biti fiksne ili varijabilne, ovisno o broju članova koje ima pojedina komora. Dogovoreno je da gospodin Remec priredi model proračuna za funkcioniranje tzv. *European Council of Engineering Chambers*.

S velikim zadovoljstvom prihvaćen je prijedlog gospodina Robla da se sljedeće godine Četvrti europski inženjerski forum održi u Beču, gdje se slavi 90. godišnjica osnivanja austrijske Komore. U raspravi je prihvaćeno da se u slučaju posebnih događanja kao što je taj može održati i izvanredni forum u razmaku od godinu dana dok se redovito održavanje Foruma i dalje predviđa svake druge godine. Beč bi bio nominiran na 3. EIF-u u Dubrovniku, a sam Forum trajao bi jedan dan uz proslavu obljetnice austrijske Komore. U Beču bi 2003. godine trebao biti osnovan *European Council of Engineering Chambers*, a Austrija će predložiti članove organizacijskog odbora.

Osnivanjem *European Council of Engineering Chambers* uveličala bi se proslava 90. godišnjice osnivanja austrijske Komore u tadašnjoj Austro-Ugarskoj Monarhiji, tim više što je dosta zemalja čiji su predstavnici prisutni na ovom sastanku tada bilo u sastavu Austro-Ugarske Monarhije.

Načelno je dogovoreno da će se na Forumu u Dubrovniku donijeti odluka o pokretanju inicijative za osnivanje krovne organizacije inženjerskih komora Europe, a sama odluka o osnivanju bit će donesena u Beču.

Gospodin Orešković je konstatirao da je na sjednici vladalo nepodijeljeno mišljenje da će Forum biti uspješno organiziran i da će predstavljati veliki doprinos u borbi za bolji položaj inženjera u društvu. Poruka Foruma treba iskazati spremnost inženjera da mijenjaju svijet nabolje uz maksimalnu brigu za očuvanje okoliša što je prva zadaća te profesije.

Gospodin Kling je u završnoj riječi potvrdio da je na sastanku Međunarodnog odbora u Dubrovniku obavljen dobar posao te da je učinjen korak naprijed u pripremi Foruma. Pohvalio je i organizatore sastanka u tom povijesnom gradu koji je na sve sudionike ostavio dubok dojam. Ono što se dogodilo Dubrovniku u prošlom ratu ne može biti sudbina Europe; inženjeri moraju biti most prema Europi i prenijeti svoje poruke. Gospodin Kling poželio je Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu uspjeh u daljem radu.

Poslovna tajnica Organizacijskog odbora 3. EIF-a
Rajka Ivanković, dipl. ecc., v. r.

Sada je nužna krovna udruga inženjerskih komora Europske unije – Europske inženjerske komore trebale bi se povezati i na europskoj razini

Političko i profesionalno političko lobiranje u Njemačkoj sve se jasnije iz Bonna i Berlina premješta u Bruxelles. Savezna inženjerska komora sa svojih 16 zemaljskih komora tu više ne može ostati na začelju. Ona i druge europske inženjerske komore u bliskoj će se budućnosti mjeriti po tome koliko će brzo uspjeti promicati interes svih inženjera u Europi preko vlastite krovne udruge. Kako bi takva udruga mogla izgledati i što bi morala pružati – tim se pitanjem bavi sljedeći prilog.

Kada mi – kao inženjeri građevine – želimo iznijeti stanje promišljanja o povezanostima između zadaća inženjerskih komora europskih zemalja i europskog procesa ujedinjavanja, uključujući tzv. proširenje prema Istoku, tada kao uvjereni Europljani, što – kao što pretpostavljam – svi jesmo, moramo prvo konstatirati da je proširenje Europe po mjeri Europske unije najveći izazov s kojim se Europska unija suočava na početku novog tisućljeća.

Te promjene nude i nama inženjerima neslućene mogućnosti. Moći ćemo ih iskoristiti tim bolje što više mi, europski inženjeri građevine, prevladamo svoju dosadašnju atomiziranost, sada ujedinito svoje snage, zajednički zastupamo svoje interese i tako kao tehnička inteligencija razvijamo svoje jake strane.

Još veće zajedničko tržište učinit će nas jačima, a ne slabijima. Veća zajednica naših naroda i našega profesionalnog staleža imat će veću težinu pri svladavanju globalnih šansi budućnosti.

Suradnja inženjerskih komora europskih zemalja mora se, međutim, učiniti trajnom i izražavati nepokolebljivo na mjestu političkog odlučivanja.

To mjesto je Bruxelles.

Nigdje u Europi nema većeg broja interesnih skupina koje pokušavaju utjecati na političke odluke nego u Bruxellesu. Nema spomena vrijedne profesionalne ili gospodarske udruge koja sebi može trajno dopustiti da tamo ne bude prisutna – pa ne možemo ni mi inženjeri!

Jer odluke Europske unije svakodnevno i na razne načine utječu na poduzetničko, liberalno okruženje – pa i na ono inženjera!

Još nešto: Europa ne okreće samo paragrafe, nego i novce. U međuvremenu je godišnji budžet Europske unije premašio granicu od 100 milijardi eura. Nad mnoštvom proračunskih linija i »subvencijskih čupova« danas pregled mogu imati samo eksperti. Svejedno radi li se o zakonodavstvu ili o financijama, aktualna i individualna informacija iz prve ruke jest pretpostavka uspješna djelovanja.

Ako želimo poantirati tako da se isključe nesporazumi: U Bruxellesu se mora instalirati elokventno europsko zastupstvo, krovna udruga inženjerskih komora. Ona nipošto nije luksuz bez kojega se može, već je od egzistencijalna budućeg značaja za naš profesionalni stalež.

Ona je izraz našeg samorazumijevanja i naše (samo)svijesti kao udarne igle tehničkog razvoja Europe.

To će, uostalom, biti i ključna tema Trećeg europskog inženjerskog foruma u listopadu 2002. u Dubrovniku.

Tamo ćemo morati odlučiti u kojem obliku treba urediti takvu krovnu udrugu kao institucionalni inženjerski forum komora – uz sudjelovanje udruge ili uz isključenje udruge. Morat ćemo birati između tih dviju opcija.

»Veleposlanstvo« inženjera treba biti istodobno političko sučelje i kontaktna burza

Od našeg »veleposlanstva inženjera i njihovih komora« očekujem odlučujuće stvari:

- aktualne informacije o mogućnostima subvencija od Europske unije, zakonodavnim namjerama Europske unije, pravu Europske unije, politici Europske unije
- izgradnju kontakata sa stručnim odjelima institucija Europske unije, Europskom komisijom i nositeljima odlučivanja
- koordinaciju termina eksperata sa zemaljskim komorama
- lobiranje za profesionalni stalež inženjera
- međunarodne informativne manifestacije

Ako mi to želimo, »veleposlanstvo inženjera i njihovih komora« može biti istodobno sučelje, sustav ranog upozoravanja, burza kontakata, izlog i sugovornik europskih inženjera. Dajmo oblik viziji takve – po zakonodavcima legitimirane i po nama osnovane – krovne udruge europskih inženjerskih komora koja će držati to »veleposlanstvo« i intenzivno surađivati s inženjerskim udrugama. »Alijansa inženjera« mora nastati ne samo na nacionalnoj, nego i na internacionalnoj razini. Za to nema alternative.

Birokracija Europske unije doseže i inženjere Europe posvuda

Vrijeme pritišće. Sve veći broj pravnih normi usvojenih na europskoj razini ulazi u našu profesionalnu svakodnevicu. Kao primjer ovdje ću navesti samo europsko ugovorno pravo, novelaciju uputa Europske unije o dodjeli poslova i uzajamno priznavanje profesionalnih zvanja te Naredbu o jamstvu za usluge.

Međutim, tamo gdje smo isključeni od pravodobnog izjašnjavanja, prijeti zlo.

Inženjerske komore, doduše, sudjeluju u procesu iznalaženja odluka pri prenošenju europskog zakonodavstva u nacionalno pravo, ali često samo na podređenim razinama i – kao u Njemačkoj – možda zaobilaznim putem tako što se izjašnjavaju preko pojedinih stručnih ministarstava i upravnih tijela saveznih zemalja.

Staleško-politički interesi u europskoj se politici mogu djelotvorno zastupati samo onda ako se u što ranijem trenutku izraze Komisiji, Parlamentu, Ministarskom vijeću i nacionalnim zastupstvima. Jedva da se išta može srediti *ex post*.

Stoga se moramo latiti posla već u pripreмноj fazi, jer svojim inicijativnim pravom Komisija izvodi na put oko 80 posto europskih pravnih propisa.

Također moramo pozicionirati svoje povjerenike u upravi Europske unije. Moramo slijediti primjer Savezne komore arhitekata, koja je voditelj svog ureda za vezu u Bruxellesu na razdoblje od sljedeće tri godine instalirala kao eksperta pri Europskoj komisiji u Odjelu »Regulirana zanimanja« Opće uprave »Zajedničko tržište«.

Uza sva europska stremljenja ne smijemo, međutim, zapostaviti ni njegovanje svoje strateške nacionalne mreže. Dobri kontakti s nacionalnim vladama, parlamentima, partijama i ministarstvima jesu nešto bez čega se ne može. Napokon, države-članice u stanju su da svojim pravom veta sruše prijedloge iz Bruxellesa. Što se, pak, tiče oblikovanja suradnje, još uvijek vrijedi da – kao što nam je nedavno potvrdio dipl. ing. Markus Ferber, bavarSKI član Komore i zastupnik u Europskom parlamentu – komore i udruge nemaju nikakav službeni status spram institucija Europske unije.

Kako bismo se ovdje suprotstavili pretjeranim očekivanjima, valja reći da će se i ta sada razmatrana krovna udruga morati najprije uključiti u koncert lobista.

Dobro lobiranje zahtijeva adekvatno materijalno opremljene kadrove

Svejedno, takva krovna udruga intenzivnim lobiranjem može i bez službenog statusa inženjerima priskrbiti ugled.

To iziskuje stalan angažman izvanredno kvalificiranog te adekvatno materijalno opremljenog i kadrovski ekipiranog zastupstva europskih inženjerskih komora.

U najvažnije sugovornike buduće krovne udruge europskih inženjerskih komora ubrajaju se suradnice i suradnici Europske komisije u Bruxellesu.

Povrh toga, valja voditi računa o naraslom utjecaju Europskog parlamenta te izgrađivati kontakte sa zastupnicima Europskog parlamenta.

Neformalne veze jesu odlučujuća poluga kada se radi o organiziranju razmjene mišljenja i interesa između inženjerskih komora te parlamentaraca i službenika Europske unije u smislu inženjera.

Budući da želimo vrlo skoro zauzeti svoje mjesto u zajedničkoj kući Europi, sada valja djelovati odlučno te pripremiti put krovnoj udruzi europskih inženjerskih komora.

Na to smo pozvani svi zajedno, jer kaže se: »Vrijeme nikog ne čeka.«

To su perspektive, ali i problemi koji su povezani s europskom integracijom. Utvrđeno partnerstvo europskih inženjerskih komora mora se odraziti u svijesti o solidarnosti svih inženjera i u rezultatima njihove odgovorne stvaralačke djelatnosti. Europske inženjerske komore mjerit će se po tome koliko će brzo uspjeti promicati interese svih inženjera u Europi.

Predsjednik Bavorske inženjerske komore
Prof. Karl Kling, dipl. ing.

»Njemački inženjerski list«, travanj 2002. godine

Bolonjski proces

Polazište

Tijekom zadnjih godina vlade nastoje proširiti opseg tercijarnog obrazovanja i pokušavaju zadržati više mladih ljudi duže vrijeme u cijelosti u obrazovnom procesu. Prije trideset godina u Ujedinjenom Kraljevstvu samo je 3% mladih ljudi išlo na fakultet. Vlada Ujedinjenog Kraljevstva sada želi ostvariti 50%-tno pohađanje sveučilišta. Naravno da je dobro imati obrazovaniju radnu snagu, ali cinici bi istaknuli da je to, budući da studenti više ne primaju vladine donacije (dobivaju državne zajmove koji se otplaćuju preko poreznog sustava), dobar način za smanjenje nezaposlenosti mladih ljudi. S druge strane, studenti s nižim kvocijentom inteligencije moraju imati manje zahtjevne obrazovne programe, a preimenovanje koledža visokog obrazovanja u sveučilišta u Ujedinjenom Kraljevstvu nije uvjerilo poslodavce.

Europski ministri obrazovanja traže načine kako zadržati standarde stručnog obrazovanja, a pri tom su svjesni da u državama-članicama postoje različiti putovi prema tom cilju. Ova zabilješka opisuje učinke ministarske deklaracije iz Bologne i priopćenja iz Praga o visokom obrazovanju i obuci za europska zvanja s visokim kvalifikacijama u nastavku.

Bolonjska deklaracija

Bolonjsku deklaraciju su u lipnju 1999. potpisali ministri obrazovanja 29 europskih zemalja. Opći cilj joj je stvoriti europsko područje visokog obrazovanja ostvarenjem sljedećih šest posebnih ciljeva:

- usvajanje sustava diploma koje se lako čitaju i uspoređuju
- usvajanje sustava koji se u osnovi temelji na dva glavna ciklusa, dodiplomskom i poslijediplomskom
- uvođenje sustava bodova
- promicanje mobilnosti studenata i profesora
- promicanje europske suradnje u osiguranju kvalitete
- promicanje europske dimenzije u visokom obrazovanju

Neki od tih ciljeva detaljnije su opisani u daljem tekstu i potpisnici ih žele ostvariti do 2010. godine, iako ne postoji središnji mehanizam koji bi osigurao provedbu Deklaracije ili pomogao u rješavanju sporova oko njezina tumačenja.

Sljedeći sastanak zemalja-potpisnica bio je održan u svibnju 2001. u Pragu (vidjeti Praško priopćenje u Dodatku 2), a sastanak u Berlinu planira se u 2003. godini.

Akademski stupnjevi i studijski ciklusi

Prva dva cilja imaju najpraktičniji značaj, budući da su usmjerena na bližu povezanost između struktura programa i akademskih stupnjeva različitih zemalja. Trenutačno postoje velike razlike.

Definiraju se dva ciklusa za stjecanje akademskog stupnja:

- prvi, ili dodiplomski ciklus, mora trajati najmanje tri godine; akademski stupanj koji se stječe na kraju mora biti relevantan za europsko tržište rada kao odgovarajuća kvalifikacija
- drugi ciklus koji može dovesti do magisterija i/ili doktorata može se upisati samo nakon uspješnog dovršetka prvog studijskog ciklusa; nije definirano minimalno trajanje

Prijenos bodova

Deklaracija kao moguću osnovu za prijenos bodova predlaže Europski sustav prijenosa bodova (*ECTS – European Credit Transfer System*). ECTS temelji se na jednoj studijskoj godini koja omogućava 60 bodova za ECTS. Sustav je osmišljen kako bi se omogućilo studentima da dio svog nastavnog programa provedu na sveučilištima u raznim zemljama, te je tako usmjeren na prijenos, a ne na prikupljanje bodova.

Diplomski dodatak

Deklaracija stavlja naglasak na diplomski dodatak kao na sredstvo za ostvarenje prvog posebnog cilja, a na sastanku u Pragu 2001. godine taj je značaj dodatno na-

glašen. To je u osnovi dokument koji opisuje pojedinog diplomiranog studenta i stečene kvalifikacije (stupanj, sadržaj, funkcija, pozicija u nacionalnom sustavu visokog obrazovanja). Razvojne aktivnosti obavljene su u Vijeću Europe i drugdje, ali još nije usvojena norma za Dodatak.

Osiguranje kvalitete

Deklaracija ne predviđa jedinstven sustav osiguranja kvalitete diljem Europe. Ministri su, međutim, naglasili da je nužna tijesna suradnja između nacionalnih sustava osiguranja kvalitete kako bi se uspostavilo uzajamno povjerenje i prihvaćanje širom europskog područja visokog obrazovanja.

Tehničke kvalifikacije

Vodi se opsežna rasprava o značaju ovog područja za tehniku. Neki korisni dokumenti mogu se pronaći na web stranici SEFI¹-ja (<http://www.ntb.ch/SEFI/>). Redigirani akcenti iz komentara na učinak svega toga na inženjerske diplome mogu se naći u Dodatku 3. SEFI vjeruje da nisu uzeti u obzir posebni uvjeti za tehničko obrazovanje: »Očigledno je da su autori teksta ponajprije imali u vidu opće sveučilišno obrazovanje, a ne tehničko obrazovanje ili neko drugo stručno obrazovanje, kao što je to primjerice medicinsko obrazovanje.«

Mnogi ljudi vjeruju i ponavljaju da postoji velika razlika između obrazovnih sustava i akademskih stupnjeva u raznim europskim zemljama. To je možda točno u nekim područjima, ali u tehničkom obrazovanju već postoji visok stupanj sličnosti između raznih nacionalnih sustava za tehničko obrazovanje.

FEANI² isto tako tvrdi da to nema veliki značaj za tehniku. CLAIU³ vjeruje da uz pomoć »studijskog paketa« predloženog u Bolonjskoj deklaraciji za dodiplomski ciklus nije moguće obrazovati teoretske inženjere koji bi bili spremni ući na tržište rada. CLAIU također navodi da današnji studijski ciklus od 5 godina vodi izravno do »magisterija u tehnici«.

Raspravlja se oko:

- sadržaja obrazovnih ciklusa tijekom prve tri godine i je li moguće profesionalne inženjere kvalitetno obrazovati za korisnu i dugu karijeru
- uloge obuke pod nadzorom na radnome mjestu kao dijela obrazovnog procesa
- uloge stručnih ustanova u osiguranju cjeloživotnog učenja i kontinuiranog usavršavanja znanja profesionalnih inženjera.

Je li to važno?

Jest. Oko pola mjeriteljskih zanimanja u Europi imaju tehničku osnovu i u nazivu su inženjeri. Stoga će doći promjene. Oni čija titula nije inženjerska, ako se žele natjecati na europskom tržištu, na posljepku će morati krenuti istim putem.

Ciljevi deklaracije ambiciozni su i ne zahtijevaju opću podršku među zajednicama za visoko obrazovanje, ali nema sumnje da u mnogim europskim zemljama postoji snažna politička volja za njihovu provedbu. Tržišne silnice to naglašavaju. U određenom broju europskih zemalja razvijaju se diplomski programi u nekoliko predmeta, uključujući tehniku, koji se održavaju na engleskom jeziku u cijelosti ili djelomično. Tehničke će se kvalifikacije temeljiti na posjedovanju magisterija, a vidljivo je da već postoje neke tendencije prema ostvarenju europskog magisterija u tehnici na bazi modela 3+2.

Nepostojanje mehanizma za provedbu i tumačenje istodobno je i prednost i nedostatak. Omogućava zemljama da usvoje vlastite pristupe za rad na ostvarenju ciljeva Bolonjske deklaracije. Međutim, to također znači da ne postoji mogućnost objektivne procjene da su, primjerice, rezultati jednog nacionalnog programa obrazovanja i obuke jednaki onome u drugim zemljama bez obzira na duljinu.

Što treba učiniti?

Europske stručne organizacije za mjeriteljstvo trebaju razmotriti implikacije ovog procesa i iznaći formule za rješavanje tih pitanja u pogledu potreba na tržištu i potražnje za višim normama. Neke zemlje, npr. Italija, već su krenule tim putem i provode reformu svojih diploma u skladu sa zahtjevima Bolonjskog procesa. Organizacije članica posebice trebaju razmotriti sljedeća pitanja:

- diplome koje su prihvaćene i priznate u njihovoj zemlji i uklapaju li se u potrebe
- osnova na kojoj se dodjeljuju bodovi i njihova prenosivost u smislu ECTS-a
- formaliziranje diplomskog dodatka u smislu Bolonjskog procesa
- usvajanje osiguranja kvalitete u obrazovanju i struci.

Ta se pitanja ne mogu ignorirati i trebaju se rješavati u najskorijoj budućnosti.

Anthony Pearce

¹ Europsko udruženje za tehničko obrazovanje

² Europska federacija nacionalnih tehničkih institucija.

³ Odbor za veze udruženja diplomiranih inženjera Europske unije

Bolonjska deklaracija

(Predstavlja zajedničku deklaraciju europskih ministara obrazovanja sa sastanka u Bologni 19. lipnja 1999. godine.)

Europski proces postao je, zahvaljujući izvanrednim postignućima zadnjih nekoliko godina, sve konkretnija i relevantnija realnost Unije i njezinih građana. Izgledi za proširenje Unije, zajedno sa sve dubljim odnosima s drugim europskim zemljama, toj realnosti daju još šire dimenzije. U međuvremenu smo svjedoci da u velikim dijelovima političkog i akademskog svijeta i javnog mišljenja postoji sve veća svijest o potrebi uspostavljanja potpunije i dalekosežnije Europe, posebice kroz izgradnju i jačanje intelektualnih, kulturoloških, socijalnih, znanstvenih i tehnoloških dimenzija.

Europa znanja sada je široko priznata kao nezamjenjivi čimbenik društvenog i ljudskog rasta i kao nužan element za uspostavu konsolidacije i bogatstva europskog državljanstva, a sposobna je svojim građanima pružiti potrebne sposobnosti kako bi se suočili s izazovima novog tisućljeća, zajedno sa svijesću o zajedničkim vrijednostima i pripadnosti zajedničkom društvenom i kulturnom prostoru. Značaj obrazovanja i obrazovne suradnje u razvitku i jačanju stabilnih, mirnih i demokratskih društava opće je priznat kao najviši, s obzirom na situaciju u jugoistočnoj Europi.

Sorbonska deklaracija od 25. svibnja 1998. koja počiva na tim razmišljanjima naglasila je središnju ulogu sveučilišta u razvitku europskih kulturnih dimenzija. Istaknula je stvaranje europskog područja visokog obrazovanja kao ključni način za promicanje mobilnosti građana i mogućnosti za njihovo zapošljavanje te za ukupni razvitak ovog kontinenta.

Nekoliko europskih zemalja prihvatilo je poziv da se opredijele za ostvarenje ciljeva istaknutih u toj deklaraciji kroz njezino potpisivanje ili izražavanje načelne suglasnosti. Smjer kojim je krenulo nekoliko reformi visokog obrazovanja, a koje su u međuvremenu pokrenute u Europi, dokazao je opredijeljenost mnogih vlada za akciju.

Europske institucije za visoko obrazovanje sa svoje su strane prihvatile izazov i preuzele glavnu ulogu u stvaranju europskog područja visokog obrazovanja, a nastavno i na temeljna načela utvrđena u *Bologna Magna Charta Universitatum* iz 1988. godine. To je od najvišeg značaja, s obzirom na to da neovisnost i autonomija sveučilišta jamče da će se sustavi visokog obrazovanja i istraživanja neprestano prilagođavati potrebama koje se mijenjaju, potražnji društva i napretku u znanstvenim saznanjima.

Kurs je postavljen u pravom smjeru i sa svrhom koja ima smisla. Ostvarenje veće usklađenosti i usporedivosti su-

stava visokog obrazovanja ipak zahtijeva trajan zamah kako bi se postiglo u potpunosti. Trebamo ga podržavati kroz promicanje konkretnih mjera za ostvarenje konkretnog napretka. Na sastanku 18. lipnja sudjelovali su mjerodavni stručnjaci i znanstvenici iz svih zemalja, a sastanak je rezultirao vrlo korisnim prijedlozima glede inicijativa koje bi trebalo pokrenuti.

Posebice moramo promatrati cilj povećanja međunarodne konkurentnosti europskog sustava visokog obrazovanja. Vitalnost i učinkovitost svake civilizacije može se mjeriti privlačnošću koju njezina kultura ima za druge zemlje. Trebamo osigurati da europski sustav visokog obrazovanja stekne svjetsku privlačnost koja odgovara našim izvanrednim kulturnim i znanstvenim tradicijama.

Dok potvrđujemo svoju podršku općim načelima navedenim u Sorbonskoj deklaraciji, radimo na koordinaciji naših politika kako bi uskoro, a u svakom slučaju u prvom desetljeću trećeg tisućljeća, ostvarili sljedeće ciljeve za koje smatramo da su od primarnog značaja za uspostavu europskog područja visokog obrazovanja i za promicanje europskog sustava visokog obrazovanja širom svijeta:

- Usvajanje sustava lako čitljivih i usporedivih diploma, i kroz primjenu diplomskog dodatka kako bi se promicale mogućnosti zapošljavanja europskih građana i međunarodna konkurentnost europskog sustava visokog obrazovanja.
- Usvajanje sustava koji se u osnovi temelji na dva glavna ciklusa: dodiplomskom i poslijediplomskom. Za upis drugog ciklusa potrebno je uspješno završiti studije prvog ciklusa u trajanju od najmanje tri godine. Diploma stečena nakon prvog ciklusa također će biti relevantna za europsko tržište rada kao odgovarajući stupanj kvalifikacija. Drugi ciklus trebao bi završiti magisterijem i/ili doktoratom kako je slučaj u mnogim europskim zemljama.
- Uvođenje sustava bodova – kakav postoji u sustavu ECTS – kao pravog načina za promicanje najraširenije mobilnosti studenata. Bodovi se također mogu steći u okvirima i izvan visokog obrazovanja, uključujući cjeloživotno učenje, pod uvjetom da ih dotična sveučilišta priznaju.
- Promicanje mobilnosti prevladavanjem prepreka djelotvornom korištenju slobode kretanja uz poseban naglasak:
  - u slučaju studenata, na pristupu studiju i mogućnostima obuke i srodnim uslugama
  - u slučaju nastavnika, istraživača i administrativnog osoblja, na priznavanju i vrednovanju razdoblja provedenih u europskom kontekstu u istraživanju, nastavi i obuci, a bez ugrožavanja njihovih zakonskih prava

- na promicanju europske kvalitete u osiguranju kvalitete radi razvitka usporedivih kriterija i metodologija
- na promicanju potrebnih europskih dimenzija u visokom obrazovanju, posebice glede razvitka nastavnog programa, međuinstitucionalne suradnje, modela mobilnosti i integriranih programa studija, obuke i istraživanja.

Ovim se obvezujemo da ćemo dosegnuti te ciljeve, u sklopu naših institucionalnih kompetencija i uz puno uvažavanje raznolikosti kultura, jezika, nacionalnih obrazovnih sustava i autonomije sveučilišta, kako bismo konsolidirali europsko područje visokog obrazovanja. U tu ćemo svrhu primjenjivati međuvladinu suradnju, zajedno s onim nevladinim europskim organizacijama koje su mjerodavne za visoko obrazovanje.

Očekujemo da će sveučilišta ponovno reagirati promptno i pozitivno te da će aktivno pridonijeti uspjehu naših napora.

U uvjerenju da uspostava europskog područja visokog obrazovanja zahtijeva trajnu podršku, nadzor i prilagodbu potrebama koje se neprestano mijenjaju, donosimo odluku da ćemo se ponovno sastati za dvije godine kako bismo procijenili ostvareni napredak i nove korake koje je potrebno poduzeti.

Potpisnici:

Austrija, francuska i flamanska zajednica u Belgiji, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Island, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Švicarska i Ujedinjeno Kraljevstvo.

Iz rada Komore

Međunarodna aktivnost Komore

Sporazum o suradnji između Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu i Slovačke komore geodeta i kartografa

U Zagrebu su se 23. svibnja 2002. godine po drugi put susreli predstavnici Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu i Slovačke komore geodeta i kartografa radi potpisivanja Sporazuma o suradnji između dviju komora.

Slovačku komoru geodeta i kartografa predstavljali su njezin predsjednik Vladimír Štromček, dipl. ing., potpredsjednik Štefan Lukáč, dipl. ing. i član Povjerenstva za međunarodne odnose Ján Harďoš, ing. Domaćina susreta, Hrvatsku komoru arhitekata i inženjera u graditeljstvu, predstavljali su predsjednik prof. dr. sc. Bernard Franković, dipl. ing. stroj., predsjednik Razreda inženjera geodezije Ivica Mikićić, dipl. ing. geod., zamjenik predsjednika Komore Damir Delač, dipl. ing. geod., dr. sc. Boško Pribićević, dipl. ing. geod., glavna tajnica Komore

Sunčana Rupić i operativna tajnica Razreda inženjera geodezije Ivana Grgičević.

Iz protokolarnih uvodnih riječi kojima su predsjednici predstavili svoje komore mogao se steći dojam da postoji određena razina zajedničkoga u organizaciji objiju komora, te da su prisutni problemi i određena promišljanja koja su slična geodetskim strukama i u Slovačkoj i u Hrvatskoj. Zajedničko je i to da ne postoje velika investicijska ulaganja a primjećuje se i nedostatak posla za sve.

Nakon uvodnih riječi predstavnika komora prema predviđenom je protokolu potpisan Sporazum o suradnji čiju integralnu verziju na hrvatskome i slovačkome jeziku možete vidjeti na sljedećim stranicama.

Sudionici sastanka u Zagrebu

Predsjednik Uprave Slovačke komore geodeta i kartografa Vladimir Stromček potpisuje Sporazum

Predsjednik Komore Bernard Franković potpisuje Sporazum

SPORAZUM O SURADNJI

Između

HRVATSKE KOMORE ARHITEKATA I INŽENJERA U GRADITELJSTVU

Trg bana Josipa Jelačića 4/I

10 000 Zagreb, Republika Hrvatska

zastupane po predsjedniku Komore dr.sc. **BERNARDU FRANKOVIĆU**, dipl.ing.stroj.

i

KOMORE GEODETA A KARTOGRAFA

Pekná cesta br.15

834 04 Bratislava, Slovačka Republika

zastupane po predsjedniku uprave Ing.**VLADEMÍROU STROMČEKU**

I.

PREAMBULA

Obje komore u interesu suradnje te s obzirom na budućnost zajedničkog europskog tržišta se obvezuju surađivati na osnovi prijateljskih i kolegijalnih odnosa na ovim područjima:

1. RAZMJENA INFORMACIJA | 2. STRUČNA SURADNJA | 3. OBRAZOVANJE | 4. ZNANOST.

II.

1. RAZMJENA INFORMACIJA

1.1

Obje komore će jednom godišnje razmijeniti liste dužnosnika komore.

1.2

Komore će jedna drugoj upućivati svoje periodike, informacijske materijale, unutarnje propise te druge obavijesti o djelatnostima komora.

1.3

Predsjednici komora će se redovito, najmanje jednom u dvije godine, sastajati radi razmjene iskustava, spoznaja, poticaja i informacija dobivenih u ispunjavanju zadaća u djelokrugu komora.

III.

2. STRUČNA SURADNJA

2.1

Obje komore će jednom godišnje razmijeniti liste članova stručnih povjerenstava i informirati se o svojoj djelatnosti.

2.2

Obje komore će se međusobno informirati o stručnim priredbama organiziranim u njihovim zemljama.

2.3

Obje komore će se međusobno informirati o pitanjima zakonodavstva o kreiranju zakona koji se odnose na djelatnost komora.

2.4

Obje komore će se informirati o kreiranju tehničkih propisa u slučaju da to zatraži druga strana.

IV.

3. OBRAZOVANJE

3.1

Obje komore će poticati razvoj suradnje i veze s visokim i stručnim školama u svojim zemljama.

3.2

Komore će se međusobno informirati o profilima apsolenata škola te o uvjetima njihova primanja za članove komore.

V.

4. ZNANOST

4.1

Obje komore će poticati razvoj suradnje između znanstvenih ustanova, zavoda i značajnih tvrtki koje djeluju u struci pod pokroviteljstvom komore.

VI.

5. ZAVRŠNE ODREDBE

5.1

Suradnja komora koje sklapaju ovaj sporazum temelji se na načelu kolegijalnosti i ne proizvodi pravna potraživanja, uključivo zahtjeve za odštetu.

5.2

Troškove suradnje koja je opisana ovim sporazumom snose dotične komore.

5.3

Ovaj se sporazum sklapa na neodređeno vrijeme i može biti otkazan pismenim priopćenjem 3 mjeseca prije predloženog termina otkaza Sporazuma.

5.4

Sporazum je sastavljen u dva izvornika na hrvatskom i na slovačkom jeziku, pri čemu su svi jednako vjerodostojni.

5.5

Izmjene i dopune ovog sporazuma mogu biti provedene nakon međusobnog usuglašavanja obiju ugovornih stranaka.

5.6

Procjena provedbe Sporazuma obavljat će se jednom u dvije godine.

5.7

Sporazum stupa na snagu danom njegova potpisivanja.

U ZAĞREBU, DANA 23. SVIBŃJA 2002. GODINE

za Hrvatsku komoru arhitekata
i inženjera u graditeljstvu predsjednik Komore
dr.sc. **BERNARD FRANKOVIĆ**, dipl.ing.stroj.

za Komoru geodeta a kartografa
predsjednik uprave
ing. **VLADIMIR ŠTRONČEK**

DOHODA O SPOLUPRÁCI

medzi

CHORVÁTSKOU KOMOROU ARCHITEKTOV A INŽINIEROV V STAVEBNÍCTVE

Trg bana Josipa Jelačića 4/I

10 000 Záhreb, Chorvátska republika

v zastúpení predsedu Komory pána dr.sc. **BERNARDA FRANKOVIČA**, dipl.ing.stroj.

a

KOMOROU GEODETOV A KARTOGRAFOV

Pekná cesta č.15

834 04 Bratislava, Slovenská republika

v zastúpení predsedu vedenia pána Ing. **VLADIMÉRA STRONČERA**

I.

PREAMBULA

Obidve komory v záujme spolupráce a s prihliadnutím na budúcnosť spoločného európskeho trhu sa zaväzujú spolupracovať na základe priateľských a koregiónnych vzťahov v nižšie uvedených oblastiach:

1. VÝMENA INFORMÁCIÍ | 2. ODBORNÁ SPOLUPRÁCA | 3. VEDIEĽVANIE | 4. VEDIECKE POZNATKY.

II.

1. VÝMENA INFORMÁCIÍ

1.1

Obidve komory si raz do roka vymenia listy funkcionárov komory.

1.2

Komory si jedna druhej budú zasilať periodicky vychádzajúce publikácie, informačné materiály, interné predpisy ako aj iné oznámenia a správy o činnostiach komôr.

1.3

Predsedovia komôr sa budú pravidelne, avšak najmenej jeden krát v priebehu dvoch rokov stretávať za účelom výmeny skúseností, poznatkov, podnetov a informácií poskytovaných pri plnení úloh v okruhu pôsobnosti a právomoci komôr.

III.

2. ODBORNÁ SPOLUPRÁCA

2.1

Obidve komory si navzájom raz do roka vymenia listy členov odborných komisií, v ktorých sa vzájomne oboznámia o svojej činnosti.

2.2

Obidve komory sa taktiež budú navzájom informovať o odborných podujatiach organizovaných v svojich krajinách.

2.3

Obidve komory sa budú vzájomne informovať aj o otázkach zákonodarstva, o príprave a navrhovaní zákonov vzťahujúcich sa na činnosť komôr.

2.4

Obidve komory sa taktiež budú navzájom oboznamovať o príprave a vypracovaní technických predpisov v prípade, že o to požiada druhá strana.

IV.

3. VZDELÁVANIE

3.1

Obidve komory budú podnecovať a podporovať rozvoj spolupráce a stykov s vysokými a odbornými školami vo svojich krajinách.

3.2

Komory si taktiež budú navzájom podávať informácie o odborných profiloch absolventov škôl ako aj o podmienkach a predpokladoch pre ich prijatie za členov komory.

V.

4. VEDECKÉ POZNATKY

4.1

Obidve komory budú podnecovať a podporovať rozvoj spolupráce medzi vedeckými ustanovizňami, ústavmi a význačnými podnikmi, ktoré v tejto oblasti pôsobia pod záštitou komory.

VI.

5. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

5.1

Spolupráca komôr uzatvárajúcich túto Dohodu sa zakladá na zásade koležiality a nevedie k vyvedeniu právnych pohľadov vrátane žiadostí o odškodnenie.

5.2

Výdavky spojené so spoluprácou opísanou v tejto Dohode budú uhrádzať dotyčné komory.

5.3

Táto Dohoda sa uzatvára na dobu neurčitú a možná ju je vypovedať písomným oznámením doručeným 3 mesiace pred termínom navrhnutým pre výpoveď Dohody.

5.4

Dohoda je vyhotovená v dvoch originálnych exemplároch v jazyku slovenskom a v jazyku chorvátskom, pričom všetky vyhotovenia majú rovnakú vierohodnosť.

5.5

Urobiť zmeny a doplnenia tejto Dohody bude možné vždy až vtedy, keď sa na ich vykonaní uzhodnú obidve zmluvné strany.

5.6

O priebehu uskutočňovania Dohody sa vyhodnotenie bude robiť jedenkrát za obdobie dvoch rokov.

5.7

Dohoda nadobúda platnosť dňom jej podpísania.

V ZÁHRRE, DŇA 23. MÁJA, 2002. ROKU

za Chorvátsku komoru architektov
a inžinierov v stavebníctve predseda Komory
dr.sc. **BERNARD FRANKOVIĆ**, dipl.ing.stroj.

za Komoru geodetov a kartografov
predseda vedenia
Ing. **VLADIMÍR SYROMČEK**

Predsjednici komara nakon potpisivanja Sporazuma

Zajednička fotografija nakon potpisivanja Sporazuma

Predstavnici Komore u posjetu Predsjedniku Republike Hrvatske

*Predsjednik Mesić
primio izaslanstvo
Hrvatske komore
arhitekata i inženjera
u graditeljstvu*

Zagreb, 29. travnja 2002. – Predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić primio je u ponedjeljak izaslanstvo Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

Izaslanstvo ga je izvijestilo o tijeku organizacije Trećeg europskog inženjerskog foruma koji će se održati u Dubrovniku od 11. do 13. listopada ove godine, a čiji je Predsjednik pokrovitelj – priopćeno je iz Ureda predsjednika Republike.

U izaslanstvu su bili predsjednik Komore dr. sc. Bernard Franković, zamjenici predsjednika mr. sc. Mirko Orešković i Damir Delač te glavna tajnica Sunčana Rupić.

»Vjesnik«, III. izdanje, 30. travnja i 1. svibnja 2002. godine

Aktivnost Komore i Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja

Sastanak predstavnika Komore s ministrom Kovačevićem

(Sastanak je održan 22. svibnja 2002. u prostorijama
Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja u
Zagrebu.)

Sastanak je sazvaio ministar Božo Kovačević. Pozvao je predstavnike Hrvatske udruge poslodavaca i Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu. Povod sastanku bilo je skoro donošenje Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju, a tema sastanka bila je suradnja pozvanih institucija pri dovršenju tih zakona.

Sastanku su bili nazočni ministar Božo Kovačević, njegovi pomoćnici Zlatko Uzelac i Lino Fučić, načelnik u Ministarstvu Josip Binenfeld, predstavnici Komore Mihaela Zamolo, Bernard Franković, Damir Delač, Saša Randić i Zlatko Hanžek, te predstavnici HUP-a, gospoda Čupić, Ivančević i Krtalić.

Ministar Kovačević u uvodu je obrazložio temu sastanka i rekao da Ministarstvo očekuje suradnju HUP-a i Komore kada je riječ o provedivosti navedenih zakona. Također smatra da treba uvažiti činjenicu da je Komora ustrojena sa svojim ovlastima te kako to treba uzeti u obzir u novim zakonskim prijedlozima. Predlaže da projektant tumači prostorne planove i uvjete te da preuzima odgovornost.

Gospodin Ivančević založio se za smanjenje administrativnih barijera, a njegov kolega Čupić za donošenje oba zakona istodobno jer bi se tako svi uvjeti znali unaprijed i mogla bi se izračunati cijena gradnje i isplativost investicija. Gospoda Ivančević i Čupić ponudili su konstruktivnu suradnju pri donošenju zakonâ.

Predsjednik Komore Bernard Franković pozdravio je uvažavanje Komore. Rekao je da Komora već dvije godine nudi intenzivnu suradnju u izradi zakonâ i da je spremna surađivati.

Ministar Kovačević postavio je konkretno pitanje o provedbi Zakona o prostornom uređenju: Što poslije donošenja Zakona za ona područja u kojima nema detaljnih planova?

Zlatko Hanžek upitao je u kojoj se fazi nalaze zakoni i kad se planira njihovo donošenje. Predložio je da manje radne skupine izravno surađuju pri izradi zakona. Uočio je da novi zakon nije provjeren na konkretnim primjerima.

Saša Randić naglasio je da imamo samo dvije mogućnosti s obzirom na pitanje provedivosti zakona: zabraniti gradnju ili pokušati naći radni model koji će funkcionirati.

Pomoćnik ministra Lino Fučić rekao je da očekuje suradnju u konkretnim slučajevima definiranja uvjeta uređenja građevne parcele.

Pomoćnik ministra Zlatko Uzelac obrazložio je sustav planova koji predviđa novi zakon te očekuje da Komora bude aktivna u izradi provedbenih akata koji proizlaze iz zakona (npr. Pravilnika o sadržaju planova).

Ministar Kovačević izložio je plan donošenja zakona: do 15. srpnja bit će donesen Zakon o prostornom uređenju koji će stupiti na snagu nakon 6 mjeseci. Prvo čitanje Zakona o gradnji trebalo bi biti za devet, deset mjeseci radi istodobnog stupanja na snagu sa Zakonom o prostornom uređenju.

Mihaela Zamolo zatražila je da se dogovorimo kako ćemo organizirati dalju suradnju. Smatra kako bi pojedini stručnjaci trebali surađivati na temama za koje su stručni. Pohvalila je poglavlje o građevinskim proizvodima.

Zlatko Hanžek predložio je da se imenuje osoba za vezu s Ministarstvom koja bi surađivala u izradi svakoga zakona i koja bi organizirala rad unutar institucija.

Damir Delač naglasio je da je nužno riješiti pitanje vlasništva i srediti zemljišne i katastarske evidencije. Predložio je da se propiše obveza da se nakon izrade novog katastra mora obnoviti i urbanistički plan.

Zlatko Hanžek zatražio je da se posljednje verzije zakonâ dostave Hrvatskoj udruzi poslodavaca i Komori.

Ministar Kovačević odgovorio je da će sljedeći tjedan Komori i HUP-u dostaviti Zakon o prostornom uređenju, prije nego što bude proslijeđen na drugo čitanje u Sabor, i da je preostalo još nešto vremena za neke manje korekcije. Tjedan dana nakon toga bio bi organiziran radni sastanak. Zakon o gradnji ide u Vladinu proceduru, a na jesen na prvo čitanje u Sabor.

Bilješku je sastavio:
Zlatko Hanžek, dipl. ing. arh., v. r.

Zapisnici sa sjednica Upravnog odbora Komore

Zapisnik sa 27. sjednice Upravnog odbora Komore

(Sjednica je održana 14. ožujka 2002. godine u Zagrebu.)

Sjednici su nazočni:

Damir Delač, dipl. ing. geod., predsjednik Komore

RAZRED ARHITEKATA: Zlatko Hanžek, Vinko Penezić, Zlatko Hanžek po punomoći Marije Čačić i mr. sc. Saše Randića

RAZRED INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA: Tomo Perić, mr. sc. Mirko Orešković, Tomo Perić po punomoći Nikole Olame i Dragutina Mihelčića

RAZRED INŽENJERA GEODEZIJE: Ivica Mikičić, Mladen Babić, Ivica Mikičić po punomoći Ivana Puškarića i Ivana Mihalca

RAZRED INŽENJERA STROJARSTVA: dr. sc. Petar Donjeković, Ivan Sučić, Tomislav Tkalčić

RAZRED INŽENJERA ELEKTROTEHNIKE: Željko Rukavina, mr. sc. Miljenko Rodek, dr. sc. Ivan Husar, mr. sc. Miljenko Rodek po punomoći Davora Pavlovića

Ostali nazočni: dr. sc. Bernard Franković, dipl. ing. str., Tihomir Knezić, dipl. ing. arh., Ratko Klarić, dipl. ing. el., Bojana Radaković, odvjetnica i Sunčana Rupiće, glavna tajnica Komore

Odsutni:

Ivan Franić, dipl. ing. arh., Ante Krešimir Jagić, dipl. ing. arh., dr. sc. Tomo Đukan, dipl. ing. građ., dr. sc. Ivan Galaso, dipl. ing. str., Feđa Žekan, dipl. ing. str., Mate Karaula, dipl. ing. geod., Živko Radović, dipl. ing. el.

Sjednicu Upravnog odbora je otvorio i njome je predsjedavao predsjednik Komore Damir Delač. On je konstatirao da Upravni odbor može donositi pravovaljane odluke, s obzirom da je sjednici nazočan potreban broj članova iz svakog strukovnog razreda.

Na sjednici je jednoglasno prihvaćen sljedeći

d n e v n i r e d

– utvrđivanje dnevnog reda te broja nazočnih članova potrebnih za donošenje pravovaljanih odluka Upravnog odbora Komore

– verifikacija zapisnika sa 26. sjednice Upravnog odbora Komore, održane 21. veljače 2002. godine

1. Prijedlog pravilnika o natječajima s područja arhitekture, prostornog planiranja i građevinarstva – prijedlog Razreda arhitekata

2. pripremni materijali za Skupštinu:

- Prijedlog plana prihoda i rashoda Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu za 2002. godinu s Prijedlogom odluke o visini sredstava za poslovanje Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu kao cjeline u 2002. godini
- izbori, imenovanja, potvrđenja, razrješenja
- obavijest o održanim sjednicama strukovnih razreda

3. prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti članka 100. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i članka 13. Pravilnika o nostrifikaciji projekata – prijedlog Razreda arhitekata

4. obavijest o dosadašnjem radu i radu stegovnih tijela – daje ju stegovni tužitelj i suci Stegovnoga suda

5. obavijesti, pitanja i prijedlozi

Zapisnik sa 26. sjednice Upravnog odbora Komore održane 21. veljače 2002. godine verificiran je sa sljedećim prihvaćenim primjedbama:

– točka 1.: Prijedlog izmjena i dopuna Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu
Trebalo bi preciznije odrediti da je taj prijedlog u dijelu prijedlog Povjerenstva za Statut koji se mijenjao na sjednici (2) Kolegija predsjednika Komore. Isto tako treba odrediti da privremeni prekid aktivnosti traje godinu dana a ne šest mjeseci kako stoji u zapisniku. (Ivan Husar)

– točka 5.

U vezi sa sponzorstvom treba stajati zaključak da će visinu sredstava odrediti Razred inženjera građevinarstva, a ne kako stoji 50.000,00 kuna. (Tomo Perić)

1. Prijedlog pravilnika o natječajima s područja arhitekture, prostornog planiranja, urbanizma i građevinarstva – prijedlog Razreda arhitekata

Uvodno obrazloženje dao je Zlatko Hanžek, predsjednik Razreda arhitekata. U raspravi su sudjelovali Tomo Perić, Vinko Penezić, Mirko Orešković i Damir Delač. Nakon provedene rasprave dogovoreno je da se otvori javna rasprava i nastavi dalji rad na predmetnom pravilniku te da se u rad uključe i predstavnici drugih strukovnih razreda. Ocijenjeno je opravdanim da se predmetni pravilnik ne donese na ovoj Skupštini, već da se pričekava donošenje Uredbe Vlade RH o ustupanju usluga i u tom vremenu da se usuglase i poboljšaju predložena rješenja. Napomenuto je da je predmetni tekst objavljen na web

stranici Komore www.hkaig.hr i da je dostupan za opću raspravu i dostavljanje prijedloga i primjedaba.

2. Pripremni materijali za Skupštinu:

– Prijedlog plana prihoda i rashoda Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu za 2002. godinu s prijedlogom odluke o visini sredstava za poslovanje Komore kao cjeline u 2002. godini

Prihvaćen je prijedlog plana za 2002. godinu s izmjenama i dopunama teksta koji se odnosi na definiranje prihoda Komore i ujednačavanje rashoda te s principom financijskog pozitivnog poslovanja Komore.

– izbori, imenovanja, potvrđenja, razrješenja

Uzet je na znanje popis prijedloga strukovnih razreda za izbore, imenovanja, potvrđenja, razrješenja. Razred arhitekata dostavit će svoje prijedloge neposredno prije sjednice Skupštine.

– obavijest o održanim sjednicama strukovnih razreda

Predsjednici Razreda inženjera geodezije, Razreda inženjera strojarstva i Razreda inženjera elektrotehnike usmeno su obavijestili Upravni odbor o održanim sjednicama razreda. Predsjednik Razreda inženjera građevinarstva izvijestio je da sjednica Razreda nije ovlastila članove Skupštine iz istoga razreda da glasuju za donošenje Izmjena i dopuna Statuta Komore. Nakon rasprave dogovoreno je da se Izmjene i dopune Statuta Komore koje je utvrdio Upravni odbor na sjednici održanoj 21. veljače 2002. godine ostave na dnevnom redu Skupštine i da se o njemu raspravlja bez obzira na ishod glasovanja.

3. prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti članka 100. stavka 2. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i članka 13. Pravilnika o nostrifikaciji projekata – prijedlog Razreda arhitekata

Prihvaćeni su dostavljeni prijedlozi s intervencijom u tekstu koji se u ovakvom obliku odnosi samo na arhitekate. Prijedloge će u ime Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu potpisati predsjednik Komore.

4. obavijest o dosadašnjem radu i djelovanju stegovnih tijela – daje ju stegovni tužitelj i suci Stegovnoga suda

S radom stegovnih tijela Upravni odbor upoznali su odvjetnica Bojana Radaković, koja je zadužena za pravnu pomoć stegovnim tijelima Komore, predsjednik Stegovnog suda Tihomir Knezić i zamjenik stegovnog tužitelja Ratko Klarić.

Upravni odbor podržava rad stegovnih tijela i u cijelosti će poduprijeti sve inicijative ili organiziranje susreta sa stručnjacima za pojedina područja djelovanja za pitanja struke koja su u praksi nerazriješenja.

- predlaže se objava sadržaja i oblika prijave stegovnim tijelima u Glasilu Komore
- do 5. veljače 2002. godine zaprimljeno je 110 prijava
- Razred inženjera strojarstva nije dostavio podatke o neplaćenim članarinama za svoje članove

Problemi u radu javljaju se radi:

- nepoštivanja obveze članova o prijavi adrese stanovanja
- mirovanja članova suprotno uvjetima koje propisuje Zakon o Komori
- prava ovlaštenih inženjera u školstvu
- djelovanja članova raznih povjerenstava, koji su ujedno i članovi Komore, a koji prihvaćaju radove po cijenama nižima od propisanih Cjenikom Komore
- nedefiniranih prava članova u stranim predstavništvima
- zahtjeva članova za ispis nakon pokretanja stegovnog postupka (pitanje dugovanja na osnovi neplaćene članarine)

Obavijest o predmetu i fazi obrade predmeta mogu dobiti samo stranke u postupku. Upit se dostavlja stegovnim tijelima ili odvjetnici Bojani Radaković.

5. obavijesti, pitanja i prijedlozi

- obavijest o Zakonu o gradnji (pitanje Željka Rukavine) Lino Fučić, pomoćnik za graditeljstvo u Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja, obavijestio je Upravni odbor da je nacrt Zakona u tijeku i da će se konzultirati predstavnici Komore, odnosno članovi Radne skupine koju je ustanovio Upravni odbor.
- obavijest o postupku obnove za članove iz Razreda inženjera elektrotehnike (pitanje Željka Rukavine) Odvjetnik Komore nadzire izradu rješenja koja je u tijeku.
- Razred inženjera elektrotehnike postavio je pitanje može li osoba koja nije član Komore, dakle nije ovlašten arhitekt ili ovlašten inženjer, biti član radnih tijela Komore i donositi meritorne odluke. Odgovor je zatražen pismeno. (pitanje Davora Pavlovića)

Na sjednicu je dostavljena Obavijest Grada Zagreba da je otvoren javni natječaj za podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade Grada Zagreba. Dostavljena su financijska izvješća Komore za veljaču 2002. godine.

Sjednica je započela u 14 sati a završila u 19 sati.

Broj: 27/02

Zagreb, 18. ožujka 2002. godine

Zapisnik sastavila
Sunčana Rupiĉ,
glavna tajnica Komore, v. r.

Predsjednik Komore
Damir Delaĉ,
dipl. ing. geod., v. r.

Zapisnik sa 28. sjednice Upravnog odbora Komore

(Sjednica je održana 6. lipnja 2002. godine u Zagrebu.)

Sjednici su bili nazočni:

dr. sc. Bernard Franković, dipl. ing. stroj., predsjednik Komore

RAZRED ARHITEKATA: Zlatko Hanžek, mr. sc. Saša Randić, Vinko Penezić, Marija Čačić, Ante Krešimir Jagić

RAZRED INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA: Tomo Perić, Tomo Perić po punomoći mr. sc. Mirka Oreškovića i dr. sc. Petra Đukana, Nikola Olama

RAZRED INŽENJERA GEODEZIJE: Ivica Mikičić, Ivica Mikičić po punomoći Mladena Babića, Ivan Puškarić, Mate Karaula

RAZRED INŽENJERA STROJARSTVA: dr. sc. Petar Donjeković, Ivan Sučić, Tomislav Tkalčić, Feđa Zekan, Marko Josić

RAZRED INŽENJERA ELEKTROTEHNIKE: Željko Rukavina, mr. sc. Miljenko Rodek, mr. sc. Miljenko Rodek po punomoći dr. sc. Ivana Husara, Živko Radović

ZAMJENICI PREDSJEDNIKA KOMORE: Zdravko Mahmet, dipl. ing. arh, Damir Delač, dipl. ing. geod.

Ostali nazočni: Sunčana Rupić, glavna tajnica Komore

Odsutni:

Dragutin Mihelčić, dipl. ing. građ. (ispričao se), Ivan Mihalec, dipl. ing. geod. (ispričao se), Davor Pavlović, dipl. ing. el. (ispričao se)

Sjednicu je otvorio i njome predsjedavao dr. sc. Bernard Franković, predsjednik Komore. Konstatirao je da Upravni odbor može donositi pravovaljane odluke, s obzirom da je sjednici nazočan potreban broj članova iz svakog strukovnog razreda.

Na sjednici je jednoglasno prihvaćen sljedeći

d n e v n i r e d :

– utvrđivanje dnevnog reda te broja nazočnih članova potrebnih za donošenje pravovaljanih odluka Upravnog odbora Komore

– verifikacija zapisnika sa 27. sjednice Upravnog odbora Komore, održane 14. ožujka 2002. godine

1. provedba zaključka Skupštine Komore od 12. travnja 2002. godine, dogovor daljih aktivnosti

2. verifikacija primjedbi Komore na Nacrt prijedloga Zakona o gradnji

3. prijedlog Razreda inženjera elektrotehnike za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o zaštiti osoba i imovine

4. odobrenje Izmjena i dopuna Pravila o ustrojstvu i radu strukovnog razreda inženjera strojarstva

5. obavijest

– predsjednika Komore o posjetu izaslanstva Komore predsjedniku Republike Hrvatske Stjepanu Mesiću

– predsjednika Komore o održanom sastanku s ministrom zaštite okoliša i prostornog uređenja

– predsjednika Organizacijskog odbora 3. EIF-a o dosadašnjim aktivnostima u organizaciji Trećeg europskog inženjerskog foruma

– predsjednika Razreda inženjera geodezije o potpisanoj Sporazumu o suradnji sa Slovačkom komorom geodeta i kartografa

6. prijedlog da se obnovi upisni postupak za upisanoga člana prema prijedlogu Razreda inženjera strojarstva

– problemi obnove postupka u Razredu inženjera elektrotehnike

7. prijedlozi Razreda inženjera strojarstva i Razreda inženjera elektrotehnike za donošenje rješenja o prestanku članstva u Komori

8. prijedlog Razreda arhitekata, Razreda inženjera građevinarstva i Razreda inženjera geodezije za donošenje rješenja o mirovanju članstva u Komori

9. imenovanja i razrješenja:

– Prijedlog za imenovanje člana Odbora za upis u lmenik ovlaštenih arhitekata

– Prijedlog za imenovanje članova Odbora za upis u lmenik ovlaštenih inženjera strojarstva

- Prijedlog za imenovanje člana Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike
- Prijedlog Razreda inženjera strojarstva za imenovanje člana Povjerenstva za Zakon o prostornom uređenju i razrješenje dosadašnjeg člana
- Prijedlog za verifikaciju članova Povjerenstva za izradu i praćenje provedbe Zakona o gradnji

10. Prijedlog okvirnog plana održavanja sjednica Upravnog odbora

11. obavijesti, pitanja i prijedlozi
– obavijest Razreda inženjera strojarstva o problemima izrade projekata vodovoda i kanalizacije

Zapisnik sa 27. sjednice Upravnog odbora održane 14. ožujka 2002. godine verificiran je s prihvaćenom primjedbom T. Tkalčića, dipl. ing. stroj., da se točka 4. obavijest o dosadašnjem radu i funkcioniranju stegovnih tijela, dopuni proširenim tekstom iz rasprave i izlaganjima predstavnika stegovnih tijela.

Prije rasprave o pojedinim točkama dnevnog reda prihvaćen je prijedlog predsjednika Komore da se o 1. točki raspravlja kao o zadnjoj točki prihvaćenog dnevnog reda.

2. verifikacija primjedbi Komore na Nacrt prijedloga Zakona o gradnji

Obavijest o postupku izrade jedinstvenih primjedbi Komore na dostavljeni Nacrt prijedloga Zakona o gradnji, podnijela je tajnica Komore. Nacrt prijedloga Zakona o gradnji dostavilo je Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja 15. travnja 2002. godine. Zajedničko tijelo Komore, osnovano za praćenje izrade i provedbe Zakona o gradnji, sastalo se 8. svibnja 2002. godine te je na temelju dostavljenih prijedloga strukovnih razreda izradilo cjelovito očitovanje o Nacrtu prijedloga Zakona. Očitovanje je dostavljeno Ministarstvu 9. svibnja 2002. godine.

Upravni odbor je bez primjedbi verificirao primjedbe Komore na Nacrt prijedloga Zakona o gradnji, u tekstu Odbora.

3. prijedlog Razreda inženjera elektrotehnike za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o zaštiti osoba i imovine

Razred inženjera elektrotehnike dostavio je Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti članaka 31. i 32. Zakona o zaštiti osoba i imovine, radi suprotnosti s člancima 49. i 54. Ustava Republike Hrvatske i Zakonom o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

Nakon obrazloženja Ž. Rukavine i Ž. Radovića Upravni odbor je prihvatio predmetni prijedlog koji će uputiti Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

4. odobrenje Izmjena i dopuna Pravila o ustrojstvu i radu Razreda inženjera strojarstva

Upravni odbor je u skladu s člankom 63. stavkom 1. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu odobrio Izmjene i dopune Pravila o ustrojstvu i radu Razreda inženjera strojarstva, koja stupaju na snagu.

5. usmene obavijesti:

– obavijest predsjednika Komore o posjetu izaslanstva Komore predsjedniku Republike Hrvatske Stjepanu Mesiću

Uvodna obrazloženja iznijeli su Bernard Franković i Damir Delač. Pozivu pristiglom iz Ureda Predsjednika Republike Hrvatske, koji je uputio predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić, odazvalo se izaslanstvo Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu 29. travnja 2002. godine. U izaslanstvu Komore bili su Bernard Franković, Damir Delač, Mirko Orešković i Sunčana Rupić. Predstavnici Komore upoznali su predsjednika Mesića s aktivnostima u pripremi Foruma u Dubrovniku. Predsjednik Mesić zanimao se za rad Komore i potvrdio svoju nazočnost otvorenju Foruma, ukoliko mu obveze dopuste.

Upravni odbor prihvatio je obavijest o posjetu izaslanstva Komore predsjedniku Republike Hrvatske Stjepanu Mesiću, uz primjedu da kod takvih posjeta treba voditi računa o sastavu izaslanstva i pravednoj zastupljenosti strukovnih razreda.

– obavijest predsjednika Komore o održanom sastanku s ministrom zaštite okoliša i prostornog uređenja

Uvodna obrazloženja iznijeli su Bernard Franković, Damir Delač, Zlatko Hanžek i Saša Randić, koji su bili nazočni sastanku na koji ih je pozvao ministar zaštite okoliša i prostornog uređenja. Na sastanku se raspravljalo o zakonskim prijedlozima koji se odnose na prostorno uređenje (zakon je u postupku pripreme za drugo čitanje) i gradnju (zakon je u postupku pripreme).

Upravni odbor je prihvatio obavijest.

– obavijest predsjednika Komore o dosadašnjim aktivnostima u organizaciji Trećeg europskog inženjerskog foruma

Bernard Franković izvijestio je Upravni odbor o održanom sastanku Međunarodnog organizacijskog odbora 3. EIF-a, 26. i 27. travnja 2002. godine u hotelu »Croatia« u Cavtatu. Zapisnik s održanog sastanka bit će dostavljen članovima Upravnog odbora.

Upravni odbor prihvatio je obavijest o dosadašnjim aktivnostima u organizaciji 3. EIF-a.

– obavijest predsjednika Razreda inženjera geodezije o potpisanom Sporazumu o suradnji sa Slovačkom komorom geodeta i kartografa

Obavijest o potpisanom Sporazumu o suradnji između Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu i

Slovačke komore geodeta i kartografa, dali su Bernard Franković, Damir Delač i Ivica Mikičić. Sporazum je potpisan u Zagrebu 23. svibnja 2002. godine u nazočnosti predsjednika Slovačke komore geodeta i kartografa Vladimira Stromčeka, potpredsjednika Štefana Lukača i člana predsjedništva Jana Hardoša te predsjednika Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu Bernarda Frankovića, zamjenika predsjednika Damira Delača, predsjednika Razreda inženjera geodezije Ivce Mikičića, člana Odbora Razreda inženjera geodezije Boška Pribičevića, glavne tajnice Sunčane Rupić i operativne tajnice Razreda inženjera geodezije Ivane Grgičević.

Upravni odbor prihvatio je obavijest.

Sve obavijesti bit će objavljene na web stranici i Glasilu Komore.

6. prijedlog da se obnovi upisni postupak za upisanog člana prema prijedlogu Razreda inženjera strojarstva – problemi obnove postupka u Razredu inženjera elektrotehnike

Upravni odbor je na temelju članka 11. stavka 1. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu prihvatio prijedlog Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera strojarstva za poticaj obnove upisnog postupka za Mladena Jakopovića, ing. stroj., upisanog u Imenik ovlaštenih inženjera strojarstva pod rednim brojem 847.

Predstavnik Razreda inženjera elektrotehnike Ž. Radović iznio je problem obnove postupka za upisane članove u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike, a koji prema prijedlogu Odbora Razreda inženjera elektrotehnike ne ispunjavaju uvjete za upis (radi se o osobama sa srednjom stručnom spremom a ne o diplomiranim inženjerima). Odbor Razreda inženjera elektrotehnike pokrenuo je obnovu postupka upisa kod stegovnog tužitelja Komore. Kako ni nakon donošenja odluke stegovnog tužitelja, koji je potvrdio zahtjev Odbora Razreda, nema saznanja o daljem tijeku postupka, o tome je postavljeno pitanje Upravnom odboru.

S obzirom da je postupak poticanja obnove upisnog postupka pokrenuo stegovni tužitelj, a prijedlog za dopunu dnevnog reda dan je neposredno na sjednici, rasprava o tom prijedlogu vođena je na osnovu neposrednih saznanja tajnice Komore.

Ukazano je da se kod obnove upisnog postupka radi o upisima u imenike ovlaštenih inženjera koji su provedeni temeljem prijedloga odbora za upis strukovnih razreda. Razlog za obnovu upisnog postupka je prema članku 11. stavku 1. Statuta »...ako se poslije odobrenog upisa sazna da podnositelj nije ispunjavao uvjete propisane za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata ili imenik ovlaštenih inženjera ...«.

Pri obnovi upisnog postupka na temelju postupka koji provodi Odbor za upis, odlučuje se rješenjem ostaje li ranija odluka o upisu na snazi ili se ukida i određuje brisa-

nje iz Imenika. Prema odluci Odbora Razreda inženjera elektrotehnike koju provodi Odbor za upis, ukidaju se rješenja o upisu članova Komore, koji su ta prava koristili od dana upisa u Imenik. Upozoreno je i da činjenice na koje se poziva i koje su razlog za obnovu postupka (prema odluci Razreda) i nisu nove već su postojale i kod donošenja rješenja o upisu, te je postupak osjetljiv i za očekivati je da će izazvati posljedice u smislu podnošenja tužbi Upravnom sudu i sudovima opće nadležnosti.

Tajnica Komore ukazala je na okolnosti koje zahtijevaju sagledavanje svih činjenica koje upućuju na udovoljavanje uvjetima za pokretanje obnove postupka te pridržavanje formalnih pretpostavki propisanih Zakonom o općem upravnom postupku te je radi toga zatražena i pomoć odvjetnika Komore koji je u više navrata obavio instruktivne razgovore s članovima Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike.

Članovi Upravnog odbora iz Razreda inženjera elektrotehnike zatražili su potpunu provedbu odluke Odbora Razreda inženjera elektrotehnike o obnovi upisnog postupka za članove Komore sa srednjom stručnom spremom koji su na prijedlog Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike upisani u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike, te hitno izdavanje ukidajućih rješenja (prema prijedlogu stegovnog tužitelja radi se o 100 rješenja), i spremni su snositi posljedice koje mogu proizići donošenjem rješenja o ukidanju prava i brisanja iz Imenika, odnosno iz članstva Komore.

Predstavnici Razreda prihvatili su prijedlog da tajnica Komore ubrza donošenje predloženih rješenja, te da o tome izvjesti Odbor Razreda inženjera elektrotehnike.

7. prijedlozi Razreda inženjera strojarstva i Razreda inženjera elektrotehnike za donošenje rješenja o prestanku članstva u Komori

Upravni odbor je na temelju članka 51. stavka 1. točke 5. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu a u vezi s člankom 30. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu, na prijedlog Razreda inženjera strojarstva i Razreda inženjera elektrotehnike donio pojedinačna rješenja o prestanku članstva u Komori, kako slijedi:

RAZRED INŽENJERA STROJARSTVA

1. Danijel Anić, upisni broj 773
2. Ivan Ćosić, upisni broj 1081
3. Branko Tomić, upisni broj 445
4. Zdenka Kulenović, upisni broj 447
5. Željko Dujmović, upisni broj 50
6. Ankica Šarić, upisni broj 635
7. Aleksandar Regent, upisni broj 473
8. Branimir Pirija-Benaković, upisni broj 891
9. Davor Krsnik, upisni broj 832
10. Stjepan Smoljkić, upisni broj 991
11. Dragutin Markić, upisni broj 638

12. Mikel Markić, upisni broj 552
13. Dražen Franičević, upisni broj 761
14. Mato Kovačević, upisni broj 404
15. Davor Siminiati, upisni broj 952

RAZRED INŽENJERA ELEKTROTEHNIKE

1. Zvonko Čevapović, dipl. ing. el., upisni broj 1255
2. Igor Živko, dipl. ing. el., upisni broj 802
3. Višnja Čupić Ivić, dipl. ing. el., upisni broj 1437
4. Ivan Dujnić, dipl. ing. el., upisni broj 351
5. Mate Grgas, dipl. ing. el., upisni broj 1387
6. Branko Iveša, dipl. ing. el., upisni broj 1378
7. Živko Kariolić, dipl. ing. el., upisni broj 763
8. Robert Kolarec, dipl. ing. el., upisni broj 913
9. Tomislav Martinčić, dipl. ing. el., upisni broj 804
10. Drago Martinović, dipl. ing. el., upisni broj 1270
11. Branko Paranos, ing. el., upisni broj 557
12. Biserka Raškaj, dipl. ing. el., upisni broj 1041
13. Željko Salopek, dipl. ing. el., upisni broj 1015
14. Sejfidin Shala, dipl. ing. el., upisni broj 1332
15. Jozo Šlejko, dipl. ing. el., upisni broj 965
16. Ivan Šantek, dipl. ing. el., upisni broj 856

8. Prijedlog Razreda arhitekata, Razreda inženjera građevinarstva i Razreda inženjera geodezije za donošenje rješenja o mirovanju članstva u Komori

Upravni odbor je na temelju članka 51. stavka 1. točke 5. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, prema prijedlozima strukovnih razreda donio pojedinačna rješenja o mirovanju, kako slijedi:

RAZRED ARHITEKATA

1. Katja Zorić, Grad Zagreb, Zavod za planiranje razvoja Grada i zaštitu okoliša, Zagreb
2. Ivana Antolić Juić, Ministarstvo vanjskih poslova, Zagreb
3. Ksenija Knežević Gomaz, Grad Varaždin, Upravni odjel za komunalne djelatnosti, Varaždin
4. Ljubica Perić Milina, Grad Umag
5. Vladimir Lukavečki, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Zagreb
6. Marko Biskup, Županija dubrovačko-neretvanska, Dubrovnik
7. Antun Paunović, Ministarstvo za zaštitu okoliša i prostornog uređenja, Odjel za opću politiku prostornog uređenja, Zagreb
8. Tone Papić, Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Osijeku
9. Oliver Grigić, Županija osječko-baranjska, Zavod za prostorno uređenje, Osijek
10. Ratimir Perović, Grad Zagreb, Gradski ured za izgradnju Grada, Zagreb
11. Nana Palinić, Državni arhiv u Rijeci s. p. o., Rijeka

12. Jaroslav Vego, Ministarstvo graditeljstva, prostornog uređenja i zaštite okoliša, Mostar, Bosna i Hercegovina
13. Vatroslav Blajić, Grad Split
14. Sonja Pelicarić, Ministarstvo turizma, Zagreb
15. Boris Brajdić, Županija osječko-baranjska, Ured za prostorno uređenje, Osijek
16. Branka Mimica, Grad Split, Gradska uprava
17. Sandra Rugani Kukuljan, Grad Novigrad, Upravni odjel za komunalni sustav i prostorno uređenje
18. Marko Bašić, Zagrebačka županija, Ured za prostorno uređenje, Zagreb

RAZRED INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

1. Mirjana Andres-Rogović, dipl. ing. građ., upisni broj 3165, Županija primorsko-goranska
2. Dženan Avdić, dipl. ing. građ., upisni broj 3107, Županija primorsko-goranska
3. Slavko Čukelj, dipl. ing. građ., upisni broj 918, Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo
4. Mira Globočnik, dipl. ing. građ., upisni broj 446, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja
5. Dražen Hećimović, dipl. ing. građ., upisni broj 2832, Vatrogasna zajednica Županije osječko-baranjske
6. Ivan Igrec, dipl. ing. građ., upisni broj 1098, Vlada Republike Hrvatske
7. Grozdana Lovrečić, dipl. ing. građ., upisni broj 1481, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Podružna jedinica u Rijeci
8. Marko Lugović, dipl. ing. građ., upisni broj 2716, Grad Vodice
9. Smiljana Madunić, dipl. ing. građ., upisni broj 1955, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, Uprava za inspekcijske poslove, Odjel inspekcije
10. Zvonko Marinić, dipl. ing. građ., upisni broj 1314, Županijska uprava za ceste
11. Stjepan Posavčević, ing. građ., upisni broj 1884, Županija brodsko-posavska, Ured za prostorno uređenje
12. Živko Radanović, dipl. ing. građ., upisni broj 2902, Ministarstvo pomorstva, prometa i veza
13. Slobodan Rak, dipl. ing. građ., upisni broj 3021, Grad Zagreb, Gradski ured za izgradnju
14. Mladen Regvar, dipl. ing. građ., upisni broj 3172, Grad Zagreb, Gradski ured za izgradnju
15. Ivan Šafran, ing. građ., upisni broj 380, Županijska uprava za ceste
16. Armando Vičić, dipl. ing. građ., upisni broj 2414, Rovinjturist d. d.
17. Anđelko Vukelić, dipl. ing. građ., upisni broj 3088, Grad Senj
18. Henrik Zamberlin, dipl. ing. građ., upisni broj 3150, Grad Hvar
19. Marijan Živko, dipl. ing. građ., upisni broj 1278, Grad Vrbovec, Gradsko poglavarstvo
20. Roland Žuvanić, dipl. ing. građ., upisni broj 252, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja

RAZRED INŽENJERA GEODEZIJE

1. Željko Antunović, dipl. ing. geod., upisni broj 364, Grad Split
2. Hrvoje Bednarik, dipl. ing. kult. tehn., upisni broj 542, Državna geodetska uprava
3. Zlatko Čurik, dipl. ing. geod., upisni broj 544, Državna geodetska uprava
4. Ankica Damjanović, dipl. ing. geod., upisni broj 533, Državna geodetska uprava
5. Željko Drakšić, dipl. ing. geod., upisni broj 429, Hrvatski košarkaški savez
6. Faik Gashi, dipl. ing. kult. tehn., upisni broj 436,
7. Blaženka Gavran, dipl. ing. geod., upisni broj 561, Državna geodetska uprava
8. Vesna Gurmešević, dipl. ing. geod., upisni broj 550, Državna geodetska uprava
9. Mario Knežević, dipl. ing. geod., upisni broj 562, Državna geodetska uprava
10. Milka Kosanović, dipl. ing. geod., upisni broj 552, Državna geodetska uprava
11. Mladenka Kosanović, dipl. ing. geod., upisni broj 553, Državna geodetska uprava
12. Vesna Kovač, dipl. ing. geod., upisni broj 243, Državna geodetska uprava
13. Nevenka Krznarić, dipl. ing. geod., upisni broj 465, Gradski zavod za katastar i geodetske poslove
14. Tihomir Kunstek, dipl. ing. geod., upisni broj 532, Državna geodetska uprava
15. Ivan Landek, dipl. ing. geod., upisni broj 430, Državna geodetska uprava
16. Darko Ljubanović, dipl. ing. geod., upisni broj 555, Državna geodetska uprava
17. Davor Medić, dipl. ing. geod., upisni broj 549, Državna geodetska uprava
18. Marija Medved, dipl. ing. geod., upisni broj 548, Državna geodetska uprava
19. Darko Milošević, dipl. ing. geod., upisni broj 538, Županija osječko-baranjska
20. Drago Mioč, dipl. ing. geod., upisni broj 537, Gradski zavod za katastar i geodetske poslove
21. Ljubica Morhan, dipl. ing. kult. tehn., upisni broj 535, Državna geodetska uprava
22. Stanislav Pajdić, dipl. ing. geod., upisni broj 557, Državna geodetska uprava
23. Dinko Palaversa, dipl. ing. geod., upisni broj 559, Državna geodetska uprava
24. Terezija Pavelić, dipl. ing. geod., upisni broj 536, Državna geodetska uprava
25. Amela Prskalo, dipl. ing. geod., upisni broj 427, Državna geodetska uprava
26. Branko Puceković, mr. sc., dipl. ing. geod., upisni broj 475, Hrvatski geodetski institut
27. Danijel Rukavina, dipl. ing. geod., upisni broj 545, Gradski zavod za katastar i geodetske poslove
28. Robert Stemberger, dipl. ing. geod., upisni broj 539, Državna geodetska uprava

29. Ines Sukić Majstorović, dipl. ing. geod., upisni broj 534, Državna geodetska uprava
30. Boris Verbanac, dipl. ing. geod., upisni broj 554, Državna geodetska uprava
31. Slavko Žerjav, dipl. ing. geod., upisni broj 556, Državna geodetska uprava
32. Željko Hećimović, dr. sc., dipl. ing. geod., upisni broj 522, Hrvatski geodetski institut

9. Imenovanja i razrješenja – Prijedlog za imenovanje člana Odbora za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata

Na temelju članka 51. stavka 1. točke 2. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, Upravni odbor je na prijedlog Sjednice Razreda arhitekata, na 28. sjednici održanoj 6. lipnja 2002. godine, donio Odluku o imenovanju člana Odbora za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata:

1. Imenuje se ALMA CVITAN MATTICHHIO, dipl. ing. arh., umjesto RITE POČEKAJ, dipl. ing. arh. za člana Odbora za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata.

2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

– Prijedlog za imenovanje članova Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera strojarstva

Na temelju članka 51. stavka 1. točke 2. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, Upravni odbor je na prijedlog Odbora Razreda inženjera strojarstva, na 28. sjednici održanoj 6. lipnja 2002. godine, donio Odluku o imenovanju članova Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera strojarstva:

1. Imenuju se VLADO BILUŠIĆ, dipl. ing. stroj. umjesto IVANA CETINIĆA, dipl. ing. stroj., i IVO HAN, dipl. ing. stroj., umjesto TOMISLAVA TKALČIĆA, dipl. ing. stroj. za članove Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera strojarstva.

2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

– Prijedlog za imenovanje člana Odbora za upise u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike

Na temelju članka 51. stavka 1. točke 2. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, Upravni odbor je na prijedlog Odbora Razreda inženjera elektrotehnike, na 28. sjednici održanoj 6. lipnja 2002. godine, donio ODLUKU o imenovanju člana Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike:

1. Imenuje se ANTE GOBOV, dipl. ing. el., umjesto ZORANA SUZANIĆA, dipl. ing. el., za člana Odbora za upis u Imenik ovlaštenih inženjera elektrotehnike.

2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

– **Prijedlog Razreda inženjera strojarstva za imenovanje člana Povjerenstva za Zakon o prostornom uređenju i razrješenje dosadašnjeg člana**

Upravni odbor Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu je na prijedlog Odbora Razreda inženjera strojarstva na 28. sjednici održanoj 6. lipnja 2002. godine, donio Odluku o razrješenju i imenovanju novog člana Odbora za koordinaciju aktivnosti Komore na izradi Zakona o prostornom uređenju:

1. Razrješuje se MARKO JOSIĆ, dipl. ing. stroj., članstva u Odboru za koordinaciju aktivnosti Komore na izradi Zakona o prostornom uređenju.
2. Imenuje se mr. sc. JOSIP LISIČAR, dipl. ing. stroj., za člana u Odboru za koordinaciju aktivnosti Komore na izradi Zakona o prostornom uređenju.
3. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

– **Prijedlog za verifikaciju članova Povjerenstva za izradu i praćenje provedbe Zakona o gradnji**

Upravni odbor Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu je na 28. sjednici održanoj 6. lipnja 2002. godine donio Odluku o verifikaciji Odluke o osnivanju i imenovanju članova Odbora za koordinaciju aktivnosti Komore na izradi Zakona o gradnji:

I.

Ovom se odlukom osniva Odbor za koordinaciju aktivnosti Komore na izradi Zakona o gradnji te svim aktivnostima vezanim uz praćenje, provedbu i suradnju s nadležnim državnim tijelima u dijelu stručnog područja Zakona o gradnji. O svim poduzetim aktivnostima Odbor je dužan redovito izvještavati Upravni odbor Komore.

II.

U Odbor iz točke I. ove odluke imenuju se predstavnici strukovnih razreda:

1. Mladen Ivanko, dipl. ing. arh.
2. mr. sc. Mihaela Zamolo, dipl. ing. građ.
3. Ivica Mikičić, dipl. ing. geod.
4. Anton Pinjuh, dipl. ing. str.
5. Zdravko Pilek, dipl. ing. el.

Koordinatora koji zastupa i predstavlja stavove Odbora, članovi Odbora biraju između sebe. Administrativne poslove Odbora za koordinaciju aktivnosti Komore na izradi zakona o gradnji obavljat će Vlasta Trupeljak, administratorica Komore.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

10. Prijedlog okvirnog plana održavanja sjednica Upravnog odbora za razdoblje od svibnja 2002. do ožujka 2003. godine

Sjednice Upravnog odbora Komore održat će se:

- 6. lipnja 2002.
- 4. srpnja 2002.
- 26. rujna 2002.
- 31. listopada 2002.
- 28. studenog 2002.
- 12. prosinca 2002.
- 23. siječnja 2003.
- 20. veljače 2003.
- 20. ožujka 2003.

Sjednice Upravnog odbora održavat će se četvrtkom, počinjat će u 15 sati i predviđa se da će trajati dva i pol sata.

11. obavijesti, pitanja i prijedlozi:

– **obavijest Razreda inženjera strojarstva o problemima izrade projekata vodovoda i kanalizacije**

Predsjednik Razreda inženjera strojarstva Petar Donjeković upoznao je članove Upravnog odbora s problemima s kojima se susreću ovlaštene inženjeri strojarstva kod projektiranja vodovoda i kanalizacije, odnosno da pojedina mjerodavna tijela odbijaju izdavanje građevne dozvole za projekte vodovoda i kanalizacije koje su izradili ovlaštene inženjeri strojarstva.

Na kraju rasprave u kojoj su sudjelovali Bernard Franković, Tomo Perić, Nikola Olama, Zlatko Hanžek, Marija Čačić, Zdravko Mahmet, Saša Randić i I. Sučić dogovoreno je da se Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja uputi dopis u kojem bi se ukazalo na neprihvatljivo postupanje s projektima vodovoda i kanalizacije koje izrađuju ovlaštene inženjeri strojarstva te na slučajeve kad pojedina tijela mjerodavna za izdavanje građevne dozvole prihvaćaju i odobravaju arhitektonske projekte koje su izradili ovlaštene inženjeri građevinarstva.

1. Provedba zaključka Skupštine Komore od 12. travnja 2002. godine, dogovor daljih aktivnosti

Uvodno obrazloženje dao je predsjednik Komore. Dopunski materijal za ovu točku dnevnog reda dostavio je Razred inženjera građevinarstva u obliku Prijedloga nacрта teza za izradu Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

Predmet dogovora bio je zaključak Skupštine Komore od 12. travnja 2002. godine, u sljedećem tekstu:

1. »Prihvaća se prijedlog da se iz predloženog dnevnog reda za sazvanu sjednicu Skupštine izostavi: točka 9. Donošenje općih akata iz nadležnosti Skupštine: Prijed-

log izmjena i dopuna Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

2. Zadužuje se Upravni odbor da u roku 60 dana od dana održane Skupštine 12. travnja 2002. godine, utvrdi tekst Izmjena i dopuna Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu koji će se donijeti na izvanrednoj Skupštini Komore.

3. Za provedbu ovoga zaključka zadužuje se predsjednik Komore«.

Osnovni naglasci iz rasprave su sljedeći:

– Zaključak donesen na Skupštini 12. travnja 2002. godine je važeći i treba ga provesti. O prijedlogu Razreda inženjera građevinarstva može se pokrenuti rasprava istodobno s raspravom o donošenju Izmjena i dopuna Statuta. (Vinko Penezić)

– Donošenjem Izmjena i dopuna Statuta treba riješiti pitanja koja su neodgovorna za rješavanje – pitanje privremenog prekida poslovanja, te pitanja koja je nužno riješiti da bi djelovala Komora, odnosno strukovni razredi. (Zdravko Mahmet, Zlatko Hanžek, Željko Rukavina)

– Donošenju Izmjena i dopuna Statuta treba pristupiti selektivno, odnosno izjasniti se o pojedinim člancima da se postigne konsenzus svih strukovnih razreda o pitanjima koja su od zajedničkog interesa za sve i koja su neprijezorna za postizanje konsenzusa za strukovne razrede. (Marija Čačić)

– Za izvanrednu Skupštinu Komore pripremiti tekst Izmjena i dopuna Statuta u provedbi zaključka Skupštine. (predstavnici svih razreda)

– Provesti raspravu o tekstu Izmjena i dopuna Statuta koji je usklađen s primjedbama Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja i koji nije utvrdio Upravni odbor, s obzirom da su primjedbe i suglasnost Ministarstva dostavljene neposredno prije održavanja Skupštine. (Damir Delač)

– Predloženo je da se izrade Izmjene i dopune Statuta koje ne sadrže strukovne zadaće, odnosno djelatnosti strukovnih razreda, te da takav tekst utvrdi Upravni odbor i donese izvanredna Skupština. (Tomo Perić, Zlatko Hanžek, Marija Čačić, Željko Rukavina)

– Obrazložen je postupak naknadnih aktivnosti nakon što je Prijedlog izmjena i dopuna Statuta utvrđen na sjednici Upravnog odbora i nakon što su dostavljene primjedbe Ministarstva i prethodna suglasnost. (Damir Delač)

– Predložen je zajednički sastanak predstavnika ili Odbora Razreda inženjera građevinarstva i Razreda inženjera strojarstva radi razrješenja spornih pitanja i dogovora o tekstu Izmjena i dopuna Statuta. (Petar Donjerković)

– Predloženo je da Povjerenstvo za Statut razmotri primjedbe Ministarstva na izvorni tekst Prijedloga izmjena i dopuna Statuta te da u skladu sa zauzetim stavom dostavi tekst na raspravu strukovnim razredima. (Tomislav Tkalčić)

Predsjednik Komore je tijekom rasprave zatražio od strukovnih razreda da se izjasne o postupku usuglašavanja teksta Izmjena i dopuna Statuta. O dogovoru da se konsenzus postigne izjašnjavanjem o pojedinim člancima Izmjena i dopuna Statuta izjasnila su se četiri razreda, a Razred inženjera strojarstva tražio je prihvaćanje Statuta u cjelini.

Nakon rasprave u kojoj su sudjelovali Bernard Franković, Damir Delač, Petar Donjerković, Ivan Sučić, Feđa Zekan, Ivica Mikičić, Marija Čačić, Zlatko Hanžek, Vinko Penezić, Zdravko Mahmet, Tomislav Tkalčić, Tomo Perić, Nikola Olama, Željko Rukavina i Miljenko Rodek i u kojoj je većina članova Upravnog odbora predlagala provedbu zaključka Skupštine od 12. travnja 2002. godine, dogovoreno je da predsjednik Komore sazove Kolegij koji će razmotriti primjedbe Ministarstva i tekst Izmjena i dopuna Statuta koji je formalno usklađen s tim primjedbama, i da se prethodno održi radni dogovor Razreda inženjera građevinarstva i Razreda inženjera strojarstva oko teksta Izmjena i dopuna Statuta.

Ukoliko se postigne, dogovor o definiranju teksta Prijedloga izmjena i dopuna Statuta bit će dostavljen na raspravu za sljedeću sjednicu Upravnog odbora.

Sjednica je započela u 15 sati a završila u 17,20 sati.

Broj: 28/02

Zagreb, 7. lipnja 2002. godine

Zapisnik sastavila
Sunčana Rupić,
glavna tajnica Komore, v. r.

Predsjednik Komore
dr. sc. Bernard Franković,
dipl. ing. stroj., v. r.

Obvezno osiguranje od odgovornosti

Obvezno osiguranje od odgovornosti ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Projektiranje, zakon, propisi, odgovornost

Projekti – od idejnog, preko glavnog, do izvedbenog – moraju biti u skladu s odredbama Zakona o gradnji, cijelom nizu posebnih zakona i propisa, hrvatskim normama kao i pravilima struke.

Svaki ovlašteni arhitekt i ovlašteni inženjer svjestan je zakonske, ali i moralne obveze da se gradnjom i kasnijom uporabom građevine ne smije ugroziti život i zdravlje ljudi i okoliš kao i druge građevine, te stabilnost tla na okolnom zemljištu, prometne površine, komunalne i druge instalacije. Građevina za vrijeme roka svoga trajanja, uz redovitu uporabu i održavanje mora ispunjavati bitne zahtjeve koji se odnose na mehaničku otpornost i stabilnost, zaštitu od požara, higijenu, zdravlje i zaštitu okoliša, sigurnost u korištenju, zaštitu od buke te uštedu energije i toplinsku zaštitu, kao i niz drugih zahtjeva.

Komora i osiguranje

Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu skrbi da ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri savjesno i u skladu sa zakonom obavljaju svoje poslove, čuva njihov ugled, čast i prava.

U skladu s tim, a koristeći svoje pravo iz odredaba Zakona o Komori, Hrvatska komora arhitekata i inženjera ugovorila je policu osiguranja od profesionalne odgovornosti svih ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera u Republici Hrvatskoj s osiguravateljskom tvrtkom »Croatia osiguranje« d.d.

Tako je Komora zadovoljila zakonsku obvezu svakoga svojega člana – aktivnog ovlaštenog arhitekta i ovlaštenog inženjera – reguliranu člankom 35. Zakona o Komori koji propisuje obvezno osiguranje od odgovornosti za štete koje bi arhitekti i inženjeri obavljajući poslove mogli učiniti trećim osobama.

Polica profesionalne odgovornosti

Policom je osigurana profesionalna odgovornost ovlaštenog arhitekta i/ili ovlaštenog inženjera za štete prouzročene trećim osobama prilikom obavljanja stručnih poslova prostornog uređenja, projektiranja, stručnog nadzora i kontrole projekata u skladu s posebnim propisima.

Osiguranim slučajem smatra se propust ili pogreška u obavljanju stručnih poslova prostornog uređenja, projektiranja, stručnog nadzora i kontrole projekata u skladu s posebnim propisima, koju prouzroči ovlašteni arhitekt, odnosno ovlašteni inženjer svojim postupanjem ili propuštanjem postupanja, a koji ima za posljedicu nastajanje štete trećim osobama u smislu povrede osoba i/ili oštećenja, odnosno uništenja stvari trećih osoba.

Limit pokrića – obveza osiguratelja

Ugovoreni limit pokrića, odnosno najviši iznos obveze osiguravatelja po jednom štetnom događaju iznosi 1 000 000,00 kuna. Međutim, ukoliko u obavljanju jednog stručnog posla, pojedinog projekta, stručnog nadzora ili kontrole, sudjeluje pet ili više ovlaštenih inženjera osiguratelj preuzima obvezu uvećanu za 50%, što znači da limit pokrića u tom slučaju iznosi 1 500 000,00 kn.

Pojedini ovlašteni arhitekt i ovlašteni inženjer može zasebno dodatno sklopiti policu osiguranja s povećanim limitom pokrića po štetnom događaju, kao što je moguće osigurati samo pojedini određeni projekt uz limit pokrića veći od 1 000 000,00 kn.

Potvrda o osiguranju

Temeljem ugovorene police osiguranja, na kućnu adresu svakog aktivnog člana Komore osiguravatelj »Croatia osiguranje« d.d. dostavlja Potvrdu o osiguranju pojedinog ovlaštenog arhitekta i ovlaštenog inženjera. Potvrda o osiguranju sadrži sve bitne elemente police osiguranja, a na poleđini su tiskani Uvjeti za osiguranje od odgovornosti ovlaštenih arhitekata i inženjera u graditeljstvu za štete koje mogu učiniti trećim osobama.

Popust na ostala osiguranja

Uz predočenje Potvrde o osiguranju i članske iskaznice u bilo kojoj poslovnicu »Croatia osiguranja« d.d., svaki aktivni član Komore ostvaruje popust od 15% za individualna osiguranja – kućanstvo, kasko-osiguranje, nezgoda i dr. (osim životnog osiguranja, autoodgovornosti i CORIS-a).

Uskoro brošura

U pripremi je brošura koja će pobliže prezentirati osiguranje od profesionalne odgovornosti ovlaštenih inženjera u graditeljstvu kao i opće uvjete osiguranja od odgovornosti, te osiguranje objekata u izgradnji.

»Croatia osiguranje« d.d.

Zagreb, srpanj 2002.

Iz rada strukovnih razreda Komore

Razred arhitekata

XXI. svjetski kongres arhitekture UIA Berlin 2002

44

IZ RADA STRUKOVNIH RAZREDA KOMORE

U Berlinu se od 22. do 26. srpnja 2002. godine u organizaciji Međunarodne unije arhitekata i Saveza njemačkih arhitekata održava XXI. svjetski kongres arhitekture UIA Berlin 2002. Kongres, čija je glavna tema *Izvori arhitekture*, obrađivat će pitanje izgradnje u svijetu koji se radikalno mijenja te ulogu arhitekture kao jedne od najvećih vrijednosti civilizacije.

Jedino međunarodna razmjena ideja i mišljenja između predstavnika raznih disciplina koji ravnopravno raspravljaju može dovesti do rasprave o tome da li je moguće postaviti hitne zadatke vezane za oblikovanje svijeta u kojem vrijedi živjeti, postavljati pitanja i razmatrati moguća rješenja.

Organizatori kongresa očekuju veliku posjećenost; očekuju arhitekate, urbaniste, dizajnere interijera, krajobrazne arhitekate, inženjere, poslovne ljude, filozofe, ekonomiste, zaštitare okoliša i studente iz cijeloga svijeta. Takav kongres na početku XXI. stoljeća predstavlja izvanrednu podlogu za globalno razumijevanje koje će omogućiti svjetskim kreativnim i stvaralačkim snagama da oblikuju zajedničke ciljeve.

Kongres prate mnoga popratna događanja: pripremne sjednice koje će se održavati u različitim njemačkim gradovima, izložbe, sastanci UIA-regija te dodjele nagrada.

Razred arhitekata je u suradnji s agencijom »Jumbo tours« organizirao posjet Berlinu od 20. do 24. srpnja 2002. godine uz 10% popusta za članove Komore.

Sve obavijesti o Kongresu mogu se naći na web stranici www.uia-berlin2002.com.

Gabrijela Spevec, tajnica Razreda

Razred inženjera građevinarstva

Prijedlog nacрта teza za izradu Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu

1. Osnova za donošenje Statuta

Osnova za donošenje statuta sadržana je u odredbi članka 20. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu gdje je propisano da se Statutom pobliže uređuje:

- ustrojstvo Komore
- oblici udruživanja ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera za područje jedne ili više jedinica lokalne samouprave
- postupak upisa u imenike i upisnike Komore
- način vođenja imenika i upisnika
- strukovne zadaće i stručni smjer ovlaštenog arhitekta i ovlaštenog inženjera
- prava i dužnosti ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera
- stegovni postupak za utvrđivanje povrede dužnosti i ugleda ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera
- tijela za pokretanje i vođenje stegovnog postupka
- ustrojstvo Stručne službe Komore
- te druga pitanja važna za njezine članove

Zakon o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu u članku 20. stavku 2. propisuje da »Skupština Komore donosi Statut uz prethodnu suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja.«

Statut Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu u članku 53. stavku 1. točki 1. propisuje da Upravni odbor natpolovičnom većinom članova iz svakog razreda utvrđuje prijedlog Statuta.

Inicijativa za donošenje novog ili izmjene i dopune važećeg Statuta pokrenuta je 21. travnja 2001. godine, a ponovno 12. travnja 2002. godine te preuzimanjem obveze za izradu Prijedloga teza, odnosno ciljeva za izradu Statuta od strane Razreda inženjera građevinarstva na Kolegiju predsjednika Komore, održanome 9. svibnja 2002. godine.

2. Područja koja se predlaže urediti Statutom

Statutom treba urediti formalne okvire djelovanja Komore u skladu s obvezujućim odredbama Zakona o Hrvat-

skoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu. Pored toga dodatno se mogu uređivati pitanja izvan zakonskih odredbi. U Statut se mogu unositi i pojedine odredbe Zakona.

Izradi Statuta treba prići s namjerom i ciljem da se pravno oblikuje optimalni ustroj i rad tijela Komore kao cjeline i strukovnih razreda kao autonomnih i neovisnih dijelova te cjeline, sve u skladu s postojećim zakonom koji to i omogućuje.

Koncept Statuta treba biti u funkciji unapređenja arhitektonske i inženjerske djelatnosti i njezina društvenog vrednovanja, radi zaštite javnog interesa i zaštite interesa trećih osoba.

Statut treba odraziti poruku zajedništva koja svoje utemeljenje nalazi u posebnosti pojedinih struka i prepoznavanju i utvrđivanju neupitnog zajedničkog interesa koji ne može ići na štetu interesa pojedine struke.

3. Prijedlog načela za izradu prednacrt Statuta

- Unapređenje arhitektonske i inženjerske struke te zaštita javnog interesa i interesa trećih osoba, čuvanje ugleda i prava ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera te osiguravanje uvjeta za pravilno obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, poslova projektiranja, stručnog nadzora i kontrole projekata.
- Autonomnost u radu strukovnih razreda uvažavajući načelo nenanošenja štete drugim razredima te potvrdu opredjeljenja da su osnivači Komore ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri kroz strukovne razrede.
- Odnos predsjednika Komore i predsjednika i zamjenika predsjednikâ strukovnih razreda u definiranju i utvrđivanju odgovornosti za rad i odluke koje u tom radu donose.
- Profesionalizacija obavljanja određenih strukovnih poslova razreda.

Razgraničenje poslova i odgovornosti Stručne službe i funkcionalnih tijela Komore i njegovih članova, što podrazumijeva odgovornost za odluke u pripremi, donošenju i provedbi. (Odnos treba postaviti na funkcionalnoj razini odgovornosti predsjednika Komore, zamjenika predsjednika Komore, glavnog tajnika Komore, predsjednika strukovnih razreda i zamjenika predsjednika strukovnih razreda.)

- Transparentnost javnih ovlasti te njihovo obavljanje unutar institucija Komore.
- Opseg strukovnih zadaća i stručnih smjerova uvažavajući praksu i postignuća znanosti (uvažavajući pristup ujednačene strukture opisa strukovnih zadaća kod svih strukovnih razreda).

- Rubna preklapanja poslova posebnih struka unutar Komore uvođenjem institucije dopunskog članstva s ograničenjem (kvalitetom, opsegom, vremenom trajanja).
- Financijska samostalnost strukovnih razreda.
- Financiranje stalnih i izvanrednih potreba na razini Komore.
- Način utvrđivanja i plaćanja članarine (odnos iznosa za strukovni razred i Komoru).
- Način uplaćivanja premije za obvezno osiguranje članova te elemente solidarnosti na razini Komore i strukovnih razreda.
- Sustavno rješenje provođenja upisa temeljem Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu (odrediti jasnu ulogu tijela koja provode upise; odnos predsjednika Komore, odbora za upise, Stručne službe).
- Osnovna prava i obveze članova Komore.
- Mogući slučajevi privremenih prekida obavljanja djelatnosti.
- Stegovna odgovornost (treba se utvrditi primjereniji način dostupan osobama koje nisu specijalisti u primjeni materijalnog kaznenog prava te odrediti primjereni postupak provedbe stegovnih postupaka i tijela koja ih provode).
- Javnost u radu Komore.
- S obzirom da je Komora temeljem Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu samostalna organizacija obvezatno udruženih ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera predlaže se uvođenje instituta izdvajanja pojedinog/ih strukovnog razreda iz sastava Komore. (Ograničenje za uvođenje te institucije je važeći Zakon, bez čije se izmjene navedeno istupanje ne može realizirati.)

4. Prijedlog postupka za donošenje Statuta

- Upravni odbor, nakon provedene rasprave na sjednici Odbora, donosi Prijedlog nacrtâ teza za izradu Statuta.
- Upravni odbor donosi odluku o upućivanju javnog poziva za dostavu prijedloga izmjena, dopuna i komentara Prijedloga nacrtâ teza za izradu Statuta Komore. Javni poziv upućuje se najširem članstvu i strukovnim razredima putem Glasila i web stranice Komore.
Rok: 30 dana
- Upravni odbor imenuje i zadužuje Savjet predsjednika Komore (sastavljen od predsjednika Komore, zamjenika predsjednika Komore i tajnika Komore) da po dostavljenim prijedlozima predloži Teze za izradu Statuta koje utvrđuje Upravni odbor.
- Upravni odbor, po utvrđivanju Teza donosi projektni zadatak za izradu Prijedloga prednacrtâ Statuta (izrada se povjerava kvalificiranoj stručnoj osobi uz koordinaciju tajnika Komore).
Rok: 60 dana od utvrđivanja projektnog zadatka
- S izrađenim Prijedlogom prednacrtâ Statuta tajnik Komore upozna je Savjet predsjednika Komore te ga, s even-

tualnim primjedbama i dopunama koje je dao Savjet dostavlja na javnu raspravu strukovnim razredima i članstvu od kojih se očekuje da dostave svoje prijedloge i primjedbe.

– Primjedbe i prijedlozi dostavljaju se Povjerenstvu za Statut koje se o njima očituje i u skladu s prihvaćenim primjedbama usklađuje Prednacrt Statuta.

Rok: 30 dana

– Prijedlog teksta Prednacrt Statuta Povjerenstvo dostavlja Upravnom odboru koji razmatranje provodi u tri čitanja:

PRVO ČITANJE

Upravni odbor razmatra cjelovit tekst Prednacrt Statuta kroz:

– uvodno izlaganje predlagatelja (predsjednika Komore)

– opću raspravu članova Upravnog odbora o prijedlogu, raspravu o pojedinostima koja uključuje i raspravu o stajalištima strukovnih razreda

– donošenje zaključka Upravnog odbora o nastavku postupka donošenja Statuta

Upravni odbor prosljeđuje Prijedlog nacrt Statuta na usklađenje Povjerenstvu za Statut.

DRUGO ČITANJE

– Povjerenstvo za Statut usklađuje primjedbe.

– Upravni odbor razmatra usklađeni tekst Nacrt Statuta i odlučuje o podnesenim primjedbama strukovnih razreda, članova Upravnog odbora i članstva.

– Pročišćeni tekst Nacrt Statuta upućuje se na prethodnu suglasnost Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja.

TREĆE ČITANJE

Na osnovu prethodne suglasnosti Ministarstva:

– Upravni odbor utvrđuje Prijedlog Statuta u skladu s člankom 53. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, te ga dostavlja na donošenje Skupštini Komore.

5. Prijedlog nacrt teza za izradu prednacrt Statuta

I. TEMELJNE ODREDBE

1. predmet uređenja ovoga statuta

2. Komora je institucija javnog prava koja uvažavajući zakonske odredbe čuva i promiče profesionalne interese arhitekata i inženjera i ugled u društvu; zastupa i promiče interese strukovnih razreda u državi i na međunarodnom planu te promiče suradnju i razmjenu iskustava članova Komore

3. u okviru realizacije instituta javnog prava ostvaruje načelo neprofitnog djelovanja svih arhitekata i inženjera

članova Komore, te u ime državnih institucija odlučuje o pravima i obvezama arhitekata i inženjera članova Komore

4. članovi Komore svoje strukovne interese izravno realiziraju u strukovnim razredima koji su autonomni oblik strukovnog povezivanja i organiziranja s visokim stupnjem autonomije i samostalnosti u organizacijskom, strukovnom, financijskom i dijelu predstavljanja i zastupanja strukovnog razreda

5. ovlaštene arhitekti i ovlaštene inženjeri su kroz strukovne razrede osnivači Komore

6. uvesti načelo prava na pokretanje inicijative za istupanje iz Komore, prema državnim institucijama inicijativom za izmjenu važećeg Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu

7. profesionalizacija strukovnih poslova Komore i razreda kao preduvjet efikasnosti i korisnosti članstvu

8. načelo obvezatnog osiguranja i solidarnosti, te prava na autonomnost osiguranja svakog strukovnog razreda

9. struktura članstva u Komori: 1) redovito, u jednom razredu; 2) redovito u jednom i dopunsko s ograničenjem u drugom razredu; 3) počasno članstvo, u Komori, u razredu

10. osnivanje interdisciplinarnih klubova

11. ostalo

II. ZAJEDNIČKE ZADAĆE I USTROJ KOMORE

A. Zajedničke zadaće:

1. zastupa interese članova Komore pred ministarstvima, Vladom RH, Hrvatskim saborom, Predsjednikom RH;

2. zastupa interese članova Komore na međunarodnoj razini, udruživanjem i članstvom Komore u međunarodnim organizacijama

3. koordinira zajedničkim stručnim poslovima od interesa za više strukovnih razreda, te ostalo u skladu sa zajedničkim dogovorom

4. vodi imenike, upisnike, evidencije članstva (poslovi vezani uz javne ovlasti)

5. uređuje odnose s osiguravateljem za obvezno osiguranje članova Komore

6. brine o poslovnom prostoru

7. stegovna tijela i stegovni postupci

8. osigurava javnost u radu (glasilo, web)

9. koordinira donošenje općih akata

10. osniva interdisciplinarne klubove unutar Komore

11. ostalo prema dogovoru

B. Zajednički ustroj, tijela Komore:

1. Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor, predsjednik Komore, Stručna služba Komore, stegovna tijela Komore
2. odbori, radne skupine, povjerenstva
3. donošenje odluka (vrsta, način donošenja, sustav glasanja)

C. Predstavljanje i zastupanje Komore:

1. ovlasti predsjednika Komore
2. ovlasti predsjednika strukovnih razreda

D. Izbori i imenovanja:

1. izbor tijela Komore, izbor tijela strukovnih razreda
2. imenovanje u tijela Komore po funkciji u razredu

E. Donošenje općih akata (postupak, nadležnost):

1. donošenje općih akata u funkciji realizacije javnih ovlasti
2. donošenje ostalih općih akata

F. Financiranje zajedničkih potreba:

1. izvor financiranja (članarine, ostalo)
2. trošak osiguranja

G. Obvezatno osiguranje:

1. osnovno, dopunsko
2. solidarnost
3. ograničenje pri većem broju šteta

III. POSEBNE ZADAĆE I USTROJ STRUKOVNIH RAZREDA**A. Posebne zadaće:**

1. briga za stalno stručno obrazovanje članova razreda (organiziranje savjetovanja, tečajeva, okruglih stolova, stručnih putovanja i sl.)
2. davanje potrebnih uputa i upozorenja u vezi s radom članova razreda
3. poduzimanje mjera radi otklanjanja nesuglasica između članova razreda
4. ostalo prema prijedlozima

B. Ustroj strukovnog razreda:

1. predsjednik strukovnog razreda, zamjenik predsjednika strukovnog razreda, odbor strukovnog razreda, sjednica strukovnog razreda
2. posebni odbori, radne skupine

C. Predstavljanje i zastupanje:

1. predsjednik strukovnog razreda, zamjenik predsjednika strukovnog razreda
2. predsjednici posebnih odbora, članovi

D. Financiranje strukovnog razreda:

1. izvori financiranja
2. autonomija razreda u vidu posebnog podračuna s odgovornošću pred članovima strukovnog razreda i Zakonom

IV. FUNKCIONALNI ODNOSI UNUTAR KOMORE

1. odnos predsjednika Komore i predsjednika strukovnih razreda, odnos odgovornosti
2. odnos glavnog tajnika i predsjednika Komore te predsjednika strukovnih razreda
3. odnos Skupštine i sjednice strukovnog razreda (postupak donošenja odluka)
4. odnos Upravnog odbora i odbora strukovnog razreda
5. odgovornost

V. ISTUPANJE IZ KOMORE

– pravo svakog strukovnog razreda da pokrene inicijativu istupanja iz Komore podnošenjem inicijative za izmjenu važećeg Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu pri resornom ministarstvu

VI. KOMORA U OBAVLJANJU JAVNIH OVLASTI**A. Poslovi i zadaće:**

1. postupak upisa u imenike, upisnike, evidencije
2. način vođenja imenika, upisnika, evidencija
3. provedba članka 26. stavka 5. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu za izniman upis
4. tijela za upis (prava, dužnosti, ustroj, osobe mjerodavne za pojedine faze postupka)
5. zajedničko tijelo za dopunski (ograničeni) upis – dio strukovnih ili jedna strukovna zadaća iz nekog drugog razreda
6. pečati, iskaznice
7. izdavanje javnih isprava (Stručna služba, strukovni razredi)

B. Nadležnost u obavljanju poslova:

1. poslovi tijela koja obavljaju javne ovlasti (odrediti koji su, nadležnost, odgovornost, izbor i imenovanja)
2. poslovi Stručne službe, nadležnost predsjednika Komore, predsjednika strukovnog razreda, predsjednika tijela koje obavlja poslove s javnim ovlastima

VII. TEMELJNA PRAVA I TEMELJNE DUŽNOSTI OVLAŠTENIH ARHITEKATA I OVLAŠTENIH INŽENJERA

A. Temeljna prava:

1. navesti sva prava ovlaštenih arhitekata i ovlaštenih inženjera koja proizlaze iz članstva u Komori
2. navesti stručne smjerove i strukovne zadaće za ovlaštene arhitekate i ovlaštene inženjere
3. pravo na redovito neograničeno članstvo
4. pravo na redovito ograničeno članstvo
5. pravo na članstvo u mirovanju, pravo na privremeni prekid članstva na zahtjev
6. ostalo

B. Temeljne dužnosti:

1. profesionalne, stručne, moralne, financijske
2. naknada i plaćanje obvezatnog osiguranja

VIII. OBAVLJANJE POSLOVA OVLAŠTENOG ARHITEKTA I OVLAŠTENOG INŽENJERA

1. organizacijski oblici obavljanja poslova projektiranja i stručnog nadzora (uredi za samostalno obavljanje djelatnosti, zajednički uredi, projektantska društva, pravne osobe koje se bave projektiranjem i nadzorom)
2. ostalo u skladu s važećim zakonima

IX. ORGANIZIRANJE OVLAŠTENIH ARHITEKATA I OVLAŠTENIH INŽENJERA

- odnosi se na udruživanje članova Komore za područje jedne ili više jedinica lokalne područne (regionalne) samouprave

X. STEGOVNA ODGOVORNOST I STEGOVNA TIJELA

- ovaj dio trebala bi predložiti i osmisлити stegovna tijela temeljeći prijedlog na iskustvu u dosadašnjem vođenju postupaka

XI. POSLOVANJE KOMORE

A. Financijsko poslovanje Komore kao cjeline i strukovnih razreda

- izvori sredstava
- način financiranja
- sredstva za osiguranje
- ostalo

B. Kontrola financijskog poslovanja Komore kao cjeline i strukovnih razreda

C. Opće poslovanje (zajedničko/strukovni razredi):

- grb, pečati, žigovi
- pohrana spisa
- ostalo

XII. JAVNOST U RADU KOMORE

1. Glasilo, web stranica

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1. navesti opće akte za donošenje
2. urediti zatečeno, postojeće stanje
3. ostalo

Zagreb, 24. svibnja 2002. godine

Razred inženjera geodezije

Etažiranje

50

IZ RADA STRUKOVNIH RAZREDA KOMORE

1. UVOD

U posljednjih nekoliko godina, odnosno od 1. siječnja 1997. otkad vlasništvo posebnih dijelova nekretnine (etažno vlasništvo) uređuje Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ovaj posao je sve interesantiji u očima arhitekata i inženjera geodezije, a na *web* stranici Komore, u Forumu, predmet je tako žestoke rasprave da npr. arhitekt Duško Medaković postavlja pitanje: »...Ako nam građevinci uzmu arhitekturu, a geodeti etažiranje, što ćemo raditi mi arhitekti, te ne vidim svrhu našeg postojanja.« Međutim, u ovom poslu, koji je u principu multidisciplinarnan, ima dovoljno prostora i za jedne i druge; imajući u vidu broj stanova koji su prodani na temelju Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i koji su upisani u knjigu položenih ugovora. Svakako treba pri tome imati u vidu vrijednost stanova i zgrada koja čini značajan udio u ukupnom bogatstvu kako gradova tako i cijele države.

Također je u ovom uvodu nužno istaći da su geodeti stručnjaci koji mogu izrađivati nacрте etažne diobe i svakako treba postaviti pitanje da li ovlaštenje Državne geodetske uprave uključuje i te poslove ili ono uključuje samo poslove koji su predmet provedbe u katastarskom operatu, a za izradu planova etažne diobe je potrebno ovlaštenje Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

2. UNAPREĐENJE POSTUPKA I NORMIZACIJA

Poznato je da katastar u okviru postojećeg zakona i propisa vodi evidenciju o zgradama prema kojoj se može iščitati samo tlocrtna površina objekta, a iz vrste šrafure glavna namjena, odnosno je li objekt stambeni, gospodarski, javni ili sl.

Imajući u vidu broj stanova upisanih u knjigu položenih ugovora (evidencija koju vode isti zemljišno-knjižni namještenici u istim prostorima u slučajevima kada nekretnina nije upisana u zemljišne knjige) te da ne postoji podatak koliko stanova ima određena zgrada na pojedinoj etaži, a koliko ukupno u zgradi, razvidna je nužnost

sagledavanja tih važnih podataka. Smatram da se na temelju tog otvara velika mogućnost osnivanja katastra zgrada, koji bi mogao dati podatak o svemu rečenome, ali i o nositeljima stvarnih prava, o prihodima od zgrade, utvrditi što je to predmet provedbe u katastru zgrada.

Drugi važan problem koji bi trebalo nužno riješiti je Pravilnik o načinu mjerenja, te iskazivanje površina.

Budući da se u planu etažne diobe daje tlocrtna površina stana ili prostorije, uobičajeno je da se stan presiječe s horizontalnom ravninom na visini 1 m od kote poda. No, kod izražavanja površina geodeti u principu iskazuju stvarnu površinu, dok arhitekti primjenjuju Pravilnik UC2-100, kojim je utvrđeno da se npr. površina podruma, terase i balkona množi koeficijentima 0,25, 0,50 ili 0,75.

Imajući u vidu da se vlasništvo posebnog dijela može uspostaviti glede dijela suvlasničke nekretnine koja čini samostalnu uporabnu cjelinu kao stan, samostalne poslovne prostorije, samostalne garaže, ali se može protezati na sporedne dijelove kao što su otvoreni balkoni, terase, podrum, tavan, kućni vrtovi i drugo, smatram da ako je poznato da se radi o sporednim dijelovima nekretnine u suglasju sa Zakonom o vlasništvu i to naznači u elaboratu nije još potrebno njihovu površinu množiti koeficijentima iz Pravilnika UC2-100.

3. STVARANJE UVJETA ZA UPIS U ZEMLJIŠNU KNJIGU

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima kaže da etažno vlasništvo (vlasništvo posebnog dijela nekretnine) proizlazi i ostaje neodvojivo povezano s odgovarajućim suvlasničkim dijelom (idealnim dijelom) nekretnine na kojoj je uspostavljeno. To znači da je osnovna pretpostavka za uspostavu vlasništva posebnog dijela izgrađena zgrada, koja sa zemljištem čini pravno, ali i fizičko jedinstvo. Samo vlasnik svoja suvlasnička prava može ograničiti tako da ih ostvaruje na određenom posebnom dijelu nekretnine koji se smatra samostalnom uporabnom cjelinom, odnosno na dijelu nekretnine koji nije nužan ostalim suvlasnicima za ostvarivanje ovlasti na njihovim posebnim dijelovima nekretnine. Vlasništvo posebnog dijela nekretnine može se protezati i na balkone, terase, kućne vrtove i ostale sporedne dijelove nekretnine samo ako su ti sporedni dijelovi jasno razgraničeni od ostalih dijelova nekretnine i naročito ako su dostupni s posebnog dijela nekretnine ili sa zajedničkih dijelova nekretnine ili s međe nekretnine, odnosno javnog puta.

– Radi uspostavljanja vlasništva nad posebnim dijelovima nekretnine potrebna je prema Zakonu o vlasništvu (čl. 43, 53 i 73) pisana suglasnost svih suvlasnika kojom će jasno biti iskazana volja da se uspostavom vlasništva posebnog dijela nekretnine ograniči pravo su-

vlasnika nekretnine. Tu suglasnost moraju dati u pisanom obliku, ovjeriti je kod javnog bilježnika i u ispravi prikladnoj za zemljišno-knjižni upis kojim se ispunjavaju uvjeti ako ne za uknjižbu onda bar za predbilježbu. To se čini zato što suvlasnici radi razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina uspostavljaju etažno vlasništvo kao svoju odluku o načinu razvrgnuća pa će se na odgovarajući način primjenjivati i pravilo o razvrgnuću. Također se mora znati da se suvlasnicima ne može nametnuti obveza pristajanja na uspostavu vlasništva posebnog dijela, jer bi se time zapravo nametnula obveza pristajanja na ograničenje njihovih suvlasničkih ovlasti. Obveza davanja suglasnosti postoji samo za onog suvlasnika u čiju je korist već uspostavljeno vlasništvo posebnog dijela i zbog koga su drugi suvlasnici već ograničili svoje suvlasničke ovlasti.

– Na temelju odredbi Zakona o vlasništvu (članak 156.) ne može se dogradnjom, nadogradnjom ili preuređenjem steći vlasništvo nad nekretninom, ukoliko drugačije nije odredio vlasnik nekretnine. Zato suvlasniku nekretnine (isto tako i etažnim vlasnicima) na čijoj se kući na primjer dograđuje kat moraju dati suglasnost u kojoj će izričito navesti da pristaju da graditelj time postane suvlasnik cijele nekretnine te da se s njegovim suvlasništvom poveća vlasništvo posebnog dijela koji je nastao nadogradnjom. Naravno da ta suglasnost mora biti prikladna za zemljišno-knjižni upis. Posebno je važno da upis vlasništva posebnog dijela nekretnine u korist graditelja uzrokuje ponovno utvrđivanje veličine suvlasničkih dijelova, koji su se s obzirom na gradnju promijenili. Zato se elaboratu prilaže i posebna isprava kojom su uređeni pravni odnosi između suvlasnika nastali zbog promjene korisnih vrijednosti, odnosno kojom će suvlasnici preuzeti ili prenijeti jedan na drugoga dio suvlasništva na temelju Zakona o vlasništvu (čl. 77.).

ZAKLJUČAK

Usklađenje tehničkih normi, kao i tehničkih pravila glede izmjene i izračuna površina, te definiranje ovlaštenja za izradu elaborata o etažiranju nameće se kao prioritarna i neodgodiva zadaća.

Etažno vlasništvo neodvojivo je povezano sa suvlasničkim dijelom nekretnine, koja se sastoji od zgrade i zemljišta. U zemljišnu knjigu se upisuje po načelu pravne cjelovitosti zemljišno-knjižnog tijela i načela pravnog jedinstva nekretnine (*super ficio solo credit*). Etažno vlasništvo (vlasništvo posebnog dijela nekretnine) upisuje se u vlastovnicu u suvlasničkom dijelu onog suvlasnika s čijim je vlasničkim dijelom povezano vlasništvo posebnog dijela nekretnine.

Želimir Buzuk, dipl. ing. geod.

Razred inženjera elektrotehnike

Popis važećih propisa za izradu projekata elektrotehničke struke u graditeljstvu

Odbor za zakonodavstvo i regulativu Razreda inženjera elektrotehnike dobio je od Odbora Razreda inženjera elektrotehnike zadaću da pokuša sastaviti popis važećih propisa za potrebe izrade projekata elektrotehničke struke u graditeljstvu. Odbor je obavio dio posla koji je mogao i znao obaviti, te je donio odluku da u našem časopisu objavi dosad sačinjen popis i zamoli naše vrijedne članove Razreda da pregledaju navedeni popis i daju prijedloge za ispravljanje eventualnih pogrešaka ili dopune popis s propisima koje mi nismo imali na raspolaganju ili nismo došli do saznanja da još uvijek vrijede. Sve primjedbe i dopune članovi našeg razreda mogu dostaviti putem interneta na *e-mail* adresu elektrici@hkaig.hr.

Razlog izrade popisa važećih propisa za potrebe izrade projekata elektrotehničke struke je taj što je dobar dio propisa objavljen prije osamostaljenja naše države i osnivanja Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo i što je došlo do problema u praksi oko toga koji propisi vrijede, a koji ne vrijede, a isto tako i koje norme vrijede, a koje ne vrijede. Smatramo stoga da će izrada potpunog popisa projektantima elektrotehničke struke uvelike olakšati rad i pomoći im da ga što kvalitetnije obavljaju.

Drugi razlog je taj što Odbor priprema materijale za razgovor s tijelima državne uprave nadležnima za izradu i donošenje propisa i normi, te da u tim razgovorima možemo argumentirano nastupati s činjenicama o dosad donesenim i trenutno važećim propisima i normama.

Cilj razgovora je uspostava suradnje i aktivno uključivanje ovlaštenih inženjera u donošenje propisa i normi. Pojedini ovlašteni inženjeri i sada aktivno sudjeluju u donošenju normi i ovaj odbor im u tom poslu želi pružiti potporu, te uključiti sve zainteresirane inženjere u navedeni proces.

Temeljem navedenoga molimo sve ovlaštene inženjere elektrotehnike da na navedenu *e-mail* adresu pošalju svoje primjedbe i dopune popisa koji slijedi, te da navedu u kojem području propisa ili normi bi htjeli aktivno sudjelovati, kako bi ih Odbor za zakonodavstvo mogao

angažirati u trenutku vođenja rasprave ili predlaganja novih propisa i normi. Potrebna nam je što je moguća šira pomoć članstva Razreda, kako bi se započeti posao mogao što kvalitetnije obaviti u interesu predlagatelja, donositelja i korisnika – našeg cjelokupnog članstva.

Valja istaknuti da svoja razmišljanja možete iznijeti i na *web* stranici Komore www.hkaig.hr – Električari, Forum.

U nastavku slijedi popis propisa sa stanjem od 1. lipnja 2002. kojeg je sastavio Odbor za zakonodavstvo i regulativu Razreda inženjera elektrotehnike rabeći svoje arhive i arhive članova Odbora Razreda inženjera elektrotehnike te literaturu koja se trenutno nalazi na tržištu.

Predsjednik odbora za zakonodavstvo i regulativu Razreda inženjera elektrotehnike
Zdravko Pilek, dipl. ing. el., v. r.

Pregled propisa na dan 1. 6. 2002. godine

ENERGETIKA

- Zakon o energiji (»Narodne novine« br. 68/01)
- Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (»Narodne novine« br. 68/01 i 109/01)
- Odluka o imenovanju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti (»Narodne novine« br. 117/01)
- Europski ugovor o energetskej povelji (»Međ. ugovori« br. 15/97)
- Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za mjerila toplinske energije (»Narodne novine« br. 25/00)

ELEKTRIČNA ENERGIJA

- Zakon o tržištu električne energije (»Narodne novine« br. 68/01)

- Zakon o visini nadoknade za prostore koje koriste objekti za proizvodnju električne energije (»Narodne novine« br. 99/98 – pročišćeni tekst, 107/98, 140/99, 102/00 i 80/01)
- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV (»Narodne novine« br. 53/91 i 24/97)
- Pravilnik o tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacija i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom (»Narodne novine« br. 69/98 i 148/99)
- Pravilnik o obrascu službene iskaznice i izgledu znaka rudarskog i elektroenergetskog inspektora, te inspektora rada i posuda pod tlakom (»Narodne novine« br. 105/99)
- Upute za zaštitu od požara za daljinski vođena i daljinski nadzirana elektroenergetska postrojenja (»Narodne novine« br. 41/91)
- Popis elektrana, jedinični iznos nadoknada, popis gradova i općina na čijem su području elektrane smještene (»Narodne novine« br. 99/98 – pročišćeni tekst, 107/98)
- Napatuk za ispitivanje statističkom metodom neserisiranih mjerila električne energije (»Narodne novine« br. 44/00)

Isporuka električne energije

- Pravilnik o normiranim naponima za distribucijske niskonaponske električne mreže i električnu opremu (»Narodne novine« br. 28/00)
- Opći uvjeti isporuke električne energije (»Narodne novine« br. 8/91, 61/92, 70/92, 78/93 i 81/97)

Prodaja električne energije

- Odluka o cijeni i tarifnim stavovima za prodaju električne energije (»Narodne novine« br. 32/91)
- Tarifni sustav za prodaju električne energije (»Narodne novine« br. 8/91, 23/92, 33/93, 43/93 i 20/94)

Brojila i mjerila električne energije

- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljiti potvrđeni mjeriteljski laboratoriji za ovjeravanje brojila električne energije i način njihova rada (»Narodne novine« br. 35/01 – Laboratoriji koji danom stupanja na snagu ovog pravilnika zadovoljavaju uvjete Pravilnika o uvjetima osnivanja laboratorija za pregled brojila električne energije, »Narodne novine« br. 53/91, obvezni su do 31. prosinca 2002. godine zadovoljiti uvjete propisane ovim pravilnikom)
- Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za statička brojila djelatne električne energije razreda točnosti 1 i 2 (»Narodne novine« br. 42/95)
- Pravilnik o mjeriteljskim zahtjevima za uklopne satove za upravljanje tarifom i potrošnjom (»Narodne novine« br. 42/95)

TELEKOMUNIKACIJE

- Zakon o telekomunikacijama (»Narodne novine« br. 76/99, 128/99, 68/01 i 109/01)
- Pravilnik o koncesijama za obavljanje djelatnosti u javnim telekomunikacijama (»Narodne novine« br. 88/01)
- Uredba o osnivanju Hrvatske akademske istraživačke mreže – CARNet (»Narodne novine« br. 16/95)
- Pravilnik o uvjetima za ovlaštene pravne i fizičke osobe u telekomunikacijama (»Narodne novine« br. 22/95, 100/95 i 66/96)
- Pravilnik o tehničkim uvjetima gradnje i uporabe telekomunikacijske infrastrukture (»Narodne novine« br. 88/01)
- Pravilnik o numeriranju i adresiranju u javnim telekomunikacijama i plaćanju naknade (»Narodne novine« br. 85/01)

Telekomunikacije, inspektori

- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o obavljenom nadzoru ili kontroli državnog inspektora telekomunikacija i državnog djelatnika koji obavlja poslove kontrole radiofrekvencijskog spektra (»Narodne novine« br. 84/94)
- Pravilnik o obrascu iskaznice državnog inspektora za telekomunikacije i obrascu iskaznice državnog djelatnika koji obavlja poslove kontrole radiofrekvencijskog spektra (»Narodne novine« br. 84/94)

Telekomunikacijske usluge, naknade

- Pravilnik o naknadi za obavljanje telekomunikacijskih usluga i drugih telekomunikacijskih djelatnosti i načinu plaćanja (»Narodne novine« br. 88/01)
- Pravilnik o općim uvjetima za obavljanje telekomunikacijskih usluga (»Narodne novine« br. 84/95, 101/96, 105/96 i 2/97)

Telekomunikacijska oprema

- Pravilnik o označavanju tehničke opreme telekomunikacija, radijskih komunikacija, te električne i druge tehničke opreme koja ima potvrdu o elektromagnetskoj kompatibilnosti (»Narodne novine« br. 30/95)
- Pravilnik o načinu obavljanja provjere ispravnosti tehničke opreme koja služi za mjerenje i registriranje obavljenih telekomunikacijskih usluga (»Narodne novine« br. 95/96)
- Pravilnik o pečatu za pečaćenje radijske postaje, telekomunikacijske i druge tehničke opreme (»Narodne novine« br. 82/94 i 96/94)
- Naredba o određivanju terminalnih i sličnih uređaja iz područja telekomunikacija te uređaja koji se na njih priključuju koji se mogu stavljati u promet samo ako su opskrbljeni jamstvenim listom i tehničkom uputom te o najmanjemu trajanju jamstvenog roka i roka osiguranog održavanja za te uređaje (»Narodne novine« br. 34/00)

Telekomunikacijska mreža

- Pravilnik o javnim telekomunikacijama u nepokretnoj mreži (»Narodne novine« br. 58/95)
- Pravilnik o numeriranju i adresiranju u javnim telekomunikacijama i plaćanju naknade (»Narodne novine« br. 85/01)
- Pravilnik o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži (»Narodne novine« br. 58/95)

Telekomunikacije, koncesije

- Pravilnik o koncesijama za obavljanje djelatnosti u javnim telekomunikacijama (»Narodne novine« br. 88/01)
- Pravilnik o visini naknade za koncesije u javnim telekomunikacijama i načinu plaćanja (»Narodne novine« br. 15/95, 26/96, 89/96, 95/97, 6/98, 3/99 i 45/99)

GRADITELJSTVO

- Zakon o gradnji (»Narodne novine« br. 52/99, 75/99 i 117/01)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo (»Narodne novine« br. 70/01)
- Odluka o dopuštenoj visini kala, rastepa, kvara i loma u graditeljstvu (»Narodne novine« br. 101/99)
- Pravilnik o uvjetima i načinu vođenja građevnog dnevnika (»Narodne novine« br. 6/00)
- Pravilnik o određivanju zahvata u prostoru za koje se ne izdaje lokacijska dozvola (»Narodne novine« br. 98/99)
- Zaključci radi sprječavanja bespravne gradnje na području Republike Hrvatske (»Narodne novine« br. 14/91)
- Popis ovlaštenih revidenata (»Narodne novine« br. 50/98)
- Program posebnog dijela državnog stručnog ispita iz područja prostornog uređenja, graditeljstva, stanovanja i komunalnog gospodarstva (»Narodne novine« br. 98/95)

Građevinski materijali

- Naredba o određivanju osnovnih građevinskih materijala za koje se dostavljaju obavijesti o cijenama radi praćenja (»Narodne novine« br. 56/91 i 69/91)
- Naredba o obaveznom atestiranju ploča iverica za opću upotrebu i građevinarstvo (»Službeni list« br. 61/83 i »Narodne novine« br. 131/00)

PROSTORNO UREĐENJE

- Zakon o prostornom uređenju (»Narodne novine« br. 30/94, 68/98 i 61/00)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša (»Narodne novine« br. 70/01)

- Odluka o donošenju Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (»Narodne novine« br. 50/99)
- Pravilnik o izdavanju suglasnosti za upis u sudski registar pravnih osoba koje obavljaju stručne poslove prostornog uređenja (»Narodne novine« br. 127/99)
- Program posebnog dijela državnog stručnog ispita iz područja prostornog uređenja, graditeljstva, stanovanja i komunalnog gospodarstva (»Narodne novine« br. 98/95)

GRAĐEVINE

- Uredba o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku (»Narodne novine« br. 6/00)
- Pravilnik o građevinama koje podliježu sanitarnom nadzoru te načinu obavljanja sanitarnog nadzora tijekom njihove gradnje (»Narodne novine« br. 48/00)
- Pravilnik o načinu zatvaranja i označavanja zatvorenog gradilišta odnosno građevine (»Narodne novine« br. 49/95)
- Naredba o visini i načinu plaćanja naknada za pokriće troškova obveznog ispitivanja i potvrđivanja (certificiranja) elemenata tipnih građevinskih konstrukcija na otpornost prema požaru (»Narodne novine« br. 89/01)
- Pravilnik o građevinama za koje nije potrebno ishoditi posebne uvjete građenja glede zaštite od požara (»Narodne novine« br. 35/94)
- Pravilnik o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara (»Narodne novine« br. 62/94 i 32/97)
- Podatak o posebnim troškovima gradnje m³ etalonske građevine u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine« br. 4/00)

Objekti

- Pravilnik o vrsti objekata namijenjenih za rad kod kojih inspekcija rada sudjeluje u postupku izdavanja građevnih dozvola i u tehničkim pregledima izgrađenih objekata (»Narodne novine« br. 48/97)
- Pravilnik o tehničkim uvjetima za projektiranje i izgradnju objekata Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (»Narodne novine« br. 73/92)

Građevinski projekti

- Pravilnik o kontroli projekata (»Narodne novine« br. 89/00)
- Pravilnik o uvjetima i mjerilima za davanje ovlaštenja za kontrolu projekata (»Narodne novine« br. 2/00 i 89/00)
- Pravilnik o nostrifikaciji projekata (»Narodne novine« br. 98/99)
- Pravilnik o sadržaju izjave projektanta o usklađenosti glavnog odnosno idejnog projekta s odredbama posebnih zakona i drugih propisa (»Narodne novine« br. 98/99)

Građevna inspekcija

- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o obavljenim inspekcijskim pregledima građevinske inspekcije (»Narodne novine« br. 1/98)
- Pravilnik o obavljanju inspekcijskog nadzora građevne inspekcije (»Narodne novine« br. 9/00)
- Pravilnik o materijalno-tehničkim uvjetima za rad građevnih inspektora i nadzornika (»Narodne novine« br. 2/00)
- Pravilnik o službenoj iskaznici inspektora u urbanističkoj inspekciji (»Narodne novine« br. 122/99)
- Pravilnik o službenoj iskaznici inspektora i nadzornika u građevnoj inspekciji (»Narodne novine« br. 98/99)

Arhitekti i inženjeri

- Zakon o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu (»Narodne novine« br. 47/98)
- Statut Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu (»Narodne novine« br. 40/99 i 112/99)
- Kodeks strukovne etike hrvatskih arhitekata i inženjera u graditeljstvu (»Narodne novine« br. 40/99)
- Pravilnik o cijenama usluga Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu (»Narodne novine« br. 85/99)

ZAŠTITA OD POŽARA

- Zakon o zaštiti od požara (»Narodne novine« br. 58/93)
- Pravilnik o posebnim uvjetima što ih moraju ispunjavati poslovne prostorije za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, popravlanje i prepravlanje oružja, vođenje civilnih strelišta, te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda i zlouporaba (»Narodne novine« br. 8/93)
- Pravilnik o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (»Narodne novine« br. 35/94)
- Pravilnik o stručnim ispitima u području zaštite od požara (»Narodne novine« br. 40/94 i 55/94)
- Pravilnik o sadržaju plana zaštite od požara i tehnoloških eksplozija (»Narodne novine« br. 35/94 i 55/94)
- Pravilnik o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija (»Narodne novine« br. 35/94)
- Naputak o postupku ispitivanja i o klasama otpornosti prema požaru zaklopki za zaštitu od požara u ventilacijskim i klimatizacijskim kanalima (»Narodne novine« br. 10/94)
- Pravilnik o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata (»Narodne novine« br. 100/99)
- Pravilnik o upisnicima iz područja zaštite od požara i tehnoloških eksplozija (»Narodne novine« br. 56/94)
- Pravilnik o iskaznici ovlaštenih osoba za obavljanje određenih poslova kontrole zaštite od požara (»Narodne novine« br. 35/94)

- Pravilnik o razvrstavanju građevina, građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara (»Narodne novine« br. 62/94 i 32/97)
- Pravilnik o građevinama za koje nije potrebno ishoditi posebne uvjete građenja glede zaštite od požara (»Narodne novine« br. 35/94)
- Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje za automatsko zatvaranje vrata ili zaklopki otpornih prema požaru (»Službeni list« br. 35/80)
- Pravilnik o normativima za ventilacijske ili klimatizacijske sisteme (»Službeni list« br. 38/89 i »Narodne novine« br. 69/97)
- Pravilnik o tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacija i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom (»Narodne novine« br. 48/02)

Dojava i gašenje požara

- Pravilnik o uvjetima za obavljanje ispitivanja stabilnih sustava za dojavu i gašenje požara (»Narodne novine« br. 67/96)
- Popis pravnih osoba koje imaju ovlast za ispitivanje stabilnih instalacija za dojavu, gašenje i sprečavanje nastajanja i širenja požara (»Narodne novine« br. 112/98 i 106/00)
- Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova ispitivanja sustava za dojavu i gašenje požara (»Narodne novine« br. 35/94 i 55/94)
- Pravilnik o sustavima za dojavu požara (»Narodne novine« br. 56/99)
- Pravilnik o uvjetima za ispitivanje uvezenih uređaja za gašenje požara (»Narodne novine« br. 75/94)
- Pravilnik o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (»Službeni list«)
- Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne uređaje za gašenje požara ugljičnim dioksidom (»Službeni list« br. 44/83 i 31/89)

Zaštita od požara elektroenergetskih postrojenja

- Upute o zaštiti od požara za daljinski vođena i daljinski nadzirana elektroenergetska postrojenja (»Narodne novine« br. 41/91)
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara (»Službeni list« br. 74/90)

ZAŠTITA NA RADU

- Zakon o zaštiti na radu (»Narodne novine« br. 59/96 i 94/96)
- Pravilnik o izradi procjene opasnosti (»Narodne novine« br. 48/97)
- Pravilnik o uvjetima glede posebnih mjera zaštite na redu s otrovima u pravnim osobama koje rabe otrove u znanstvenoistraživačke svrhe (»Narodne novine« br. 148/99)

- Pravilnik o stručnoj spremi, radnom iskustvu, programima, sadržajima i načinu polaganja stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu (»Narodne novine« br. 127/98)
- Pravilnik o vrsti objekata namijenjenih za rad kod kojih inspekcija rada sudjeluje u postupku izdavanja građevnih dozvola i tehničkim pregledima izgrađenih objekata (»Narodne novine« br. 59/96)
- Pravilnik o zaštiti na radu za radne i pomoćne prostorije (»Narodne novine« br. 19/83)
- Pravilnik o maksimalno dopustivim koncentracijama štetnih tvari u atmosferi radnih prostorija i prostora i o biološkim graničnim vrijednostima (»Narodne novine« br. 19/83, 17/86, 46/92 i 26/93)
- Pravilnik o sadržaju plana uređenja privremenih i zajedničkih privremenih radilišta (»Narodne novine« br. 19/83)
- Pravilnik o zaštiti na radu u građevinarstvu (»Službeni list« br. 42/68 i 45/68)
- Pravilnik o tehničkim normativima za projektiranje i izvođenje završnih radova u građevinarstvu (»Službeni list« br. 37/88)
- Pravilnik o mjerama i normativima zaštite na radu na oruđu za rad (»Narodne novine« br. 59/96)
- Pravilnik o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprječavanje stvaranja arhitektonsko-urbanističkih barijera (»Narodne novine« br. 54/80)
- Pravilnik o posebnim uvjetima što ih moraju ispunjavati poslovne prostorije za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, popravljavanje i prepravljavanje oružja, vođenje civilnih streljista, te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda i zlouporaba (»Narodne novine« br. 69/92)
- Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne energije (»Narodne novine« br. 19/83 i 17/86)
- Pravilnik o ispitivanju određenih sredstava rada i radne okoline te sadržaju, obliku i načinu izdavanja isprava (»Narodne novine« br. 52/84)
- Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu (»Narodne novine« br. 55/83)
- Pravilnik o tehničkim uvjetima za projektiranje i gradnju tunela na cestama (»Službeni list« br. 59/73)
- Pravilnik o tehničkim normativima za elektroenergetska postrojenja nazivnog napona 10 kV za rad pod naponom 20 kV (»Službeni list« br. 10/97)

Propisi vezani uz projektiranje iz područja elektrostruke koji su preneseni nakon 1991. godine

- Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona (»Službeni list« br. 53/88)
- Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima (»Službeni list« br. 13/78)
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta (»Službeni list« br. 62/73)

- Pravilnik o obveznom potvrđivanju proizvoda koji prouzrokuju radiofrekvencijske smetnje, te o uvjetima kojima moraju udovoljavati ovlaštene pravne osobe za potvrđivanje tih proizvoda (»Službeni list« br. 30/91 i »Narodne novine« br. 131/00)
- Pravilnik o tehničkim normativima i uvjetima za projektiranje i izvedbu električnih postrojenja u prostorijama u kojima se radi s eksplozivima (»Službeni list« br. 12/65, 53/69 i 13/73)
- Pravilnik o tehničkim normativima za elektroenergetska postrojenja nazivnog napona iznad 1000 V (»Službeni list« br. 4/74 i čl. 98. Pravilnika... – 13/78)
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadnih transformatorskih stanica (»Službeni list« br. 38/77)
- Pravilnik o tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacija i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom (»Narodne novine« br. 69/98, 148/99 i 2/2002)
- Pravilnik o temeljnim zahtjevima za opremu, zaštitne sustave i komponente namijenjene eksplozivnoj atmosferi plinova, para, maglica i prašina (»Narodne novine« br. 69/89, 4/00 i 1/01)
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od prenapona (»Službeni list« br. 7/71 i 44/76)
- Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje nadzemnih elektroenergetskih vodova i telekomunikacijskih kablskih vodova (»Službeni list« br. 38/77 i 11/80)
- Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje kotlovnica na otvorenom prostoru (»Službeni list« br. 38/77 i 11/80)
- Pravilnik o tehničkim normativima za projektiranje, gradnju, pogon i održavanje plinskih kotlovnica (»Narodne novine« br. 10/90 i 52/90)
- Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja i uređaje u rudnicima s površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina (»Službeni list« br. 33/77 i 11/80)
- Pravilnik o tehničkim normativima pri izgradnji i rekonstrukciji pekarnica (»Službeni list« br. 42/60 i 24/63)
- Pravilnik o tehničkim uvjetima pri izgradnji i rekonstrukciji tvornica tjestenina (»Službeni list« br. 18/58 i 18/59)
- Pravilnik o tehničko-tehnološkim uvjetima pri izgradnji i rekonstrukciji mlinova (»Službeni list« br. 18/58 i 18/59)
- Pravilnik o tehničkim normativima za plastičnu preradu obojenih metala (»Službeni list« br. 38/77 i 11/80)
- Pravilnik o tehničkim normativima za skloništa (»Narodne novine« br. 38/77, 11/80 i 30/80)
- Pravilnik o tehničkim normativima za ventilacijske ili klimatizacijske sisteme (»Službeni list« br. 38/89 i »Narodne novine« br. 69/97)
- Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje kojima se nanose i suše premazna sredstva (»Službeni list« br. 38/77 i 11/80)

- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (»Službeni list« br. 38/77 i 11/80)
- Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima (»Narodne novine« br. 108/95)
- Pravilnik o zapaljivim tekućinama (»Narodne novine« br. 54/99)
- Pravilnik o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom (»Narodne novine« br. 54/99)
- Pravilnik o izgradnji postrojenja za tekući nafteni plin i o uskladištavanju i pretakanju tekućeg naftenog plina (»Službeni list« br. 24/71)
- Pravilnik o tehničkim normativima pri istraživanju i eksploataciji nafte, zemnih plinova i slojnih voda (»Službeni list« br. 43/79, 42/81 i 15/82)
- Pravilnik o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport
- Pravilnik za zaštitu od požara i eksplozije pri čišćenju posuda za zapaljive tekućine (»Narodne novine« br. 44/83 i 60/86)
- Pravilnik o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata (»Narodne novine« br. 100/99)
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu visokih objekata od požara (»Službeni list« br. 7/84, čl. 23. Pravilnika ..21/90)
- Opći uvjeti isporuke električne energije (»Narodne novine« br. 8/91, 70/92, 78/93 i 81/97)
- Pravilnik o jugoslavenskim standardima za protueksplozijsku zaštitu (»Službeni list« br. 18/81 i 69/87)
- Pravilnik o katastru vodova (»Narodne novine« br. 52/89)
- Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima za izgradnju stanova (»Službeni list« br. 45/67)
- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 440 kV
- Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne stepenice i trake za prijevoz ljudi (»Službeni list« br. 12/85)
- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati objekti za klanje životinja, obradu, preradu i uskladištenje proizvoda životinjskog porijekla (»Narodne novine« br. 20/92, 27/92, 75/93 i 70/97)
- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati objekti za valenje domaće peradi i pernate divljači (»Narodne novine« br. 36/95 i 70/97)

Okrugli stolovi u Đakovu i Virovitici

Nastavlja se održavanje niza okruglih stolova koje organizira Razred inženjera elektrotehnike. Krajem travnja, točnije 26. travnja 2002. godine, uz veliku pomoć člana Odbora Razreda inženjera elektrotehnike Darka Angebrandta, održan je u zgradi Gradske vijećnice Grada Đakova okrugli stol kojemu je prisustvovalo 48 članova Razreda inženjera elektrotehnike s područja Županije osječko-baranjske. Skupu su prisustvovali i gradonačelnik Grada Đakova Zoran Vinković, pročelnik Odjela za komunalne djelatnosti Damir Burilo, pročelnik Ureda za prostorno uređenje Ivica Peko, prodekan Elektrotehničkog fakulteta u Osijeku Srete Nikolovski, direktor Siemens d.d. Osijek Dubravko Tripalo te upravitelj HT – Telekomunikacijskog centra Osijek Petar Tumir.

Sjednicu je vodio predsjednik Razreda Željko Rukavina. Dnevni je red obuhvatio sljedeće teme za koje se na prethodnim okruglim stolovima pokazalo da najviše zanimaju članove Razreda:

- stanje u Komori, osvrt na stanje u Razredu inženjera elektrotehnike
- web stranica i Glasilo Komore
- Cjenik Komore
- Izvješće o radu stegovnih tijela
- Zakon o gradnji

Nakon izvješća o navedenim temama raspravljalo se o mnogim problemima koji se neposredno odnose na investitore i obavljanje nadzora i projektiranje. Sljedećeg je dana održana u Đakovu i redovita sjednica Odbora Razreda inženjera elektrotehnike.

Dva mjeseca poslije okrugloga stola u Đakovu, 5. srpnja 2002. godine, održan je okrugli stol u Virovitici, gdje je član Odbora Razreda inženjera elektrotehnike Zdravko Pilek organizirao susret ovlaštenih inženjera elektrotehnike s područja Županije virovitičko-podravске, Županije bjelovarsko-bilogorske i Županije kopriivničko-križevačke. Okruglom je stolu prisustvovalo 46 članova s tog područja, a dnevni je red obuhvatio sljedeće teme:

- stanje u Komori, osvrt na stanje u Razredu inženjera elektrotehnike
- Cjenik Komore – priprema izmjena i dopuna
- Zakon o prostornom planiranju
- Zakon o gradnji i normizacija

Domaćini su okrugli stol organizirali u Velikoj vijećnici Županije virovitičko-podravске. Goste su pozdravili župan Ivan Begović i tajnik Hrvatske gospodarske komore, Županijske komore Virovitica Milan Vandura. Nazočan je bio i Rajko Stilinović, predsjednik strukovne skupine graditeljstva Hrvatske gospodarske komore, Županijske komore Virovitica.

U raspravi su ponovno obuhvaćeni problemi struke koji se javljaju u vezi s postojećim Zakonom o Komori, te Zakonom o gradnji i Zakonom o prostornom uređenju.

Predsjednik Razreda Željko Rukavina i članovi Odbora Razreda nastojali su nazočnima objasniti što se radi na spomenutim područjima i kako se razna povjerenstva Razreda inženjera elektrotehnike trude poboljšati položaj ovlaštenih inženjera elektrotehnike.

Nakon okrugloga stola održana je 7. sjednica Odbora Razreda inženjera elektrotehnike uz pomoć domaćina Zvonimira Vinovrškog, direktora HEP DP Elektra Virovitica.

Zagreb, srpanj 2002. godine

Izdvojene teme

Psihologija vlasništva nad nekretninama u Republici Hrvatskoj

Htjeli bismo imati vlasnika nekretnina kakav je u Austriji: odgovoran i educiran s omeđenim vlasništvom. Nažalost, u Hrvatskoj vlasnik ima sasvim druge osobine, pa je teško provoditi katastarsku izmjeru u zemlji gdje vrijede sljedeća četiri postulata:

1. Kompliment je: »E, jesi lopov!«
2. Ponosni vlasnik je onaj koji ističe: »Imam 100 parcela, ali ih nikad nisam vidio; ne znam gdje se nalaze i još glase na pradjeda.«
3. Briga o nekretninama: valjda netko zna i treba brinuti o mojim parcelama.
4. Genetsko naslijeđe Hrvata: u neredu će bolje proći nego u redu, iako su beskrajno zadivljeni, da ne kažem zabezeknuti, redom u Njemačkoj ili Austriji.

Bez obzira na to, nama geodetima pruža se prigoda da kao oni koji bi trebali uvesti reda u katastar a posredno i u zemljišnu knjigu, budemo, makar i neprimjetno, pioniri uvođenja reda u Hrvatskoj općenito. Možda vam se to čini prepotentno ili preambiciozno, no zašto ne? Od nekud se mora početi, a zašto početak ne bi bile uredne evidencije o prostoru?

Uvod

Hrvatska je odlučila obnoviti postojeće evidencije o prostoru. Postignut je opći konsenzus da katastarski i zemljišno-knjižni podaci o prostoru ne odgovaraju stvarnom stanju i da takvi predstavljaju najznačajniju administrativnu prepreku za ulaganje domaćeg i stranog kapitala i moderno gospodarenje prostorom.

Nije bilo značajnijeg političara, uključujući i predsjednika države, Sabora i Vlade koji nije ustvrdio da alarmantno loše, neažurno, nesređeno i tehnološki zastarjelo stanje zemljišnih knjiga predstavlja najveću prepreku daljem gospodarskom napretku Republike Hrvatske.

Postojeće evidencije na najvećem je dijelu prostora Republike Hrvatske moguće obnoviti samo tako da se izrade sasvim nove katastarske i zemljišno-knjižne evidencije. Moj kolega Lipovšćak zaključio je na primjeru Vira da je pravi primjer za to područje Dalmacije.

Razmotrit ćemo samo izradu novih evidencija budući da ih je potrebno izraditi na najvećem dijelu Republike Hrvatske i mahom za najvrednija zemljišta. Zašto možemo reći da danas postoje uvjeti za realizaciju tog projekta?

Zato što su ljudi zainteresirani da brzo i jednostavno dođu do točnih podataka o svojim nekretninama. A posebno su zainteresirani da radi sebe samih znaju točne podatke o svojim nekretninama.

Dokaz: zahvaljujući inicijativi Županije zadarske i naših kolega Olivija Meštrovića i Nenada Javorana na tom je prostoru više od 10 000 ljudi potpisalo ugovor s tijelima lokalne samouprave o sufinanciranju nove katastarske izmjere, a većina njih je već podmirila obvezu koja proizlazi iz tog ugovora (otok Vir, Nin, Vrsi).

To je temeljni dokaz da su vlasnici nekretnina čak prije nekih kolega geodeta shvatili važnost ažurnog i točnog katastra i zemljišne knjige.

Za razliku od navedenih kolega i Županije zadarske, mnogi lokalni političari kao i kolege geodeti smatraju kako su vlasnici nekretnina mahom siromašni i kako neće moći financirati izmjeru jer nisu u mogućnosti na rate u dvije, tri godine platiti 3000 do 4000 kuna. Kolika je to zabluda, ilustrirat ću s tri činjenice.

1. Vlasništvo nije samo pravo već je i određena obveza za vlasnika.
2. Vlasništvo nad nekretninama nije socijalna kategorija.
3. Otkud pravo nekom geodetu ili političaru vlasnika nekretnina unaprijed proglasiti socijalnim slučajem i navoditi to kao jedan od razloga nesređenog katastra i zemljišnih knjiga.

Možda je radikalno razmišljanje da onaj tko ne može dovesti u red evidenciju o svojim nekretninama te nekretnine ne bi trebao niti imati, no ne stoji ni da čovjek koji ima nekretninu vrijednu 500.000 eura nema novaca za uris objekta u katastar.

Katastarska izmjera koju financira vlasnik nekretnina ima još jednu veoma važnu pozitivnu stranu: kod vlasnika nekretnine stvara se psihološki utisak da se to provodi radi njega i radi njegova interesa.

Nadalje, kao sufinancijer vlasnik će čuvati trajne oznake među svojih nekretnina i mnogo će se odgovornije odnositi prema geodetskim oznakama (trigonometri i stalne točke izmjere) kao što to čine vlasnici nekretnina u Austriji ili Njemačkoj.

Uspjeh katastarske izmjere na prostoru Republike Hrvatske ovisi o pristupu i jasno definiranim odnosima svih sudionika obnove evidencija o prostoru.

Obim tog posla na razini države radi velikog broja sudionika i broja parcela, a osobito radi velikih sredstava potrebnih za realizaciju tog projekta dosad je obeshrabriovao sve koji su se njime bavili.

Projekti katastarske izmjere na tom su području pokazali da smo uspješno savladali sve prepreke – preostalo nam je jedino realizirati ih.

Došlo je vrijeme uhvatiti se u koštac s tim problemom bez obzira na njegovu veličinu jer naša država nema drugog izbora.

Kako je moguće odgovoriti na izazov koji je pred nama?

Postoji samo jedan način, a to je točno odrediti sudionike i njihove obveze u tom poslu.

Sudionici u izradi novih evidencija o prostoru su Republika Hrvatska, Državna geodetska uprava, Ministarstvo pravosuđa, geodetska struka i vlasnici zemljišta.

Od svih navedenih sudionika vlasnici nekretnina su najbrojniji ali i najmanje educirani o važnosti i koristi sređenih evidencija o prostoru.

Pokušat ćemo prikazati koliko je važno da vlasnici nekretnina sudjeluju u izradi novih evidencija o prostoru. Prikazat ćemo i kakav je odnos ostalih sudionika u projektu prema vlasnicima nekretnina jer o njemu ovisi uspjeh cijeloga projekta.

SUDIONICI U IZRADI NOVIH EVIDENCIJA O PROSTORU:

1. država – Republika Hrvatska
2. Državna geodetska uprava
3. Ministarstvo pravosuđa – zemljišno–knjižni odjel
4. geodetska struka
5. vlasnici nekretnina

1. Država – Republika Hrvatska

Država ima dvostruku ulogu:

Vlasnik je najvećeg broja nekretnina i najveće površine Republike Hrvatske. Evidencije vlasništva nad državnim nekretninama su najlošije u odnosu na ostale kategorije vlasnika. Tu je najprimjenjivija konstatacija naših

političara da je »država loš gospodar«. Citirat ću zamjenika premijera Gorana Granića kako je nova vlada zatekla »planirani nered« u državnoj imovini, te kako »Državni ured za imovinu još nije uspio popisati cjelokupnu državnu imovinu, jer joj je podatke dostavilo 19 od 33 državnih tijela«. No, kad se ti podaci i kompletraju, za što je država dala rok 60 dana, mi geodeti znamo da to ne znači da će država imati egzaktno katastarske i zemljišno–knjižne podatke o državnoj imovini. Za takve će podatke država morati dijeliti sudbinu svih ostalih vlasnika i pričekati novu katastarsku izmjeru i obnovu zemljišne knjige tamo gdje je to nužno.

Država je veoma značajna kao organizator i suinvestitor izrade evidencija o imovini. Hrvatski sabor, Vlada, Ministarstvo pravosuđa, Državna geodetska uprava i jedinice lokalne samouprave zajedničkim naporom trebaju stvoriti ozračje za izradu evidencija o prostoru. Dakle, državna administracija mora shvatiti korist evidencija o prostoru i ne smije »planirati« nered.

2. Državna geodetska uprava

Treba objediniti sve aktivnosti za izvođenje novih katastarskih izmjera tako da osigura financijsku podršku vlasnika nekretnina kao sufinancijera projekta. U suradnji s Ministarstvom pravosuđa trebala bi detaljno razraditi provođenje kaznenih odredbi Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, članci 94. do 96. koji govore o kaznama za neobavljene poslove kod nove izmjere.

3. Ministarstvo pravosuđa – zemljišno–knjižni odjel

Treba osigurati obnovu zemljišne knjige te pojednostaviti proceduru dokazivanja vlasništva pri izradi novih zemljišnih knjiga. Odgovornost za točnost podataka o vlasništvu nad zemljištem treba prenijeti na vlasnika zemljišta. Prisvajanje tuđeg zemljišta je krađa koju treba sankcionirati.

4. Geodetska struka

Geodetska struka općenito i stručnjaci koji se bave novom katastarskom izmjerom moraju vratiti poljuljano povjerenje vlasnika nekretnina u podatke koje im geodeti daju, u evidencije u kojima se ti podaci čuvaju te u zemljišne knjige. Geodetska struka mora shvatiti značaj vlasništva nad nekretninama i značaj vjerodostojnosti podataka iz evidencija o nekretninama. Vjerujem da ćemo uspjeti odgovoriti na te izazove. Potrebno je shvatiti da je službeni podatak stavljen u uporabu najbolji podatak.

5. Vlasnici nekretnina

Vlasnici nekretnina su nova/stara kategorija sudionika u katastarskoj izmjeri i vrlo važan čimbenik kojega se do

sada uporno pokušavalo zaobići. No, bez sudjelovanja vlasnika egzaktna katastarska izmjera i obnova zemljišne knjige nije moguća.

Činjenica koja se nametnula kao empirijski dobiven zaključak izvođenja nove katastarske izmjere upravo na zadarskom području potaknula me je da počnem razmišljati općenito o psihologiji vlasništva nad nekretninama na našim prostorima. Nadam se da ćete mi oprostiti što kao inženjer pokušavam govoriti o psihologiji pa bila to i psihologija vlasništva nad nekretninama. No važnost odnosa vlasnika prema zemljištu (nekretnini) presudna je za uspjeh katastarske izmjere i obnove zemljišne knjige. Uvjeren sam da sve kategorije vlasnika nekretnina trebaju bitno promijeniti odnos prema vlasništvu nad nekretninama. To treba potaknuti edukacijom, zornim prikazom koristi, jačanjem povjerenja u institucije katastra i zemljišne knjige i na kraju prisilom.

Iako mi geodeti smatramo da sve znamo o vlasnicima nekretnina, ipak ću pokušati prikazati neke pojmove i odnose na malo drugačiji način.

1. Pojam vlasništva nad nekretninama

Ne možemo zanemariti povijesno naslijeđe te činjenicu da je za vrijeme socijalizma (1945.–1992.) postojao pojam društvenog vlasništva koji je, ako ništa drugo, stvarao nerealnu sliku o stvarnom vlasništvu. Budući da su kroz to razdoblje prošla dva, tri naraštaja to je ostavilo traga i na vlasnicima nekretnina i na onima koji su trebali stvarati i čuvati evidencije o nekretninama. Stvarao se privid da je promjena vlasništva nad nekretninama nevažna stvar jer je ionako sve društveno ili će postati takvo.

2. Vrste vlasnika nekretnina

1. država
2. javna poduzeća
3. pravni čimbenici
4. individualni vlasnici

3. Odnos vlasnika prema nekretninama

Ovisi o vrsti vlasnika i vrijednosti nekretnine. Zbog bahatosti u prethodnim razdobljima državna – javna poduzeća i ostali pravni čimbenici bili su uvjereni da svoje vlasništvo ne moraju evidentirati u katastru i zemljišnoj knjizi jer je ionako sve društveno. No to je razdoblje kada su javna dobra i državna imovina bili najviše uzurpirani.

Individualni vlasnici povelili su se za primjerom države i svoju imovinu uglavnom nisu evidentirali jer su smatrali da im je nitko, osim države nacionalizacijom, protiv čega su ionako bili apsolutno nemoćni, ne može oduzeti.

4. Odnos vlasnika prema evidencijama o nekretninama

Nažalost, moram konstatirati da je povjerenje u postojeće evidencije o nekretninama, ne bez razloga, slabo ili nikakvo i na svim područjima Hrvatske nije jednako. Moramo uložiti napor kako bismo vratili povjerenje u institucije katastra i zemljišne knjige jer nekretnine su »novac« a katastar i zemljišna knjiga trebali bi biti »banka« u kojoj se čuvaju podaci o tom »novcu« i njegovim vlasnicima. Nova katastarska izmjera osigurala bi da ta banka postane institucija s realnim i egzaktnim podacima o nekretninama i da vlasnicima ulijeva povjerenje o sigurnosti podataka o njihovim nekretninama.

5. Odnos geodetskih stručnjaka prema vlasnicima nekretnina

Za koga se rade evidencije? Svakako ne za one koji ne brinu o svojem zemljištu već za one koji brinu o svojem vlasništvu. Katastarska izmjera na Viru pokazuje da koliko god ažurno evidentirali promjene ne možemo stići život koji ide dalje. Potrebno je što prije početi upotrebljavati elaborat katastarske izmjere za onih 90% vlasnika koji imaju vlasništvo nad nekretninama u mirnu posjedu.

Vrijednost geodetskih radova bitan je čimbenik u stvaranju povjerenja u geodetske podatke. Jeftin geodetski proizvod ne obvezuje ni investitora ni izvođača ni katastar. O skupom geodetskom podatku s dužnim bi se poštovanjem brinuli svi. Uostalom, tako je to u svijetu.

6. Odnos zemljišne knjige prema vlasnicima nekretnina

Vlasništvo je neprikosnoveno i zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske.

Pravo vlasnika da raspolaže svojom imovinom kako želi je neprikosnoveno. Ipak, mislim da bismo trebali naći način kako spriječiti da vlasništvo u pojedinim slučajevima ne uzrokuje apsurdne situacije na zemljištu i onemogućuje uporabu nekretnine. Vrlo često takvo stanje uzrokuje zapuštenost određenoga zemljišta što nije rijedak slučaj u lijepoj našoj Hrvatskoj. Primjer za to je Kostrena.

Zaključak

Vlasnika zemljišta trebalo bi educirati i stvoriti uvjete u kojima bi on počeo sličiti svojem kolegi u Njemačkoj ili Austriji.

Damir Delač, dipl. ing. geod.

Živjeti sa Zakonom o javnoj nabavi

Temeljem članka 88. Ustava Republike Hrvatske, Predsjednik Republike Hrvatske je 21. prosinca 2001. donio odluku o proglašenju Zakona o javnoj nabavi kojega je donio Hrvatski sabor na svojoj sjednici 12. prosinca 2001. Zakon je stupio na snagu 1. siječnja 2002. godine. U članku 76. Zakona o javnoj nabavi stoji sljedeća odredba: *»Vlada Republike Hrvatske donijet će provedbene propise u roku 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona koji se odnose na postupak nabave roba, radova i usluga male vrijednosti, opće odredbe za nabavu robe, za nabavu usluga, te za ustupanje radova i metodologiju pripreme, ocjene i izvedbe investicijskih projekata«.*

Danas je 12. srpnja 2002. godine (datum pisanja ovog teksta). Provedbenog propisa za nabavu usluga nema, a ne zna se ni kada će ga biti.

Kako živimo sa Zakonom koji nema provedbenih propisa?

Nažalost, i dalje jednako ili slično kao i prije njegova donošenja: za usluge projektiranja i nadzora nadmećemo se cijenom a ne kvalitetom. Naručitelji, zbog vlastite komocije, rabe kriterij cijene kao određujući »za istovjetne ponude« (???!!!), a mi nudimo usluge za cijenu koja je daleko ispod najniže cijene propisane Pravilnikom o cijenama Komore. Kršimo svoja vlastita pravila, no koga je to briga kad se radi o nagonu opstanka.

I to opstanka po svaku cijenu. A radi li se, zapravo, o opstanku i to po svakoj cijeni? Ne, sigurno ne. Jer

1. Našim ponašanjem i nelojalnom konkurencijom (pre)niskim cijenama omogućujemo administraciji u službama javnih naručitelja (često našim kolegama, ovlaštenim arhitektima i inženjerima sa statusom u mirovanju) da raspisuje i provodi nadmetanja u kojima je jedini kriterij po kojemu se ponude smatraju prihvatljivima kriterij cijene.
2. Činimo sebi i društvu lošu uslugu; sebi jer, po kriteriju cijene, preuzimamo poslove za koje smo jedva kvalificirani, a društvu jer mu pružamo neadekvatnu, odnosno suboptimalnu uslugu.

3. Neke od nas tjeramo da »istjeruju pravdu« ulažući naručiteljima prigovore na postupak. Gdje se i kako ti prigovori razmatraju, bit će vam jasno ako pažnju prosljedite na dva priložena svježa primjera.

4. Nadmećući se cijenama nižima od propisanih Pravilnikom, provociramo gomilanje prijava za pokretanje stegovnih postupaka čime utječemo i na učinkovitost djelovanja stegovnih tijela.

Nema smisla nabrajati dalje, teško da bi i koristilo, a u svakom slučaju brojanje ne bi bilo kompletno.

Kako izgleda prosječan postupak javne nabave usluga? Po mojem iskustvu, a prilično dosljedno sudjelujem u javnim nadmetanjima pa sam prikupio dosta iskustva u primjeni novoga Zakona o javnoj nabavi, postupak izgleda ovako:

- Naručitelj raspiše nadmetanje u kojem u pravilu navede da je kriterij za odabir najpovoljnije ponude »najniža ponuđena cijena od ponuda koje su zadovoljile uvjete nadmetanja« (vrlo često se izbjegava termin »prihvatljiva ponuda« kao osnova za odabir najbolje ponude).
- Izrađujem ponudu (pišem u prvom licu jednine iako ponudu daje tvrtka a ne ja kao ovlašteni inženjer), prilažem svu silu zahtijevanih dokumenata i formiram ponudbenu cijenu koja je identična minimalnoj cijeni usluge propisanoj Pravilnikom o cijenama usluga Komore (niti ne pomišljam na višu cijenu jer smo od nadmetanja kvalitetom daleko nekoliko svjetlosnih godina) i predajem je u propisano vrijeme, na propisan način i na propisanome mjestu.
- Otvaranje ponuda i čitanje ponuđenih cijena daje očekivani rezultat: najmanje 50% prispjelih ponuda, a često i više, nudi cijenu usluge ispod one najniže propisane Pravilnikom. Samo moja ponuda i, eventualno, još jedna ili dvije ostale ponude imaju jednaku cijenu ili višu.
- Povjerenstvo naručitelja, nakon provedenoga postupka evaluacije (Kako to dobro zvuči!) donosi odluku i obavještava tvrtke koje su se nadmetale da je kao najpovoljnija ponuda odabrana ponuda s najnižom cijenom tvrtke »A«.

– Pišem prigovor naručitelju u skladu s člankom 70. Zakona o javnoj nabavi i upozoravam ga da nije postupio u skladu s člankom 60. stavkom 1. točkom 5., odnosno da nije ocijenio neprihvatljivima ponude koje »... sadrže uvjete, radnje i postupke ponuditelja ... koji na bilo koji način ograničava ili uvjetuje ... obveze ponuditelja ...«. A zaista bi svakome trebalo biti jasno da ovlašteni arhitekt i ovlašteni inženjer, odnosno njihove tvrtke ili tvrtke u kojima rade imaju ograničenja sadržana u Pravilniku o cijenama usluga Komore koja uz prijetnju sankcija moraju poštovati. Dakle, ako su tvrtke ponudom prekršile ta ograničenja njihove se ponude moraju kvalificirati kao neprihvatljive ponude.

– U odgovoru na moj prigovor, u kojem se prigovor odbija kao neosnovan, naručitelj se ne obazire na stvarne činjenice koje sadrži prigovor nego tvrdi da je procedura propisana zakonom poštovana te da nije *pogodovao* odba-
branom ponuditelju.

– Pišem žalbu Upravi za nabavu, ponavljam argumente iz prigovora i tražim da se ponovi postupak utvrđivanja prihvatljivih ponuda. Ne tražim poništenje nadmetanja već samo poštivanje odredbi članka 60. Zakona o javnoj nabavi.

– Uprava za nabavu mi, nakon što sam uplatio 90 kuna takse, dostavlja *Rješenje koje je konačno i protiv kojeg nema žalbe već se može pokrenuti upravni spor*. O rješenjima mislite na osnovu primjera, ja ću se suzdržati komentara.

– Kad je na Upravnom sudu predavala tužbu, mojoj su tajnici objasnili da presudu možemo očekivati za dvije i pol godine. Nazdravlje!

Treba li nam sve to? Sigurno ne. Evo i zašto:

Nema razloga da prihvaćamo nadmetanje cijenom (u kontinuitetu) kad imamo mogućnost nuditi u skladu s pravilima Komore.

Ukoliko bismo zaista svi poštivali ograničenja iz Pravilnika o cijenama, prisilili bismo administraciju zaduženu za javnu nabavu da promijeni ploču. Kad bi administracija dobila deset ili pedeset ponuda s istom cijenom, bila bi prisiljena poništiti nadmetanje (ako nisu predvidjeli druge kriterije za ocjenu osim cijene) i raspisati novo u kojemu bi glavni kriterij na osnovu kojega će i vrednovati pristigle ponude bila kvaliteta.

Tako bi zaštitili struku, odnosno sebe same od problema koje donosi rad za nedovoljnu naknadu i pružanje usluga za koje nemamo dovoljno kapaciteta ili nemamo dovoljno iskustva, a ponekad ni dovoljno znanja.

Osigurali bismo klijentima–naručiteljima suradnju koja se temelji na potrebama klijenta i ponuđenim sposobnostima ponuditelja i njegove vjerodostojnosti (odnos mogućeg ili uspostavljenog povjerenja).

Razvoj stručnih potencijala i postignuti rezultati bili bi mjerilo za utvrđivanje najpovoljnije očekivane ponude. To znači da bi se ostvarivanjem prethodnih ciljeva stvarali preduvjeti za ostvarivanje novih i zahtjevnijih ciljeva (obavljanje usluga u skladu s Kodeksom Komore i očekivanjima klijenta).

Koliko smo daleko od toga cilja zaključite sami na osnovu priloženih primjera. No, ma koliko daleko bili nema razloga za malodušje i odustajanje.

Imamo vraški jake adute u rukama. Imamo Zakon o Komori i Zakon o javnoj nabavi. Dobit ćemo i provedbeni propis za nabavu usluga. Pa ćemo ga početi primjenjivati.

Onda ćemo se opet sresti na nekome nadmetanju, pa se možda tim povodom ponovno javim.

Zasad vas sve pozivam da prihvatite Pravilnik o cijenama usluga Komore samo kao dobrodošlo ograničenje – o Pravilniku trebamo raspravljati i poboljšavati ga koliko god je to moguće – što je neznanat i lako ostvariv uvjet da principijelno onemogućimo neprincipijelan tretman naših usluga od naručitelja u postupku javne nabave čiju komociju trenutno uporno svesrdno podupiremo. Bez ikakva stvarnog vanjskog razloga za takav odnos kojeg bismo mogli pronaći izvan nas samih.

mr. sc. Mirko Orešković, dipl. ing. građ.

Ovlašteni inženjeri u javnom životu

Ovlašteni inženjeri u javnom životu*

(Ekspoze Jugoslavenskih Inženjerskih Komora, primljen na redovnoj godišnjoj skupštini u Ljubljani, dne 4. marta 1928., za Internacionalni Kongres Inženjerskih Komora u Pragu, dne 9–12 marta 1928.)

Svakako je danas od najveće važnosti po stalež ovlaštenih inženjera pitanje njihovog položaja u javnom životu i uticaja, koji oni treba da vrše kod rješavanja problema tehničko-ekonomskog karaktera.

Opće je poznata činjenica, da inženjeri u današnjem društvu ne uživaju onaj ugled, koji im pripada po njihovoj naobrazbi, stručnoj spremi i značenju u privredi. Baš su naime inženjeri najkonstruktivniji elementi svake privrede i u prvom redu nosioci ekonomskog napretka. Ova očita anomalija imade se pripisati odgoju i predrasudama današnjeg društva.

Naša nacionalna privreda i samostalni ekonomski život najmlađeg su datuma. U prijašnje vrijeme bili smo u svakom pogledu ovisni o jačim političkim, ekonomskim i kulturnim centrima svojih susjeda i prijatelja, koji su ove krajeve smatrali privilegovanim eksploatacionim područjem svoje privrede. Jasno je dakle, da ti ljudi nisu mogli imati nikakvog interesa, da se naša privreda postavi na vlastite noge, a naš ekonomski život da potraži svoj razvitak na slobodnim putevima.

Pojedini krajevi naše otadžbine, u koliko su imali kakovu autonomiju, mogli su samostalno odlučivati samo u pitanjima uprave i javne nastave, a donekle i sudstva. Administracija i sudstvo pretpostavljali su juridički studij, pa su se zato naše najbolje narodne sile i posvećivale toj grani. Osim toga podređivao je sistem uprave sve ostale struke – bili to liječnici, inženjeri ili zastupnici kojegod druge naučne grane – juridički obrazovanom administrativnom šefu, koji je primao njihove stručne referate, a ipak sam stvarao odluke.

Nužna posljedica ovih prilika bila je ta, da su izvjestan ugled u javnom životu mogla postići samo juridički obrazovana lica i da je njihovo stajalište bilo uvijek odlučno kod rješavanja svih autonomnih pitanja, bila ona političkog, kulturnog ili ekonomskog karaktera.

Došao je prevrat. Naša mala privreda riješila se na čas uticaja sa strane i počela je da diše vlastitim dahom. Velika potražnja svih dobara poslije netom završenog rata dala je i njoj mogućnost prvog snažnog poleta. Trebalo je na brzu ruku naći podesna lica, da upravljaju svim tim novim granama i da dadu smjer i siguran temelj mladoj nacionalnoj privredi. Takvih stručnjaka, starijih, sa dovoljnim iskustvom u općoj administraciji. Naravno je dakle stvar, ako su uzde privrede uzela u ruke lica udešena na juridičko shvaćanje ekonomskih problema. Mala šaka iskusnih inženjera bila je potisnuta potpuno u pozadinu.

Samo se po sebi nameće pitanje, koji su razlozi, da se inženjeri nisu mogli afirmirati u tako povoljnom momentu. Jedan od velikih razloga već smo spomenuli: uvjerenje javnog mijenja, da važne odluke u vezi s općim interesima, pa makar i ekonomskog karaktera, može da donosi samo javna administracija, a to su lica juridičkog shvaćanja. Drugi razlog leži u samim inženjerima. Prevrat zatekao je razmjerno malen broj privatnih inženjera podesnih za vodstvo u privredi, a i ovi su tražili svoje interese izvan inženjerskog staleža. Pomanjkanje svakog kontakta među njima nije davalo mogućnosti uspješnog nastupa u korist modernog inženjerskog shvaćanja kod uprave privrednih institucija.

Nakon velikih napora uspjelo je konačno inženjerima da dobiju Uredbu o ovlaštenim inženjerima i inženjerske Komore. Time im je tek bila dana mogućnost da povedu borbu s izgledom na uspjeh protiv zastarjelih nazora današnjeg društva s obzirom na vrijednost i potrebu inženjera u općoj privredi, i da steknu one pozicije u javnom životu, koje im pripadaju po struci i sposobnosti.

* Tekst je objavljen 31. svibnja 1928. godine u »Tehničkom listu«, službenom glasilu Udruženja jugoslavenskih inženjera i arhitekata, a objavljujemo ga u izvornom obliku, nelektorirana.

Odgov inženjera bitno se razlikuje od odgoja u drugim strukturama. On mora svladavati metode egzaktnih znanosti, a postignuti rezultati moraju im biti poznati; on će posvetiti osobiti interes odnošaju između pojedinih naučnih grana i dodirnim točkama raznih oblasti nauke; inženjer je nemoguć u svojoj struci bez dubokog smisla za praktičan život, i u tom se razlikuje od naučenjaka. Kod rješavanja kojeg problema ovaj je potpuno neovisan u pogledu načina rada i upotrijebljenih metoda, njegovim ciljevima nisu postavljena nikakva ograničenja, a za rješavanje problema nije mu određeno vrijeme. Drugačije kod inženjera. On pristupa izvjesnom problemu sa tačno određenim zadatkom, on ga mora riješiti sredstvima koja mu momentalno stoje na raspoloženju i u posve određenom, obično vrlo kratkom terminu. Postignuti rezultat redovno je od presudne važnosti u materijalnom i moralnom pogledu ne samo za njegovu vlastitu egzistenciju, nego i za njegovu okolinu, čitav kraj ili narod. I što je inženjer spremniji, to su mu rezultati bolji.

U svom radu inženjer će redovno biti upućen na kompromise između onoga, što se uopće dade postići i onoga, što se može tražiti s obzirom na racionalno iskorištenje raspoloživih sredstava. Inženjer na odgovornom mjestu mora dakle da raspolaže i velikim moralnim kvalitetama, kako se časovitim prednostima ne bi dao zavesti na odluke, koje bi po izvršenju bile na trajnu štetu općenitosti.

Baš ove kvalitete čine inženjera sposobnim i za vođenje javnih poslova. On će u svakom konkretnom slučaju proučiti situaciju i prosuditi, koji se praktični maksimum uz izvjesne okolnosti i s kojim minimalnim uloškom dade postići, a onda će stvoriti odluku, koja mora dovesti do uspjeha. Javni radnik s odgojem na pr. juridičkog smjera naginjat će da suviše naglašuje principijelnu stranu pitanja na štetu potrebnog obzira na konačnu svrhu i da više operira pojmovima nego praktičnim rezultatima.

Ako dakle praktički tehnički odgoj pruža tolike prednosti za vođenje javnih i velikih privatnih korporacija, upravo je abnormalno, da se inženjeri silom potiskuju u pozadinu, i da im se osporava svaki uticaj na javne poslove.

Kako je tehnička nauka najmlađa među svojim sestrama, dade se ta pojava rastumačiti borbom za opstanak. Svaka naime pozicija, koju osvaja inženjer, redovno je izgubljena za drugu struku.

Za ovlaštenog inženjera postalo je prema tome životnim problemom pitanje:

Kako da se podigne javni ugled ovlaštenog inženjera i njegov uticaj na javna pitanja tehničko-ekonomskog karaktera?

Prije svega zahvaljuje ovlaštenu inženjer svoj autoritet svojim ličnim kvalitetama. Stoga on treba da sva svoja naprezanja upravi na to, da mu rad u svakom pogledu bude solidan i stručan. Javna štampa, dnevna i periodička, treba da mu posluže kao sredstvo propagande, pa

svako obavještenje, koje se odnosi na polje tehničkog rada, neka izlazi iz njegovog pera ili neka je po njemu inspirirano. Ovlaštenu inženjer neka u najvećoj mjeri iskoristi svoj položaj pionira moderne civilizacije i neka podigne svoj glas bilo na parlamentarnoj tribini, ili u drugim organizacijama.

Intenzivnim radom u dnevnoj štampi treba ponajprije oboriti nepravredne predrasude današnjeg društva prema inženjerskom staležu, a postepenim obrađivanjem publike i javnog mijenja stvoriti uvjerenje:

- da su inženjeri uslijed svog praktičnog odgoja najposobniji da vode javne poslove, jer kod rješavanja svih pitanja u prvom redu drže u vidu konačni cilj, udešavajući svoj rad tako, da taj cilj postignu u čim kraćem vremenu i uz što povoljnije uslove, ne trošeći suvišnu energiju na borbu pojmovima;

- da su juridički obrazovana lica vrlo dobra i nenadoknadviva potpora kod rješavanja ekonomskih problema najvećeg stila, ali da nisu podesna da isključivo vode ekonomsku politiku naroda i države. Takva lica poznavaju ekonomske probleme većinom samo sa teoretske strane, a nemaju s problemom životnog kontakta, koji bi im jedini dao mogućnost, da ga potpuno i svestrano obuhvate;

- da su komunalna pitanja u pretežnoj većini tehničko ekonomskog karaktera, da su stoga inženjeri po svojim kvalitetama prvi pozvani da u komunalnim tijelima vode odlučnu riječ;

- da ovlaštenu inženjeri stoje pod disciplinskom stegom i da su u punoj mjeri odgovorni za svoju djelatnost; oni dakle kao konsultenti pružaju veću sigurnost od raznih neodgovornih lica izvan kora ovlaštenih inženjera;

- da bi uslijed te disciplinarnosti prema nadzornim vlastima stručna mišljenja, po kojima se donose osude pred redovnim ili obraničnim sudovima, trebali da izdaju samo ovlaštenu inženjeri.

Specijalnoj štampi, osobito privrednog karaktera, posvetit će inženjeri svoju najveću pažnju. Tu im se pruža prilika, da logičnim i stručnim razlozima utiču na onaj krug ljudi, na koji se takova štampa obraća, i da dokažu:

- industrijskim etablismanima, da ih s uspjehom mogu voditi samo stručnjaci velike opće naobrazbe i znanja, koji užu struku proizvodnje svladavaju do temelja – a to su inženjeri;

- bankovnim institutima, da im je neophodno potrebno, ako se žele zaštititi od neminovnih gubitaka, da u financijskim pitanjima s tehničko-ekonomskom pozadinom traže odluku inženjera, koji jedini može ispravno prosuditi uslove i predvidjeti dalekosežnost odluke;

- društvima za osiguranje, da ispravnu procjenu može izvršiti samo stručnjak inženjer, i da im uzrok štete u najširem smislu može odrediti isključivo inženjer, koji u tančine poznaje način rada u svakom pojedinom slučaju; da ta društva rade dakle samo u svom vlastitom interesu, ako se po svim takovim pitanjima s punim povjerenjem obraćaju na ovlaštenu inženjera.

Direktno djelovanje u javnom i privatnom životu od presudne je važnosti za položaj ovlaštenih inženjera; oni će stoga nastojati, da steknu poziciju u javnim oficijoznim tijelima: industrijskim i trgovačkim komorama, i onamo izašalju što veći broj iskusnih inženjera, da o ekonomsko-tehničkim pitanjima velikog zamašaja ne bi rješavali ljudi, kojima praktična stručna strana problema nije dovoljno poznata.

U privatnim privrednim i industrijskim korporacijama naći će ovlašteni inženjer zahvalno polje rada; tu će imati mogućnost da u neprestanom kontaktu direktno utiče živom riječi i solidnim znanjem na odlične ljude iz privrede i industrije, kako bi se u svim zastupanim etablisanima primjenjivale u što većem opsegu tekovine moderne tehnike i naučna organizacija rada i time ojačala nacionalna privreda.

Uz taj rad ne će ovlašteni inženjer odbaciti ni direktno konsultovanje i vršenje osobnog upliva na eminentne ličnosti javnog života. Ovaj je put doduše mukotrpan, jer treba svojim vlastitim kvalitetama steći njihovo apsolutno povjerenje, ali je zato kasniji uspjeh to veći, ne samo za pojedine članove, nego i za cijeli stalež.

Nacionalnu i komunalno-političku akciju ne smiju ovlašteni inženjeri da puste iz vida, nego treba da se prihvate rada i u političkim partijama, zadržavajući kod toga potpuno svoju inženjersku individualnost. Njihovo djelovanje u partijama neka se koncentrira na umirivanje stranačkih strasti, koje su se rasplamtjele bez ikakve koristi po narod, i na priklanjanju partijskog interesa općim nacionalno-privrednim pitanjima. Ovlašteni će inženjer moći već po svom odgoju i shvaćanju, lakše nego itko drugi, da uklanja načelne poteškoće i da forsira provođenje realne praktične politike sa izvjesnim tačno označenim ciljem.

Uspješna nacionalno politička akcija ne da se ni zamisliti bez ulaska u parlament; ovlašteni inženjeri morat će dakle da u velikom opsegu iskorištavaju pasivno parlamentarno pravo glasa. Ušavši u parlament, neka se inženjeri ne ističu suviše u sitnim međupartijskim diferencijama; oni treba da prednjače serioznim radom u parlamentarnim odborima, osobito kod rasprava o budžetu ili o političko-ekonomskim pitanjima. Narodni poslanici inženjeri bit će često u mogućnosti da stvore povoljnu predispoziciju u Skupštini za ispravno rješavanje ekonomskih pitanja u čisto narodnim interesima.

Današnja moderna komunalna politika odražuje se u pitanjima tehničko-ekonomskog karaktera: saobraćajna pitanja velegrada, opskrba zdravom pitkom vodom te električnom energijom i plinom, pitanje čistoće zraka u gusto naseljenim tvorničkim četvrtima grada, stambeno pitanje i stvaranje vrtnih kolonija – sve su to pitanja uz stotinu ostalih, u kojima odlučnu riječ ima da kaže inženjer.

Moralna mu je dakle dužnost da se prihvati rješavanja tih pitanja i da aktivno sudjeluje u komunalnoj politici.

Isti razlozi dolaze u pitanje kod rada u Oblasnim Skupštinama ili u inim skupovima javne administracije. Tu će problem biti redovno uže ograničen, a lakše će se i rješavati, jer je vezan na potrebe izvjesnog kraja i pristupačan shvaćanju svih članova.

Da ovlašteni inženjeri usmognu s uspjehom vršiti misiju, koja im je namijenjena u ljudskom društvu, posebno je prije svega, da se privede konačnom riješenju pitanje:

Kako da se poboljša ekonomski položaj ovlaštenih inženjera?

Bez uređenog ekonomskog položaja iscrpljuju se sve životne energije u teškoj borbi za opstanak; članovi ljudskog društva izvršeni materijalnoj bijedi nijesu u stanju da se potpuno posvete problemu kulturnom, nacionalnom ili ekonomskom, koji riješavaju, i da važnim pitanjima od općeg interesa pristupaju s neutralnim uvjerenjem i hladnokrvnim prosuđivanjem. Baš ova su svojstva od elementarne važnosti za konačni uspjeh.

I ako lični ekonomski položaj ovlaštenog inženjera ovisi u prvom redu o njegovim vlastitim moralnim svojstvima, ipak se čini potrebnim, da se osigura općenito ekonomsko stanje ovlaštenih inženjera kao staleža. To se daje postići:

- ograničenjem izvjesnih radova na ovlaštene inženjere dotične struke. To bi u prvom redu bili svi projektivni radovi; sva istraživanja, koja će činiti podlogu većim tehničkim radovima; sva proračunavanja, koja se provode za sigurnost, razdiobu opterećenja ili distribuciju energije u bilo kakvoj formi; sva ispitivanja na izvedenim radovima ili instalisanim postrojenjima; te uopće sav rad vezan na više osposobljenje, bez obzira, da li spada u građevinarstvo, elektrotehniku ili koju drugu oblast inženjerskih znanosti, a u vezi s kulturnim, tehničkim i ekonomskim pitanjima;
- obvezatnim uvođenjem honorarnih tarifa za obezbjeđenje minimalnog dohotka, da se time spriječi devalvacija rada ovlaštenih inženjera; obveznost te tarife i za javna tijela (državne administrativne i sudske vlasti, oblasti samoupravne vlasti, itd.);
- izdavanjem javnih radova civilnim inženjerima i to : projektovanje, izvođenje i stručni nadzor; pravedna podjela tih radova na pojedine okruge i oblasti; olakšanje procesa kod izdavanja i obračunavanja javnih radova;
- utvrđivanjem povjerenja prema ovlaštenim inženjerima sa strane privatnih lica i javnih ustanova; prihvaćanjem principa, da se kod sporova pred redovnim i obrtničkim sudovima mogu izricati osude samo na temelju stručnih mijenja ovlaštenih inženjera, koji su jedini podvrgnuti disciplinskoj odgovornosti.

Ovlašteni inženjeri ne će moći savjesno da izvršavaju svoje zvanje i da s uspjehom ispunjuju zadaće, koje im stavlja njihov položaj, ako u praktičan život ne uđu dovoljno spremni u pogledu stručnog, a i općeg znanja. Budući današnja edukacija ne udovoljuje posvema potrebama, nastaje nužno pitanje:

Koji su opći zahtjevi na odgoj i naobrazbu ovlaštenih inženjera, te kako bi trebalo urediti školstvo i praksu?

Kako je prije razloženo, stavljaju se na upravnike većih industrijskih ili uopće privrednih institucija znatni zahtjevi opće naobrazbe. Treba stoga tražiti, da specijalnom tehničkom studiju na fakultetu prethodi uspješno završena naobrazba na srednjim školama (svjedodžba zrelosti). Stručni odgoj na fakultetu neka bazira na strogom solidnom studiju i neka se provodi sa tog stanovišta, da mladi inženjer ponese iz škole što opsežnije generalno znanje u svojoj struci, prepuštajući praktičnom životu, da od njega učini specijalistu.

Obzirom na činjenicu, da ovlašteni inženjer treba da s uspjehom nastupa i u javnosti, neka se toj disciplini posveti dolična pažnja već za vrijeme studija na fakultetu. Baš u tom smjeru mnogo griješi današnja edukacija, stvarajući tihe radnike, koji se uza sve svoje sposobnosti ne mogu javno afirmirati. Eto, u takvom smislu trebalo bi reformirati tehničku nastavu.

Neophodno je potrebno, da mladi inženjer, prije nego po svršenom studiju započne samostalnim radom, provede izvjesno vrijeme u praktičnom radu pod nadzorom spremnog i savjesnog starijeg ovlaštenog inženjera. Kontrola inženjerskih Komora treba da bude obligatna, jer će se time kvaliteta praktičnog rada znatno poboljšati.

Preporuča se, da inženjerske Komore i dalje vode evidenciju, osobito o specijalnim radovima svojih članova, kako bi na konkretan zahtjev bile u mogućnosti da interesentima dadu potrebne podatke o inženjerima specijalistima.

U redovnom su životu ovlašteni inženjeri toliko opterećeni, da obično ne dospijevaju da intenzivno prate napredak svoje struke. Usavršavanje znanja starijih ovlaštenih inženjera daje se postići organizovanim stručnim predavanjima i korepeticionim kursovima u saradnji s tehničkim fakultetima. Isto će tako biti od velike koristi stručni i naučni izleti pod vodstvom versiranih kolega u zemlji i inostranstvu.

U Zagrebu, mjeseca februara 1928.

Mišljenja ministarstava

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja

Ovlaštenje za izradu elaborata o etažiranju

Klasa: 360-01/01-02/0133
Ur. broj: 531-03/01-01-2
Zagreb, 2. studenoga 2001. godine

Povodom upita da li je geodetska tvrtka koja za poslove državne izmjere ima suglasnost Državne geodetske uprave ovlaštena za izradu elaborata o etažiranju, dajemo sljedeće mišljenje.

Prema odredbi članka 39. stavka 2. Zakona o gradnji («Narodne novine» broj 52/99 i 75/99) glavni projekt, ovisno o tehničkoj strukturi građevine, pored ostalih, sadrži i arhitektonski projekt, koji prema stavku 3. podstavku 10. istoga članka, kada zgrada s više posebnih dijelova (stanova, poslovnih prostora i dr.), sadrži i plan posebnih dijelova zgrade (projekt etažiranje). Prema, pak, odredbi članka 25. stavka 1. istoga zakona, pravo na obavljanje poslova projektiranja prema tom zakonu u svojstvu odgovorne osobe ima samo osoba koja nosi strukovni naziv ovlašteni arhitekt i ovlašteni inženjer u skladu s posebnim propisom. Poseban propis kojeg ima u vidu navedena odredba jest Zakon o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu («Narodne novine» broj 47/98) i Statut Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu («Narodne novine» broj 40/99 i 112/99). Prema navedenom zakonu i Statutu izrada arhitektonskog projekta jest strukovna zadaća ovlaštenog arhitekta (upisanog u stručni smjer ovlaštenih arhitekata).

Zato plan posebnih dijelova zgrade (projekt etažiranja) koji je sastavni dio arhitektonskog projekta, a time i glavnog projekta, može izrađivati samo ovlašteni arhitekt koji poslove projektiranja obavlja samostalno ili u projektantskom društvu, odnosno u drugoj pravnoj osobi (članak 26. Zakona o gradnji).

Pri tome valja istaknuti da se prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima («Narodne novine» broj 91/96) vlasništvo posebnog dijela nekretnine-zgrade (etažno vlasništvo) ne uspostavlja, odnosno ne može uspostaviti samo na temelju plana posebnih dijelova zgrade (projekta etažiranja) ili drugog nacрта tih posebnih dijelova, već se etažno vlasništvo uspostavlja na temelju:

– pisane suglasnosti svih suvlasnika nekretnine (čl. 73.1.)

- odluke suda o utvrđivanju korisnih vrijednosti posebnog dijela – stana, odnosno druge prostorije (čl. 73. st. 4.) ili
- očitovanje volje vlasnika zemljišta sa zgradom, odnosno nositelja prava gradnje sa zgradom (čl. 75. st. 1.), pri čemu plan posebnih dijelova zgrade (projekt etažiranja) predstavlja tek grafički dio ili prilog navedene suglasnosti, odluke, odnosno očitovanja, kada je to potrebno radi jasnog razgraničenja posebnih dijelova nekretnine na kojima se želi uspostaviti etažno vlasništvo.

Međutim, Zakon o vlasništvu, kao i drugi važeći propisi, ne određuje plan posebnih dijelova zgrade (projekt etažiranja) koji je sastavni dio glavnog projekta, kao obvezni dio ili prilog navedene suglasnosti, odluke, odnosno očitovanja. Posljedica toga je da se razgraničenje posebnih dijelova nekretnine u navedenoj suglasnosti, odluci, odnosno očitovanju može prikazati grafički nacrtom koji formalno-pravno nije plan posebnih dijelova zgrade (projekt etažiranja) u smislu odredbe članka 39. stavka 3. podstavka 10. Zakona o gradnji, pa se citirana odredba članka 25. stavka 1. Zakona o gradnji ne odnosi na izradu takvog nacrta.

Dakle, takav nacrt može izraditi i osoba koja nema stručni naziv ovlašten arhitekt. No, kako je za izradu takvog nacrta potrebno stručno znanje iz područja arhitektonske, građevinske ili druge srodne tehničke struke suvlasnici, odnosno vlasnici zgrada radi grafičkog prikaza posebnih dijelova zgrade na kojima pisanom suglasnošću, odnosno očitovanjem volje žele uspostaviti etažno vlasništvo, redovito pored ovlaštenih arhitekata angažiraju ovlaštene inženjere drugih struka, diplomirane inženjere arhitekture, građevinarstva ili geodezije, sudske vještake, druge osobe s takvim znanjem, a za što prema mišljenju ovoga ministarstva u važećim propisima nema zapreke.

Slijedom rečenoga, županijski ured Grada Zagreba mjerodavan za poslove graditeljstva prilikom izdavanja potvrde iz članka 73. stavka 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima nije ovlašten uvjetovati da inženjer arhitekture i građevinarstva izradi elaborat o etažiranju (projekt etažiranja), pod pretpostavkom da isti nije sastavni dio glavnog projekta sukladno gore navedenoj odredbi Zakona o gradnji.

Pomoćnik ministra
Davor Mrduljaš, v. r.

Potreba prevođenja projekata

Klasa: 360-01/02-02/0056
Urbroj: 531-09-02-2
Zagreb, 26. travnja 2002. godine

74

MIŠLJENJA MINISTARSTAVA

U skladu s vašim dopisom kojim ste zatražili mišljenje vezano za potrebu prevođenja na hrvatski jezik projekata koje su izradili domaći projektanti koristeći strane programe, dostavlja se sljedeće mišljenje:

Članak 4. Zakona o gradnji (»Narodne novine« broj 52/99, 75/99 i 117/01) propisuje da se gradnja, projektiranje i održavanje građevine obavlja prema odredbama

toga zakona, posebnih zakona i propisa donesenih na temelju toga zakona, hrvatskim normama i pravilima struke.

Članak 49. stavak 1. Zakona o gradnji propisuje obvezno utvrđivanje usklađenosti (nostrifikacije) idejnog, glavnog i izvedbenog projekta izrađenog u inozemstvu s odredbama toga zakona, tehničkim propisima i hrvatskim normama i to neovisno o vrsti i veličini građevine. U stavku 2. istoga članka propisano je da projekt mora biti preveden na hrvatski jezik prije nostrifikacije.

Cijeneći navedene odredbe Zakona proizlazi sljedeće:

Projekt mora biti na hrvatskom jeziku. Pod pojmom »projekta izrađenog u inozemstvu« podrazumijeva se projekt izrađen prema stranim propisima i normama. Strani računalni program koji se koristi za izradu projekta može biti izrađen tako da je ispoštivana odredba članka 4. Zakona. Ukoliko je taj program izrađen na temelju stranih propisa i/ili normi (što je najvjerojatnije slučaj) tada je nužno projekt izrađen pomoću takvog programa prevesti na hrvatski jezik i nostrificirati u skladu s odredbama članka 49. ovog zakona. Nostrifikacija se mora provesti da bi se utvrdila usklađenost tog projekta prema članku 4. Zakona o gradnji.

Nadalje, člankom 5. stavcima 2. i 3. Pravilnika o nostrifikaciji projekata (»Narodne novine« broj 98/99) određeno je da kada se u projektu izrađenom u inozemstvu primjenjuju odredbe inozemnih propisa ili normi pravna osoba ovlaštena za nostrifikaciju projekta mora navesti odgovarajuće hrvatske propise ili norme i njihov prijevod na hrvatskome jeziku. Nostrificirani glavni projekt još podliježe kontroli sukladno članku 48. stavku 6. Zakona.

U vezi vašeg pitanja trebaju li računalni ispisi biti prevedeni od riječi do riječi, smatramo da cijeli tekstualni dio ispisa treba biti preveden na hrvatski jezik.

Pomoćnik ministra
Lino Fučić, dipl. ing. građ., v. r.

Pojašnjenje odredbi članka 22. Zakona o gradnji – imenovanje glavnog inženjera gradilišta

Klasa: 360-01/02-02/0094
Urbroj: 531-01-02-2
Zagreb, 15. srpnja 2002. godine

Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu prosljedila nam je vaš upit u vezi imenovanja osoba s višom stručnom spremom za glavnog inženjera gradilišta. Na vaš upit dostavljamo sljedeće mišljenje:

Zakon o gradnji («Narodne novine» broj 52/99, 75/99 i 117/01) između ostalog propisuje uvjete kojima moraju udovoljavati osobe koje vode gradnju, odnosno pojedine radove u svojstvu odgovorne osobe. Uvjeti za upis u imenike Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu propisani su odredbama Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu («Narodne novine» broj 47/98) i njegovim podzakonskim aktima.

Prema odredbama ranije važećeg Zakona o građenju («Narodne novine» broj 77/92, 82/92, 33/95 i 91/96) za voditelja gradnje i voditelja pojedinih radova mogao se imenovati diplomirani inženjer s tri godine radnog iskustva, odnosno inženjer ili viši tehničar s pet godina radnog iskustva na poslovima gradnje i s položenim stručnim ispitom. Nikakvi posebni uvjeti za voditelja gradnje nisu bili propisani u slučaju kada se radi o građevinama za koje je bilo propisano da građevnu dozvolu izdaje Ministarstvo.

Zakon o gradnji u članku 22. propisuje uvjete za osobe koje vode gradnju i pojedine radove. Tako je propisano da izvođač imenuje odgovorne osobe koje vode gradnju, odnosno pojedine radove u svojstvu inženjera gradilišta i voditelja gradilišta. U slučaju kada u gradnji sudjeluju dva ili više izvođača tada investitor imenuje izvođača koji je odgovoran za međusobno usklađivanje radova, a on tada imenuje glavnog inženjera gradilišta. Uvjeti za navedene odgovorne osobe propisani su u stavcima 7., 8. i 9. članka 22. Zakona o gradnji.

Glavni inženjer gradilišta mora biti diplomirani inženjer odgovarajuće struke s pet godina radnog iskustva na poslovima gradnje i s položenim stručnim ispitom.

Inženjer gradilišta mora biti diplomirani inženjer odgovarajuće struke s tri godine radnog iskustva na poslovima gradnje i s položenim stručnim ispitom, odnosno inženjer s pet godina radnog iskustva s položenim stručnim ispitom.

Voditelj gradilišta može biti i osoba odgovarajuće srednje stručne spreme s pet godina radnog iskustva na poslovima gradnje i s položenim stručnim ispitom.

Stavcima 5. i 6. članka 22. Zakona o gradnji propisane su iznimke navedenih uvjeta za odgovorne osobe.

Vaš upit odnosi se na uvjete za odgovornu osobu za građevine i radove za koje Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja izdaje građevnu dozvolu, te za građevine za koje je potrebna kontrola glavnog projekta što je propisano u stavku 5. članka 22. Zakona o gradnji. U tim slučajevima propisano je da osoba koja vodi gradnju, odnosno pojedine radove može biti samo glavni inženjer gradilišta. To znači *da osoba koja vodi gradnju, odnosno pojedine radove u navedenom slučaju mora biti diplomirani inženjer odgovarajuće struke s pet godina radnog iskustva u struci i položenim stručnim ispitom.*

Imajući u vidu navedene odredbe Zakona o građenju i Zakona o gradnji proizlazi da inženjeri (odgovarajuće struke) s položenim stručnim ispitom i radnim iskustvom na poslovima gradnje u slučaju gradnje građevine i radova za koje Ministarstvo izdaje građevnu dozvolu i građevina za koje je potrebna kontrola glavnog projekta ne mogu voditi ni gradnju ni pojedine radove na gradnji.

Pomoćnik ministra
Lino Fučić, dipl. ing. građ., v. r.

Nezakonita dodjela ovlaštenja prema Zakonu o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu

Klasa: 360-01/02-02/29
Urbroj: 531-09-02-2
Zagreb, 15. srpnja 2002. godine

Temeljem vašeg upita dostavljamo sljedeće mišljenje:

Zakon o gradnji (»Narodne novine« broj 52/99, 75/99 i 117/01) člankom 20. stavkom 1. određuje da je projektant osoba ovlaštena za projektiranje sukladno posebnom zakonu i propisima donesenima na temelju toga zakona, a člankom 23. stavkom 1. da je nadzorni inženjer osoba ovlaštena za provedbu stručnog nadzora gradnje sukladno posebnom zakonu i propisima donesenima na temelju toga zakona. Uvjeti za stjecanje prava upisa u Imenik ovlaštenih arhitekata i imenike ovlaštenih inženjera i time prava na obavljanje spomenutih poslova određeni su Zakonom o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu (»Narodne novine« broj 47/98).

Člankom 50. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu uređeno je pitanje stjecanja prava upisa u Komoru osoba koje su do dana stupanja na snagu toga zakona ispunjavale uvjete za projektanta, voditelja projekta, nadzornog inženjera i ovlaštenog revizenta. Prema tada važećem Zakonu o građenju (»Narodne novine« broj 77/92 i 33/95) pravo na obavljanje poslova u svojstvu projektanta, odnosno voditelja projekta imala je osoba koja je diplomirani inženjer, inženjer, te viši tehničar s odgovarajućim radnim iskustvom i položenim stručnim ispitom. Iz spomenutog proizlazi da se pravo na upis temeljem stečenog prava ne odnosi na osobe sa srednjom stručnom spremom.

Uvjeti za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata, odnosno imenike ovlaštenih inženjera propisani su člankom 26. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu. Stavkom 5. istoga članka određen je i izniman slučaj kada se upis u spomenute imenike može odobriti i osobama koje ne zadovoljavaju uvjet da su diplomirale na odgovarajućem tehničkom fakultetu u Republici Hrvatskoj, dakle da imaju visoku stručnu spremu i odgovarajuće zvanje, već se dopušta i viša, odnosno srednja stručna sprema, no tada je potrebno zadovoljiti druge dodatne uvjete. Zakon određuje da te osobe moraju imati najmanje deset godina radnog iskustva u

struci te da su se svojim radom posebno istaknule, a dodatne uvjete i mjerila za upis za te slučajeve donijelo je tijelo Komore.

Ti uvjeti i mjerila propisani su Pravilnikom o upisima u strukovne razrede Komore koji je donijela Skupština Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu na sjednici 22. srpnja 1999., a koji je i u privitku vašeg dopisa. Temeljem članka 14. tog pravilnika može se odobriti upis u imenik temeljem članka 26. stavka 5. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu i članka 8. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu (»Narodne novine« broj 40/99 i 112/99) za podnositelje zahtjeva koji ne ispunjavaju uvjet *da su diplomirali na odgovarajućem tehničkom fakultetu u Republici Hrvatskoj te stekli zvanje diplomiranog inženjera.*

Iz navedenoga je razvidno da nije namjera omalovažiti i degradirati fakultetsku diplomu i izjednačiti ju sa srednjoškolskom, već samo u izuzetnim slučajevima omogućiti upis u imenike osobama koje ne zadovoljavaju uvjet visoke stručne spreme, ali koje po drugim propisanim kriterijima, ponajprije vrsnoćom svoga rada, stvarno zavrijeđuju upis u Imenik ovlaštenih arhitekata, odnosno imenike ovlaštenih inženjera.

Istina je da osobe sa srednjom stručnom spremom sukladno članku 50. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera nisu imale pravo upisa u Komoru budući da nisu niti ispunjavale zakonom propisane uvjete. No ta činjenica ne isključuje mogućnost da osoba sa srednjom stručnom spremom koja je, po ranijim propisima koji su uređivali gradnju, imala pravo projektirati, ima radove koji svojom vrsnoćom zadovoljavaju kriterije za takav izniman upis. To također vrijedi i za osobe s višom stručnom spremom koje nakon stupanja na snagu Zakona o Komori i protoka prijelaznog roka za upis iz članka 50. toga zakona također imaju mogućnost da im se odobri upis samo u iznimnim slučajevima kada zadovoljavaju već spomenute propisane uvjete.

Slijedom svega navedenog razvidno je da izniman upis u imenike osoba koje ne zadovoljavaju uvjete iz članka 26. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu nije nezakonit ukoliko te osobe zaista zadovoljavaju propisane uvjete iz stavka 5. članka 26. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu, te članka 14. Pravilnika o upisima u strukovne razrede.

Pomoćnik ministra
Lino Fučić, dipl. ing. građ., v. r.

Uvjeti angažiranja strukovnih tvrtki u izradi projektne dokumentacije, sukladno odredbi članka 124. Zakona o gradnji

Klasa: 360-01/02-02/0086
Urbroj: 531-01-02-2
Zagreb, 15. srpnja 2002. godine

Hrvatska komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu prosljedila nam je vaš upit vezano za angažiranje stranih tvrtki u izradi projektne dokumentacije. Na vaš upit dostavlja se sljedeće mišljenje:

Zakon gradnji (»Narodne novine« broj 52/99, 75/99 i 117/01) između ostalog propisuje uvjete pod kojima strani arhitekti ili inženjeri mogu obavljati poslove projektiranja i stručnog nadzora u Republici Hrvatskoj.

Prema odredbi članka 36. Zakona o gradnji strani arhitekt ili inženjer može obavljati poslove projektiranja i stručnog nadzora u Republici Hrvatskoj ako je na međunarodnom natječaju stekao pravo na izradu natječajnog rada, pod uvjetom da dobije odobrenje od Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, nadalje može povremeno obavljati poslove projektiranja i stručnog nadzora u Republici Hrvatskoj na temelju pisanog ugovora s ovlaštenim arhitektom ili inženjerom koji samostalno obavlja te poslove ili s pravnom osobom registriranom za obavljanje tih poslova, ako dobije za to odobrenje od Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

Odobrenje se može dati stranom arhitektu ili inženjeru za obavljanje poslova projektiranja i stručnog nadzora pod pretpostavkom uzajamnosti, te ako ispunjava i druge uvjete propisane posebnim propisima.

Sukladno odredbi članka 124. pretpostavka uzajamnosti ne primjenjuje se na stranog arhitekta i inženjera sa sjedištem, odnosno prebivalištem u zemlji-članici Svjetske trgovinske organizacije (WTO) od dana primanja Republike Hrvatske u članstvo te organizacije. Dakle, sukladno ovoj odredbi, budući da je Republika Hrvatska primljena u članstvo WTO-a, načelo uzajamnosti se više ne primjenjuje za strane arhitekate i inženjere koji imaju sjedište, odnosno prebivalište u zemlji-članici WTO-a.

No, ovdje još valja napomenuti da strani arhitekti ili inženjeri za obavljanje poslova u Republici Hrvatskoj moraju ispunjavati i druge uvjete koji su propisani posebnim propisima (propisi koji uređuju radni odnos stranaca u Republici Hrvatskoj).

Pomoćnik ministra
Lino Fučić, dipl. ing. građ., v. r.

Ministarstvo financija

Doprinosi na zarade izvan radnog odnosa: da ili ne?

1. Uvodne napomene

Sustav socijalnog osiguranja u Republici Hrvatskoj čini:

- mirovinsko osiguranje
- zdravstveno osiguranje
- osiguranje u slučaju nezaposlenosti

Financira se plaćanjem doprinosa (tako bi trebalo biti). Ovaj članak će prikazati funkcioniranje sustava glede njegova financiranja i ukazati na moguća nova rješenja čiji je postupak donošenja u tijeku.

U sustavu zdravstvenog osiguranja osnovnim je zdravstvenim osiguranjem, po raznim osnovama, obuhvaćeno 4 200 000 korisnika (od ukupno 4 380 000 stanovnika Republike Hrvatske, odnosno 98% ukupnog stanovništva). Doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje plaća (financira solidarno) 1 533 000* radno aktivnih:

- zaposleni i njihovi poslodavci
- obrtnici
- slobodna zanimanja
- ostali osiguranici koji osobno plaćaju osnovno zdravstveno osiguranje

Dakle 37% od ukupnog broja korisnika osiguranja.

U sustavu mirovinskog osiguranja situacija je slična.

Prikažimo to statistički:

- 1 533 000 zaposlenih, obrtnika, slobodnih zanimanja i ostalih obveznika iz raznih osnova osiguranja (poljoprivrednika i sl.) koji plaćaju doprinos za mirovinsko osiguranje
- 1 000 000 korisnika mirovina** iz raznih osnova (starosna, invalidska, obiteljska, razni transferi, Hrvatska vojska, hrvatski branitelji)
- 1 : 1,53 omjer je broja korisnika u odnosu na broj aktivnih (koji snose ili bi trebali snositi teret osiguranja zajedno s poslodavcima zaposlenih osoba)

* Izvor: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje

** Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

– 1643,15 kuna* iznos je prosječno isplaćene mirovine u prosincu 2001. (za studeni 2001.)

– 19,50% stopa je za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje (zbrojena stopa doprinosa za mirovinsko osiguranje iz plaće i na plaću)

– 5022,00 kuna** iznos je prosječno isplaćene plaće kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj za prvih devet mjeseci 2001. godine (siječanj 2001. – rujna 2001.)

– 1800,00 kuna iznos je najniže osnovice od koje se, počevši od 1. travnja 2002. godine obračunavaju doprinosi za približno 130 000 zaposlenih kod fizičkih osoba (kod obrtnika i slobodnih zanimanja i zaposlenih u kućanstvu)

– 2500,00 kuna prosječni je mjesečni iznos osnovice prema kojoj doprinos za mirovinsko osiguranje plaća oko 100 000 obrtnika i slobodnih zanimanja

Iz tih pokazatelja može se zaključiti:

1. jedna radno aktivna osoba koja plaća doprinose (zajedno sa svojim poslodavcem) trebala bi snositi mjesečno 1074,00 kuna doprinosa (1.643,25 : 1,53)
2. svaka radno aktivna osoba, uključujući tu zaposlene kod pravnih i kod fizičkih osoba te svaku osobu koja obavlja samostalnu djelatnost obrta i slobodnog zanimanja, trebala bi imati prosječnu plaću i najmanju osnovicu za obračun doprinosa (kada je osnovica propisana kao npr. kod obrtnika) od 5508,00 kuna (5508,00 x 19,50% = 1074,00 kuna)

Statistika prikazuje kako bi se, pod idealnim uvjetima (tu mislimo na 100% naplatu doprinosa i redovitost u naplati) osiguralo financiranje sustava. Ne smijemo zemariti ni činjenicu da velik broj poslodavaca doprinose ne uplaćuje redovito ili ih ne uplaćuje uopće.

Dakako da smo daleko od idealne situacije.

U situaciji smo da za financiranje sustava osnovnog zdravstvenog osiguranja nedostaje približno 30% novčanih sredstava do punog pokrivanja troškova toga sustava, a u mirovinskom pak osiguranju nedostaje 45% novčanih sredstava, pri čemu ne treba zaboraviti ni činjenicu da mirovinski sustav čini 65% a zdravstveni sustav 35% ukupnog troška oba sustava.

Dodatni problem nastao je uvođenjem mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. stup mirovinskog osiguranja).

Dio doprinosa osiguranika koji su po sili zakona ili dobrovoljno osiguranici II. stupa mirovinskog osiguranja odlazi

* Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

** Izvor: Državni zavod za statistiku

*** Izvor: Svjetska banka

u II. stup (od ukupne stope 19,5% dio od 5,00%), što znači toliko manje sredstava u stupu generacijske solidarnosti (I. stupu). Računa se da će to biti godišnje iznos oko 2 000 000 000,00 kuna, tzv. troška tranzicije. Razlika između novčanih sredstava prikupljenih doprinosima do ukupnih potreba namiruje se iz Državnog proračuna, na teret poreznih obveznika.

Kako ujednačiti potrebe (želje) i mogućnosti?

Danas je svima jasno da se jedino većim zapošljavanjem mogu postići željeni rezultati.

Opet malo računice, za primjer:

Povećanjem broja zaposlenih (odnosno radno aktivnih) sa 1 533 000 na 1 633 000 (dakle za sto tisuća novih, ali stvarno ne politički, radnih mjesta) i uz istodobno:

– sadašnju stopu doprinosa za mirovinsko osiguranje od ukupno 19,50%

– sadašnju stopu doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje od 16,00%

– primjerice sadašnju prosječnu plaću od 5022,00 kuna po zaposlenom u pravnoj osobi i – uz 100% naplatu doprinosa, dobilo bi se:

1. dodatni mjesečni iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje od 97 929 000,00 kuna, odnosno godišnje 1 175 148 000,00 kuna
2. dodatni mjesečni iznos doprinosa za zdravstveno osiguranje od 80 352 000,00 kuna, odnosno godišnje 964 224 000,00 kuna odnosno
3. ukupno dodatno doprinosa godišnje 2 139 372 000,00 kuna.

Nadajmo se, doduše, da će se to ostvarivati ali koracima koji mogu biti puževi ali i ubrzani (zečevi !!!).

II. Što učiniti?

Najjednostavnije bi bilo povećati stope doprinosa. Pretpostavimo da taj potez ne bi bio mudar glede tereta koji podnosi osiromašeno gospodarstvo. Osim gospodarstva podnosili bi ga građani a dakako i sam proračun jer se velikom broju radno aktivnih zapravo (zaposleni u administraciji) plaće osiguravaju iz proračuna, pa bi se stvari prelijevale prema onoj narodnoj: »iz šupljeg u prazno«.

Ipak, u privitku se daje poseban tabelarni prikaz*** stopa doprinosa u pojedinim državama Europe i SAD-u

iz kojega je vidljivo da ukupna stopa u Republici Hrvatskoj i nije najveća u svijetu kako se počesto govori već se nalazi u solidnoj sredini. Dapače, stopa doprinosa koju plaćaju poslodavci u Hrvatskoj manja je od većine prikazanih država. U tabeli nisu iskazane stope ostalih doprinosa koji nisu bitni za usporedbu sa stopama u Hrvatskoj, jer se kod nas ne primjenjuju.

Dakako, kako bi se moglo uspoređivati, u privitku je i pregled stopa u Republici Hrvatskoj, sadašnjih i prijedlog novih stopa kada je osnovica za obračun doprinosa plaća.

Možda je i tu prilika da se stope za mirovinsko i za zdravstveno osiguranje, koje su u 2000. godini smanjene za po 2%, vrate natrag????

Ostaje mogućnost zadiranja u sadašnji sustav, odnosno promjena sustava obveznih osiguranja glede ubiranja doprinosa i potraga za novim osnovicama, novim obveznicima, poboljšanja u sustavu i slično.

Radi iznesenoga, kao i radi činjenice da je sustav ubiranja doprinosa normativno riješen s približno 40-tak zakonskih i provedbenih propisa i da se poslovima ubiranja doprinosa bavi čak pet raznih državnih institucija, u Ministarstvu financija izrađen je Prijedlog zakona o doprinosima za obvezna osiguranja.

Tekst Prijedloga izradila je radna skupina u kojoj su osim predstavnika Ministarstva financija i predstavnici Ministarstva rada i socijalne skrbi, Ministarstva zdravstva, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske agencije za nadzor mirovinskih fondova i Središnjeg registra osiguranika.

Radni materijal je u fazi Prijedloga zakona i provedenog prvoga čitanja u Hrvatskome saboru.

Zaključak je sa 22. sjednice Hrvatskoga sabora od 23. svibnja 2002. godine da se prihvaća Prijedlog zakona, a sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja upućeni su predlagatelju, Ministarstvu financija, radi pripreme konačnog Prijedloga zakona.

U nastavku teksta daje se prikaz pojedinih rješenja iz Prijedloga zakona.

Očito je da Zakon neće, kako je u početku bilo zamišljeno, stupiti na snagu 1. srpnja 2002. već najvjerojatnije 1. siječnja 2003. godine.

Zakonom se trebaju riješiti sljedeća pitanja:

1. ujednačavanje i pojednostavljenje sustava
2. proširenje osnovice za obračun i plaćanje
3. objektivniji obuhvat doprinosima osnovica u odnosu na sadašnji način
4. zadržavanje instituta najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa

5. zadržavanje obveze poslodavcima uplate doprinosa prema najnižoj osnovici
6. uvođenje instituta najviše osnovice za plaćanje doprinosa
7. uređenje pitanja zastare prava na utvrđivanje i naplatu doprinosa
8. ujednačavanje rokova za plaćanje obračunatih iznosa doprinosa
9. zadržavanje instituta zabrane isplate plaće bez plaćanja doprinosa
10. Pitanja prava iz osnove obveznih osiguranja ne rješavaju se ovim zakonom, pa radi plaćanja doprinosa prema novim, dosada neobuhvaćenim osnovicama, treba provesti i odgovarajuće izmjene temeljnih propisa koji uređuju prava iz obveznih osiguranja kao i propisa o porezu na dohodak.

III. Kako su riješena pojedina pitanja

III. 1. Ujednačavanje i pojednostavljenje sustava

Prijedlogom zakona ujednačen je i pojednostavljen sustav tako da isti propis obuhvaća sve obvezne doprinose i stope, nabraja sve obveznike plaćanja, određuje iste osnovice za sve doprinose (uglavnom), način obračunavanja i rokove plaćanja. Kao provedbeni propis zakona predviđeno je da se pojedina pitanja riješe pravilnikom koji donosi ministar financija. Ne uvode se novi doprinosi niti se stope doprinosa ne povećavaju (ukupna stopa neznatno je manja od sadašnje) osim manje preraspodjele doprinosa za zapošljavanje koji bi se, prema prijedlogu, trebao plaćati samo »na osnovicu«, po stopi od 1,70 % što je zbroj dosadašnjih stopa »iz plaće« i »na plaću«. Taj doprinos, dakle, više neće plaćati osiguranici (zaposlene osobe) već poslodavci u cijelosti.

Glede pojednostavljenja sustava, svakako je značajna novost što će, prema prijedlogu, poslodavci sve doprinose koji se obračunavaju »na osnovicu« ubuduće obračunavati na osnovicu koju čini ukupno isplaćena plaća svih zaposlenika (umanjena za plaću zaposlenih osoba za koje je poslodavac oslobođen plaćanja doprinosa), radi čega se značajno pojednostavnjuje način obračunavanja, izvješćivanja (samo u ukupnom iznosu bez razvrstavanja po svakom zaposleniku) i iskazivanja u svojim poslovnim knjigama kao svoju zakonsku obvezu.

Objedinjen je način izvješćivanja pozivom na Zakon o prikupljanju podataka po osiguraniku o obračunatim i uplaćenim obveznim doprinosima, porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak.

Na jedinstven je način uređen postupak utvrđivanja svih doprinosa obveznicima koji sami za sebe plaćaju doprinose i to rješenjem o osnovici i iznosu doprinosa za uplatu. Postupak se provodi na jednome mjestu (Porezna

uprava) umjesto sadašnjeg načina kada doprinose za zdravstveno osiguranje naplaćuje Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u nastavku teksta HZZO), doprinose za mirovinsko osiguranje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (u nastavku teksta HZMO) a i Porezna uprava obavlja znatan dio posla.

III. 2. Proširenje osnovice na koju se obračunavaju doprinosi

Prema podacima Porezne uprave, u 2001. godini je 312 000 osoba* ostvarilo prihode (s osnove rada) oporezive porezom na dohodak na koje se ne plaćaju doprinosi.

Prihodi su ostvareni s osnove:

1. nesamostalnog rada, izvan ugovora o radu (izvan redovitog radnog odnosa)
2. drugih samostalnih djelatnosti kao:
  - primitak od djelatnosti članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti, jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave (kada tu djelatnost obavljaju uz istovremeno zadržano mjesto ranijeg zaposlenja)
  - primitak od druge samostalne djelatnosti člana skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, člana povjerenstva i odbora tih tijela, stečajnog upravitelja i suca porotnika koji nema svojstvo djelatnika u sudu
  - primitak od druge samostalne djelatnosti, kao što su povremene autorske djelatnosti znanstvenika, umjetnika, stručnjaka, novinara, sudskih vještaka, trgovačkih putnika, agenata, športskih sudaca i delegata, te od druge povremene samostalne djelatnosti.

Osim ovoga, više od 30 000 učenika i redovitih studenata (uglavnom studenata) u 2001. godini ostvarilo je za svoj rad, putem udruga ovlaštenih za njihovo zapošljavanje, primitak u iznosu od 660 000 000,00 kuna. Taj primitak nije oporezovan jer ga propisi o oporezivanju dohotka tako uređuju. Obuhvaćen je obračunavanjem doprinosa za slučaj invalidnosti i tjelesnog oštećenja koji su uzrokovani ozljedama na radu po stopi od 4,64%.

Na opisane načine isplaćeno je, bez obračuna doprinosa, u 2001. godini 3 615 000 000,00 kuna.

Podsjetimo, na primitke s osnove rada za poslodavca (radnog odnosa), plaćaju se doprinosi za obvezno osiguranje po ukupnoj stopi od 37,67% (zbrojene stope svih doprinosa iz plaće i na plaću u 2002. godini).

Primici na koje se ne obračunavaju doprinosi vezani su uz osobni rad, i razlikuju se od primitaka s osnove radnog odnosa, uglavnom, po tome što nije propisana obveza plaćanja doprinosa. Naime, sustavima obveznih osiguranja osobe koje tako ostvaruju prihode nisu obvezno osigurane. Radi te povlastice isplataljci se odlučuju za one oblike isplata koji su povoljniji (isplate bez doprinosa), pa s radnikom ne ugovara radni odnos, već isplaćuje na druge načine.

S druge pak strane, nerijetko se događa da ista osoba radi na način da posao obavlja kao povremeni, a vodi se kao nezaposlena osoba. Formalno ispada upravo tako.

Prijedlogom zakona osnovica za obračun doprinosa proširena je i na primitke s osnove tzv. drugih oblika rada i primitaka s te osnove koji dosada nisu bili obuhvaćeni plaćanjem doprinosa, i to:

1. svaki primitak s osnove nesamostalnog rada izvan ugovora o radu, bez obzira na njegov naziv i način isplate, ako je oporeziv porezom na dohodak prema propisima o porezu na dohodak
2. primitak od drugih samostalnih djelatnosti kao što su:
  - primitak od djelatnosti članova predstavničkih i izvršnih tijela državne vlasti, jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave (bez obzira na činjenicu ranijeg zaposlenja)
  - primitak od druge samostalne djelatnosti člana skupština i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih odbora, upravnih vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, člana povjerenstva i odbora koje imaju ta tijela, stečajnog upravitelja i suca porotnika koji nema svojstvo djelatnika u sudu, oporeziv prema propisima o porezu na dohodak
  - primitak od druge samostalne djelatnosti, kao što su povremene autorske djelatnosti znanstvenika, umjetnika, stručnjaka, novinara, te djelatnosti sudskih vještaka, trgovačkih putnika, agenata, športskih sudaca i delegata, te od druge povremene samostalne djelatnosti, umanjeno za porezno priznate izdatke

Taj je prijedlog izazvao najviše reakcije. Primjedbe su zaprimljene od studenata, udruga samostalnih umjetnika, turističkih vodiča, trgovačkih zastupnika (agenata), sudskih vještaka, udruge umirovljenika, saborskih odbora i klubova zastupnika. Zadaća je Ministarstva financija obraditi primjedbe i prijedloge i pripremiti Vladi tako doradjeni tekst Prijedloga zakona.

* Izvor: Porezna uprava

III. 3. Promjena osnovice za obračun doprinosa obrtnika i slobodnih zanimanja

Osiguranci s osnove obavljanja samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja, samostalni trgovci i samostalne profesionalne djelatnosti doprinose plaćaju prema paušalnoj osnovici koja je različita za mirovinsko osiguranje u odnosu na zdravstveno osiguranje.

Prijedlogom zakona ta skupina obveznika podijeljena je u tri karakteristične podskupine i to:

- osiguranici koji od obavljanja samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva utvrđuju dohodak na temelju poslovnih knjiga prema propisima o porezu na dohodak
- osiguranici koji od obavljanja samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja porez na dohodak plaćaju prema paušalnoj osnovici prema propisima o porezu na dohodak
- osiguranici koji od obavljanja samostalne djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva plaćaju porez na dobit umjesto poreza na dohodak, prema propisima o porezu na dohodak i porezu na dobit

Prema Prijedlogu zakona ti će obveznici i nadalje plaćati doprinose prema paušalnoj osnovici za obračun, ali će osnovica biti ista za sve doprinose, a visina će se određivati za svaku godinu unaprijed, i to prema visini prosječno isplaćene plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj za razdoblje od siječnja do rujna i primjenom različitih koeficijenata:

- osnovica za obračun doprinosa osiguranika s osnove obrta te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva kojemu se dohodak utvrđuje na temelju poslovnih knjiga jest umnožak iznosa prosječne plaće zaposlenih i faktora 0,8
- osnovica za obračun doprinosa osiguranika s osnove slobodnog zanimanja kojemu se dohodak utvrđuje na temelju poslovnih knjiga jest umnožak iznosa prosječne plaće zaposlenih i faktora 1,2
- osnovica za obračun doprinosa osiguranika s osnove obrta koji porez na dohodak plaća prema paušalnoj osnovici je umnožak iznosa prosječne plaće zaposlenih i faktora 0,5
- osnovica za obračun doprinosa osiguranika s osnove obrta i slobodnog zanimanja te djelatnosti poljoprivrede i šumarstva koji od te djelatnosti plaća porez na dobit umjesto poreza na dohodak jest poduzetnička plaća ali njezin iznos ne može biti niži od iznosa umnoška prosječne plaće zaposlenih i faktora 0,8

III. 4. Najniža osnovica za obračun obveznih doprinosa

Zadržan je institut najniže osnovice za obračun doprinosa i propisan način utvrđivanja i objavljivanja iznosa najnižih osnovica.

Kako?

Temeljni podatak uvijek je iznos prosječno isplaćene plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prvih devet mjeseci godine prema podacima Državnog zavoda za statistiku.

Državni zavod za statistiku objavljuje podatke o kretanju plaća zaposlenih po mjesecima. Iznos prosječne plaće (bruto) za razdoblje od siječnja do rujna množi se koeficijentom 0,4.

Novčani iznos najniže osnovice objavljuje ministar financija do 30. studenoga tekuće godine za sljedeću godinu. Time se ministru ne daju posebne ovlasti kojima bi mogao utjecati na visinu, već samo službene objave u primjerenom roku (mjesec dana prije početka primjene).

Svatom obvezniku koji je dužan plaćati doprinose prema najnižoj osnovici ostavljena je mogućnost izbora i više osnovice za plaćanje doprinosa, a propisan je način utvrđivanja i objavljivanja iznosa viših osnovica.

PREMA PODACIMA DRŽAVNOG ZAVODA ZA STATISTIKU, PROSJEČNA PLAĆA ZAPOSLENIH U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA RAZDOBLJE OD SIJEČNJA DO RUJNA 2001. IZNOSI 5022,00 KUNA.

III. 5. Obveza poslodavaca za plaćanje doprinosa na najnižu osnovicu

I novim će propisom ostati obveza poslodavca da u slučaju da do 15. dana u mjesecu nije isplatio plaću za prethodni mjesec do toga dana uplati doprinose na najnižu osnovicu prema broju radnika.

To je i nadalje akontativna obveza poslodavca, plaćanje iz njegovih sredstava (jer plaće iz koje bi se doprinos obustavio nije bilo), a konačni iznos se obračunava prilikom isplate neisplaćene plaće. Tada se plaća razlika između stvarne obveze i predujmom plaćene obveze.

III. 6. Najviša osnovica za plaćanje doprinosa

Propisan je institut najviše mjesečne i najviše godišnje osnovice za plaćanje doprinosa.

Najviša mjesečna osnovica ima se primijeniti u slučaju kada iznos mjesečne plaće prelazi iznos najviše osnovice. U tom slučaju poslodavac obračunava, obustavlja iz plaće samo dio iznosa propisane osnovice. Doprinosi koje obračunava »na osnovicu« (obveza poslodavca) obračunavaju se na ukupnu plaću bez obzira na iznos.

Najviša godišnja osnovica ima se primijeniti u slučaju kada osiguranik tijekom godine iz više osnova ostvaruje primitke iz kojih su obračunati, obustavljeni i uplaćeni doprinosi. U slučaju da ukupna godišnja osnovica prelazi

iznos najviše osnovice, osiguranik ima pravo na povrat doprinosa plaćenih iz iznosa osnovice koji su iznad iznosa najviše osnovice.

Doprinos za II. stup mirovinskog osiguranja se ne vraća jer to su ionako osobna sredstva osiguranika.

I iznos najviše osnovice vezan je uz kretanje iznosa prosječno isplaćene plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, uz automatizam u primjeni i jednostavnost u objavljivanju, za svaku kalendarsku godinu, ovisno o kretanju prosječne plaće zaposlenih.

III. 7. Zastara prava na utvrđivanje i naplatu doprinosa

I pitanje zastare prava na utvrđivanje i naplatu te pravo osiguranika na povrat preplaćenih doprinosa riješeni su različito u sustavu mirovinskog osiguranja u odnosu na sustav zdravstvenog osiguranja, a naročito različito u odnosu na odredbe o zastari Općeg poreznog zakona.

Nacrtom prijedloga Zakona o doprinosima za obvezna osiguranja za pitanje zastare usuglašeni (izjednačeni) su rokovi zastare za sve doprinose.

III. 8. Rokovi i način plaćanja

U cijelom sustavu ubiranja doprinosa, propisana su tri roka za plaćanje:

- istodobno s isplatom plaće i drugih primitaka kod svake obveze gdje se i porez na dohodak plaća po obustavi
- do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec u obvezama gdje se doprinosi utvrđuju rješenjem
- do zadnjeg dana u mjesecu primitka (plaća primljena iz inozemstva)

III. 9. Zabrana isplate plaće i drugih primitaka ako se ne plaćaju doprinosi

U sadašnjem sustavu plaćanja doprinosa Zakon o platnom prometu ovlastio je Zavod za platni promet (Financijska agencija) za pravo nadzora plaćanja doprinosa tako da ne dopusti isplatu novčanih sredstava za plaće ako istodobno nisu plaćeni obvezni doprinosi.

Novi sustav platnog prometa u zemlji uređuje da se cijeli platni promet obavlja u bankama, pa je nestao pravni temelj za tu vrstu nadzora radi osiguranja redovite naplate obveznih doprinosa putem Zavoda za platni promet (Financijske agencije).

Nacrtom Prijedloga zakona predviđena je odredba prema kojoj banka koja vodi račun obveznika plaćanja doprinosa neće provoditi naloge za isplatu plaće ni drugih

primitaka prema kojima je poslodavac, odnosno isplatelj primitaka obvezan obračunati, obustaviti i platiti doprinose, ako se istodobno ne provode i nalozi za plaćanje doprinosa prema tim isplatama.

Predviđena je i mogućnost (radi pojednostavljenja plaćanja) da obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa – poslodavac, isplatelj razlike plaće, isplatelj naknade plaće i isplatelj primitaka za koje je propisana obveza obračuna, obustave i plaćanja obveznih doprinosa te obveznik doprinosa kojemu se iznosi doprinosa utvrđuju rješenjem, mogu banci koja vodi račun obveznika izdati trajni nalog za prijenos sredstava na teret njihova računa određenog za izvršenje naloga za plaćanje zakonskih obveza i javnih prihoda, u korist uplatnih računa za plaćanje obveznih doprinosa.

IV. Umjesto zaključka

Kao što je u uvodnom dijelu navedeno, radi se o radnom materijalu koji je došao do predzadnje faze donošenja.

Za ostvarenje ideje važna je i politička odluka jer se obuhvatom zadire u džepove onih koji dosada nisu bili obuhvaćeni (nove, dosada neobuhvaćene osnovice) a nekim skupinama osiguranika osnovice se znatno povećavaju.

Za očekivati je dalji dinamičan rasplet događaja prije konačne odluke o rješenju pojedinih pitanja. Razlozi za postavu ideja u Prijedlogu zakona navedeni su pa je ostavljeno i čitatelju da bude obaviješten i prati zajedno sa začetnicima ideje.

Prilog 1

Usporedni pregled stopa doprinosa iz sadašnjeg sustava i stopa doprinosa prema konačnom Prijedlogu zakona o doprinosima za obvezna osiguranja

VRSTA DOPRINOSA I STOPA:	»IZ PLAĆE«		»NA PLAĆU«		UKUPNO IZ I NA PLAĆU	
	STARA STOPA	NOVA STOPA	STARA STOPA	NOVA STOPA	STARA STOPA	NOVA STOPA
1. za mirovinsko osiguranje – I. stup	5,75%	15,00%	8,75 %	–	14,50%	15,00%
2. za mirovinsko osiguranje – II. stup	5,00%	5,00%	–	–	5,00%	5,00%
3. za osnovno zdravstveno osiguranje	9,00%	–	7,00 %	15,00%	16,00%	15,00%
4. poseban doprinos za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti	–	–	0,47 %	0,50%	0,47%	0,50%
5. za zapošljavanje	0,85%	–	0,85%	1,70%	1,70%	1,70%
6. U K U P N O	20,60%	20,00%	17,07%	17,20%	37,67%	37,20%

Stope doprinosa u raznim državama Europe i SAD-u*

DRŽAVA VRSTA DOPRINOSA	OBVEZNIK I STOPA DOPRINOSA			OSNOVICA
	POSLODAVAC	ZAPOSLENIK	UKUPNO	
1	2	3	4	5
1. AUSTRIJA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	20,45–20,9% 3,0% 3,50–3,95% 12,55% 1,4%	16,65–17,20% 3,0% 3,40–3,95% 10,25% –	37,1–38,1% 6,0% 6,90–7,9% 22,75% 1,4%	Godišnja plaća do 518 400 ATS Različiti limiti za veću plaću
2. BELGIJA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	16,77% 1,46% 3,8% 8,86% 2,35%+0,3%	13,07% 0,87% 3,55% 7,5% 1,15%	29,84% 2,33% 7,35% 16,36% 3,8%	Godišnja plaća
3. BUGARSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	34,9% 3,2% 3,0% 25,6% 2,40+0,7%	10,8% 0,8% 3,0% 6,4% 0,6%	45,7% 4,0% 6,0% 32,0% 3,7%	Godišnja plaća najviše do 10 minimalnih plaća
4. ČEŠKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	35,0% 3,2% 9,0% 19,5% 3,3%	12,5% 0,4% 4,5% 6,5% 1,1%	47,5% 3,6% 13,5% 26,0% 4,4%	Godišnja plaća uz popust zaposleniku
5. FINSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	25,65–28,15% 3,45% 1,5% 2,4–4,9+16,8% 1,5%	10,4% 1,0% 1,5% 3,2+4,7% –	36,05–38,55% 4,45% 3,0% 27,10–29,6% 1,5%	Poslodavac: godišnja plaća Zaposlenik: oporeziv prihod
6. FRANCUSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	30,63–30,59% 5,13–5,26% 12,8% 8,2–9,8+4,5%– 12,536% –	13,31–18,7% 3,01–3,6% 0,75% 6,55+3,0–7,5 –	43,94–49,29% 8,14–8,86% 13,55% 17,75–21,8% –	Plaća i dodaci do propisanog nivoa, ovisno o tipu davanja

* Izvor: Svjetska banka

DRŽAVA VRSTA DOPRINOSA	OBVEZNIK I STOPA DOPRINOSA			OSNOVICA
	POSLODAVAC	ZAPOSLENIK	UKUPNO	
1	2	3	4	5
7. NJEMAČKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	20,0–20,7% 3,25% 6,75–6,95% 9,65% 0,35–0,85%	20,5–21,2% 3,25% 6,75–6,95% 9,65% 0,85–1,35%	40,5–41,9% 6,5% 13,5–13,9% 19,3% 1,2–2,2%	Plaća ali: – do DEM 8600 – do DEM 6450 – do DEM 8600
8. GRČKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	27,96%	15,9–19,35%	43,86–47,31%	Godišnja plaća do GDR 588 000
9. MAĐARSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	36,0% 3,0% 11,0% 22,0% –	12,5% 1,5% 3,0% 8,0% –	48,5% 4,5% 14,0% 30,0% –	Poslodavac: cijela plaća Zaposlenik: cijela plaća
10. IRSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	12,0% opća stopa	6,5% (opća 4,5%) 2,0%	18,50%	Ukupna plaća poslodavac: do IEP 35 000 zaposlenik: od 5200 – 25 400
11. ITALIJA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	28,0–37,8%	7,0–9,2%	35,0–47,0%	Ukupna plaća, ovisno o vrsti posla
12. NIZOZEMSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	19,04% 3,75+1,1% 6,35% – 6,3+1,54%	37,4% 6,25% 1,75% 29,4% –	56,44% 11,1% 8,1% 29,4% 7,84%	Poslodavac: ukupna plaća Zaposlenik: ukupna plaća uz limit
13. POLJSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	17,96% – – 9,76% 6,5+1,62	18,71% – 2,45% 9,76% 6,5%	36,67% – 2,45% 19,52% 14,62%	Ukupna plaća do 30 prosječnih dnevica
14. PORTUGAL: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	23,75%	11,0%	34,75%	Ukupna plaća
15. RUMUNJSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	42,0–57,0% 5,0% 7,0% 30,0–40,0% –	13,0% 1,0% 7,0% 5,0% –	55,0–70,0% 6,0% 14,0% 35,0–45,0% –	Ukupna plaća
16. SLOVAČKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	38,0% 3,0% 10,0% 21,6% 3,4%	12,0% 1,0% 3,7% 5,9% 1,4%	50,0% 4,0% 13,7% 27,5% 4,8%	Ukupna plaća ali do najvećeg iznosa
17. SLOVENIJA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	15,8% 0,06% 6,36% 8,85% 0,53%	22,0% 0,14% 6,36% 15,5% –	37,8% 0,2% 12,72% 24,35% 0,35%	Ukupna plaća uz pogodnosti
18. ŠPANJOLSKA: UKUPNO – nezaposlenost – zdravstveno – mirovinsko – nesreća na radu	31,39–43,7% 6,2% – 23,6% 0,99–13,5%	6,3% 1,6% – 4,7% –	37,69–46,0% 7,8% – 28,3% 0,99–13,5%	Različito po kategoriji i ograničeno minimum i maksimum

DRŽAVA VRSTA DOPRINOSA	OBVEZNIK I STOPA DOPRINOSA			OSNOVICA
	POSLODAVAC	ZAPOSLENIK	UKUPNO	
1	2	3	4	5
19. ŠVEDSKA: UKUPNO	25,93%	7,0%	32,93%	Ukupna plaća
– nezaposlenost	5,84%		5,84%	
– zdravstveno	8,5%		8,5%	
– mirovinsko	10,21%	7,0%	17,21%	
– nesreća na radu	1,38%	–	1,38%	
20. TURSKA: UKUPNO	21,5–29%	16,0%	36,5–45,0%	Ukupna plaća ograničena minimum i maksimum
– nezaposlenost	3,0%	2,0%	5,0%	
– zdravstveno	6,0%	5,0%	11,0%	
– mirovinsko	11,0–13,0%	9,0%	20,0–22,0%	
– nesreća na radu	1,5–7,0%	–	1,5–7,0%	
21. V. BRITANIJA: UKUPNO	9,2–12,2%	0–10,0%	9,2–22,2%	Plaća
22. SAD: UKUPNO	13,85%	7,65%	21,5%	Ukupna plaća ograničena maksimum osim za zdravstveno
– nezaposlenost	6,2%	–	6,2%	
– zdravstveno	1,45%	1,45%	2,9%	
– mirovinsko	6,2%	6,2%	12,4%	
– nesreća na radu	–	–	–	

Tomo Šnajder, viši savjetnik

Mišljenja vezana uz porez na dodanu vrijednost

Povrat PDV-a graditeljima koji kao udruga građana grade stambeni prostor za osobne potrebe (rješavanje stambenog pitanja putem udruge)

U p i t: Građani udruženi u udrugu radi zajedničke izgradnje stambenog prostora za osobne potrebe u kolektivnoj izgradnji postavljaju pitanje mogućnosti povrata PDV-a plaćenog u tijeku izgradnje.

M i š l j e n j e: Prema Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (»Narodne novine« broj 47/95 do 73/00), porez na dodanu vrijednost se ubire na način da porezni obveznici – isporučitelji dobara i usluga, odnosno carinarnica pri uvozu dobara zaračunavaju porez na isporuke, bez obzira kome su obavljene, a samo porezni obveznici koji obavljaju oporezive isporuke imaju pravo na odbitak pretporeza za sve poduzetnički motivirane nabave dobara i usluga i njih taj porez troškovno ne opterećuje.

Sve osobe kojima je pri nabavi dobara i usluga zaračunat PDV, a koje ga ne mogu odbiti kao pretporez budući da nisu poduzetnici i ne obavljaju oporezive isporuke, jesu krajnji potrošači koji taj porez snose.

U tom smislu i građani koji kupuju novoizgrađene stanove koje im isporučuju obveznici PDV-a kao krajnji potrošači snose PDV koji su im oni pri isporuci stanova zaračunali, isto kao što i građani koji za svoje potrebe sami grade stambene objekte snose porez koji su im na isporučeni materijal i obavljene usluge zaračunali njihovi dobavljači.

Prema tome, u sustavu PDV-a ne postoji mogućnost da se građanima koji samostalno grade objekte za svoje potrebe obavi povrat PDV-a plaćenog pri nabavi materijala, odnosno usluga.

Isto tako, ne postoji mogućnost da se od oporezivanja izuzmu isporuke novoizgrađenih stanova, odnosno isporuke građevinskog materijala ili građevinskih usluga, jer se radi o isporukama koje predstavljaju krajnju potrošnju, a njihovo izuzimanje od oporezivanja PDV-om

umanjivalo bi raspoloživu osnovicu za obračun PDV-a, a time i ukupne prihode od PDV-a, odnosno ukupne prihode Državnog proračuna.

Klasa: 410-19/01-01/565 od 4. prosinca 2001. godine

Prijenos materijalnih dobara društva na drugo, novoosnovano društvo

U p i t: Predstavlja li prijenos materijalnih dobara koje bi društvo prenijelo uz naknadu na drugo, novoosnovano društvo, gospodarsku cjelinu u smislu odredbe članka 8. stavka 8. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, te ima li društvo pravo dati imovinu u zakup novoosnovanom društvu bez zaračunavanja poreza na dodanu vrijednost?

M i š l j e n j e: Prema odredbi članka 8. stavka 8. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, ako se neka gospodarska cjelina ili pogon u cijelosti prenese, tada je osnovica za obračun poreza pojedinačna naknada za svaki predmet s tim da zbroj svih pojedinačnih naknada čini ukupnu naknadu za tu gospodarsku cjelinu ili pogon umanjenu za vrijednost nekretnine koja se oporezuje po posebnom propisu.

Preuzeti se dugovi ne odbijaju od osnovice.

Odredbom članka 8. stavka 8. Zakona propisano je određeno pojednostavljenje kod prijenosa gospodarske cjeline ili pogona, prema kojem se taj prijenos smatra neoporezivim, ako stjecatelj pripadajući porez može u cijelosti odbiti kao pretporez.

Gospodarska cjelina ili pogon u smislu članka 8. stavka 8. Zakona, podrazumijeva cjelinu ili pogon koji predstavlja ukupna aktiva i pasiva gospodarstvene cjeline, odnosno pogona.

U slučaju predmetnog pitanja, ako novoosnovano društvo preuzima poslovnu jedinicu ili pogon u cijelosti kako je navedeno, te ako pri stjecanju te gospodarstvene cjeline stjecatelj – novoosnovano trgovačko društvo ima pravo na odbitak pretporeza, tada se takav prijenos sma-

tra neoporezivim u smislu članka 8. stavka 8. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Iznajmljivanje nekretnina i pokretnih stvari ili davanje u zakup istih u poslovne svrhe, oporezuje se kao usluga što proizlazi iz odredbe članka 2. stavka 1. točke 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost, ako je usluga obavljena u tuzemstvu uz naknadu.

Prema tome, ako društvo svoju imovinu daje u zakup novoosnovanom društvu obveza je zaračunati porez na dodanu vrijednost. Osnovica poreza na dodanu vrijednost je naknada za obavljene usluge što je u skladu s člankom 8. stavkom 1. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Prema odredbi članka 2. stavka 1. točke 3. Zakona, porez na dodanu vrijednost plaća se i na isporuke dobara i obavljene usluge bez naknade. Ako društvo svoju imovinu daje u zakup novoosnovanom društvu bez naknade, osnovica poreza na dodanu vrijednost utvrđuje se prema tržišnoj vrijednosti usluge u trenutku obavljene usluge. Tržišnom cijenom, prilikom obavljanja usluge, smatra se tržišna cijena utvrđena prema odredbama Pravilnika o porezu na dohodak, što proizlazi iz članka 8. stavka 6. Zakona o porezu na dodanu vrijednost i članka 51. stavka 5. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost.

Klasa: 410-19/01-2 od 15. siječnja 2001. godine

Oporezivanje leasinga nekretnina

U p i t: Podliježe li oporezivanju financijski najam novoizgrađene nekretnine?

M i š l j e n j e: Novoizgrađene nekretnine pod kojima se u skladu s odredbom članka 9. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost smatraju nekretnine (građevine i njihovi dijelovi) koje su sagrađene, isporučene ili plaćene nakon 31. prosinca 1997. godine predmet su oporezivanja PDV-om u skladu s odredbom članka 2. stavka 1. točke 1. Zakona. Prema odredbi članka 42. stavka 3. Pravilnika, kod financijskog najma predmeta dugotrajne imovine kod kojeg se prenosi pravo vlasništva, porezna obveza za ukupnu vrijednost najma nastaje istekom obračunskog razdoblja u kojem je isporučeno dobro – predmet najma.

U tom slučaju financijski najam kod kojega se prenosi vlasništvo, u poreznom smislu, prema propisima o PDV-u izjednačen je s isporukom dobra u pogledu nastanka porezne obveze.

Zemljište na kojem se nalazi nekretnina ne podliježe PDV-u kako je to propisano odredbom članka 3. stavka 4. Zakona.

Na zemljište se plaća porez na promet nekretnina prema odredbama Zakona o porezu na promet nekretnina, a porezna obveza prema odredbi članka 14. toga zakona nastaje u trenutku sklapanja ugovora, odnosno drugog pravnog posla kojim se stječe nekretnina.

Ako se prema ugovoru o financijskom najmu vlasništvo na novoizgrađenoj nekretnini stječe na kraju isteka roka najma, tada nastaje i obveza poreza na promet nekretnina na stečeno zemljište na kojemu je izgrađena nekretnina.

Ako se kamate na iznos otplatne rate iskazuju, odnosno zaračunavaju posebno, porezna obveza na kamate kao naknadu za uslugu financiranja nastaje istekom svakog obračunskog razdoblja u skladu s odredbom članka 42. stavka 2. Pravilnika.

Ako se kod financijskog najma ne prenosi vlasništvo predmeta najma, porezna obveza prema odredbi članka 42. stavka 3. Pravilnika nastaje za dio najamnine koja se odnosi na obračunsko razdoblje. U tom slučaju ne radi se o isporuci dobra već o obavljenoj usluzi.

Kada je predmet najma stara nekretnina koju daje u najam obveznik PDV-a, ista je predmet oporezivanja porezom na promet nekretnina, a prometom nekretnina se prema odredbi članka 4. Zakona o porezu na promet nekretnina smatra svako stjecanje vlasništva nekretnine u Republici Hrvatskoj.

Sklapanjem ugovora o *leasingu* predmet *leasinga* se predaje na uporabu, a u tom trenutku ne dolazi do prijenosa vlasništva. Do tog prijenosa vlasništva može doći, ali i ne mora na kraju isteka roka *leasinga*.

Zakon o porezu na promet nekretnina ne sadrži i odredbe o najmu nekretnina, odnosno financijskom najmu, jer je predmet oporezivanja stjecanje vlasništva nad nekretninom.

Ako po odredbama ugovora o financijskom najmu vlasništvo na nekretnini prelazi na najmoprimca na kraju isteka ugovora, tada nastaje i obveza plaćanja poreza na promet nekretnina.

Klasa: 410-19/01-01/335 od 14. rujna 2001. godine

Tomo Šnajder, viši savjetnik

Mišljenja vezana uz porez na dobit

Klasa: 410-01/02-01/6 od 9. siječnja 2002. godine

Amortizacija goodwilla

U p i t: Može li se procijenjeni korisni vijek trajanja koji je različit od amortizacijskog vijeka iz tablice o godišnjim stopama amortizacije iz Pravilnika o amortizaciji koristiti i za porezne svrhe?

M i š l j e n j e: U članku 5. stavku 2. točki 3. Zakona o porezu na dobit (»Narodne novine« broj 127/00) propisano je da rashode poreznog razdoblja čine i troškovi amortizacije dugotrajne materijalne imovine i nematerijalne imovine. Rashodi amortizacije utvrđuju se prema Pravilniku o amortizaciji (»Narodne novine« broj 54/01) koji propisuje obračun amortizacije materijalne i nematerijalne imovine koja se poreznom obvezniku priznaje kao porezni rashod. Prema članku 3. Pravilnika o amortizaciji, amortizacija se obavlja linearnom metodom primjenom godišnjih amortizacijskih stopa iz Pravilnika.

Budući da se u predmetnom slučaju radi o otpisu nematerijalne imovine (*goodwill*) čiji amortizacijski vijek prema Pravilniku o amortizaciji iznosi 5 godina, a godišnja amortizacijska stopa 20%, kao porezni rashod priznat će se tako obračunata amortizacija za *goodwill* koji se pojavljuje prilikom stjecanja.

Temeljem članka 3. stavka 2. Pravilnika o amortizaciji porezni obveznik može godišnje amortizacijske stope povećati 100%, te mu se tako obračunata amortizacija priznaje kao porezni rashod. Navedeno se odnosi na materijalnu i nematerijalnu imovinu.

Porezni obveznik koji za svoje potrebe otpisuje dugotrajnu imovinu po metodama i stopama različitim od stopa propisanih Pravilnikom, a ukupno utvrđeni iznos amortizacije za porezno razdoblje je manji od iznosa koji bi dobio primjenom stopa iz Pravilnika, tako utvrđeni iznos temeljem članka 5. stavka 10. Pravilnika predstavlja rashod amortizacije i u svrhe oporezivanja.

Tomo Šnajder, viši savjetnik

Prostorno uređenje, urbanističko planiranje i uređenje građevnog zemljišta u Bavarskoj

Prostorno uređenje, urbanističko planiranje i uređenje građevnog zemljišta u Bavarskoj – sažeti prikaz propisa

(Službeni materijali s predavanja koje je održano 1. veljače 2002. godine u Zagrebu u organizaciji Komore i Udruge poslodavaca graditeljstva Hrvatske uz potporu Zaklade Hans Seidel.)

1. Povijesni razvitak propisa o prostornom uređenju i urbanističkom planiranju u SR Njemačkoj

Njemačka je tijekom Drugoga svjetskog rata doživjela uz ostalo i velike gubitke građevnog fonda koji je pogodio ne samo vojna i industrijska postrojenja već i svekoliki stambeni fond. Procjenjuje se da je u gradskim područjima s velikom koncentracijom stanovništva i industrije razrušeno 2,5 milijuna stambenih jedinica. Ta činjenica i dodatne potrebe za više milijuna izbjeglica i prognanika stavili su pred gradove i seoske općine zadaću nepoznatu u graditeljskoj povijesti za koju su stari propisi, doneseni tijekom XIX. stoljeća, bili samo dijelom primjenjivi.

Kao početak donošenja propisa koji uređuju prostorno planiranje, a time i položaj građevina u građevnom području i odnos javnih i privatnih površina mogu se navesti *Badischen Fluchtliniengesetz*, donesen 1868. godine i *Preussischen fluctlinien gesetz*, donesen 1875. godine. Frankfurtski gradonačelnik Adickes pokušao je u posljednjem desetljeću XIX. stoljeća stvoriti propise o urbanoj komasaciji (*Umliegungsrecht*) koji ne bi vrijedili samo za pojedine slučajeve, ali njegovi naponi nisu urodili plodom. Stoga je prihvaćen *Badischen Ortsstrassengesetz*, donesen 6. srpnja 1896. kao prvi zakon koji je vrijedio na cijelom području jedne pokrajine. U Saskoj je donesen Opći građevinski zakon za Kraljevinu Sasku (*Allgemeine Baugesetz fuer Koenigreich Sachsen*) 1. srpnja 1900. kojim je bilo moguće provesti urbanu komasaciju. Taj je zakon prvi u cijelosti regulirao urbanu komasaciju u tadašnjoj Njemačkoj. Tim je zakonom prvi put utvrđeno vrijednosno mjerilo za preraspodjelu zemljišnih parcela u građevne parcele. Važno je istaći niz propisa koji su kasnije doneseni: *Der Referentenentwurf fuer Reichsstaedtebaugesetz* (1931.), *Deutschen Baugesetzbuch* (1942.) i *Baugesetz fuer die Bundesrepublik Deutschland* (1950.).

Radna skupina vrhunskih stručnjaka izradila je na saveznoj i pokrajinskoj razini nacрте saveznog zakona o gradnji 1955. i 1956. godine. Taj je zakon utemeljen na

saveznom ustavu koji određuje da propise o urbanističkom planiranju može donijeti samo Savezni parlament, a pokrajinski parlamenti imaju ovlast za donošenje propisa o gradnji kojima se štiti javni interes (zdravlje, sigurnost i pouzdanost korisnika građevina)

Savezni zakon o gradnji (*Bundes Baugesetz*) donesen 1960., a zamijenjen Građevinskim zakonikom (*Baugesetzbuch*) 1987., stupio je na snagu 1. siječnja 1988. Taj zakon predstavlja spoj urbanističkog planiranja i poticajnih mjera za stanogradnju. Zadnja izmjena provedena je 1997. godine i stupila je na snagu 1. siječnja 1998. godine. Njome su omogućene mjere mobiliziranja građevnog zemljišta i istodobni umjereni urbanistički razvitak. Općine, gradovi, javne službe za planiranje, vlasnici građevnih parcela, pravne i fizičke osobe dobile su relativno visoku pravnu i plansku sigurnost.

Na taj način zaokružen je pravni sustav prostornog planiranja, postignuta je međuzavisnost dokumenata prostornog planiranja i sektorskih planova te pregledna organizacija prostornog planiranja u kojoj nema preklapanja u postupku donošenja dokumenata prostornog planiranja.

2. Pravni sustav prostornog planiranja

U skladu s teritorijalnim ustrojem Njemačke kao savezne države koju čini 16 pokrajina i glavni grad Berlin, dio propisa donosi se na saveznoj razini a dio na pokrajinskoj razini. Propisi doneseni na saveznoj razini obvezujući su za cijelo područje savezne države i primjenjuju se do najnižih razina ustroja grada, odnosno općine.

Na saveznoj razini doneseni su sljedeći propisi koji uređuju prostorno planiranje:

- Zakon o prostornom uređenju *Raumordnungsgesetz – ROG*
- Građevinski zakonik *Baugesetzbuch – BauGB*
- Uredba o građevnom korištenju zemljišnih čestica *Baunutzungsverordnung – Verordnung über die bauliche Nutzung der Grundstücke – BauNVO*

– Uredba o načelima procjene prometne vrijednosti zemljišnih čestica

Wertemittlungsverordnung – Verordnung über grundsätze für die Ermittlung der Verkehrswerte von Grundstücken – WertV

– Uredba o izradi urbanističkih planova i prikazima sadržaja planova

Planzeichenverordnung – Verordnung über die Ausarbeitung der Bauleitpläne und Darstellung des Planinhalts – PlanzVO 90.

Na pokrajinskoj razini doneseni su propisi:

– Zakon o planiranju pokrajine, Bavarski zakon o planiranju pokrajine

Bayerischen Landesplanungsgesetz – BayLplG

– Zakon o gradnji, Bavarski zakon o gradnji

Bayerische Bauordnung – BayBO

Cjeloviti pravni sustav uređuje postupak izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja, a time i preduvjete za izvedbu građevinskih zahvata od interesa savezne države, pokrajina i jedinica lokalne samouprave. Na grafičkom prikazu br. 1 pregledno je prikazan pravni sustav prostornog planiranja koji obuhvaća pregled najvažnijih propisa, razine njihova donošenja i njihovu primjenu na odgovarajućim razinama.

3. Međuovisnost prostornog planiranja i sektorskih planova

Temeljni cilj njemačkih propisa o prostornom planiranju je uređenje životnog prostora koji će omogućiti najpovoljnije uvjete za rad, stanovanje, odvijanje prometa, rekreaciju i odmor. Stari gradovi sagrađeni su smišljeno i funkcionalno za ondašnje uvjete gospodarskog i tehnološkog razvitka. U njima se uočava harmonija zgrada, prometnih površina, komunalne i društvene infrastrukture. Tijekom XIX. stoljeća naglo je povećan broj stanovnika u gradovima uslijed čega je nastala neprimjerena gradnja na neuređenom građevnom zemljištu. Kako bi se spriječio takav način gradnje nužno se razvijala znanost i propisi o urbanističkom planiranju i uređenju građevnog zemljišta. Zadaća tih propisa je da interdisciplinarno razmotre buduće građevinske zahvate glede utjecaja na zdravlje, sigurnost, ekonomičnost, estetiku i oblikovanje u skladu sa životnim potrebama pučanstva i razvitka gospodarstva.

U SR Njemačkoj to je bilo moguće donošenjem niza zakona i provedbenih propisa na saveznoj razini:

- *Bundes Baugesetz*, 1960.
- *Wertermittlungsverordnung*, 1961.
- *Baunutzungsverordnung*, 1962.
- *Raumordnungsgesetz*, 1965.

Osigurati sustav kojim su međusobno povezani različiti propisi, osigurati međusobnu ovisnost, a time utjecaj jed-

nih na druge kroz sve razine dokumenata prostornog uređenja i njihovu učinkovitu primjenu za izvedbu građevinskih zahvata od interesa za saveznu državu, pokrajine i jedinice lokalne samouprave.

Na grafičkom prikazu br. 2 tabelarno je prikazana međuovisnost prostornog planiranja na svim razinama, odnos prema sektorskim planovima kao i međusobni utjecaj niza sektorskih i drugih propisa na prostorno planiranje. Pažljivom analizom međusobnih utjecaja moguće je u slučajevima kontradiktornih zahtjeva za isti prostor donijeti optimalno rješenje koje omogućava razvitan podnošljiv za okoliš.

4. Organizacija prostornog planiranja

Prostorno planiranje dobro je ustrojeno ako se može nedvojbeno odgovoriti na sljedeća pitanja:

- Gdje se može graditi?
- Što se smije sagrađiti?
- Kako se smije sagrađiti?
- Tko je mjerodavan za odgovore na tri postavljena pitanja?

Unatoč detaljno razrađenim i međusobno usklađenim propisima i višestoljetnom pravnom sustavu koji se kontinuirano temelji na privatnom vlasništvu, ipak i u Njemačkoj postoji izreka: »Trnovit put od plana korištenja površina do građevne dozvole.« Taj je put definiran procedurama kojima se sustavno usklađuje privatni i javni interes. Početak gradnje na uređenoj građevnoj parceli dopušten je tek kad je parcela priključena na javnu prometnu površinu – što znači da je izgrađena nužna tehnička urbanistička infrastruktura. Organizacija prostornog planiranja postavljena je tako da je nedvojbeno određeno tko, što, kako i kada treba obaviti i tko snosi troškove.

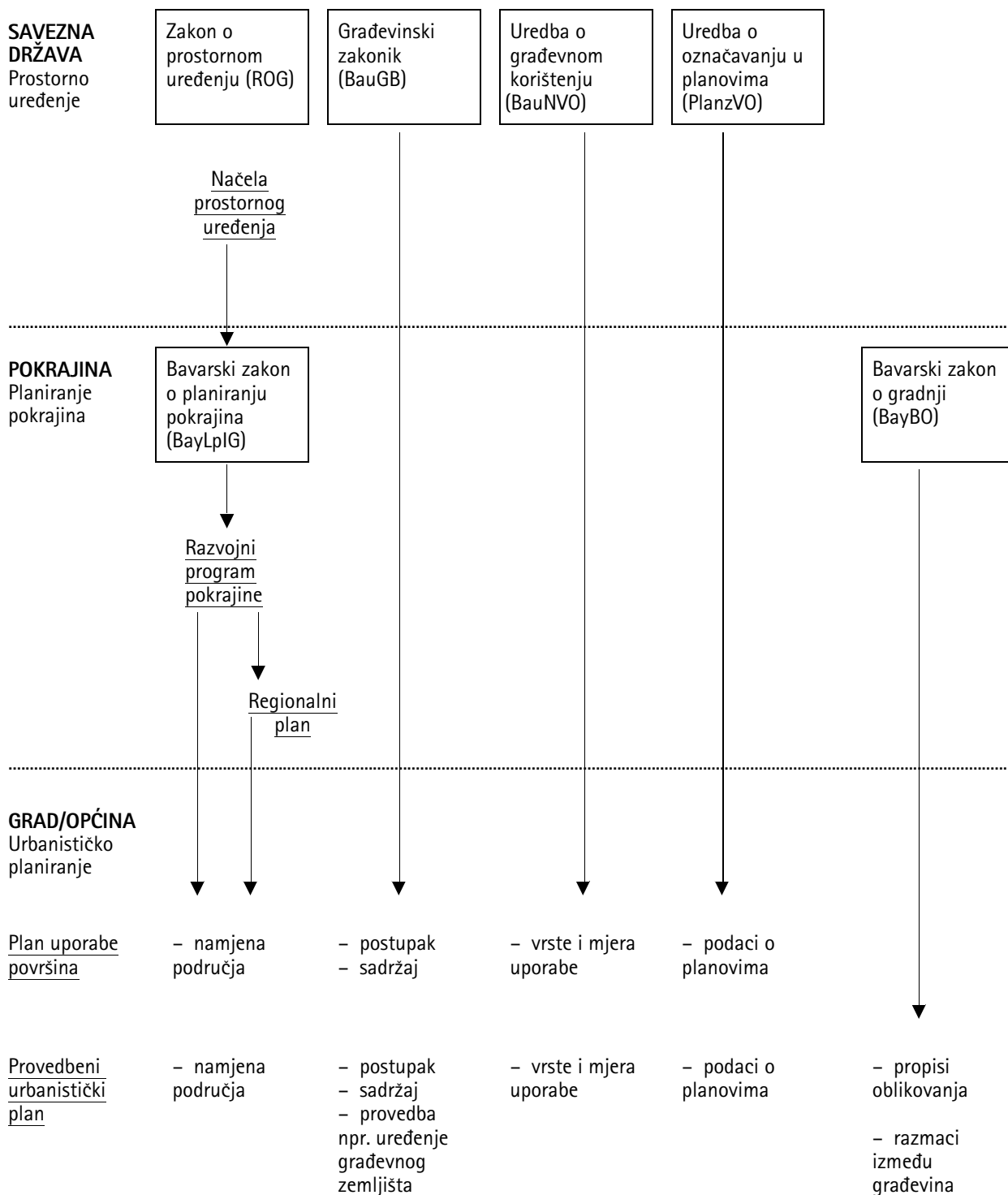
Na grafičkom prikazu br. 3 prikazana je organizacija prostornog planiranja. U stupcima su određena uobičajena mjerila, obuhvat dokumenata prostornog uređenja, razina planiranja, nositelji izrade dokumenata prostornog planiranja, obveznost primjene i sustav krajobraznog planiranja (koje je integrirano u sustav prostornog planiranja kao dio strukovnog planiranja).

Odgovornost za izradu dokumenata prostornog planiranja podijeljena je u dvije razine:

1. **prostorno uređenje** – spada u državno planiranje, a odgovornost je prema razinama dokumenta prostornog planiranja podijeljena na Saveznu državu i pokrajine
2. **urbanističko planiranje** – spada u komunalno (lokalno) planiranje, a odgovornost snose jedinice lokalne samouprave (grad/općina)

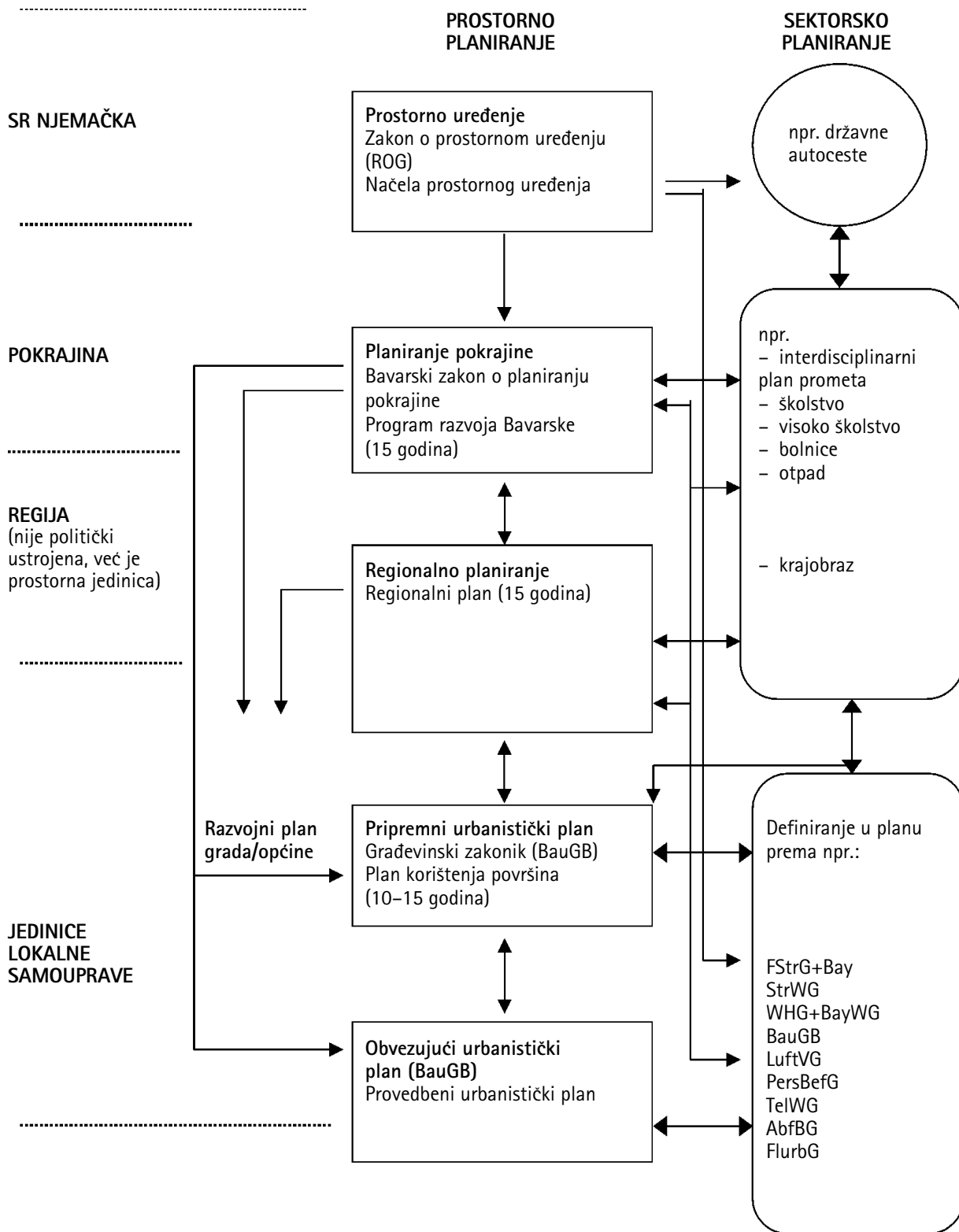
Pravni sustav prostornog planiranja u SR Njemačkoj

Grafički prikaz br. 1

Međuvodnost prostornog planiranja u SR Njemačkoj

Grafički prikaz br. 2

Sve vrste dokumenata prostornog planiranja podijeljene su u 5 razina:

1. Program prostornog uređenja SR Njemačke – obuhvaća cijelo područje države
2. Razvojni program pokrajine – obuhvaća cijelo područje pokrajine
3. Regionalni plan – obuhvaća dio područja pokrajine, prostorno-planska jedinica
4. Plan korištenja površina – obuhvaća cijelo područje jedinice lokalne samouprave
5. Provedbeni urbanistički plan – obuhvaća dio područja jedinice lokalne samouprave

U sažetom tekstualnom prikazu pojedinih propisa opisan je postupak donošenja i sadržaj pojedinih dokumenata prostornog uređenja.

5. Sažeti prikaz sadržaja propisa o prostornom uređenju i urbanističkom planiranju

5.1. Savezni zakon o prostornom uređenju (*Raumordnungsgesetz – ROG*)

Savezni zakon o prostornom uređenju obuhvaća temeljne pretpostavke i načela uređenja prostora, opisuje značenje, postupak i zadaće prostornog uređenja u pokrajinama.

Zakonom je propisan postupak donošenja i odbijanja dokumenata prostornog uređenja, mjere koje su suprotne uređenju prostora, suradnja (zajedničko savjetovanje) savezne države i pokrajina te imenovanje Saveznog savjeta za uređenje prostora. Zakonom je uređen postupak pripreme izvješća o stanju u prostoru, i izvješćivanje savezne skupštine o stanju u prostoru.

Zakon osobitu pozornost posvećuje načelima prostornog uređenja (čl. 2. Zakona) kao temeljnim smjernicama za izradu svih vrsta planova i uporabi prostora na cijelom državnom području. Dvanaest navedenih načela vrijede za cijelo područje države. Pokrajine mogu donositi i druga načela ali ona ne smiju biti u suprotnosti sa Zakonom opisanim načelima.

Zakonom je uređena nadležnost savezne države i pokrajina, prilagodba posebnim saveznim mjerama i postupak uređenja prostora. Pokrajine za svoja područja donose nadređene i sveobuhvatne programe i regionalne planove za prostorno-planska područja na temelju vlastitih propisa o prostornom planiranju koji ne smiju biti u suprotnosti Saveznom zakonu (čl. 7. do čl. 16. ovog zakona). U pokrajinama Berlin, Bremen i Hamburg ti programi i planovi zamijenjeni su planom korištenja površina. Odredbama članaka 7. do 16. Zakona uređen je pravni temelj za donošenje pokrajinskog zakona o prostornom planiranju, opći propisi o prostornim planovima,

plan prostornog uređenja za cijelu pokrajinu, regionalni planovi, sadržaj planova, postupci u slučaju odstupanja od ciljeva prostornog uređenja, odbijanje planova prostornog uređenja, nositelji izrade dokumenata prostornog uređenja, usklađivanje javnog i privatnog interesa, postupak prostornog uređenja i prekogranična usklađivanja.

Osobita pozornost usredotočena je na razmatranje i procjenu učinka na okoliš, kao i uključivanje javnosti na način:

- da se zahvat u prostoru javno objavi
- da se dokumenti koji su potrebni za procjenu utjecaja na okoliš mogu pogledati tijekom primjerenog vremenskog razdoblja
- da postoji mogućnost davanja primjedbi
- da je javnost obaviještena o odluci

Značajnu ulogu ima Savezni savjet za prostorno uređenje kojeg imenuje savezni ministar mjerodavan za prostorno planiranje. Zadaća Saveznog savjeta je savjetovanje Saveznog ministra glede načelnih pitanja prostornog uređenja. Savezni ministar u suglasju s mjerodavnim udrugama na saveznoj razini poziva u Savjet, osim predstavnika komunalne samouprave, i stručnjake iz područja znanosti, prostornog uređenja, urbanizma, gospodarstva, poljoprivrede, šumarstva, zaštite prirode i čuvanja okoliša, predstavnike poslodavaca i radnika.

Zakon propisuje obvezu saveza da izvješćuje pokrajine i obrnuto. Savezni ministar mjerodavan za prostorno planiranje obavještava pokrajinska tijela savezne države i državnog nositelja planiranja o namjerama koje imaju bitno značenje u prostoru. Viša pokrajinska tijela mjerodavna za uređenje prostora obavještavaju saveznog ministra o programima koji se izrađuju ili koji se namjeravaju izraditi. Zakonom je također uređeno izvješćivanje Savezne skupštine o stanju u prostoru u određenim vremenskim intervalima.

5.2. Bavarski zakon o planiranju pokrajine (*Bayerischen Landesplanungsgesetz – BaylplG*)

Bavarski zakon o planiranju pokrajine podijeljen je u pet poglavlja:

1. Zadaće, načela i ciljevi prostornog uređenja i planiranja pokrajine
2. Organizacija planiranja pokrajine
3. Programi i planovi pokrajine
4. Osiguranje prostornog uređenja
5. Ostale odredbe

Zadaća planiranja pokrajine je izrada nadređenih planova i programa te usklađivanje sa zahtjevima prostornog uređenja svih planova koje donose državna tijela i tijela Bavorske ili pokrajinski nositelji planiranja kao i zajednice, institucije i javni nositelji planiranja pod nadzorom državnih tijela ili Bavorske.

Planiranje pokrajine zadaća je Bavorske.

Pored načela iz Saveznog zakona o prostornom uređenju, uređena su dodatna načela od interesa za Bavarsku koja osiguravaju ravnomjeran razvitak pokrajine na cijelom njezinom području. Osobita pozornost usredotočena je na razvojna središta i razvojne osi koja se nastoje rasporediti ravnomjerno na cijelom području pokrajine. Općine koje su pogodne da budu središta gospodarskog, društvenog i kulturnog života određenog prostora kojem gravitiraju mogu se u programu razvoja pokrajine i u regionalnim planovima odrediti kao središnja mjesta. Središnja mjesta treba posebno poticati u skladu s njihovim zadaćama.

Objekti društvene infrastrukture od regionalnog i pokrajinskog značaja za skrb i kulturu, a posebice za obrazovanje i sport, te upravu i pravosuđe u planovima se raspoređuju tako da su dostupni stanovništvu na primjerenj udaljenosti i po mogućnosti u pogodnim središnjim mjestima ili njihovoj blizini.

Pri donošenju planova i mjera značajnih za prostor posebno je važno po primjerenim cijenama osigurati opskrbu stanovništva i gospodarstva energijom koja ne šteti okolišu i iskorištavanju domaćih sirovina, vodnom gospodarstvu, krajobrazu, a posebno ne šteti opskrbi vodom za piće i zaštiti izvora vode za piće i podzemnih voda.

Pored ostaloga, u planovima i programima treba detaljno obrazložiti ciljeve prostornog uređenja i razvrstati njihovu realizaciju prema žurnosti.

Tijela za planiranje pokrajine su:

- Državno ministarstvo za razvoj pokrajine i pitanja okoliša, kao najviše tijelo planiranja pokrajine
- vlade, kao viša tijela za planiranje
- tijela okružne uprave, kao niža tijela za planiranje pokrajine.

Bavarska je razdijeljena u 18 planskih regija. Regije nisu političko-teritorijalne jedinice već samo prostorno-planske jedinice na čijem se obuhvatu izrađuje regionalni plan. Za svaku prostorno-plansku jedinicu osnovane su regionalne udruge za planiranje. One su zajednice općina i pokrajinskih kotara neke regije. Regionalne udruge za planiranje donose odluke o regionalnim planovima kao i njihovim izmjenama i dopunama. One usklađuju interese članova udruge u okviru planiranja pokrajine. Za svaku regionalnu udruhu treba, pri višem tijelu za planiranje pokrajine koje je mjerodavno za njezino sjedište, imenovati jednu osobu kao opunomoćenog predstavnika. Opunomoćeni regionalni predstavnici trebaju, prema odlukama i nalogima tijela udruge, brinuti o izradi regionalnog plana i njegovim izmjenama i dopunama, o izradi radnih podloga za tijela udruge te za davanje stručnih mišljenja za regionalnu udruhu za planiranje. Statutom udruge uređena je njezina organizacija kao i odnosi sa susjednim regionalnim udrugama radi usklađivanja regionalnih planova. Nadzor nad regionalnom udrugom za planiranje provodi više tijelo za planiranje pokrajine koje je mjerodavno za njezino sjedište.

Bavarska nadoknađuje nužne izdatke regionalnim udrugama za planiranje, izradu, izmjene i dopune regionalnih planova.

Pri najvišem tijelu za planiranje pokrajine postoji Savjet za planiranje pokrajine. Savjet treba najvišem tijelu za planiranje pokrajine pomagati svojim stručnim mišljenjima, poticajima i preporukama i uključiti se u izradu i utvrđivanje ciljeva prostornog uređenja i planiranja pokrajine. Članove Savjeta imenuje ministar za razvoj pokrajine i pitanja okoliša na prijedlog strukovnih udruga.

Program razvoja pokrajine (*Landesentwicklungsprogramm*) utvrđuje glavne značajke željenog prostornog uređenja i razvitka Bavarske kao ciljeve prostornog uređenja i planiranja pokrajine. U programu razvoja pokrajine treba, bez obzira na dalje ciljeve prostornog uređenja i planiranja pokrajine, utvrditi:

- podjelu područja države na regije
- regije za koje je s područja pokrajina susjeda SR Njemačke potrebno ili svrhovito jedinstveno regionalno planiranje
- središnja mjesta i načela njihove dalje izgradnje prema osobinama i važnosti zadaće središta kojima se teži
- razvojne osi izvanregionalnog značaja
- područja kod kojih su za održavanje ili poboljšanje životnih i gospodarskih uvjeta nužne posebne mjere, kao područja u kojima su životni uvjeti u cijelosti bitno zaostali u odnosu na prosjek Njemačke ili se takav zaostatak može očekivati, ili prenapučena područja čije ozdravljenje treba poticati
- ostale planove ili mjere nužne za ostvarenje načela prostornog uređenja

Program razvoja pokrajine izrađuje najviše tijelo za planiranje pokrajine u suradnji s ostalim državnim ministarstvima. Program razvoja pokrajine treba prije njegovog donošenja dati na uvid najvažnijim komunalnim udrugama Bavarske, općinama i pokrajinskim kotarima radi izjašnjavanja u primjerenom roku, kojeg za sve treba istodobno utvrditi i u kojem mogu dati vlastite prijedloge.

Ciljeve prostornog uređenja i planiranja pokrajine sadržane u Programu razvoja pokrajine donosi državna vlada uz suglasnost parlamenta kao zakonsku uredbu nakon rasprave u senatu. Zakonom je uređen postupak utvrđivanja stručnih programa i planova kao i tijela koja su mjerodavna za njihovu izradu.

Regionalnim se planovima željeno prostorno uređenje i razvoj neke regije utvrđuje kroz ciljeve prostornog uređenja i planiranja pokrajine. U njima treba posebno utvrditi:

- središnja mjesta najniže razine (mala središta) i smjernice za njihovu izgradnju u skladu s programom razvoja pokrajine

- željenu strukturu prostora, naselja i gospodarstva kao i funkcije općina ili jedinstveno strukturiranih dijelova regije
- komunalnu infrastrukturu i razvoj regije kroz organizaciju prometa i opskrbe, obrazovanja i rekreacije kao i ostale skrbi od regionalnog i pokrajinskog interesa
- planove i mjere za očuvanje i oblikovanje krajobrazu, osobito ako su potrebni za rekreacijska područja ili za uklanjanje ili zaštitu od šteta u krajobrazu, te područja u kojima se osobita pozornost posvećuje pitanjima prirode i njegovanja krajobrazu
- ostale planove i mjere potrebne za ostvarenje načela kao i viših ciljeva prostornog uređenja i planiranja pokrajine

Tekstualni dio planova mora se u načelu ograničiti na one ciljeve prostornog uređenja i planiranja pokrajine koji se odnose na težište prostornog uređenja i razvoja regije, pri čemu u obzir ponajprije dolaze sljedeća područja:

- mala središta
- stanovništvo, promet, osobito javni putnički promet
- osiguranje i razvoj prirode i krajolika
- osiguranje površinskih sirovina
- vodno gospodarstvo

Kao sastavni dio obrazloženja mogu se obuhvatiti orijentacijske vrijednosti za razvoj stanovništva i radnih mjesta u dijelovima regije koje se teži ostvariti kroz planove i mjere značajne za prostor.

Osiguranje prostornog uređenja u skladu s donesenim dokumentima uređeno je:

- izvješćivanjem pokrajinskog sabora i senata u četverogodišnjem razdoblju
- obvezom državnih ministarstava da odmah izvješćuju najviše tijelo za planiranje pokrajine o planovima i mjerama važnima za prostor koje planiraju ili s kojima su se upoznala u okviru svoje nadležnosti, kako bi to tijelo moglo obavljati svoje zadaće
- obvezom privatnih nositelja planiranja da obavještavaju tijela za planiranje pokrajine na njihov zahtjev o planovima i mjerama važnima za prostor
- kontinuiranim praćenjem stanja u prostoru i procjena za prostor važnih činjenica za razvoj od strane tijela za planiranje pokrajine
- obvezom tijela za planiranje pokrajine da moraju utjecati na to da se poštuju zahtjevi prostornog uređenja
- zabranom planova i mjera suprotnih prostornom uređenju
- nalogima najvišeg pokrajinskog tijela za planiranje pokrajine da u suglasnosti s uključenim ministarstvima zahtijevaju da općine prilagode svoje odobrene planove korištenja površina ili provedbene urbanističke planove ciljevima prostornog uređenja pokrajine uz primjerenu naknadu nastalih troškova koje isplaćuje Bavarska.

5.3. Građevinski zakonik (*Baugesetzbuch – BauGB*)

5.3.1. Uvodne napomene

Građevinski zakonik obuhvaća i uređuje kompleksno područje pravnih instrumenata koji omogućuju provedbu urbanističkih planova, obvezu financiranja gradnje tehničke urbanističke infrastrukture te obveze vlasnika građevnih čestica glede plaćanja doprinosa za njihovo priključivanje na javne prometne površine. Zakon uređuje urbanističko planiranje, uređenje građevnog zemljišta te postupak i način pripremanja građevnog zemljišta za početak gradnje. Osobita pozornost posvećena je »posebnom urbanističkom pravu« koje omogućuje provedbu sanacije i razvojnih mjera u postojećim starim gradskim jezgrama, njihovu revitalizaciju, obveze vlasnika da održavaju građevine i pravo na poticajne državne mjere. Za postupak provođenja i provedbu planova u poglavlju posebnih provedbenih propisa opisan je i uređen postupak utvrđivanja vrijednosti nekretnina, prometne i kupovne cijene zemljišta te nadležnost i provođenje upravnog postupka.

Zakon je podijeljen u četiri glave:

1. Opće urbanističko pravo
2. Posebno urbanističko pravo
3. Posebni propisi
4. Prijelazni i završni propisi

Opće urbanističko pravo podijeljeno je u sedam poglavlja:

1. Urbanističko planiranje
2. Osiguranje provedbe urbanističkog planiranja
3. Propisivanje građevnog i drugog načina uporabe, naknada
4. Uređenje zemljišta
5. Izvlaštenje
6. Tehnička urbanistička infrastruktura
7. Mjere za zaštitu prirode

5.3.2. Urbanističko planiranje

O urbanizmu

Pojam urbanizam razvio se u Njemačkoj u sveobuhvatan pojam. Samo uska jezična analiza neće zadovoljiti značenje te riječi u njemačkome govornom području (*Bauleitplanung*). Njezino značenje nije samo izgradnja unutar gradova već i prostorno planiranje u gradu i selu. Pojam lokalno planiranje u njemačkome govornom području bolje odgovara sadržaju ali nije prihvaćen. Izgradnja gradova odvija se na komunalnoj razini prema prirodno-prostornim, socijalnim, gospodarskim i osobito aktualnim ekološkim načelima. Stoga Plan uporabe površina obuhvaća cijelo područje jedinice lokalne samouprave, izgrađeni dio (unutarnje područje) i vanjski dio koji je namijenjen za druge načine uporabe, a samo izuzetno i pod posebnim uvjetima za gradnju.

Svrha urbanističkih planova

Urbanističko planiranje, uređenje i određivanje načina korištenja zemljišta spada u djelokrug jedinica lokalne samouprave. Glavni instrumenti planiranja prostora su urbanistički planovi temeljem kojih se provodi postupak uređenja i utvrđivanja načina uporabe zemljišta. Urbanistički se planovi izrađuju u dvije razine i to plan korištenja površina, kojim se opisuje način korištenja zemljišta, i provedbeni urbanistički plan, kojim se određuje oblik, veličina i izgrađenost građevne čestice, položaj građevine na čestici i bruto razvijena površina građevine.

Zakonom je uređeno da JLS treba izraditi urbanistički plan na vlastitu odgovornost, čim i ako je to potrebno za urbanistički razvoj i građevno korištenje zemljišta. Taj plan mora sadržavati ciljeve svekolikog razvitka i biti u skladu s nadređenim planovima uzimajući u obzir interese zaštite okoliša.

U svrhu standardizirane izrade urbanističkih planova i očuvanja harmonije i slike gradova i naselja, Vlada je ovlaštena za donošenje provedbenih propisa kojima se uređuje:

- način uporabe građevnih područja i građevne čestice
- načela za utvrđivanje prometne vrijednosti zemljišta
- izrada urbanističkih planova i prikazi u planovima

Odredbama Zakona uređeno je sudjelovanje građana i predstavnika javnog interesa u postupku izrade i donošenja planova, usklađivanje planova sa susjednim jedinicama lokalne samouprave i sudjelovanje trećih. Zakonom je detaljno uređen sadržaj urbanističkih planova, postupak njihovog donošenja, stupanje na snagu te postupak provođenja eventualnih izmjena i dopuna. Posebnim odredbama uređeno je sudjelovanje privatnog kapitala u financiranju gradnje urbanističke tehničke infrastrukture i pojednostavljeni postupak u tim slučajevima.

5.3.3. Osiguranje provedbe urbanističkih planova

Tijekom izrade planova, a nakon donošenja odluke o izradi provedbenog urbanističkog plana (PUP-a), općina (dalje u tekstu JLS se naziva općina) ovlaštena je da odlukom zaustavi sve građevinske aktivnosti na području obuhvata PUP-a do stupanja na snagu tog plana. Na taj se način sprječava bespravna gradnja i smanjuju troškovi otkupljivanja nekretnina na područjima od javnog interesa. Nakon stupanja na snagu PUP-a, općina je ovlaštena donijeti zabranu gradnje na tom području dok se ne sagrađe javne prometne površine na koje se mogu priključiti građevne čestice.

Zakonom je uređeno pravo prvokupa zemljišta za gradnju objekata od javnog interesa, objekata urbanističke i društvene infrastrukture. To su pravni instrumenti koji omogućuju provođenje PUP-a a time i najekonomičnije uređenje i opremanje građevnog zemljišta.

5.3.4. Propisivanje građevnog i drugog načina uporabe, naknada

Uporaba zemljišta u građevne svrhe dopuštena je samo na temelju pravno važećeg provedbenog urbanističkog plana. U pojedinim slučajevima može se odstupiti od odrednica plana ako to nalažu razlozi javnog interesa, ako je odstupanje urbanistički prihvatljivo, ako nisu povrijeđene osnovne postavke plana i ako bi provedba plana dovela do nepredviđenih poteškoća. Uporaba zemljišta na budućim prometnim, opskrbnim, zelenim i javnim površinama za potrebe javnog interesa općine je ograničeno i dopušteno samo onim vlasnicima koji se odreknu naknade za rušenje sagrađenih građevina na tim površinama.

Dopuštena je izvedba nekog građevinskog zahvata na obuhvatu za koji je donesena odluka o izradi PUP-a samo:

- ako je provedeno javno izlaganje i uključeni nositelji javnog interesa
- ako se može utvrditi da zahvat nije u suprotnosti s odrednicama PUP-a
- ako podnositelj zahtjeva u pisanom obliku prihvati odrednice PUP-a obvezujuće za sebe i za svoje nasljednike
- ako je osigurana izvedba objekata i uređaja urbanističke infrastrukture

Ukoliko se radi o objektima u vlasništvu države ili pokrajine tada odluku donosi više upravno tijelo mjerodavno za poslove graditeljstva.

5.3.5. Uređenje zemljišta

Na području obuhvata pravno važećeg PUP-a nužno je urediti zemljište tako da se osiguraju javne prometne i zelene površine i oblikuju građevne čestice na kojima se može graditi u skladu s odredbama tog plana. Postupak preoblikovanja zemljišnih čestica u građevne čestice naziva se preparcelacija ili urbana komasacija. Zakon detaljno uređuje postupak urbane komasacije od donošenja odluke za njezino provođenje, sudjelovanje stranaka u postupku, objavljivanje rješenja o preparcelaciji, zabrani raspolaganja i promjenama stanja na nekretninama na području obuhvata preparcelacije, utvrđivanje mase za razdiobu, mjerila za diobu te dodjelu novooblikovanih građevnih čestica, naknada i plaćanje u novcu, postupak unošenja novog stanja i ispravak javnih (zemljišnih) knjiga.

Ako se ne radi o velikim zahvatima, građevno zemljište moguće je urediti postupkom uređenja međa. Taj se postupak provodi također odlukom općine o zamjeni susjednih zemljišnih čestica ili dijelova tih čestica, ako to služi pretežitom javnom interesu. Promjene vrijednosti građevnih čestica vlasnici moraju izjednačiti u novcu. Zakon propisuje postupak utvrđivanja naknade radi izjednačavanja vrijednosti.

5.3.6. Izvlaštenje

Izvlaštenje se provodi samo u slučajevima koji su utemeljeni na ovom zakonu i u području obuhvata pravno važećeg PUP-a. To se događa ponajprije radi prenamjene građevnih praznina za potrebe: nabave zemljišta radi nadoknađivanja u zemlji, nadoknađivanje prava oduzetih izvlaštenjem novim pravima, privođenja građevne čestice nekoj građevnoj namjeni, ako vlasnik ne ispunjava obveze u skladu s nalogom za gradnju i slično.

Izvlaštenje iz prisilnih urbanističkih razloga provodi se onda ako se općina trudila a nije uspjela temeljem nagodbe kupiti zemljište. Zakonom su određeni slučajevi kada se provodi izvlaštenje za naknadu u zemlji, kako se utvrđuje naknada u novcu ili u zemlji, tko je korisnik i obveznik plaćanja naknade, naknada jamčenjem drugih prava, te mogućnost povratnog izvlaštenja.

Postupak izvlaštenja također je detaljno uređen zakonom i obuhvaća osnivanje tijela za provođenje postupka izvlaštenja, sudionike u postupku, pripremu i provedbu usmene rasprave, nagodbu, odluku o izvlaštenju, provedbu odluke o izvlaštenju, troškove i izvršni nalog.

5.3.7. Tehnička urbanistička infrastruktura

Nakon što je PUP postao pravno važeći i nakon provedene preparcelacije, utvrđenih javnih prometnih i zelenih površina te oblikovanih građevnih čestica, stvoreni su uvjeti za gradnju tehničke urbanističke infrastrukture. U tehničku urbanističku infrastrukturu spadaju prometne površine i zelene javne površine te objekti koji služe za zaštitu od prekomjerne buke.

Gradnja objekata tehničke infrastrukture zadaća je općine. Ona može temeljem javno pravnog ugovora prenijeti obvezu gradnje tih objekata na treću stranu. Poduzetnik, na kojeg je prenesena obveza gradnje tih objekata, gradi ih u vlastito ime i za vlastiti račun. U tim slučajevima nije dopušteno ubiranje doprinosa a poduzetnik nakon izgradnje prenosi te objekte bez naknade u vlasništvo općine. I u tom slučaju općina mora sudjelovati u financiranju gradnje u iznosu od najmanje 10% od vrijednosti radova.

Odredbе Zakona uređuju:

- pravo ubiranja doprinosa i obveza plaćanja doprinosa
- postupak utvrđivanja visine doprinosa na obuhvatu PUP-a
- specifikaciju objekata i troškova koji se mogu uključiti u utvrđivanje iznosa troškova koje treba pokriti doprinosima
- mjerila razdiobe na vlasnike građevnih parcela
- plaćanje unaprijed
- povrat doprinosa, dospjeće i odgodu plaćanja, plaćanje u obrocima, plaćanje u obliku rente
- ukidanje doprinosa
- posebne doprinose za putove
- doprinose za kanalizaciju

Zakon određuje da općina ne samo ima pravo, već je i obvezna ubirati doprinose od vlasnika građevnih čestica za financiranje gradnje urbanističke tehničke infrastrukture. Utvrđivanje visine doprinosa temelji se na troškovima gradnje infrastrukture na području obuhvata PUP-a. Zakon određuje da se doprinosi mogu ubirati za:

- javne ceste, putove i trgove uz koje je predviđena izgradnja
- javne prometne objekte unutar područja gradnje na kojima se iz pravnih ili stvarnih razloga ne odvija promet motornim vozilima (npr. pješačke staze, prilazni putovi stanovima)
- sabirne ceste unutar područja gradnje (javne ceste, putovi i trgovi) uz koje nije planirana izgradnja, ali su potrebne radi priključenja područja obuhvata PUP-a na javnu prometnu infrastrukturu
- zelene površine ako su sastavni dio javnih prometnih objekata ili su nužne prema urbanističkim načelima za njihovo priključenje unutar područja gradnje
- objekte za zaštitu područja gradnje od štetnih utjecaja na okoliš u smislu Saveznog zakona o zaštiti od emisija i onda kada ti objekti nisu sastavni dio objekata tehničke urbanističke infrastrukture

Doprimos se može ubirati samo na temelju odluke kojom mora biti uređeno sljedeće:

- vrsta i opseg objekata u smislu čl. 129. BauGB
- način utvrđivanja troškova izgradnje objekata, način razdiobe troškova i visina jedinstvene osnovice
- raščlanjivanje troškova u skladu s njihovim nastajanjem (čl. 127. st. 2. BauGB)
- označavanje radova na objektima završenih u cijelosti

Osim toga treba također odrediti vlastiti udio općine u sudjelovanju u troškovima izgradnje koji ne smije biti manji od 10% (čl. 129. st. 1., rečenica 3.).

Nakon što su utvrđeni ukupni troškovi koji se trebaju razdijeliti na vlasnike građevnih čestica, razdioba se obavlja prema mjerilima koje određuje Zakon (čl. 131. st. 1. BauGB). Mjerila razdiobe su:

- način i mjera građevne ili druge uporabe građevne čestice
- površina građevne čestice
- širina građevne čestice duž javne prometne površine na koju je priključena

Općina može birati između kriterija koji su zakonom uređeni a može ih međusobno kombinirati (čl. 131. st. 2. BauGB).

Zakon uređuje kada se u i kojem obimu može zahtijevati plaćanje doprinosa unaprijed, te kako se obračunava i kada dospijeva puni iznos doprinosa. Uređeno je i u kojim slučajevima se mora vratiti doprimos, kada se može odobriti odgodu plaćanja, plaćanje u obrocima ili plaćanje u obliku rente i postupak ukidanja doprinosa.

U pojedinim pokrajinama posebno se mogu ubirati doprinosi za putove i doprinosi za kanalizaciju.

Ostali objekti komunalne infrastrukture financiraju se plaćanjem priključaka na opskrbe mreže vode, električne energije, plina i toplovoda. Gradnja opskrbnih mreža financira se na temelju saveznih uredbi kojima su uređeni uvjeti za isporuku vode, plina, električne i toplinske energije. Trideset posto ukupnih investicijskih troškova uračunava se u cijenu isporučenih usluga a 70% plaća se kroz priključke. Na taj su način osigurani jednaki kalkulatívni ulazni podaci za formiranje cijena na cijelom području države što omogućava jednolik razvitak gospodarstva i usklađenost cijena komunalnih usluga.

5.3.8. Mjere zaštite prirode

Noveliranjem Zakona dodan je pododjeljak »Mjere za zaštitu prirode« koje se primjenjuju u slučajevima kada je građevinsko područje nužno proširiti na zelene površine. Tim odredbama uređuju se obveze investitora da o svom trošku osigura druge zelene površine kako bi se sačuvala masa zelenih površina. Određena su i mjerila raspodjele troškova ako se radi o više investitora (članci 135 a, 135 b i 135 c).

5.3.9. Posebno urbanističko pravo

Posebno urbanističko pravo uključeno je u BauGB i temelji se na bivšim propisima koji su uređivali sanaciju postojećih građevina, njihovo održavanje, obnovu i revitalizaciju. Taj dio propisa uređuje obveze vlasnika građevina koje se odnose na održavanje kao i obveze države glede poticajnih mjera za izvođenje nužnih radova. Ti propisi utvrđuju obveze, odnosno nalažu vlasnicima što moraju i u kojim rokovima izvesti. Njima se također uređuju mjere koje se odnose na urbanističke zahtjeve i poboljšanje agrarne strukture.

5.3.10. Posebni propisi

Radi uređenja postupaka i aktivnosti nužnih za uspješnu provedbu propisa o urbanističkom planiranju Zakon uređuje:

- postupak utvrđivanja prometne vrijednosti zemljišta
- nadležnosti, upravni postupak, preduvjete za učinkovitost
- postupak pred tijelima mjerodavnima za predmete građevnog zemljišta

S obzirom na značenje postupka utvrđivanja prometne vrijednosti neizgrađene i izgrađene građevne čestice, Zakon uređuje tko se može baviti vještačenjem, utvrđuje obvezu osnivanja udruge vještaka za procjenu nekretnina, pojam prometne vrijednosti nekretnine, obveze izrade pregleda kupovnih cijena za određena područja i obveze izrade preglednih karata s orijentacijskim vrijednostima neizgrađenoga građevnoga zemljišta. Te odredbe uređuju prava i obveze udruge vještaka i njihov ustroj.

Opći propisi uređuju pojam zemljišta, pravo na zemljište, pojam poljoprivrede i zaštite humusa.

U poglavlju nadležnosti uređeni su slučajevi odstupanja, obveza izrade zajedničkih urbanističkih planova, osnivanje planskih udruga, mjesta i nadležnosti za pojedine predmete.

U poglavlju Upravni postupak određuje se u kojim slučajevima se uključuju zastupnici po službenoj dužnosti, postupak ispitivanja predmeta, predradnje na zemljištu, povrat u prvobitno stanje, uputa o pravnom lijeku, prethodni postupak i protupravno postupanje.

U sklopu preduvjeta za učinkovitost uređen je značaj kršenja propisa u postupku donošenja plana uporabe površina i odluke o pravnoj valjanosti plana, rok za prijavu kršenja propisa u postupku donošenja, kršenja formalnih propisa kao i nedostataka pri ocjenjivanju pojedinih utjecaja kao i zadaće tijekom postupka odobravanja.

U poglavlju Postupak pred tijelima nadležnima za predmete zemljišta detaljno su uređene sve aktivnosti tijekom postupka: zahtjev za sudsku odluku, povrat u prvobitno stanje, mjesna nadležnost pokrajinskih sudova, sastav tijela za predmete zemljišta, postupak, sudionici, pobijanje odluka o procjeni, pobijanje prijevremenog određivanja posjeda, prijevremeni nalog o izvršenju, nepojavljivanje jednog od sudionika, troškovi postupka, opoziv, žalba, revizija, usuglašavanje i dalja nadležnost tijela nadležnog za predmete zemljišta.

6. Uredba o građevnoj uporabi zemljišta

Uredba o građevnoj uporabi zemljišta (*Baunutzungsverordnung – BauNVO*) prvi je put donesena 1962. godine. Tijekom njezine primjene novelirana je, u skladu s gospodarskim razvojem i potrebama usklađivanja s drugim propisima koji na nju utječu ili je se tiču, tri puta i to: 1968., 1977. i posljednji put 1990. godine.

Sadržaj uredbe podijeljen je u pet dijelova:

- Dio I. Vrsta građevne uporabe
- Dio II. Mjera građevne uporabe
- Dio III. Način gradnje i izgrađenost građevne čestice
- Dio IV. Ukinut novelom 1990. godine
- Dio V. Prijelazne i završne odredbe

Svrha Uredbe je stvaranje pravnih instrumenata koji bi omogućili gospodarski optimalnu uporabu građevnog zemljišta uz minimalne troškove gradnje tehničke urbanističke infrastrukture, homogenizaciju i očuvanje slike naselja, sprječavanje devastacije naslijeđenih povijesnih urbanističkih cjelina a time i gradnje neprimjerenih građevina u već oblikovanim ili rezerviranim stambenim zonama. Uredba je i jedno od glavnih mjerila za realno procjenjivanje prometne vrijednosti neizgrađene građevne čestice koja se procjenjuje na temelju koristi koja se može očekivati od njezine buduće uporabe.

Uredbom su detaljno opisane vrste građevnih područja, specificirane vrste građevina koje se u njima mogu graditi kao i one koje su iznimno dopuštene. Vrste građevnih područja moraju se prikazati u PLANU UPORABE POVRŠINA. Ovisno o veličini općine/grada područja su najmanje razvrstana na:

- površine za stambenu izgradnju (W)
- površine mješovite namjene (M)
- površine poslovne namjene (G)
- površine posebne namjene (S)

Za veća gradska područja u kojima je razvijeno gospodarstvo, trgovina, kao i za veća područja koja obuhvaćaju ruralne površine u kojima je pored poljoprivrede razvijena i turizam, rekreacija i slično treba u PLANU UPORABE POVRŠINE detaljnije odrediti vrstu građevnih područja na temelju izračuna predvidivih potreba i razvojnih programa. U tim slučajevima treba razvrstati građevna područja prema detaljnijoj strukturi kako slijedi:

- područje malih naselja (WS)
- čista stambena područja (WR)
- posebna stambena područja (WB)
- seoska područja (MD)
- područja mješovite namjene (MI)
- središnja područja (MK)
- područja gospodarske namjene (GE)
- područja industrijske namjene (GI)
- ostala područja (SO)

U ostala područja ubrojena su područja namijenjena za odmor i rekreaciju i to područja za vikend-kuće, kampiranje i kuće za odmor.

Osobita pažnja usredotočena je na ostala posebna područja koja se bitno razlikuju od već navedenih i detaljno opisanih u člancima od 1. do 10. Uredbe. Ta područja moraju se u PLANU UPORABE POVRŠINA izričito prikazati i naznačiti njihova namjena. U ta područja spadaju:

- područja za turističku namjenu
- područja namijenjena za trgovinu
- područja namijenjena za trgovačke centre i trgovine na velikim površinama
- područja za sajmove, izložbe, kongrese
- visokoškolske ustanove
- klinike, veliki bolnički kompleksi
- područja luka
- područja za objekte namijenjene istraživanjima, razvoju i uporabi obnovljivih izvora energije

Uredbom je nedvojbeno određeno da se u PLANU UPORABE POVRŠINA mora odrediti njihov položaj i detaljno obrazložiti njihov utjecaj na postojeću infrastrukturu, promet, opskrbu stanovništva i utjecaj na razvoj centralnih područja grada/općine kao i utjecaj na sliku grada/naselja i krajolika. Uredbom je određeno da treba provjeriti i obrazložiti utjecaj na postojeće stanje građevine čija površina jedne etaže doseže ili prelazi 1200 m². Pri donošenju odluke o lociranju velikih

opkrbnih centara treba uzeti u obzir potrebe stanovništva i postojeće stanje opskrbe i ponude sličnih roba i usluga a naročito eventualni negativni utjecaj na središnje dijelove.

Drugi dio Uredbe uređuje mjere građevne uporabe građevne čestice koje se moraju unijeti u PROVEDBENI URBANISTIČKI PLAN. U PLANU UPORABE POVRŠINA dovoljno je prikazati vrstu građevnog područja i koeficijent razvijene površine a u industrijskim područjima koeficijent volumena građevine. U provedbenom urbanističkom planu treba prikazati mjeru građevne uporabe građevne čestice s četiri podatka:

- koeficijentom izgrađenosti građevne čestice ili tlorisnom površinom građevine
- koeficijentom bruto razvijene površine ili razvijenom površinom ili koeficijentom volumena građevine
- brojem punih katova i
- visinom građevine

Gornje granice uporabe građevne čestice određene su čl. 17. Uredbe za razne vrste građevnih područja.

Uredbom su definirani pojmovi i način izračuna:

- koeficijenta izgrađenosti građevne čestice,
- koeficijenta bruto razvijene površine i
- koeficijenta volumena građevine.

7. Uredba o načelima procjene prometne vrijednosti zemljišne čestice

Procijenjena vrijednost neizgrađenih i izgrađenih čestica je s velikim odmakom najveća procijenjena vrijednost od 8378 milijardi DEM. U toj procijenjenoj vrijednosti, vrijednost neizgrađenoga zemljišta bez vrijednosti građevina iznosi 3574 milijardi DEM. Vrijednost nekretnina je bila približno 4,5 puta veća od iznosa svih ušteđevina koje su 1988. godine iznosile 1858 milijardi DEM.

Na temelju tih podataka može se zaključiti što je razlog posebnog interesa za postupke procjene vrijednosti nekretnina. Taj interes seže još u XV. stoljeće. Postupak procjene vrijednosti nekretnina temelji se na poreznim zakonima donesenima u XIX. stoljeću (1839. Pruski porezni zakon, kojeg su primjenjivali u Württembergu od 1849., u Bremenu od 1873. i pruski uredi za procjenu od 1923.).

Nakon državne odredbe o zaustavljanju cijena zemljišta u razdoblju od 1936. do 1960., po prvi je put na temelju Saveznog zakona *Bundes Baugesetz* od 23. lipnja 1960., stvoren temelj za donošenje Uredbe o načelima procjene prometne vrijednosti zemljišne čestice (*Wertermittlungsverordnung – WertV*) a time i jedinstvenih kriterija za procjenu vrijednosti nekretnina izvan poreznog sustava.

Vrijednosti građevnog zemljišta u prošlosti su se smatrale kao stabilne vrijednosti u odnosu na druge vrijednosti. Posljednjih desetljeća u SR Njemačkoj porast i pad

cijena nekretnina donijeli su vlasnicima, kupcima i neposredno gospodarstvu nekretnina određene nesigurnosti. Stoga postoji nužnost postizanja povećane preglednosti (transparentnosti) tržišta nekretnina a time i nužnost poboljšanja metoda procjene njihove vrijednosti.

Praktična vrijednost procjene vrijednosti nekretnina u Njemačkoj postoji kod mnogih područja od kojih se mogu istaći:

- porezna uprava
- hipotekarne i financijske institucije
- osiguravajuća društva
- promet nekretnina
- državna, pokrajinska i lokalna uprava kod procjene naknada za nekretnine koje se moraju otkupiti ili izvlástiti, a posebno u postupku uređenja građevnog zemljišta gdje se odvija promet nekretnina ili zamjena nekretnine za nekretninu ili u novcu

Bez te uredbe i utvrđenih načela promet nekretnina bio bi posve nepregledan, vladali bi posebni odnosi među poslovnim partnerima a razlike u procjenama bile bi jako velike i očito nerealne. Promet nekretnina ne može se samo prepustiti tržištu bez utvrđenih pravila jer bi tada prevladali posebni odnosi.

Nije moguće razviti ni pravedan sustav procjene nekretnina bez:

- čvrsto postavljenog urbanizma
- obvezujućeg PROVEDBENOG URBANISTIČKOG PLANA i
- uređenog postupka financiranja, gradnje objekata tehničke urbanističke infrastrukture temeljenog na obuhvatu PUP-a i urbanističkoj gustoći

Nakon donošenja Uredbe i odredbi o osnivanju odbora vještaka za procjenu nekretnina u skladu s odredbama *Baugesetzbucha* koje uređuju postupak, način osnivanja i zadaće tih odbora, postignuta je još veća preglednost tržišta neizgrađenih i izgrađenih građevnih čestica.

Dalje unapređenje i detaljnije uređenje postupka procjene nekretnina uređeno je Smjericama za procjenjivanje prometne vrijednosti zemljišne čestice (*Wertermittlungs-Richtlinien* 1991 – *WertR91* od 11. lipnja 1991.) kojima su preuređene Smjernice iz 1976. i usklađene s uredbom *Wertermittlungsverordnung – WertV*.

Uredba je podijeljena u 5 dijelova:

- Dio I. Područje primjene, opća načela i definiranje pojmova
- Dio II. Pripremanje (pribavljanje) nužnih podataka
- Dio III. Postupci utvrđivanja (procjenjivanja) vrijednosti:
  - postupak komparativne vrijednosti
  - postupak utvrđivanja vrijednosti iz budućeg prihoda
  - postupak procjene prema građevinskoj vrijednosti
- Dio IV. Dopunski propisi
- Dio V. Završni propisi

Uredbom je uređeno područje primjene i postupak procjene utemeljen na uređenom sustavu urbanističkog planiranja koji točno definira postupak prenamjene zemljišta iz poljoprivrednog i šumskog načina uporabe u način građevne uporabe.

Iz tog sustava proizlaze najvažniji čimbenici koji utječu na prometnu vrijednost neizgrađene i izgrađene građevne čestice:

1. stanje dokumenata prostornog planiranja, odnosno način uporabe zemljišne čestice u trenutku procjene njezine tržišne vrijednosti
2. dopušteni način uporabe građevne čestice u građevnom području
3. gornja granica iskoristivosti građevne čestice u skladu s odredbom PUP-a

Analizi sve tri skupine utjecajnih čimbenika pridružuje se lokacija koja često ima najvažniji utjecaj na prometnu vrijednost nekretnine. Za što je moguće realniju procjenu tržišne vrijednosti nekretnine primjenjuju se sva tri postupka uređena u Dijelu III. Uredbe. Usporedbom tako dobivenih vrijednosti i korigiranih na temelju utjecaja lokacije i stanja na tržištu nekretnina može se s velikom vjerojatnošću procijeniti realna tržišna vrijednost nekretnine.

Sadržaj Zakona o urbanističkom planiranju i uređenju građevnog zemljišta Savezne Republike Njemačke (Baugesetzbuch)

Prijevod Zakona je skraćen i pregledno oblikovan.

OPĆE URBANISTIČKO PRAVO

1. dio – Urbanistički planovi

OPĆI PROPISI

zadaća, pojam i načela urbanističkog planiranja, izrada urbanističkih planova i ovlaštenja za donošenje uredbi, sudjelovanje građana i sudjelovanje nositelja javnih interesa

PLAN NAMJENE POVRŠINA

sadržaj plana namjene površina, odobrenje i prilagođavanje planu namjene površina

OBVEZUJUĆI PROVEDBENI URBANISTIČKI PLAN (PUP)

sadržaj provedbenog urbanističkog plana, odluka o izradi PUP-a, odobrenje i stupanje na snagu, pojednostavljeno izmjena i dopuna ili dopuna PUP-a

2. dio – Osiguranje provedbe Provedbenog urbanističkog plana

ZABRANA IZMJENE I ODBIJANJA MOLBI ZA GRADNJU
zabrana izmjene, odbijanje molbi za ishođenje građevne dozvole, odluka o zabrani izmjene, naknada kod zabrane izmjene

ODOBRENJE ZA RAZDIUBU

odobrenje za razdiobu, razlozi uskraćivanja odobrenja, sadržaj odobrenja, osiguranje područja s turističkom namjenom, osiguranje propisa o razdiobi

ZAKONSKO PRAVO OPĆINE NA PRVOKUP

opće pravo prvokupa, posebna prava prvokupa, isključenje prava prvokupa, odbijanje prava prvokupa, postupak i naknada

3. dio – Propisivanje građevnog i drugog korištenja; naknada

DOPUSTIVOST ZAHVATA

pojam zahvata, dopustivost zahvata na području važećeg PUP-a, iznimke i oslobađanje, ograničenje korištenja

NAKNADA

šteta uslijed povjerenja, naknada u novcu ili preuzimanjem naknada kod opravdavanja prava prolaženja, vožnje i postavljanja vodova i kod vezivanja nasada, naknada kod izmjene ili dokidanja dopuštenog korištenja, naknada i postupak, obveznik za naknadu, dospelost i prestanak prava na naknadu

4. dio – Uređenje zemljišta

PREPARCELACIJA

svrha preparcelacije, nadležnost i pretpostavke, rješenje o preparcelaciji, sudionici, pravne posljedice, objavljivanje rješenja o preparcelaciji, zabrana raspolaganja i promjena, područje preparcelacije, plan i popis postojećeg stanja, izvješće i zabilješke o preparcelaciji, masa za preparcelaciju i diobna masa, mjerila za diobu, dioba prema vrijednosti, podjela prema površini, dodjela i naknada, naknada i poravnanje kod građevinskih postrojenja, nasada i drugih uređaja, dokidanje, izmjena i zasnivanje prava, zajedničko vlasništvo, posebni pravni odnosi, prijelaz s pravnih odnosa na naknadu, plaćanja u novcu, polozi i postupak razdiobe, izrada i sadržaj nacrt preparcelacije, karta preparcelacije, popis parcelacije, objavljivanje projekta preparcelacije, mogućnost uvida, dostavljanje projekta preparcelacije, stupanje na snagu projekta preparcelacije, učinci objavljivanja, promjena projekta preparcelacije, ispravak javnih knjiga, uvid u projekt preparcelacije, radnje prije donošenja rješenja, prijevremeno stupanje u posjed, troškovi postupka i stručnjaka, oslobađanje od pristojbi i naknada

UREĐENJE MEĐA

svrha, preduvjeti, nadležnost, novčana plaćanja, zaključak o uređivanju međa, objavljivanje i pravomoćnost uređenja međa, ispravak javnih knjiga

5. dio – Izvlaštenje

DOPUŠTENJE (ODOBRENJE) IZVLAŠTENJA

svrha izvlaštenja, predmet izvlaštenja, pretpostavke za dopuštenje izvlaštenja, izvlaštenje iz prisilnih urbanističkih razloga, obveza prodaje, izvlaštenje zemljišta za naknadu u zemlji, zamjena za oduzeta prava, opseg, ograničenje i obuhvat izvlaštenja

NAKNADA

načela naknade, korisnik i obveznik naknade, naknada za gubitak prava, naknada za druge imovinske štete, razmatranje prava posrednih korisnika, prijelaz duga, naknada u novcu, naknada u zemlji, naknada jamčenjem drugih prava, povratno izvlaštenje, naknada za povratno izvlaštenje

POSTUPAK IZVLAŠTENJA

tijelo za izvlaštenje, zahtjev za izvlaštenje, sudionici, priprema usmene rasprave, uvođenje postupka izvlaštenja i određivanje roka za usmenu raspravu, bilješka o izvlaštenju, obveza odobravanja, nagodba, djelomična naknada, odluka tijela za izvlaštenje, odluka o izvlaštenju, tijek roka primjene, postupak uz naknadu jamčenjem drugih prava, prijevremeno uspostavljanje posjeda, provođenje odluke o izvlaštenju, polog, postupak razdiobe, dokućenje odluke o izvlaštenju, troškovi, izvršni nalog

6. dio – Objekti i uređaji komunalne infrastrukture

OPĆI PROPISI

financiranje gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture, ugovor o gradnji OIUKI, vezivanje na PUP, obveze vlasnika

DOPRINOS ZA FINANCIRANJE OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

ubiranje doprinosa, opseg troškova gradnje OIUKI obvezni doprinos za financiranje gradnje OIUKI, mjerilo za razdiobu troškova gradnje OIUKI, predmet i nastanak obveza doprinosa, obveznik doprinosa, dospelost i plaćanje doprinosa

POSEBNO URBANISTIČKO PRAVO

1. dio – Urbanističke sanacijske mjere

OPĆI PROPISI

urbanističke mjere za sanaciju, prisutnost i sudjelovanje zainteresiranih osoba, obveza izvješćivanja, prisutnost i sudjelovanje nositelja javnih ovlasti

PRIPREMA I PROVEDBA

priprema, priprema istraživanja, pravila za sanaciju, prijava i objavljivanje statuta (odluke) za sanaciju, zahvati s obveznim odobrenjem, razdiobe i pravni postupak, odobrenje, provedba, mjere uređenja, građevinske mjere, pregled troškova i financiranja, zamjena dotrajalih uređaja objekata i uređaja javne komunalne infrastrukture, oslobađanje od naknada i troškova

POSEBNI SANACIJSKO-PRAVNI PROPISI

područje primjene, određivanje isplate za nagodbe, izvlaštenja, kupovnih cijena i preparcelacije, izravnavajući iznos vlasnika, dopunski iznos uz iznositelja sanacije, prijelazni propisi za formalno utvrđivanje

NOSITELJ SANACIJE I DRUGE OVLAŠTENE OSOBE

obavljanje zadataka za općinu, potvrđivanje nositelja sanacije, obavljanje zadataka nositelja sanacije, povjerenja imovina, osiguranje povjerene imovine

ZAVRŠETAK SANACIJE

dokidanje statuta sanacije, prestanak pravnog učinka za pojedinačne građevne čestice, pravo na povratni prijenos

2. dio – Urbanističke razvojne mjere

područje primjene, nadležnost i zadaće, nositelj razvitka, zahtjev o preuzimanju, posebne odredbe za prilagođavanje na već postojeće građevine i infrastrukturu, troškovi i financiranje razvojnih mjera

3. dio – Propisi o održavanju i urbanistički nalozi**ODLUKA O ODRŽAVANJU**

održavanje zgrada i posebnosti područja, odobrenje i zahtjev za preuzimanje, izuzeci

URBANISTIČKI NALOZI

općenite napomene, nalozi za gradnju, nalozi za osuvremenjivanje i stavljanje u ispravno stanje, nalozi o zasađivanju i nalozi o rušenju

4. dio – Socijalni mir i naknada radi otežanih uvjeta

socijalni plan, naknada radi otežanih uvjeta okoline

5. dio – Najamni i zakupni odnosi

dokinuće najamnih i zakupnih odnosa, dokinuće najamnih i zakupnih odnosa na neizgrađenim građevnim česticama, dokinuće ostalih ugovornih odnosa, naknada kod ukinuća najamnih i otkupnih odnosa, produljenje najamnih ili zakupnih odnosa

6. dio – Urbanističke mjere povezane s mjerama za poboljšanje agrarne strukture

usklađivanje mjera, urbanističko planiranje i mjere za poboljšanje agrarne strukture, generalni plan i povezivanje zemljišta, nabavka čestica zemljišta kao

nadomjestak za građeno, spajanje građevnih čestica radi urbanističkih mjera, propisi o prometu s poljoprivrednim i šumskim zemljištem

OSTALI PROPISI**1. dio – Utvrđivanje vrijednosti**

odbor za vještačenje, zadaci odbora za vještačenje, prometna vrijednost, popis kupovnih cijena, orijentacijske vrijednosti zemljišta, ovlaštenje odbora za vještačenje, viši odbor za vještačenje, ovlaštenje

2. dio – Opći propisi, nadležnost, upravni postupak, preduvjeti**OPĆI PROPISI**

zemljišne čestice, prava na zemljišne čestice, pojam poljoprivrede, zaštita humusa

NADLEŽNOST

reguliranje nadležnosti s odstupanjem, zajednički plan korištenja površina, plan korištenja površina kod stvaranja udruge za izradu plana te kod promjene područja ili stanja, udruge za izradu plana korištenja površina, mjesna i stvarna nadležnost

UPRAVNI POSTUPAK

zastupnik po službenoj dužnosti, nalozi za ispitivanje stanja stvari, predradnje na zemljišnim česticama, povrat u prvobitno stanje, uputa o pravnom lijeku, prethodni postupak, protupravno postupanje

PREDUVJETI ZA UČINKOVITOST

značaj kršenja propisa, o utvrđivanju plana namjene površina, i statuta (odluke), rok za prijavu kršenja propisa u postupku i formalnih propisa, kao i nedostataka procjene, uklanjanje grešaka, zadaća u postupku odobrenja i prijave

3. dio – Postupak pred komorama za predmete građevnog zemljišta

zahtjev za sudsku odluku, povrat u prvotno stanje, mjesna nadležnost pokrajinskih sudova, sastav komore, za predmete građevnog zemljišta, opći propisi o postupku, sudionici, pobijanje odluka o procjeni, pobijanje prijevremenog određivanja posjeda, prijevremeni nalog o izvršenju, presuda, nepojavljivanje jednog od sudionika, troškovi postupka, opoziv, žalba, revizija, usuglašavanje, dalja nadležnost komore (senata) za predmete građevnog zemljišta

Odluka o ubiranju doprinosa za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture – Pokrajinski glavni grad München (prijevod)

I. UBIRANJE DOPRINOSA ZA GRADNJU OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (ČL. 127. ST. 1. ZAKONA O GRADNJI)

Članak 1.

(1) Za pokriće troškova gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji drukčije nije pokriven, Pokrajinski glavni grad München ubire doprinos za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture sukladno odredbama Zakona (*Baugesetzbuch*) i ove odluke.

(2) Ubiranje doprinosa za uređaje za zaštitu građevnih područja od štetnih utjecaja iz okoliša u smislu Saveznog zakona o zaštiti od imisije po potrebi se uređuje odlukom koja će se donijeti zasebno.

II. TROŠAK GRADNJE OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (ČL. 129. ST. 1. BAUGESETZBUCHA)

Članak 2.

(1) Doprinos se može ubirati za trošak gradnje objekta ili uređaja komunalne infrastrukture koji na drugi način nije pokriven, a koji je potreban da bi se izgradio objekt ili uređaj, i to u širini i načinu izvedbe koji odgovaraju dopuštenom korištenju čestica za koje se gradi.

(2) Koeficijent bruto razvijene površine iskazuje koliko je, u smislu čl. 19. st. 3. Uredbe o građevinskom korištenju, četvornih metara razvijene površine dopušteno po četvornom metru površine čestice.

(3) Trošak za ceste, putove i trgove za koji se može ubirati doprinos izračunava se iz širina voznih traka, pješačkih traka i biciklističkih putova kao i iz širina za koje se može ubirati doprinos, a koje se odnose na zelene površine i parkirališne površine, ako su sastavni dio prometnih objekata (ukupna širina za koju se može ubirati doprinos).

1. Širine za koje se može ubirati doprinos za voznu traku, pješačku traku i biciklistički put iznose:

a) kod čestica s koeficijentom bruto razvijene površine do 0,6

za ceste, putove i trgove kod kojih se s obje strane može graditi:

- do 3,0 m pješačke trake po strani ceste
- do 7,0 m vozne trake

za ceste, putove i trgove kod kojih se samo s jedne strane može graditi:

- do 3,0 m pješačke trake
- do 7,0 m vozne trake plus rubnjak na strani na kojoj se ne može graditi

s rubom do 0,5 m širine

b) kod čestica s koeficijentom bruto razvijene površine od 0,61 do 0,9

za ceste, putove i trgove kod kojih se s obje strane može graditi:

- do 3,0 m pješačke trake po strani ceste
- do 9,0 m vozne trake

za ceste, putove i trgove kod kojih se samo s jedne strane može graditi:

- do 3,0 m pješačke trake
- do 8,0 m vozne trake plus rubnjak na strani na kojoj se ne može graditi

s rubom do 0,5 m širine

c) kod čestica s koeficijentom bruto razvijene površine od 0,91 do 1,2

za ceste, putove i trgove kod kojih se s obje strane može graditi:

- do 4,0 m pješačke trake po strani ceste
- do 2,0 m biciklističkog puta po strani ceste
- do 12,0 m vozne trake

za ceste, putove i trgove kod kojih se samo s jedne strane može graditi:

- do 4,0 m pješačke trake
- do 2,0 m biciklističkog puta po strani ceste
- do 9,0 m vozne trake plus rubnjak na strani na kojoj se ne može graditi

s rubom širine do 0,5 m

d) kod čestica s koeficijentom bruto razvijene površine veće od 1,2 kao i za poslovna i industrijska područja bez obzira na koeficijent bruto razvijene površine ili koeficijent volumena građevine

za ceste, putove i trgove kod kojih se s obje strane može graditi:

- do 5,0 m pješačke trake po strani ceste
- do 2,0 m biciklističkog puta po strani ceste
- do 18,0 m vozne trake

za ceste, putove i trgove kod kojih se samo s jedne strane može graditi:

- do 5,0 m pješačke trake
- do 2,0 m biciklističkog puta po strani ceste
- do 12,0 m vozne trake plus rubnjak na strani na kojoj se ne može graditi

s rubom širine do 0,5 m

2. Na području zavoja (... i krugova za okretanje) širina vozne trake za koju se može ubirati doprinos povećava se do dvostruke širine koja je navedena pod br. 1.

3. Za javne prometne objekte unutar građevnog područja po kojima iz pravnih ili stvarnih razloga nije moguća vožnja motornim vozilima (na pr. pješačke staze, staze za stanare) i pješačke zone kao i područja smanjenog prometa sukladno čl. 42. st. 4a Uredbe o cestama, uključivo sastavnih dijelova navedenog, može se ubirati doprinos do punog prostornog opsega.

4. Za sabirne ceste (čl. 127. st. 2. br. 3. Zakona o gradnji) može se ubirati doprinos do širine 34 m. To vrijedi i za trgove koje treba smatrati sabirnim cestama.

5. Širina zelenih površina i parkirališnih površina za koju se može ubirati doprinos, ako su iste sastavni dio prometnih objekata (čl. 127. st. 2. br. 4. *Baugesetzbuch*), iznosi:

- a) kod zelenih površina do ukupno 6,0 m
- b) kod parkirališnih površina ako su:
  - sastavni dio objekata navedenih pod brojem 1, slovom a), do ukupno 6,0 m
  - sastavni dio prometnih objekata navedenih pod brojem 1, slovom d) i brojem 4, do ukupno 12,0 m

6. Za trošak za zelene površine koje su prema urbanističkim načelima potrebne unutar građevnih područja za njihovo komunalno uređenje može se ubirati doprinos do površine od 25% zbroja bruto razvijene površine koja temeljem čl. 9. proizlazi za komunalno uređeno područje.

7. Za trošak za parkirališne površine koje su prema urbanističkim načelima potrebne unutar građevnih područja za njihovo komunalno uređenje može se ubirati doprinos do površine od 10% zbroja bruto razvijene površine koja temeljem čl. 9. proizlazi za komunalno uređeno područje.

8. Za trošak za strmine/nagibe i potporne zidove može se ubirati doprinos, ako su isti potrebni za izvedbu objekta ili uređaja komunalne infrastrukture.

9. Za trošak za stjecanje zemljišta može se ubirati doprinos:

- 1) kod cesta, putova i trgova (st. 3. podstav. 1. do 4.) uključivo zelenih i parkirališnih površina, ako su sastavni dijelovi prometnih objekata (st. 3. podstav. 5.), u slučaju st. 3. podstav. 3. do punog prostornog opsega, a inače do zbroja pojedinačnih širina za koje se može ubirati doprinos sukladno st. 3.; odgovarajuće se primjenjuje st. 8. 2) za komunalno uređenje zelenih i parkirališnih površina koje su prema urbanističkim načelima potrebne unutar građevnih područja, sukladno opsegu određenome u st. 4. i 5.

10. Za trošak za raščišćavanje, odvodnju ceste i rasvjetu ceste može se ubirati doprinos u onom opsegu koji proizlazi iz odnosa ukupne širine za koju se može ubirati doprinos i ukupne širine ceste.

11. Ako za pojedinačne objekte ili uređaje komunalne infrastrukture ili za određene segmente pojedinih objekata ili uređaja komunalne infrastrukture unutar jednog obračunskog područja (čl. 7.) proizidu različite širine ili različiti načini izvedbe za koje se može ubirati doprinos, tada se doprinos može ubirati za trošak za veću širinu ili način izvedbe s većom vrijednosti.

III. NAČIN UTVRĐIVANJA TROŠKOVA GRADNJE OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (ČL. 130. ST. 1. ZAKONA O GRADNJI)

Članak 3.

Trošak za stjecanje zemljišta i raščišćavanje

(1) Trošak, za koji se može ubirati doprinos, za stjecanje zemljišta i raščišćavanje površine za izgradnju uređaja i objekata komunalne infrastrukture utvrđuje se prema stvarnim troškovima.

(2) Trošak za stjecanje zemljišta za koji se može ubirati doprinos obuhvaća i vrijednost površina koje je Pokrajinski glavni grad München stavio na raspolaganje iz svoje imovine, i to vrijednost u trenutku stavljanja na raspolaganje. U troškove za stjecanje površina za objekte i uređaje komunalne infrastrukture u slučaju dodjele za koju postoji obveza plaćanja doprinosa u smislu čl. 57. rečenica 4. Zakona o gradnji i čl. 58. st. 1. rečenica 1. Zakona o gradnji ubraja se i vrijednost temeljem čl. 68. st. 1. br. 4. Zakona o gradnji (čl. 128. st. 1. rečenica 3. Zakona o gradnji).

Članak 4.

Trošak gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture

(1) Trošak gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos, uključivo uređaja za njihovu odvodnju i rasvjetu, utvrđuje se po jedinstvenim stopama.

(2) Jedinstvene stope proizlaze iz privitka uz ovu odluku.

(3) Trošak za strmine/nagibe i potporne zidove za koji se može ubirati doprinos utvrđuje se prema stvarnim troškovima.

Članak 5.

Troškovi preuzimanja

Trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture obuhvaća i troškove preuzimanja objekata i uređaja kao općinskih objekata i uređaja komunalne infrastrukture (čl. 128 st. 1. br. 3 *Baugesetzbucha*).

Članak 6.

Obuhvaćanje nekoliko objekata i uređaja komunalne infrastrukture

Trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos može se utvrditi u ukupnosti za nekoliko objekata i uređaja komunalne infrastrukture, koji za komunalno uređenje zemljišta čine cjelinu (čl. 130. st. 2. rečenica 3. *Baugesetzbucha*).

Članak 7.

Obračunsko područje

Čestice koje su komunalno uređene pojedinim objektima i uređajima komunalne infrastrukture ili određenim segmentima pojedinih objekata i uređaja komunalne infrastrukture ili objektima i uređajima komunalne infrastrukture koji su sabrani temeljem čl. 6. čine jedno obračunsko područje.

Članak 8.

Udio općine

Pokrajinski glavni grad München snosi 10% utvrđenog troška izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos.

IV. RASPODJELA TROŠKA IZGRADNJE OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE ZA KOJI SE MOŽE UBIRATI DOPRINOS (ČL. 131. BAUGESETZBUCHA)

Članak 9.

(1) Trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture, umanjen sukladno čl. 8., a za koji se može ubirati doprinos, treba raspodijeliti na komunalno uređene čestice obračunskog područja, i to:

1. kod cesta, putova i trgova u omjeru/odnosu u kakvom međusobno stoje zbrojevi površina i dopustivih bruto razvijenih površina pojedinih čestica;

2. kod zelenih i parkirališnih površina u smislu čl. 2. st. 4. i 5. u omjeru/odnosu u kakvom međusobno stoje dopustive bruto razvijene površine.

(2) Dopustive bruto razvijene površine u smislu st. 1. proizlaze iz plansko-pravnih odredbi. Ako je u generalnom urbanističkom planu utvrđen koeficijent građevne mase/volumena, tada dopustive bruto razvijene površine proizlaze iz površina čestica pomnoženih koeficijentom građevne mase i podijeljenih sa 3,5. Ako su bruto razvijene površine izračunate prema rečenicama 1 i 2 u pojedinačnim slučajevima dopustivo i stvarno prekoračene za više od 10%, tada raspodjelu treba temeljiti na stvarno postojećim bruto razvijenim površinama. Ako je prema građevinsko-pravnim ili drugim propisima u pojedinačnom slučaju dopuštena samo manja bruto razvijena površina, tada raspodjelu treba temeljiti na istoj.

(3) Ako mjera građevnog korištenja nije određena, dopustive bruto razvijene površine proizlaze prosječne mjere građevnog korištenja koja postoji u bližoj okolici. Ako se pritom dopustiva mjera građevnog korištenja treba utvrditi iz kakve građevne mase, tada se dopustiva bruto razvijena površina izračunava dijeljenjem građevnih masa sa 3,5. Ako stvarno postojeća bruto razvijena površina prekoračuje bruto razvijenu površinu izračunatu prema rečenicama 1 i 2 za više od 10%, tada raspodjelu treba temeljiti na stvarno postojećoj bruto razvijenoj površini.

(4) Ako se u obračunskim područjima također nalaze i čestice koje se prema plansko-pravnim odredbama ili – ako takvih odredbi nema – prema gradnji kakva pretežito postoji u bližoj okolici, mogu u potpunosti ili pretežito (građevinski) poslovno ili industrijski koristiti, ili ako se takve čestice u potpunosti ili pretežito stvarno (građevinski) poslovno ili industrijski koriste, tada se bruto razvijene površine utvrđene temeljem st. 2. ili 3. za poslovne čestice množe sa 1,5 a za industrijske čestice sa 2,0. To ne vrijedi za obračun objekata i uređaja komunalne infrastrukture navedenih u čl. 2. st. 4.

(5) Kod obračuna samostalnih zelenih površina (čl. 2. st. 4.) za čestice navedene u st. 4., bruto razvijene površine utvrđene prema st. 2. odnosno 3. množe se sa 0,5 ako se u tom obračunskom području pored tih čestica nalaze i čestice koje su pretežito ograničene na stambeno korištenje.

(6) Kod čestica koje se, bez mogućnosti građevnog korištenja, u cijelosti ili pretežito smiju koristiti poslovno ili industrijski, treba kao dopustivu bruto razvijenu površinu primijeniti pola površine čestice. Samostalne garažne čestice uključuju se u raspodjelu samo s njihovom površinom čestice.

(7) Trošak za sabirne ceste (čl. 2. st. 3. br. 4.) za koji se može ubirati doprinos raspodjeljuje se na ceste, putove i trgove određene za dogradnju u građevnom području

opremljenom sabirnom cestom, i to u odnosu/omjeru u kojem međusobno stoje njihove površine za koje se može ubirati doprinos. Raspodjela na komunalno opremljene čestice obavlja se temeljem st. 1. do 5.

Članak 10.

Čestice za nekoliko objekata i uređaja komunalne infrastrukture

(1) Čestice koje su komunalno opremljene s nekoliko objekata i uređaja komunalne infrastrukture u smislu čl. 127. st. 2. br. 1. Zakona o gradnji treba obuhvatiti i za svaki od tih objekata ili uređaja s dvije trećine njihove površine i bruto razvijene površine.

(2) Višestruko komunalno opremljene čestice kod zajedničkog utvrđivanja troška u jednoj obračunskoj jedinici (čl. 6.) treba kod raspodjele troška za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture uzeti u obzir samo jednom.

V. RAZVRSTAVANJE/RAZGRANIČENJE TROŠKOVA (ČL. 127. ST. 3. BAUGESETZBUCHA)

Članak 11.

(1) Trošak za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture može se zasebno ubirati za:

1. stjecanje površina za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture
2. raščišćavanje površina za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture
3. za izgradnju voznih traka, pješačkih traka i biciklističkih staza zajednički ili pojedinačno, uključujući i potrebne rubnjake
4. izvedbu zelenih površina
5. izvedbu parkirališnih površina
6. uređaje za odvodnjavanje
7. rasvjetne uređaje (javna rasvjeta)

(2) Odvojeno ubiranje je, pored mogućnosti navedenih u st. 1., dopušteno i za djelomične širine cesta, putova i trgova (uzdužno razgraničenje).

VI. OBILJEŽJA KONAČNE IZGRADNJE OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE (ČL. 132. BR. 4. BAUGESETZBUCHA)

Članak 12.

(1) Javne ceste, putevi i trgovi konačno su izgrađeni:

1. kad je izveden sloj za zaštitu od smrzavanja (raniji naziv: *Unterbau* – temelj)

2. kad je vozna traka s bitumenskim pokrovom pričvršćena na bitumenski nosivi sloj ili betonski nosivi sloj

3. kad su pješačke trake:

a) u građevnim područjima s koeficijentom bruto razvijenih površina do 0,6 presvućene s pokrovnim slojem od asfaltnog betona

b) u građevnim područjima s koeficijentom bruto razvijenih površina većim od 0,6 i u poslovnim i industrijskim područjima kao i kod sabirnih cesta pokrivene s pločama od sintetičnog kamena

4. kad je površina javnih prometnih površina unutar građevnih područja, po kojima motorna vozila iz pravnih ili stvarnih razloga ne mogu voziti (na pr. pješačke staze, prilazi stambenim zgradama), i pješačkih zona kao i područja sa smirenim prometom učvršćena bitumenom, popločena ili obložena pločama

5. kad su biciklističke staze presvućene pokrovom od asfaltnog betona

6. kad su položeni rubnjaci od granitnog kamena

7. kad je uređeno odvodnjavanje putem cestovnih odvoda i kanala

8. kad je priključena rasvjeta u skladu s DIN 5044 i kad je spremna za rad

9. kad je zemljište, ako je potrebno njegovo stjecanje, u vlasništvu Pokrajinskoga glavnoga grada Münchena

(2) Zelene površine su konačno izvedene kad su predviđene površine izvedene i hortikulturno oblikovane na lokalno uobičajeni način, a zemljište se, ako je potrebno njegovo stjecanje, nalazi u vlasništvu Pokrajinskoga glavnoga grada Münchena.

(3) Parkirališne površine su konačno izvedene kada su popločene ili učvršćene bitumenom, a zemljište se, ako je potrebno njegovo stjecanje, nalazi u vlasništvu Pokrajinskoga glavnoga grada Münchena.

VII. PLAĆANJE UNAPRIJED I OTKUP (ČL. 133. ST. 3. ZAKONA O GRADNJI)

Članak 13.

Plaćanja unaprijed temeljem čl. 133. st. 3. rečenica 1. *Baugesetzbucha*, također i za djelomične mjere u smislu čl. 11., mogu se ubirati do visine doprinosa koji će predvidivo nastati.

Članak 14.

(1) Otkup u smislu čl. 133. st. 3. rečenica 5. *Baugesetzbucha* moguće je samo za objekt ili uređaj komunalne infrastrukture u njegovoj cijelosti.

(2) Iznos otkupa određuje se prema visini doprinosa koji će predvidivo nastati.

(3) Ne postoji pravo na otkup.

VIII. MJERODAVNE ODREDBE ODLUKE

Članak 15.

(1) Ovu odluku treba primjenjivati također i na prometne objekte u smislu čl. 127. st. 2. br. 2. Zakona o gradnji koji su konačno izgrađeni/izvedeni prije stupanja te odluke na snagu.

(2) Objekt ili uređaj komunalne infrastrukture ili neki od njegovih parcijalnih uređaja konačno je izgrađen/izveden čim prvi put ispunjava ili je ispunjavao značajke konačne izvedbe u odluci o doprinosu za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture tijekom njezina važenja.

(3) Kod utvrđivanja troška izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture treba primijeniti one jedinstvene stope koje vrijede u trenutku dovršenja izvedbenih radova za objekt ili uređaj komunalne infrastrukture. Ako se u različitim trenucima izvode parcijalni objekti ili uređaji nekog objekta i uređaja komunalne infrastrukture, trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture treba uvijek utvrditi prema jedinstvenoj stopi koja vrijedi u trenutku dovršenja izvedbenih radova za odnosni parcijalni objekt ili uređaj.

To vrijedi za prometne objekte navedene u stavku 1. i tada su jedinstvene stope odgovarajuće primjenjive za obloge pješačkih staza.

(4) Čl. 3. st. 2. rečenicu 2. također treba primijeniti kada je na lokalno uobičajeni način objavljen (sukladno čl. 71. *Baugesetzbucha*) plan preparcelacije (sukladno čl. 66. *Baugesetzbucha*) ili preliminarni propisi (sukladno čl. 76. *Baugesetzbucha*).

IX. STUPANJE NA SNAGU

Članak 16.

(1) Ova odluka stupa na snagu tjedan dana po objavi.

(2) Istodobno prestaje vrijediti Odluka o ubiranju doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture putem Pokrajinskoga glavnoga grada Münchena u izdanju nove objave od 30. studenoga 1981., a posljednji put izmijenjena Odlukom od 12. prosinca 1986. godine.

Rješenje o doprinosu za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture – Pokrajinski glavni grad München (prijevod)

München, _____ Blagajnički br.: _____ Broj spisa: _____

Obveznik plaćanja doprinosa odnosno opunomoćenik za primitak rješenja:
gosp./gđa/tvrtka _____

Obveznik plaćanja doprinosa: _____

Pokrajinski glavni grad München dao je provesti mjere izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture navedene pod brojem I.

Mjere su dovršene dana _____.

Zemljište za koje postoji obveza plaćanja doprinosa: kat. br. _____

Ulica, kbr. _____

Za gore navedeni zemljišni posjed treba platiti doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u iznosu od _____.

I. IZRAČUN UMANJENOG TROŠKA ZA IZGRADNJU OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE ZA KOJI SE MOŽE UBIRATI DOPRINOS

Provedene mjere/zahvati	Neumanjeni zbroj	Umanjenje*	Umanjeni zbroj
1	2 DEM	3 %	4 DEM

Za obračun se mogu uzeti u obzir sljedeće površine zemljišta i bruto razvijene površine svih čestica za koje se grade objekti i uređaji komunalne infrastrukture (F + G)	Ponavljanje mjere/zahvata iz stupca 1. (stranica 1.)	Cijena po m ² (F + G)
5	(1)	6 DEM/ m ²
Površine zemljišta (F) = m ² Bruto razvijene površine (G) = m ² Ukupan zbroj (F + G) = m ² Trošak za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos treba podijeliti ukupnim zbrojem F + G svih čestica za koje su objekti i uređaji komunalne infrastrukture izgrađeni (vidi stupac 6.).		

II. IZRAČUN PRIPADAJUĆEG DIJELA DOPRINOSA ZA IZGRADNJU OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE ZA ČESTICU ZA KOJU POSTOJI OBVEZA PLAĆANJA DOPRINOSA

Kat. br. _____
 površina _____ m² može se uzeti u obzir
 čestice _____ m² za obračun _____ m² (F)
 bruto razvijena površina*) _____ m² može se uzeti u obzir
 za obračun _____ m² (G)
 ukupno _____ m²

*) Molimo Vas da u vezi s ovim obratite pažnju na objašnjenja (br. 6) na poleđini stranice 1. Ovu vrijednost treba pomnožiti s cijenom po m² u sljedećem stupcu 2.

Obveza plaćanja doprinosa postoji za sljedeće mjere	Cijena po m ² (F + G) iz broja I., stupac 6.	Doprinos za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture
1	2 DEM/ m ²	3 DEM

Utvrđeni doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture: _____ DEM

Iznosi koje treba uračunati/zaračunati: _____ DEM

Doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture kojeg treba platiti (odobrenje/bonifikacija): _____ DEM

Dospijeva dana _____

III. IZRAČUN PRIPADAJUĆEG DIJELA DOPRINOSA ZA IZGRADNJU OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE ZA SUVLASNIČKI UDIO (STAMBENO ODNOSNO DJELOMIČNO VLASNIŠTVO)

Suvlasnički udio za stambeno odnosno zemljišno vlasništvo

Ostalo zajedničko vlasništvo 1 2

Od toga udio 1 2

Ukupni suvlasnički udio

(objašnjenje: T = tisućinke H = stotisućiti dio)

Suvlasnički udio treba pomnožiti doprinosom za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture za cjelokupnu česticu (vidi br. II.):

_____ DEM x _____ = _____ DEM

Iznosi koje treba uračunati (udio): _____ DEM

Doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture kojeg treba platiti (odobrenje/bonifikacija): _____ DEM

Dospijeva dana _____

Objašnjenja uz Rješenje o doprinosu za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture

Sljedeći navodi nisu sastavni dio Rješenja o doprinosu za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, već služe samo kao objašnjenje zakonskih propisa.

1. Trošak za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture (u skladu sa čl. 128. st. 1. *Baugesetzbuch*) obuhvaća:

- troškove za stjecanje i raščišćavanje površina za objekte i uređaje komunalne infrastrukture i vrijednost površina koje je općina stavila na raspolaganje iz svoje imovine
- troškove za prvu gradnju, uključujući uređaje za njihovo odvodnjavanje i rasvjetu
- troškove za preuzimanje objekata i uređaja kao općinskih objekata i uređaja komunalne infrastrukture

2. Pitanje prve izgradnje objekata ili uređaja komunalne infrastrukture ocjenjuje se prema lokalnim propisima koji se odnose na cestogradnju. Stoga je za prvu izgradnju u utvrđenoj širini nužno:

- propisna izvedba sloja za zaštitu od smrzavanja
- propisno učvršćenje vozne i pješačke trake uključujući polaganje rubnjaka
- propisno odvodnjavanje ceste
- propisna rasvjeta ceste

3. Doprinos se može ubirati za onaj trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji je nužan za komunalno uređenje zemljišta (čl. 129. st. 1. Zakona o gradnji). Nužnost pritom ne proizlazi iz odnosa objekata ili uređaja komunalne infrastrukture naspram pojedine čestice, već naspram cjelokupnoga građevnog područja.

4. Za objekte i uređaje komunalne infrastrukture koji su izgrađeni nakon 30. lipnja 1961. mjerodavni su propisi Saveznog zakona o gradnji, odnosno Zakona o gradnji zajedno s Rješenjem o doprinosu za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Ugovori o osiguranju prema starom pravu, a temeljem čl. 81. Tipičnih propisa o gradnji odnosno čl. 62. Bavarskih propisa o gradnji iz 1901. godine nisu prepreka za obvezu plaćanja doprinosa. Ta osiguranja (hipoteka za troškove ceste, bankovne garancije itd.) na zahtjev odstupa Komunalna referada, Odjel za promet zemljištem, Rossmarkt 3, 80331 München.

5. Trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos može se odrediti/izračunati za pojedinačni objekt ili uređaj komunalne infrastrukture ili za određene segmente istoga. Za više objekata i uređaja, koji čine cjelinu za komunalno uređenje čestica, trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture može se izračunati u ukupnom iznosu (čl. 130. st. 2. Zakona o gradnji).

6. Dopustive bruto razvijene površine proizlaze iz plan-sko-pravnih odredbi (na pr. generalni urbanistički plan). Ako takve odredbe ne postoje, tada se dopustiva bruto razvijena površina izračunava iz mjere korištenja koja postoji u bližoj okolici. Ako dopušteno prekoračenje na takav način izračunatih/utvrđenih bruto razvijenih površina u pojedinačnom slučaju stvarno iznosi više od 10%, tada treba primijeniti stvarno postojeću bruto razvijenu površinu.

Bruto razvijenu površinu treba izračunati prema vanjskim mjerama građevina u svim punim etažama (površina temelja x etaže); ona stoga nije usporediva sa stambenom površinom.

7. Za čestice koje se komunalno uređuju s više cesta postoji obveza plaćanja doprinosa za svaki od tih objekata. Povlastice temeljem čl. 10. Odluke o objektima i uređajima komunalne infrastrukture odobravaju se u skladu sa zakonom i izrečenim pravorijekom.

8. Temeljem čl. 133. st. 1 *Baugesetzbucha* obvezi plaćanja doprinosa podliježe svaka čestica za koju je određeno građevinsko ili poslovno korištenje ili koja je građevno zemljište prema prometnom viđenju i koja prema uređenom građevnom razvitku općine predstoji za izgradnju. Nije važno da li je neka čestica izgrađena ili neizgrađena.

Za osobnu obvezu plaćanja doprinosa vidjeti obrazloženje st. 3. (na listu 2)!

9. Činjenica da neki objekt ili uređaj komunalne infrastrukture, pored komunalnog uređenja čestica koje s njim graniče, također služi i za tranzitni međumjesni promet, ne priječi ubiranje doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u okviru maksimalne širine utvrđene odlukom o doprinosu za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

10. Ranija ustupanja zemljišta i vlastiti rad bez naknade na česticama koje graniče s objektima ili uređajima komunalne infrastrukture u načelu nisu prepreka za obvezu plaćanja doprinosa (presude Saveznog upravnog suda br. 8 C 131.81 od 25. veljače 1983. i Bavorskog upravnog suda br. 6 B 316/79 od 19. studenoga 1981. i br. 6 B 80 A 1262 od 24. veljače 1982. godine).

11. Pravo na ubiranje doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture ne zavisi od osobnog interesa za izgradnju objekta ili uređaja komunalne infrastrukture. Zahtjev za izgradnju objekta ili uređaja komunalne infrastrukture ili prethodno pribavljanje suglasnosti stoga nije uvjet za ubiranje doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

12. Eventualni nedostaci u izvedbi ili oštećenja izazvana kod cestovnih građevnih radova nemaju utjecaja na pravo na ubiranje doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture. No, odgovarajući prigovori bit će ispitani; po potrebi će se pružiti pomoć.

13. Općina nema samo pravo na ubiranje doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, već je to i obvezna činiti (čl. 127. st. 1. Zakona o gradnji). Stoga odustajanje od ubiranja doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u načelu nije moguće.

14. Temeljem čl. 129. st. 1. Zakona o gradnji zajedno sa čl. 8. Odluke o ubiranju doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture Pokrajinski glavni grad München snosi 10% troška za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos. Vlastiti udio grada povećava se kod većih širina za koje se ne može ubirati doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

Dodatna objašnjenja za samostalne zelene površine

1. Temeljem čl. 127. st. 1. i st. 2. br. 4. Zakona o gradnji, općine trebaju ubirati doprinose za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture i za uređenje zelenih površina, ako su prema urbanističkim načelima iste potrebne unutar građevnih područja za njihovo komunalno uređenje. Nužnost se ocjenjuje prema općim lokalnim potrebama.

Da li pojedinačni obveznici plaćanja doprinosa žele koristiti zelenu površinu u ovom je kontekstu bez značaja.

2. Trošak za zelenu površinu za koji se može ubirati doprinos obuhvaća troškove stjecanja zemljišta i prvog uređenja.

3. Pri raspodjeli troška izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos treba obuhvatiti sve čestice koje imaju prednosti od korištenja tog objekta ili uređaja. To su prema presudi Saveznog upravnog suda br. 8 C 17 – 20.84 od 10. svibnja 1985. sve čestice koje od objekta ili uređaja nisu udaljene više od cca 200 m (zračne linije).

4. Utvrđeni trošak raspoređuje se na čestice u obračunskom području u omjeru u kojem se međusobno nalaze dopustive bruto razvijene površine pojedinih čestica.

Obrazloženje

Pokrajinski glavni grad München ubire za mjere navedene u Rješenju doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u skladu sa čl. 127. st. 1. *Baugesetzbucha* od 8. prosinca 1986. godine. Trošak izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture za koji se može ubirati doprinos i raspodjela na komunalno uređene čestice uz određivanje doprinosa izračunava se temeljem odredbi članka 128. i dalje Zakona u gradnji zajedno s odnosnom odlukom o ubiranju doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture od strane Pokrajinskoga glavnoga grada Münchena (Odluka o doprinosu za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture).

Temeljem čl. 133. st. 1. *Baugesetzbucha* navedeno zemljišno vlasništvo podliježe obvezi plaćanja doprinosa. Obveza plaćanja doprinosa nastaje konačnom izgradnjom objekata i uređaja komunalne infrastrukture, za djelomične iznose, čim su dovršene mjere/zahvati čiji trošak treba pokriti djelomičnim iznosima (čl. 133. st. 2. Zakona o gradnji). Rok za određivanje iznosi četiri godine (čl. 13. st. 1. br. 4b Zakona o komunalnim davanjima zajedno sa čl. 169. st. 2. Propisa o davanjima), a počinje teći po isteku kalendarske godine u kojoj je nastalo potraživanje doprinosa (čl. 170. st. 1. Propisa o davanjima).

Temeljem čl. 134. st. 1. *Baugesetzbucha*, obvezu plaćanja doprinosa ima vlasnik (prema zemljišnim knjigama) u trenutku objave rješenja o doprinosu. Ako je čestica opterećena nasljednim pravom gradnje, obvezu plaćanja doprinosa ima nositelj nasljednog prava gradnje, a ne vlasnik. Drugačiji privatno-pravni sporazumi (na pr. u kupoprodajnim ugovorima) ne mogu se uzeti u obzir.

Više obveznika plaćanja doprinosa odgovaraju kao ukupni dužnik (čl. 134. st. 1. Zakona o gradnji). Pokrajinski glavni grad München može sukladno čl. 13. Zakona o komunalnim davanjima zajedno sa čl. 44. Propisa o davanjima doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture potraživati od svakog dužnika u cijelosti. Ako nije izričito drugačija navedeno, doprinos se ubire samo od dužnika navedenog na str. 1. Kod stambenog i djelomičnog vlasništva pojedini vlasnici stanova i dijelova imaju obvezu plaćanja doprinosa samo u skladu s njihovim suvlasničkim udjelom.

Za djelomične mjere Pokrajinski glavni grad München može samostalno ubirati doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture (podjela troškova, čl. 127. st. 3. Zakona o gradnji).

Ako se ovim rješenjem potražuje doprinos samo za djelomične mjere, u danom trenutku kada za to budu postojali zakonski uvjeti izdat će se zasebno rješenje za dalje mjere.

Plaćanje

Doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture treba doznačiti u roku na račun blagajničkog i poreznog ureda. Doprinos dospijeva na naplatu mjesec dana po objavi ovog rješenja (čl. 135. st. 1. *Baugesetzbucha*, vidjeti ispisani datum dospijeca). Objava se smatra učinjenom s trećim danom nakon predaje na poštu, a kod dostave izvan Njemačke mjesec dana nakon predaje na poštu.

Rješenje je predano na poštu na dan izdavanja.

Kod dostave s potvrdom o dostavi vrijedi datum dostave, odnosno predaje.

Ulaganje pravnog lijeka ne proizvodi odgodu i stoga ne oslobađa od plaćanja u roku doprinosa za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

Ako niste u mogućnosti platiti doprinos za izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture u roku dospijeca odjednom, postoji načelna mogućnost obročnog plaćanja. Uvjet za olakšicu kod plaćanja je činjenica da se potraživani iznos ne može namaknuti ni iz primanja ni iz imovine, a ni iz kredita čije bi se preuzimanje opravdano moglo očekivati.

Preporučamo vam da prije podnošenja pisanog zahtjeva stupite u telefonski kontakt s blagajničkim i poreznim uredom, gdje će vam rado dati detaljne obavijesti (tel. _____ – samo za pitanja vezana za obročno plaćanje ili odgodu!).

Molimo vas da u pisanom zahtjevu ne zaboravite navesti svoj broj telefona za eventualna povratna pitanja.

Posljedice kašnjenja u plaćanju

Ako se uplata do isteka dana dospijeca ne odobri u korist računa blagajničkog i poreznog ureda, tada za svaki započeti mjesec kašnjenja treba platiti dodatak za kašnjenje koji iznosi 1% od neplaćenoga, na stotinu njemačkih maraka prema dolje zaokruženog iznosa duga.

Nezavisno od toga, za opomene će se naplaćivati pristojbe a u slučaju prisilnog izvršenja/ovrhe, troškovi istoga.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja može se u roku mjesec dana po objavi istoga podnijeti prigovor. Prigovor se podnosi u pisanom obliku kod _____ ili na zapisnik kod _____, a strankama je na raspolaganju i poseban poštanski sandučić koji omogućuje održavanje rokova ako se prigovor ubaci do 24 sata.

Ako se o prigovoru bez opravdanog razloga u primjerenom roku ne donese objektivna odluka, može se podnijeti tužba Bavarskom upravnom sudu u pisanom obliku ili na zapisnik.

Tužbu nije moguće podići prije isteka tri mjeseca od ulaganja prigovora, osim ako zbog posebnih okolnosti samog slučaja nije potreban kraći rok.

U tužbi treba biti naveden tužitelj, tuženik (Pokrajinski glavni grad München) i predmet spora a tužba mora sadržavati određeni zahtjev. Trebaju biti navedene činjenice i dokazi koji služe za obrazloženje, a osporavano rješenje treba biti priloženo u izvorniku ili kopiji. Tužbi i svim pismenima trebaju biti priložene kopije za ostale sudionike.

mr. sc. Vladimir Krtalić, dipl. ing. građ.
Ines Čengić, dipl. ing. arh.

Stranice stegovnih tijela Komore

Izvješće o radu stegovnih tijela Komore

118

STRANICE STEGOVNIH TIJELA KOMORE

Tijekom siječnja i veljače 2002. godine Stegovni je sud održao rasprave u predmetima koji se tiču članova Komore koji nisu podmirili svoju obvezu s osnova članarine za 2000. godinu te su time počinili povredu odredbe čl. 82. st. 1. t. 28. Statuta Komore. Radi se o velikom broju članova, a održano je dvjestotinjak rasprava.

Temeljem pravomoćne presude Stegovnog suda izrečene su sljedeće stegovne mjere:

RAZRED ARHITEKATA

U Razredu arhitekata izrečena je

– kazna 1 godine zabrane obavljanja rada sljedećim članovima:

Anzulović Margariti, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Šeferova 8/5 (pravomoćno 01.04.2002.)
 Butorović Mati, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Medvedgradska 19 (pravomoćno 07.04.2002.)
 Čurković Ljubici, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Opatovina 13 (pravomoćno 21.03.2002.)
 Gartis Marku, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Šenoina 15 (pravomoćno 07.04.2002.)
 Kapetanović Mahmudu, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Frankopanska 6 (pravomoćno 07.04.2002.)
 Kisić Dubravki, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Zemljakova 15 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Korejzl Borivoju, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Visoka 12 (pravomoćno 07.04.2002.)
 Krnjaić Branivoju, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Medveščak 93 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Liović Tihomiru, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Opatovina 19 (pravomoćno 21.03.2002.)
 Lovrenčić Miljenki, dipl. ing. arh. iz Zagreba, V. Ruždjaka 17 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Milčić Nenadu, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Tuškanac 21 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Pamuković Sanji, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Balokovićeve 7 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Pavlović Ankici, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Milke Trnine 21 (pravomoćno 20.03.2002.)

Radoš Grgi, dipl. ing. arh. iz Ploča, Vladimira Nazora 55 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Rubeša Damiru, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Jagnjeđe 3 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Semencić Jelinić Ana Mariji, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Froudeova 24 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Sladoljev Vladimiru, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Bulatova 21 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Stojaković Đuri, dipl. ing. arh. iz Pule, Drugi Ogranak 16 (pravomoćno 21.03.2002.)
 Šafran Rajku, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Nalješkovićeve 51 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Tešija Stjepanu, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Prilaz Ivana Visina 7/III (pravomoćno 30.03.2002.)
 Tiborc Juriša Miri, dipl. ing. arh. iz Osijeka, Vijenac Dinare 8 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Živković Vlatki, dipl. ing. arh. iz Čakovca, Ul. kralja Tomislava 30 (pravomoćno 22.03.2002.)

– kazna ukora sljedećim članovima:

Banović Marku, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Zinke Kunc 1 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Jurčić Diminić Kseniji, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Drage Gervaisa 6 (pravomoćno 23.03.2002.)
 Lesić Nancy, dipl. ing. arh. iz Splita, Pujanke 24a (pravomoćno 25.03.2002.)
 Lesić Željku, dipl. ing. arh. iz Splita, Pujanke 24a (pravomoćno 25.03.2002.)
 Odak Franki, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Vijenac Frana Gotovca 1 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Pavić Ivanu, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Rudeška 46 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Špehar Gordani, dipl. ing. arh. iz Velike Gorice, D. Zvonimira 21/II (pravomoćno 22.03.2002.)
 Špoljarić Sanji, dipl. ing. arh. iz Zagreba, Barutanski breg 37 (pravomoćno 20.03.2002.)

– oslobođeni su optužbe sljedeći članovi:

Knežević Ante, dipl. ing. arh. iz Rijeke, Sv. Križa 26 (pravomoćno 20.03.2002.)
 Kontuš Celigoj Ljiljana, dipl. ing. arh. iz Rijeke, Tihovac 6 (pravomoćno 20.03.2002.)

RAZRED INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

U Razredu inženjera građevinarstva izrečena je

– kazna 1 godine zabrane obavljanja rada sljedećim članovima:

Čurić Zvonku, dipl. ing. građ. iz Zadra, Knezova Šubića Bribirskih 12 (pravomoćno 23.03.2002.)
 Čavar Boži, dipl. ing. građ. iz Splita, Dubrovačka 18 (pravomoćno 27.03.2002.)
 Filipović Vladimiru, ing. građ. iz Slatine, Grofa Janka Draškovića 6 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Knezić Branku, ing. građ. iz Čakovca, Poljska 1, Strahoninec (pravomoćno 22.03.2002.)
 Krleža Josipu, ing. građ. iz Radoboja, Radoboj 213 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Lešo Draganu, ing. građ. iz Šibenika, J. Machieda 13 (pravomoćno 23.03.2002.)
 Peračković Stanislavu, ing. građ. iz Rijeke, Kalvarija 14 (pravomoćno 23.03.2002.)
 Peterlin Zlatku, dipl. ing. građ. iz Karlovca, Primorska 32 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Rebić Mladenu, ing. građ. iz Samobora, Babukićeva 13 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Segarić Matku, dipl. ing. građ. iz Zadra, B. J. Jelačića 27b (pravomoćno 23.03.2002.)
 Stipaničev Edi, ing. građ. iz Tribunj, 1. dalmatinske brigade 98 (pravomoćno 23.03.2002.)
 Šaponja Željku, dipl. ing. građ. iz Slatine, M. Gupca 159 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Tomac Radojki, dipl. ing. građ. iz Splita, Palmotićeve 2/I (pravomoćno 24.03.2002.)
 Višnjic Darku, dipl. ing. građ. iz Pule, Šenoina 28 (pravomoćno 10.04.2002.)
 Vuković Željku, ing. građ. iz Zagreba, Deanovečka 31A (pravomoćno 22.03.2002.)

– kazna 5 mjeseci zabrane obavljanja rada sljedećem članu:

Drča Borisu, dipl. ing. građ. iz Zadra, Ive Senjanina 10d (pravomoćno 24.03.2002.)

– kazna ukora sljedećim članovima:

Cokarić Špiri, dipl. ing. građ. iz Stobreča, Knezovića dvori 11 (pravomoćno 24.03.2002.)
 Domijan Josipu, dipl. ing. građ. iz Dramlja, Vukovarska 50 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Marić Stipi, dipl. ing. građ. iz Zagreba, Međašni Klanac 3 (pravomoćno 22.03.2002.)
 Ostojić Škomrlj Nives, dipl. ing. građ. iz Splita, Gajeva 10 (pravomoćno 24.03.2002.)
 Ostojić Wolf Heleni, dipl. ing. građ. iz Zagreba, Čazmanska 2 (pravomoćno 10.04.2002.)

Pernar Vjekoslav, dipl. ing. građ. iz Hrvatskog Leskovca, Skradnička 18 (pravomoćno 22.03.2002.)

Piršić Kazimiru, ing. građ. iz Rijeke, Šetalište V. Nazora 7 (pravomoćno 23.03.2002.)

Rohrbacher Tomislavu, dipl. ing. građ. iz Zagreba, Kneza Borne 18 (pravomoćno 07.04.2002.)

Soldo Toniju, ing. građ. iz Zagreba, Zavižanska 2 (pravomoćno 27.03.2002.)

Šubara Željku, dipl. ing. građ. iz Zagreba, Lanište 16a/IV (pravomoćno 22.03.2002.)

Zavoreo Vojković Ranki, dipl. ing. građ. iz Splita, Doverska 32 (pravomoćno 24.03.2002.)

Živković Zoranu, ing. građ. iz Zagreba, Trpimirova 9 (pravomoćno 22.03.2002.)

– oslobođeni su optužbe sljedeći članovi:

Bledšnjajder Božidar, dipl. ing. građ. iz Zagreba, V. Varićaka 2/IV (pravomoćno 23.03.2002.)

Buzov Kresimir, dipl. ing. građ. iz Vinkovaca, N. Tordinca 12 (pravomoćno 23.03.2002.)

Golubić Jasenka, dipl. ing. građ. iz Varaždina, B. Radića 24 (pravomoćno 24.03.2002.)

Palac Jozo, dipl. ing. građ. iz Zagreba, Varićakova 13 (pravomoćno 24.03.2002.)

Ogrizek Boris, dipl. ing. građ. iz Zagreba, V. Ruždjaka 10 (pravomoćno 22.03.2002.)

Ondruš Mladen, dipl. ing. građ. iz Zagreba, H. Kikića 15 (pravomoćno 22.03.2002.)

Ružić Joško, dipl. ing. građ. iz Splita, Dinka Šimunovića 23 (pravomoćno 27.03.2002.)

Sabati Vukušić Jasminka, dipl. ing. građ. iz Zagreba, Srebrnjak 146 (pravomoćno 22.03.2002.)

Vidaček Mladen, dipl. ing. građ. iz Varaždina, Osječka 8 (pravomoćno 22.03.2002.)

Zović Tomislav, dipl. ing. građ. iz Splita, Odeska 10 (pravomoćno 24.03.2002.)

RAZRED INŽENJERA ELEKTROTEHNIKE

U Razredu inženjera elektrotehnike izrečena je

– kazna 1 godine zabrane obavljanja rada sljedećim članovima:

Borovac Deniju, dipl. ing. el. iz Splita, Trščanska 35 (pravomoćno 21.03.2002.)

Grgurinović Mariju, dipl. ing. el. iz Zagreba, Kosirnikova 29 (pravomoćno 22.03.2002.)

Heil Vladimiru, ing. el. iz Osijeka, Daruvarska 7c (pravomoćno 07.04.2002.)

Hladnik Darku, dipl. ing. el. iz Zagreba, Šošarićeva 8 (pravomoćno 22.03.2002.)

Ivančević Branku, dipl. ing. el. iz Požege, Osječka 123 (pravomoćno 20.03.2002.)

Jurešić Ivanu, dipl. ing. el. iz Krka, Lakmartinska 19 (pravomoćno 20.03.2002.)

Katić Zdenku, dipl. ing. el. iz Viškova, Marčelji 25 (pravomoćno 20.03.2002.)

Kavajin Željku, dipl. ing. el. iz Solina, Dioklecijanova 108 (pravomoćno 23.03.2002.)

Knežević Ozrenu, ing. el. iz Rovinja, Cademia 9 (pravomoćno 22.03.2002.)

Linke Božidar, ing. el. iz Zagreba, Pazinska 525 (pravomoćno 20.03.2002.)

Marcelić Zdenku, dipl. ing. el. iz Zagreba, Rakovčeva 1 (pravomoćno 20.03.2002.)

Matić Branimiru, dipl. ing. el. iz Zagreba, Tina Ujevića 9 (pravomoćno 10.04.2002.)

Mihoković Željku, dipl. ing. el. iz Zagreba, Crvenog križa 6 (pravomoćno 10.04.2002.)

Mirošević Petru, dipl. ing. el. iz Dubrovnika, Vetranićeva 1 (pravomoćno 22.03.2002.)

Močilac Pavlu, dipl. ing. el. iz Zagreba, I. B. Mažuranić 2 (pravomoćno 21.03.2002.)

Periša Igoru, dipl. ing. el. iz Zagreba, Tratinska 39 (pravomoćno 22.03.2002.)

Sertić Mladenu, dipl. ing. el. iz Donje Stubice, Pustodol 3 (pravomoćno 22.03.2002.)

Vujčić Vladimiru, dipl. ing. el. iz Bjelovara, Iločka 22a (pravomoćno 22.03.2002.)

Vukušić Želimiru, dipl. ing. el. iz Opatije, M. Tita 262e (pravomoćno 21.03.2002.)

– kazna ukora sljedećim članovima:

Borjanović Saši, dipl. ing. el. iz Zagreba, Rapska 37 (pravomoćno 07.04.2002.)

Ilić Roller Dinki, dipl. ing. el. iz Zagreba, Sv. Mateja 43 (pravomoćno 31.03.2002.)

– oslobođeni su optužbe sljedeći članovi:

Kerdić Ninoslav, dipl. ing. el. iz Slavenskog Broda, Slavonija 2 1/3 (pravomoćno 20.03.2002.)

Mišković Mato, dipl. ing. el. iz Cavtata, A. Trumbića 2 (pravomoćno 22.03.2002.)

Naroglav Nikolić Marcela, dipl. ing. el. iz Zagreba, Naselak 17 (pravomoćno 21.03.2002.)

Ostojić Mladen, dipl. ing. el. iz Rijeke, Ede Starca 13 (pravomoćno 21.03.2002.)

Pintar Ervin, dipl. ing. el. iz Zagreba, Jandrićeva 20 (pravomoćno 21.03.2002.)

Suknaić Ante, dipl. ing. el. iz Zagreba, Makančeva 18 (pravomoćno 22.03.2002.)

Žutić Duško, dipl. ing. el. iz Zagreba, Nehruov trg 12 (pravomoćno 21.03.2002.)

RAZRED OVLAŠTENIH INŽENJERA GEODEZIJE

U Razredu inženjera geodezije izrečena je

– kazna 1 godine zabrane obavljanja rada sljedećem članu:

Bogdanović Nikoli, dipl. ing. geod. iz Zagreba, Dubrava 212 (pravomoćno 22.03.2002.)

– kazna ukora sljedećim članovima:

Jurković Koren Silviji, dipl. ing. geod. iz Zagreba, Trg kardinala F. Šepera 7 (pravomoćno 22.03.2002.)

Rulj Aleksandri, dipl. ing. geod. iz Zagreba, Ivšičev prilaz 1/III (pravomoćno 22.03.2002.)

O donesenim presudama kojima je izrečena zabrana obavljanja rada obaviješteno je i Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja, te tijela državne vlasti mjerodavna za poslove prostornog uređenja i graditeljstva na području kojeg ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer ima sjedište ureda, odnosno na području Republike Hrvatske, a u skladu s odredbom čl. 88. st. 2. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu.

Također želim napomenuti da su svi članovi Komore kojima je izrečena osuđujuća presuda zabrane obavljanja rada ili ukora, dužni podmiriti iznos članarine koji duguju, kao i troškove stegovnog postupka, a u skladu s odredbom čl. 44. Zakona o Komori, kao i vratiti pečat i iskaznicu, ukoliko to dosad nisu učinili.

Konzultant stegovnih tijela Komore
Bojana Radaković, odvjetnica

Stranice članova Komore

Može li se arhitektura studirati na građevinskom fakultetu?

Prof. dr. sc. Boris Morsan, dipl. ing. arh.

Građevinski fakultet u Splitu želi otvoriti studij arhitekture. Fakultet bi se zvao Građevinsko-arhitektonski. Time bi se stvorio presedan i put da građevinski fakulteti mogu otvarati studije za strukovne zadaće arhitekture. I mogle bi se ponovno otvoriti rasprave o takozvanim arhitektonsko-građevinskim projektima, visokogradnji, pravu na projektiranje malih kuća i svim ostalim pokušajima ulaska struke u struku.

U Hrvatskoj bi vjerojatno svi arhitekti pozdravili otvaranje novog, svježeg studija arhitekture. Posebno u Splitu ili na Akademiji likovnih umjetnosti. Kad studij ne bi otvarala struka inženjera građevinarstva.

Može li netko zamisliti da studij medicine otvori farmaceutski fakultet? Ili, na primjer, veterinarski?

Studij građevinarstva visokogradnje pokazao je sve probleme miješanja struka, aspiracija inženjera građevinarstva prema arhitekturi, dokazivanja prava na projektiranje arhitekture i, konačno, nelegalnog upisa inženjera građevinarstva u Razred arhitekata koji još uvijek nije riješen. Ti problemi doveli su do stanja u kojem još uvijek ima ureda koji građevne dozvole za projekte arhitekture izdaju inženjerima građevinarstva. Njihovi djelatnici tvrde da »nemaju ništa s Komorom ... tiče ih se samo Zakon o gradnji a on nigdje ne govori tko što potpisuje ...« (citat iz obavijesti Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja od 5. listopada 2000.). Gospoda u upravi svojevrijedno biraju zakone.

Djelatnici administracije, općenito, osobno ne odgovaraju ni za što, sprječavaju izdavanje građevnih dozvola i suglasnosti, ucjenjuju arhitekta, favoriziraju projektante s kojima su u vezi ili projektiraju sami. Ucijenjeni arhitekti prodaju im pečate i potpise da bi dobili dozvole za svoje projekte. Uskrata dozvola u pojedinim se sredinama pretvara u reket.

U zakonima, koji se stalno pišu i mijenjaju, administraciji rastu ovlasti do iracionalnih razmjera. Mogu kažnjavati čak i zbog krivog uveza. A u novinama izlaze analize s podacima o korumpiranosti i zlouporabama položaja (navedeni su podaci od 57,7% na više, »Jutarnji list« od 28. lipnja 2002., str. 6.). Inspektorima se šire ovlasti,

mogu zatvoriti gradilište itd., ali nema inspektora koji bi spriječio da ishođenje dozvola traje po godinu dana i više. Zakoni se pišu kao da administracija ne radi neprocjenjive štete.

Istodobno, Upravni odbor Komore odbija stvoriti uporište za održavanje cijena projektiranja. Pravilnik o prijavlivanju ugovora stoji već dvije godine. A jedan inženjer građevinarstva ovako objašnjava situaciju: arhitekti precjenjuju svoje usluge iznad mogućnosti investitora pa su tako, vlastitom zaslugom, istisnuti iz projektiranja (iz Prigovora na odbijeni upis u Imenik ovlaštenih arhitekata od 11. rujna 2001.). Može li netko zamisliti situaciju u kojoj bi veterinari počeli liječiti ljude po nižim cijenama od liječnika?

Rezultat rušenja cijena projektiranja je da investitori nekontrolirano troše u gradnji.

Nedavno je jedan projekt vraćen arhitektu jer, između ostalog, polovica dimnjaka u tlocrtu nije zacrnjena. Rijetki su uredi gdje projekte arhitekture odobravaju arhitekti. Umjesto da svaki grad ili županija za taj posao ima gradskog arhitekta. Nedavno sam saznao da je funkciju gradskog arhitekta uvelo Skopje. Uskoro ćemo morati otići tamo po iskustva.

Arhitekti ne smiju naivno ignorirati ideju o studiju arhitekture na građevinskom fakultetu. To upozorava cijeli niz pokušaja u kojima se nastoje izbrisati razlike između struka arhitekata i inženjera građevinarstva. Navest ću ih radi pregleda.

1. U Statut Komore, u strukovne zadaće inženjera građevinarstva, upisano je da oni rade oblikovno, tehničko i gospodarsko planiranje. Riječ oblikovno prepisana je iz zadaća arhitekata. Time se zamagljuje razlika među strukama.

2. Prije osnivanja Komore izostavljena je iz Zakona o Komori riječ arhitekti. Komora je dobila naziv – inženjera u graditeljstvu. Donositelji Zakona su, međutim, zapeli u pravnim kombinacijama – koje institucije i kako mogu osnovati komoru. Jedan od osnivača bilo je Udruženje arhitekata. Velimir Neidhardt je to kao predsjednik iskoristio, pa je u naziv vraćeno ime arhitekata.

3. U Zakon o Komori je, bez znanja i pristanka arhitekata, upisan famozni članak 50. Tim člankom pokušava se, još danas, dokazati da su inženjeri građevinarstva stekli pravo na projektiranje arhitekture i pravo na upis u Imenik arhitekata. Pri tom su sastavljači Zakona zaboravili, a zatim skrivali da je pravo na projektiranje prema Zakonu o građenju iz 1992. godine, bilo vezano uz struke.

4. Dok su trajale rasprave o pravu na upis, predsjednik Komore, inženjer građevinarstva Mirko Orešković, produžio je za šest mjeseci inženjerima građevinarstva pravo na projektiranje arhitekture. Rasprave su se razvukle jer je dio arhitekata u Odboru Razreda sustavno sprječavao donošenje rezolutnih odluka.

Nakon toga Mirko Orešković upisao je 125 inženjera građevinarstva u Razred arhitekata. Uspio je upotrijebiti jednoga člana Odbora za upis u Razred arhitekata, ujedno predsjednika, da supotpíše upise: Željko Vukušić donio je odluke bez ostalih članova Odbora.

Odbor Razreda arhitekata ponaša se u ovom problemu još uvijek poput naših nesposobnih političara. Ignorira dvostruku povredu zakona i propisa. Ne želi one koji su na nepropisan način preskočili postupak upisa vratiti na postupak Odboru za upis. Na 32. sjednici održanoj 23. svibnja 2002. donesen je sljedeći zaključak: »... a za inženjere visokogradnje ako nema novih saznanja i materijalnih činjenica neće se pokretati postupak obnove upisa«. Za zaključak su se zalagali Tomislav Petrinjak, Nenad Kondža i Saša Randić. Prema tome, arhitekate vode dužnosnici koji pristaju da su u Razred upisani ljudi koji nikad nisu prošli kroz Odbor za upis.

5. Jedan od pokušaja da Razred inženjera građevinarstva dobije pravo na projektiranje arhitekture izveden je ponudom Razredu arhitekata: inženjeri građevinarstva imali bi, uz suglasnost arhitekata, pravo projektirati arhitekturu – u svojem razredu. Pravo bi bilo ograničeno na manje zgrade i imali bi ga inženjeri koji su dosad projektirali arhitekturu. Lako je pretpostaviti da se tog prava Razred inženjera građevinarstva nikad ne bi odrekao i da bi ga malo po malo proširili svim zainteresiranima. Arhitektima je ponudu iznio Mirko Orešković.

6. Lukavi pokušaj da inženjeri građevinarstva dobiju pravo na projektiranje arhitekture zastupan je i u ponudi da se inženjeri građevinarstva upišu u Razred arhitekata uz uvjet da u roku pet godina polože ispite i završe studij arhitekture. Kao kad bi pravo na upis dobili studenti. Arhitekturu bi se moglo projektirati bez diplome a arhitekti bi izgubili uporište u zakonu. Nakon napuštanja zakona mogla bi se improvizirati svakakva pravila. Taj prijedlog došao je iz iste tvornice kreativnih ideja za obranu uloge i prava inženjera građevinarstva u arhitekturi. Zastupao ga je Nenad Kondža.

7. Strukovne zadaće arhitekata trebala je razoriti i takozvana teorija malih mjesta. U malim mjestima trebalo je svim inženjerima dozvoliti projektiranje arhitekture. Da investitori radi arhitekture ne bi morali ići u veća mjesta. A u većim mjestima ni preko ulice. Može se zamisliti kakvom bi zagađenju gradnjom bila prepuštena »mala mjesta« (o tome sam pisao u Glasilu br. 6., str. 161.).

8. U Prijedlogu izmjena i dopuna Statuta Komore pojavio se prošle godine novi prijedlog za način upisivanja. Po njemu bi inženjeri građevinarstva mogli postati ovlaštene arhitekti. Predloženo je da izvanredne upise, temeljene na vrsnoći radova, u slučaju žalbe rješava Upravni odbor. Upravni odbor bi mogao upisati kandidate koje je odbio Odbor za upis! U jednoj varijanti odlučivao bi predsjednik Komore. Da je to prihvaćeno, upisi bi se mogli obavljati bez arhitekata. Svake četvrte godine mogli bismo očekivati nekontrolirani priljev inženjera građevinarstva kakve je upisao Mirko Orešković. Naša predstavica u povjerenstvu Marija Čačić nije reagirala na predloženi članak. Odbio ga je tek Odbor Razreda.

9. Inženjeri građevinarstva su se pokušali domoći uloge arhitekta i pomoću pojma glavni projektant. Zamisao je sjajna: na projektima arhitekture moglo bi pisati – glavni projektant – inženjer građevinarstva. S takvom titulom inženjer građevinarstva odmah postaje glavniji od arhitekta. Jer arhitekt je tada i stvarno sveden na nekoga tko inženjeru građevinarstva samo potpisuje projekt. (Glasilo br. 9, str. 161.)

Pravnu operaciju, dodjelu prava na ulogu glavnog projektanta, izveo je pomoćnik ministra Davor Mrduljaš. Napisao je tumačenje koje bahatom intervencijom vlasti stavlja izvan snage podzakonske akte: Statut Komore i Pravilnik o cijenama. Tamo su definirani poslovi i zadaće iz kojih se vidi da je uloga glavnog projektanta arhitekture prekršaj za inženjera građevinarstva. Interesantno je da je tumačenje objavljeno u Glasilu Komore bez potpisa gospodina Mrduljaša. Tako odgovornost, neodređeno, pada na Ministarstvo. (Glasilo br. 9, str. 59.)

U međuvremenu Nenad Kondža u Odboru Razreda nastavlja tumačiti da inženjeri građevinarstva imaju pravo biti glavni projektanti za naše projekte – »oni samo odgovaraju za usklađenost«. Kao da za usklađenost može odgovarati netko izvan struke i kao da se zapravo ne radi o preuzimanju arhitektonskog projektiranja. Time zaustavlja akciju kojom treba spriječiti ovu zlouporabu suvišnog naziva. »Odgovaranje za usklađenost« se i ovdje može usporediti s medicinom. Zamislimo da odgovornost za usklađenost terapije preuzme netko tko prodaje lijekove ili netko iz laboratorija za nalaze.

Ministarstvo još nije povuklo protupravno tumačenje. To pokazuje da se u Ministarstvu – zaduženom za zaštitu

okoliša – još ne vodi računa o zaštiti okoliša od zagađenja gradnjom i štetama koje se u hrvatskoj arhitekturi stalno stvaraju nestručnim projektiranjem.

10. Gospodin Davor Mrduljaš otvorio je inženjerima građevinarstva rezervnu mogućnost da nastave praksu u arhitekturi. Napisao je i tumačenje kojim stvara jedno novo pravilo i usput ukida jednu odredbu Zakona.

Novo pravilo glasi: »projektant ... zaposlen u jednom poduzeću može izrađivati i potpisivati projekte u drugom poduzeću ako između tih poduzeća postoji ... ugovor o poslovnoj suradnji...« (Glasilo br. 3/4, str. 93.). Ukinuta je odredba Zakona da se poduzeće može baviti projektiranjem samo ako ima zaposlenog ovlaštenog arhitekta ili inženjera.

Iz novog pravila proizlazi da ovlaštenu arhitektu može potpisivati projekte i u poduzeću koje nema zaposlenog arhitekta. Tako poduzeća koja nemaju arhitekta dobivaju pravo na projektiranje koje je Zakonom zabranjeno. Lanac ugovornih veza može se razviti prema potrebi.

To koriste biroi inženjera građevinarstva. Nastavljaju projektirati arhitekturu a ugovorom kupuju potpise i pečate arhitekata.

Tumačenje kojim se pravno pokriva »posuđivanje arhitekata« mnogo govori o stanju prava u graditeljstvu. Pred nama je zapravo jedinstveni fenomen socijalne patologije. Što nije poremećeno lošim zakonima, može se naknadno preurediti tumačenjima. Ono što pročitamo u zakonu izgleda kao da važi. A zapravo ne važi. Važi nešto drugo, suprotno, uvedeno tumačenjem. Tumačenje je doneseno bez procedure kojom se mijenjaju zakoni i propisi. Tako imamo dvostruki poremećaj. S jedne strane iluzionističko pravo gdje zakoni ne važe i s druge tumačenja koja ne mogu važiti.

Što se događa s tumačenjima, događa se na sljedećoj razini i s presudama. U Županijskom sudu u Splitu donesena je presuda u kojoj je napisano da gradnja bez građevne dozvole »još uvijek ne znači« da je takvo ponašanje protupravno. (Presuda Županijskog suda u Splitu sutkinje Sovjetke Režić, od 1. veljače 2002.) O presudi je obaviješten Ministar zaštite okoliša i prostornog uređenja.

Ministar kaže da zakon otvara mogućnost kažnjavanja arhitekta kad investitor gradi bespravno. Po tome arhitekt može biti kažnjen za prekršaj koji je učinio netko drugi. Kako bi trebalo tretirati pripadnike pravne profesije koji pišu tumačenja ili sude suprotno ustanovljenom legalnom pravu? Ako arhitekta treba kažnjavati čak za ono što nisu počinili? A one koji bespravno grade osloboditi? Hoće li hrvatski arhitekti postati raritet – jedina struka za koju se u zakonima propisuju sankcije?

To stanje zakona, tumačenja i, vidjeli smo, presuda nitko ne ispravlja unatoč stalnim upozorenjima.

Posljedica je stanje u arhitekturi koje imamo. Interesantno je da arhitekti još ne znaju za slučaj u kojem bi zakon ili tumačenje bili na štetu struke inženjera građevinarstva ili administracije. To se valjda odmah mora ispraviti.

11. Naslov knjige »Bauentwurfslehre« Ernsta Neuferta preveden je za hrvatsko izdanje u »Projektiranje u graditeljstvu«. Prijevod naslova na engleski je »Architects Data«, a na srpski »Arhitektonsko projektovanje«. Ni u hrvatskom jeziku ne postoji izraz koji bi izravno zamijenio njemački naziv. Poslije prosvjeda Katedre za projektiranje Arhitektonskog fakulteta u naslov je ušao termin arhitektura.

Radilo se o još jednom pokušaju u kojem se nazivi uređuju tako da arhitektura gubi specifičnost i na neodređen način pretapa se u graditeljstvo. Iz neodređenih naziva mogao bi jednoga dana netko ponovno dokazivati da su inženjeri građevinarstva u širem smislu arhitekti.

12. Dozvole za rad u urbanizmu izdaju se još uvijek pravnim osobama, cijelo desetljeće nakon izlaska iz napuštenog društvenog uređenja. Uz uvjet da poduzeće, osim ovlaštenog arhitekta, ima još tri zaposlena. Po mogućnosti ovlaštenog inženjera građevinarstva. Među arhitektima je postojala informacija da je to uvjet za dobivanje licencije. Navodno radi cesta. Tako se u urbanizam i arhitekturu uvodi i građevinarstvo. Zbog toga se ne ukida zastarjeli propis.

U praksi europskih zemalja taj je problem riješen bez zbrinjavanja inženjera građevinarstva. Ovlašteni arhitekt-urbanist odgovara potpisom za planove. Prema stvarnim potrebama uključuje suradnike drugih struka.

13. U Prijedlogu pravilnika o stručnim ispitima kreirane su svjedodžbe bez naziva arhitektura.

14. U najnovijem Prijedlogu nacrtu teza za izradu Statuta Komore predložene su promjene u strukovnim zadaćama. (Arhitekti nisu sudjelovali u izradi Prijedloga.) Statut treba regulirati:

- na strani 4.: rubna preklapanja poslova posebnih struka unutar Komore uvođenjem institucije dopunskog članstva s ograničenjem (kvalitetom, opsegom, vremenom trajanja)
- na strani 7. u točki 9. piše: struktura članstva u Komori: 1) redovito, u jednom razredu; 2) redovito u jednom i dopunsko s ograničenjem u drugom razredu; 3) počasno članstvo ...
- na strani 10. u poglavlju VI. u točki A 5. predviđeno je: zajedničko tijelo za dopunski (ograničeni) upis – dio strukovnih ili jedna strukovna zadaća iz nekog drugog razreda

– i dalje u poglavlju VII. točke 3. i 4.: pravo na redovito i neograničeno članstvo; pravo na redovito ograničeno članstvo

Formulacije su, vjerojatno zbog ispipavanja terena, mješavina jasnog i nejasnog. Ali jasno je da bi u arhitekturi razorile uspostavljeni precizni sustav strukovnih zadaća. Arhitektima ne trebaju ni rubna preklapanja u drugim strukama ni dopunska ograničena članstva u razredu ni zajedničko tijelo za upis. Arhitekti nisu zainteresirani za dio strukovnih ili jednu strukovnu zadaću drugih razreda. Ne namjeravaju dopustiti ni praksu drugih struka u svojem razredu.

Zadaće u kojima struke rade iste ili specifične poslove za koje nema posebnih škola, kao na primjer projektiranje kućnih instalacija vodovoda i kanalizacije, treba riješiti bez oduzimanja prava jednoj od struka. Projektiranje kućnih instalacija vodovoda i kanalizacije treba upisati u zadaće arhitekata i inženjera građevinarstva i strojarstva.

15. Na strani 5. napisano je i ovo: »... odrediti ... odnos predsjednika Komore, odbora za upise, Stručne službe.«

Nakon nelegalnog upisa 125 inženjera ne može se dopustiti bilo kakav utjecaj predsjednika Komore na odbor za upise. Odnos se može mijenjati samo tako da predsjednici Komore prestanu potpisivati rješenja o upisu. Da upise potpisuju predsjednici razreda. Time se povećava autonomija razreda.

16. U Prijedlogu nacrtu teza za izradu Statuta, na strani 5. ponuđen je mamac na kojeg bi se arhitekti morali uhvatiti: »predlaže se uvođenje instituta izdvajanja pojedinih/ih strukovnog razreda iz sastava Komore«.

Arhitekti zasad, iako to nije najbolje rješenje, arhitekturu moraju i mogu braniti jedino u Komori. Razlog je ozbiljan. Kad bi arhitekti izašli iz Komore, Razred inženjera građevinarstva mogao bi napisati svoj statut po kojem bi imali pravo projektirati sve što žele. Podijeliti se na visokogradnju i niskogradnju. Projektirati arhitekturu i reći da sad rade visokogradnju itd. Pristanak Ministarstva, sudeći po dosadašnjim tumačenjima propisa, ne bi trebao biti problem.

Prema tome, arhitekti bi mogli dobiti Komoru i izgubiti arhitekturu. Važno je uzeti u obzir da ne bi bilo strukovnog suda u kojem arhitekti sude upade u svoje strukovne zadaće. Na državnu administraciju arhitekti ionako ne mogu računati. Na upade u strukovne zadaće arhitekture administracija dosad nije ni jednom reagirala i obavijestila Komoru. Danas ne znamo koliko je građevnih dozvola izdano za projekte arhitekture koje su izradili inženjeri građevinarstva.

U Prijedlogu teza Statuta spomenuto je i pitanje autonomije razreda. Ali pada u oči da nigdje nema načela da svaki razred mora imati tužitelje i sud za svoje strukovne zadaće. Autonomni tužitelji i sudovi

predviđeni su zaključcima Sjednice Razreda arhitekata i Skupštine Komore (iz 2000. godine). Dosad zaključak ignorira i Upravni odbor i ovaj prijedlog nacrtu teza.

17. i 18. Preklapanje i pokušaji prisvajanja strukovnih zadaća nisu dali rezultate. Zato se pojavila nova strategija po uzoru na stari model visokogradnje: objediniti školovanje inženjera građevinarstva i arhitekture. Strukovna područja i zadaće našli bi se u istim srednjim školama i fakultetima. Ne treba zaboraviti da smo nedavno arhitekturu, kao struku, branili i odvojenim školovanjem.

Aktualno nastojanje postoji u srednjoškolskom obrazovanju. Škole koje upisuju učenike u građevinske tehničare visokogradnje i građevinske tehničare niskogradnje mogle bi, prema nekim naznakama Ministarstva prosvjete i športa, uskoro obavljati upis u jedinstvene graditeljske tehničare. Naziv arhitektonski tehničar je nestao iz svih kombinacija. Iz toga proizlazi da nestaje i naziv arhitektura. Strukovne zadaće arhitekture miješaju se i utapaju u školovanje pod nazivima drugih struka.

Zajedno sa studijem arhitekture na Građevinskom fakultetu uz ovakve nazive tehničara bila bi stvorena cijela takozvana obrazovna vertikala. Zaobišla bi školovanje arhitekata a kadrovi bi ulazili u poslove arhitekata.

U Splitu, kao što sam spomenuo, Građevinski fakultet želi pokrenuti studij arhitekture. Nastava arhitekture postala bi i ovdje dio nastave građevinsko-arhitektonskog sustava. U budućnosti bi se to moglo koristiti ili širiti. Kao i »uvođenje institucije dopuskog članstva s ograničenjem opsegom« i slične konstrukcije ili presedani.

Time se preparira sustav pojmova i pravna terminologija. Treba se podsjetiti kako su inženjeri građevinarstva dokazivali stečena prava na arhitekturu jer su nezakonito dobivali građevne dozvole za projekte arhitekture. Ili kako ih je profesor prava Mihajlo Dika proglasio arhitektima »u širem smislu«.

Važno je primijetiti da studij ne bi vodilo vijeće nastavnika koji su arhitekti. Samostalno odlučivanje arhitekata ne bi bilo moguće.

Nameću se pitanja zašto se ne želi otvoriti samostalni studij arhitekture na Sveučilištu. I kako to da nema novca za samostalni studij, a za studij na Građevinskom fakultetu ima. Koji interesi pokreću tu veterinarsko-medicinsku simbiozu namijenjenu arhitekturi?

S kakvim forsiranjem se žele stvoriti nastavnici za studij arhitekture pokazuje sljedeća činjenica. Umjetnička akademija u Splitu zatražila je da se za predmete arhitekture izabere, naglašavam – jedan – nastavnik za čak četiri predmeta: arhitekturu spomenika, osnove predočavanja prostora, osnove arhitekture i urbanizma i povijest i teoriju dizajna (iz Zapisnika sa 368. sjednice

Fakultetskog vijeća Arhitektonskog fakulteta). To se događa u trenutku kad studij arhitekture ne pokreće Umjetnička akademija nego Građevinski fakultet. Treba li upozoriti da bi takav nastavnik trebao imati nadnaravni raspon znanja i sposobnosti?

Time se otvara problem kvalitete nastave. Problem nije samo naš. U Njemačkoj, u pokrajini Schleswig-Holstein donosi se zakon po kojemu komora određuje koje će fakultete priznati.

Serija dosadašnjih aspiracija na strukovne zadaće arhitekture pokazuje sustavno djelovanje. Kojim se na različite načine, s više strana, pokušava osvojiti teren postupnim napredovanjem, tumačenjem propisa, naoko bezazlenim i naoko korisnim praktičnim prijedlozima, ograničenim osvajanjem pozicija ili presedanima.

Repertoar, broj i pregled ideja pokazuje da ti pokušaji nisu slučajni. Čeka se da obrana negdje popusti. U svemu, nažalost, ulogu imaju arhitekti koji u Odboru Razreda, Upravnom odboru ili budućim vijećima studija glume zajedničke a zastupaju svoje interese. Izabrali su ih neoprezni arhitekti uz pomoć glasova četrdest inženjera građevinarstva koji su nezakonitim upisom dobili pravo glasa u Razredu. Na pokretanju studija na Građevinskom fakultetu sada rade Ivana Šverko i Darovan Tušek.

Presedan sa studijem arhitekture na Građevinskom fakultetu mogao bi se koristiti za revitalizaciju »visokogradnje« u cijeloj zemlji. Sa ili bez tog trenutno potrošenog naziva.

Za razliku od drugih dosadašnjih pokušaja, inicijativa u Splitu je postupna. Pravi cilj je na početku skriven. Inženjeri građevinarstva pokušavaju osvojiti pravo na školovanje arhitekata. Time otvaraju put prema osvajanju strukovnih zadaća u arhitekturi.

